

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
ORTADOĞU ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
ORTADOĞU İKTİSADI BİLİM DALI

**1330 TARİHLİ
RUSUMAT SALNAMESİ'NE
GÖRE OSMANLI GÜMRÜKLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

AYŞE AMİNE KIZILTOPRAK

İSTANBUL-2012

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
ORTADOĞU ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
ORTADOĞU İKTİSADI BİLİM DALI

**1330 TARİHLİ RUSUMAT SALNAMESİ'NE
GÖRE OSMANLI GÜMRÜKLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

AYŞE AMİNE KIZILTOPRAK

TEZ DANIŞMANI
YARD.DOÇ.DR. İBRAHİM MURAT BOZKURT

İSTANBUL-2012

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	I-IV
TABLolar VE ŞEKİLLER.....	V
KISALTMALAR.....	VI
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. RÜSÛMÂT SALNÂMESİ'NE GÖRE OSMANLI DEVLETİ GÜMRÜKLERİ.....	6
1.1.Gümrük Kayıtları.....	6
1.2.Gümrük İşlemleri.....	8
1.3.Osmanlı Devleti'nde Gümrükler ve Ticaret Politikasındaki Yeri.....	8
1.4.Kara Gümrükleri.....	11
1.5.Gümrük Vergi Miktarları.....	12
1.6.Osmanlı Devleti'nde Ölçü Reformları	14
1.5.1.Yeni Ölçüler ve Muadili Eski Ölçüler.....	15
1.5.1.1.Uzunluk ve Mesafe Ölçü Birimleri.....	15
1.5.1.2.Arazi Yüzölçümü Ölçü Birimleri.....	16

1.5.1.3.Sıvı ve Hububat Ölçü Birimleri.....	16
1.5.1.4.Hafif ve Ağır Tartı Ölçü Birimleri.....	17
1.5.2.1.Eski Ölçü Birimleri.....	18
1.5.2.2.Arazi Yüzölçümü Ölçü Birimleri.....	19
1.5.2.3.Kile (hububat ağırlık birimi) Ölçü Birimleri.....	19
1.5.2.4.Kile ve Diğer Ölçü Birimleri.....	20
1.6.Eski Uzunluk Ölçülerinin Yeni Ölçülere Dönüştürülmesi.....	20
1.6.1.Uzunluk Ve Mesafe Ölçü Birimleri.....	21
1.6.2.Hafif Ağırlık Ölçü Birimleri.....	21
1.7.Eski Uzunluk Ölçülerinin Yeni Uzunluk Ölçülerine Dönüştürülmesi.....	21
1.7.1.Hafif Ağırlık Ölçü Birimleri.....	23
1.8.İngiliz Ölçü Birimleri.....	23
1.9.Osmanlı Devleti'ne Ait Eski Ve Yeni Uzunluk Ölçülerinin İngiliz Ölçülerine Dönüştürülmesi.....	24
1.9.1.Uzunluk Ölçü Birimleri.....	24
1.9.2.Ağırlık Ölçü Birimleri.....	24
1.10.İngiliz Uzunluk Ölçülerinin Eski Ve Yeni Uzunluk Osmanlı Ölçülerine Dönüştürülmesi.....	25

İKİNCİ BÖLÜM

2. RÜSÛMÂT EMANETİNİN KURULUŞU VE GELİŞİMİ.....	26
2.1. Rüsûmât Emanetinin Yönetim Yapısı.....	29
2.2. Rüsûmât Emaneti Taşra Teşkilatı.....	34
2.3.Gümrük Yerleri Ve Gümrük Binalarının Harcamalar.....	39
2.4.İthalat Ve İhracat İşlemleri	41
2.5.Dahilde İşleme Rejimi.....	45
2.6.Gümrüklerdeki Sıhhiye Muayeneleri.....	45

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. OSMANLI DEVLETİNDE GÜMRÜK GELİRLERİ	47
3.1. Gümrük Gelirleri ve İstanbul dışında Öne Çıkan Limanlar: Bağdat, Beyrut, Cidde ve Yemen.....	47
3.2.Osmanlı Ortadoğusu'nda İhracat	50
3.3.Osmanlı Ortadoğusu'nda Transit Ticaret.....	51
3.4.Osmanlı Ortadoğusu'nda Tönbeki Gümrük Gelirleri.....	51
3.5.Osmanlı Devleti Açısından Beyrut Gümrüğünün Önemi.....	52
3.6.Osmanlı Devleti Gümrüklerinde % 3 ve %8 Gümrük Vergisi Uygulaması.....	54
SONUÇ.....	62

KAYNAKÇA.....	65
SUMMARY.....	68
ÖZET.....	69
EK: RÜSÛMÂT SALNÂMESİ	70

TABLO VE ŞEKİLLER

A. TABLOLAR

Tablo 1 : Rűsűmât Emaneti İdare Kurulu Başkanları.....	30
Tablo 2: Osmanlı lirası ve çapraz kurlar.....	44
Tablo 3: 1329 (1913) yılı gűmrűk gelirleri.....	48
Tablo 4: 1329 senesi gűmrűklerden saęlanan gelirler.	58
Tablo: 5: Gűmrűklerin 1329 senesi memur maař giderleri cetveli.....	59
Tablo 6: 1329 senesi Osmanlı Ortadoęusundaki Gűmrűklerde alıřan memurların maař giderleri.....	60

B. ŞEKİLLER

Őekil 1: Gűmrűk idaresin űst dűzey teřkilatı.....	33
Őekil 2: Gűmrűk İdaresinin Teftiř teřkilatı..	34

KISALTMALAR

age: adı geçen eser

agm: adı geçen makale

agt: adıgeçen tez

bkz: bakınız

C. Cilt

R. Rumi

H. Hicri

M. Miladi

s. Sayfa

Sa. Sayı

TTK: Türk Tarih Kurumu

Yay: Yayınlayan

DİA Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi

İA Milli Eğitim Bakanlığı İslam Ansiklopedisi

GİRİŞ

Salnameler, Osmanlı tarih yazıcılığında önemli kaynaklardan biridir. Salname yıllık demektir. Salname yerine anlamı taşıyan nevsal kelimesi de kullanılmıştır. Salname Osmanlı Devleti'nde Tanzimat döneminde ortaya çıkan bir çok yenilik çerçevesinde ilk defa 1847 yılında çıkartılmaya başlanmıştır. Daha sonra çok farklı konularda resmi kurumlar ve bazı özel kuruluşlar salname yayınlamaya başlamıştır.

Yayımlanan salnameler daha çok vilayetlere aittir: Halep vilayeti salnamesi, Şam vilayeti salnamesi, Trabzon vilayeti salnamesi, Edirne vilayeti salnamesi gibi. Söz konusu salnameler genellikle, geçen çalışma yılına ilişkin olurdu. Bu tür yayınlarda ilgili kurumlar kendi çalışmalarını, görevlilerini, faaliyet alanlarına ilişkin çeşitli bilgileri ihtiva eden bilgileri yayınlardı. Salnameler bir tür yıllık çalışma raporu olarak değerlendirilebilir. Öte yandan, vilayet salnamelerinde olduğu gibi görev başındaki valiler hizmetlerini tanıtmak yanında görev yaptıkları vilayetin bir şekilde gelişme gösterdiği iddiasını da dile getirmiş oluyorlardı. Böylelikle söz konusu vilayetin tanıtımı yapılıyordu ve sunduğu ekonomik ve sosyal imkanları da iç ve dış piyasalara ilan ediliyordu¹. Salnamelerde yer alan güncel kanuni düzenlemeler, yönetmelikler, görev yapan memurların isimleri, söz konusu kuruluşun teşkilat yapısı gibi bilgiler çalışanlar ve diğer paydaşlar açısından da önemli bilgilerdi. Bu haliyle salnameler yayınlandığı dönem için de bir başvuru kaynağıydı.

Bu çalışmada incelenen Rüsûmât Salnamesi, Osmanlı Devleti, dış ticareti, gümrük işleri, gümrük gelirleri vb. noktalar açısından önemli konuyla ilgili olanlar için vazgeçilmez bir başvuru kaynağı niteliğindedir. Söz konusu kaynak, 1330 tarihli (1914) yılına yayımlanan ilk gümrük salnamesi olma özelliğine sahiptir. Gümrüklerin gerek başka isimler adı

---

¹ Salnameler hakkında bk. "Salname", İA, C X, s, 134; Hasan Duman, **Osmanlı Salnameleri ve Nevsalleri Bibliyografyası ve Toplu Kataloğu**, C.I, Ankara, 1999.

altında anıldığı dönemler ve gerekse Gümrük emniğine geçildiği dönemler dahil ilk defa yayımlanmıştır².

Rüsûmât veya gümrük, ticari mal ve metadan devletlerarası (bazen de devlet içi) sınırları geçişte alınan vergilerin genel adıdır. Hükümet namına tahsil edilen vergi yerine kullanılan resmin çoğuludur³.

Osmanlı Devleti'nde gümrük işlemleri hem devletler arası sınırlarda hem de şehirler arası geçişlerde XIX. yüzyıl ortalarına kadar sürmüştür. Halbuki bu şekildeki vergi uygulaması, çağdaşı Avrupalı devletlerde XVII. yüzyıl sonlarından itibaren kaldırılmıştı⁴.

Osmanlı Devleti'nde vergilerin tayini, dolayısı ile gümrük vergisinin de tespit ve uygulamasının kökeninde İslam hukukunun vergi kısmı bulunmaktadır. Belirlenen miktarlar da buna göre belirlenmiştir⁵. İslam devletlerinde ise vergi ve gümrük vergisi teşekkülü Hz. Ömer zamanında oluşmaya ve tekemmül etmeye başlamıştır. Konu bütün İslam devletlerinde fıkıh konusu olarak ele alınmıştır⁶. Hz. Ömer zamanında gümrük miktarı ve ülke sınırları dışına çıkıp ticaret yapan tüccarlardan alınacak vergi oranları tespit edilmiştir. Hz. Ömer ülke içi ve dışında ticaret yapan yerli ve yabancı tüccarlara gümrük vergisi aynı miktar olan % 10 olan miktarı uygulamıştır⁷. Hz. Ömer devrinde başlayan ve İslam hukukunda yerini alan gümrük vergisi uygulaması, daha sonra kurulan tüm

---

² Rusumat salnamesinin yayımlanmasındaki maksadı açıklarken “*tarih-i teessüs ve teşekkülünden bugüne kadar ma‘ruz kaldığı safahât ve inkılâbât hakkında şimdiye kadar şâyân-ı kabul ve itimad vesâike müsteniden mecmua-i ma‘lumât şeklinde bile hiçbir eser tertib ve mevki‘-i intişar ve mütalaaya vaz‘ edilememiş*” şeklinde sitemkar bir ifade bulunmaktadır. **Rüsûmât Salnâmesi** 1330, s. Xxx.

³ Tanzimattan önce verginin alındığı maddenin sonuna gelerek terkip halinde kullanılırdı. Resm-i çift, resm-i bennak gibi. Daha sonra Gümrük resmi gibi kullanı yaygınlaşmıştır. Mehmet Zeki Pakalın, **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, C.III. ist. 1983, s. 31.

⁴ Mübahat Kütükoğlu, “Gümrük”, **DİA**, s. 263.

⁵ Ahmet Tabakoğlu, **Türk İktisat Tarihi**, İstanbul 1986, s. 400.

⁶ Mübahat Kütükoğlu, **agm**, s. 261.

⁷ Mübahat Kütükoğlu, **agm**, s. 261.

İslam devletlerinde çeşitli isimler altında ve çeşitli oranlarda tayin edilerek tahsil edilmiştir.

Diğer devletlerde olduğu gibi, Osmanlı Devleti'nde de Gümrük mahallerinin tespitinde şehir ve coğrafya etken olmuştur. Örneğin liman kentlerinin tamamında neredeyse gümrük uygulanırken, şehirlerin girişlerinde, köprülerde vb. yerlerde gümrükler uygulanmıştır. Gelişen şartlara göre Deniz ve Kara gümrükleri şeklinde gümrükler kendiliğinden ayrı ayrı uygulanma durumu ortaya çıkmıştır. Osmanlı uygulaması da Deniz ve Kara gümrükleri şeklinde olmuştur⁸.

Toplama şekli olarak ise bu tür gelirler başlıca iki kısma ayrılır. Birincisi, devlet memurlarının doğrudan tahsil ettiği vergilerdir. Bu vergi türüne emanet denir. İkincisi ise belli bir gümrük biriminin önceden açık artırma yoluyla bir yatırımcıya ihale edilmesidir. İhaleyi kazanan kişiye mültezim denir. Bu tür vergi tahsili yöntemine ise iltizam denir. Mültezim belli bir yeri belli bir süre için gümrük vergilerini tahsil etmek ve orada devletin koyduğu kuralları uygulamak üzere üstlenir. Bu süre genellikle üç yıl olurdu⁹. Mültezim ihaleye girerken teklifini hazırladığı gümrük biriminin üç yıllık gümrük gelirlerinin ne olabileceğini ve orasının giderlerinin ne kadar olacağını hesaplardı. Bu tür gümrük tahsilatında mültezimin kazancını maksimum düzeye çıkarmak için gayret edip zaman zaman tüccar veya devlet aleyhine haksız gelirler elde ettiği olmuştur. Ancak devletin ihtiyaç duyduğu finans kaynağını ortalama üç yıllık süre için peşinen sağladığı için banka veya bankerlerden yüksek faizlerle borç almak gibi bir seçeneğe devlet adamlarını mecbur kalmaktan uzak tutmuştur

Gümrüklerde alınan resimlerin çeşitli adları vardı. İç gümrüklerde alınan vergiler, amediye, reftiye, masdariye, mururuye adı ile dört ayrı isimle alınırdı:

---

⁸ Ahmet Tabakoğlu, *age*, s. 401.

⁹ Osmanlı Devleti XIX. yüzyıl. başlarına kadar iltizamlar şeklinde topladığı gümrük vergilerini daha sonra emanetlere çevirmiştir. İltizamdan emanete dönüşüm süreci ayrıntılı olarak Rusumat Emanetinin kuruluşu bölümünde incelenecektir.

1.Amediye, gümrük yerine gelen mallardan alınan vergidir. Diğer bir ifadeyle, ülke sınırlarına girişlerde alınan

2.Reftiye, bir memlekete götürülüp, orada tüketilemeyerek, başka yere götürülenlerden alınan vergilerdir. Bir ülkeye girip doğrudan başka bir ülkede satılmak için çıkarılan mallardan alınan vergidir. Bugün re-export adı verilen vergi, türdür.

3.Masdariye, nakledilen yerdeki emtiadan (ad valorem) alınan vergidir.

4.Mururiye, yabancı ülkelere ithalat ve ihracatta alınan vergiler ki bu vergiye Osmanlı Devleti kayıtları ve uygulamalarında bac-ı umur resmi de denilmiştir¹⁰.

Yabancı bir ülkeden gelip transit olarak başka bir ülkeye giden mallardan gümrüklerde alınan vergiler ülkelerin arasındaki ticari ilişkiden daha çok siyasi ilişkilere göre değişmektedir. Herbir ülke, yönetme hakkı ve siyasi gücü nisbetinde gümrük vergisi miktarını yukarı çekmiş veya aşağı indirmiştir. Çoğu zaman gümrük vergilerini artırmak için yeni kelimelerle yeni vergi ihdas edilmiş ve bu vergilerde transit giriş esnasında veya çıkış esnasında uygulanmıştır. Osmanlı Devleti uygulamasında ise gümrük ve ticaret işlemlerinde kolaylık ve gümrük vergisi oranlarının düşük tutulması için özellikle batılı devletlere çeşitli dönemlerde “imtiyaz”lar tanınmıştır. Bu imtiyazlar ticari imtiyazlardır. Doğal olarak gümrük iş ve işlemleri de bu imtiyazlara göre ayrıcalık görmüştür¹¹.”

Bu çalışmanın birinci bölümünde Rüsûmât Salnâmesiasas alınarak ancak diğer kaynaklar da kullanılarak Osmanlı Devleti’nde Gümrük

---

¹⁰ Mübahat Kütükoğlu, “Gümrük”, **DİA**, s. 263; A. Tabakoğlu, **age**, s. 401. Vedat Eldem, **Osmanlı İmparatorluğu’nun İktisadi Şartları Hakkında bir Tetkik**, Ankara TTK, 1994, s. 176.

¹¹ Ahmet Tabakoğlu, **age**, s.401-403.

idaresinin teşkilat yapısı, Gümrük idaresinde yapılan işlerle ilgili prosedür, idareyle ilgili düzenlemeler hakkında bilgiler verilecektir.

İkinci Bölümün Başlığı Osmanlı Ortadoğusunda yani Beyrut, Bağdat, Cidde ve Yemen’de Gümrük’tür. İkinci bölüm bu çalışmanın ana konusunu teşkil etmektedir. Bu bağlamda adı geçen kentlerdeki gümrük idaresi ve gümrük vergileri, buralarda yapılan ithalat ve ihracat ürünleri ve bunların miktarları ve ödenen gümrük vergileri tablolar aracılığıyla verilecektir. Bu bölümde yine tablolar vasıtasıyla, Osmanlı Devleti genel gümrük gelirleri içinde Osmanlı Ortadoğusu adıyla anılan Beyrut, Bağdat, Yemen ve Cidde’nin gümrük gelirlerinin oranları ve rakamsal değerleri verilecektir. Bu bölümde ayrıca gümrük vergisi dışında toplanan diğer gelirlere de değinilecektir.

Sonuç Bölümünde ise bu çalışmanın çıktıları üzerinde durulacaktır.

Ekler kısmında ise bu çalışmanın merkezinde yer alan 1330 tarihli Rüsûmât Salnamesinin transkripsiyonu yer almaktadır. Bu tez çalışması Türk iktisat tarihi alanındaki diğer çalışmalara yardımcı olacak bir kaynağı yani Rüsûmât salnamesini transkripsiyon yapmak yanında özellikle ikinci ve üçüncü bölümde konu edilen maddelerle mütevazi bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

--

1.BİRİNCİ BÖLÜM

1.RÜSÛMÂT SALNAMESİNE GÖRE OSMANLI DEVLETİ GÜMRÜKLERİ

1.1.Gümrük kayıtları

Osmanlı Devleti'nde klasik dönem gümrük kayıtları, maden kaleminde tutulurdu. İstanbul, Edirne, İzmir, Erzurum, Trablusşam, Sinop, Samsun, Diyarbakır, Selanik, Karaağaç, Hanya gümrükleri Maden kalemi içinde tutulurdu¹². Tanzimattan sonra ilk önce maliye nezaretine daha sonra da diğer nezaretlerle İhtisab nezaretine bağlı olarak kayıtlar tutulmuştur¹³. Gümrük kayıtlarını ihtiva eden sistemde, gümrük bölgesini de ele almak gerekmektedir. Avrupa tarafında Karadeniz tarafından Varna, Akdeniz'de, Gelibolu, Anadolu yakasında Yoros'dan yer yer Sinop'a kadar İstanbul gümrüğüne dahildi¹⁴.

Gümrük gelirleri ilk kez, 1920 yılı bütçesinde vekaletlerin bütçesinde ayrı bir vekalet olarak bütçe içerisine konulmuştu¹⁵.

---

¹² BOA, **Rehber**, s. 241. Klasik dönem Osmanlı maliyesi içindeki yeri için bk. Ahmet Tabakoğlu, **Gerileme Dönemine girerken Osmanlı Maliyesi**, İstanbul 1985, s. 95.

¹³ **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s.123.

¹⁴ Donald Quatert, **Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal tarihi 1300-1600**, I, Çev. Halil Berktaş, İstanbul 2000, s. 244, aynı konuyu aktaran, Yağcı Zübeyde GÜNEŞ, "İstanbul Gümrük Defterlerine Göre Karadeniz Köle Ticareti (1606-1607)", *History Studies*, 3/2 2011, s.374.

¹⁵Recep Temel, **Türkiyede 1918-1938 Tarihleri arasında Maliye Teşkilatı**, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Samsun 1009, s.62.

Gümrük eminleri beyannamelerdeki gümrük mallarını Rüsûmât nizamnamesine göre kontrol etmekten sorumlu idi. Gümrüğe gelen malların kayıtları alınırken, aşağıdaki başlıklarda defter tutmak zorunda idiler¹⁶:

1.mal sahibinin adı (künyesi), adresi,

2.Malın cinsi, çıkış yeri , varış yeri,

3.Nakliyatcının kaydı, vapur veya demir yolu şirketinin kayıt bilgileri,

4.Miktarı, kablaları, adedleri markaları, numaraları veya benzer işaretleri,

5.Ölçüsü, miktar ve ölçüleri ölçü tarifleri,

6.Resm-i gümrüğün kemmiyeti (miktarı, gümrüğe gelene kadar nakliye, sigorta, zuruf “çürüme” vb. masraların düşüldükten sonraki kıymeti),

7.Döviz cinsi,

8.Numune kaydı (gösterilen numunenin özellikleri vb),

Zikredilen başlıklarda tutulacak olan yevmiye defteri, her ay gümrük merkezine bildirilecekti. Bu bildirim esnasında aylık hasılat, ve o ay içerisinde yapılan masraflar ayrıca hesaplanarak deftere ilave edilecekti. Bu şekilde tüm işlemler tamamlandıktan sonra, defterler Hazineye gönderilecek bir sureti de mahalli idareye (yerel yönetime) teslim edilecekti.

Gümrük eminleri her ayın 5. gününe kadar bu işlemleri tamamlayıp gerek mülhak gümrükler ve gerekse gümrük müdürleri nezaretinde buldukları sancağın mal müdürüne teslim etmek durumunda idiler. Sancak merkezlerindeki gümrük görevlileri ise bağlı bulunan gümrüklerden gelen bilgileri icmal halinde Hazine idaresine bildireceklerdi.

---

¹⁶ 11 aşamadan geçen gümrük kontrol işlemi ve kayıtları için bk, **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s. 153-155.

Ancak İstanbul'a yakın gümrüklerde zaman kaybetmemek için bu icmaller posta yolu ile de gönderilebilecekti¹⁷.

1.2.Gümrük İşlemleri

Gümrük işlemleri ise şu sıra ile olmaktadır. Bir gemi limana yanaştıktan sonra 2.5 gün (36 saat) içerisinde geminin içindeki eşya ait beyannameyi sunar, özellikle gemi acentesinin kayıtlarına dikkat edilirdi. Yükün cinsi ve beyannamesi kontrol edilir. Ardından da malın yoklaması yapılırdı. Ayrıca sundukları belgelerin aslına uygun onaylı (musaddak) ve mühürlü imzalı suretlerini gümrük yetkilerine verirlerdi.

Gelen beyannameler manifesto kalemince aslına uygunluk kontrolünden geçirilerek denetlenirdi. Mühür tatbik defteri, acenta kayıt defteri ve beyannamede imzaları bulunanların imza kayıtları kontrol edildikten sonra bir sureti aslına uygundur damgası vurulurdu. Bu şekilde işlemde geçen beyannamenin bir tanesi ilgili ticaret adamına iade edilirdi. Aynı beyannamenin diğer nüshası ise gümrük binasından çıkışta kullanılmak üzere Rüsûmât Müdürlüğüne verilirdi.

1.3.Osmanlı Devleti'nde Gümrükler ve Ticaret Politikasındaki Yeri

Tanzimatın ilanı öncesinde yaşanan iç ve dış siyasi ve askeri gelişmeler Osmanlı Devleti'nin yeniden yapılanmasını zorunlu kılıyordu. Karşılaşılan siyasi ve askeri gelişmelere paralel olarak mali durumda da zayıflıklar oldu. Bozulan mali durum ve İngiltere'nin siyasi desteğine duyulan ihtiyaç sebebiyle İngiltere'ye bazı tavizler verildi. İngilizlerle yapılan 1838 tarihli Balta Limanı Ticaret Antlaşması bu tavizleri kayıt altına alan bir belgedir. Bu antlaşmayla, Osmanlı vatandaşı tüccarları yerine Avrupalı "imtiyazlı" levanten tüccarlar lehine gelişmeler olmuştur. İleri

---

¹⁷ Rüsûmât Salnâmesi 1330, s. 129.

sürülen gerekçelere göre, Osmanlı Devleti'nin dış ticaretini artırma kapsamında yapılan bu çalışmalarda gümrük vergi oranları düşürülmüş ve iç gümrükler ve yed-i vahid kalemleri daraltılmıştır. 1860'lı yıllarda Osmanlı Devleti 1838'de imzaladığı ticaret anlaşmasını kendi lehine değiştirmek için ithal gümrüğü % 5'den % 8'e ihraç gümrüğünü de % 12'den % 8'e indirme yoluna giderek ithalat ile ihracat arasındaki dengeyi kurmaya çalışmıştır¹⁸.

Ayrıca batılı devletlerin dışında kalan devletlerden gelen veya giden malların gümrük miktarları için de benzer denge uygulamasını gözetmiştir. Örneğin İran ile yapılan ticaret anlaşması çerçevesinde eşya veya emtianın rayici üzerine her hangi bir iskonto yapılmamaktaydı. Ve gümrük resmi miktarı da % 4 idi. Eğer gümrükte teslim edilen mal ise gümrükten malı çeken üzerinden de ilaveten %2 gümrük alınmaktaydı¹⁹.

İlk bakışta Osmanlı Devleti ile ticaret anlaşması olan batılı devletlerden 3 puan yüksek görünen bu rakam aslında Osmanlı Devleti'nin İran ve İran üzerinden batılı devletlerden dolaylı olarak tahsil ettiği gümrük vergisi miktarı idi. Çünkü İran'ın batılı devletlerle yaptığı bir çok antlaşmada İran gümrüklerini kontrol edemez durumdaydı. Batılı devletler yaptıkları antlaşmalar gereğince İran'ın gümrük işlerinin yükleniciliğini de almışlardı. Örneğin Belçikalılar neredeyse İran'ın bütün şehirlerinin gümrük işlerini yürütmekteydi²⁰. İran'daki durumla karşılaşmak istemeyen Osmanlı Devleti 3 puanlık farkı gerekli görmüştü. Böylece, İngiliz ve Fransız rekabetinin İran toprakları üzerinde ortaya koyduğu ticari baskıyla bir ölçüde Osmanlı vatandaşları . muhatap olmayacaktı.

Osmanlı Devleti'nin dış ticaret alanında karşılaştığı sorunlardan biri de batılı devletlerin ülke geneline yayılmış konsolosluk makamlarıydı. Batılı devletlerin ülkenin her tarafında açtıkları konsolosluklar çok yönlü faaliyetler yapıyordu. Konsolosların bir çoğu “Doğunun Zenginliği”nden

---

¹⁸ Mehmed Özcan, **Duyun-ı Umumiye İdaresi ve Osmanlı İktisadı Üzerinde Etkileri**, Marmara Ün. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi İstanbul. 2011, s. 137.

¹⁹ **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s. 130.

²⁰ Masoumeh Daei, **İran Osmanlı Ticari İlişkileri (1900-1923)** Ankara Üniversitesi, Basılmamış Doktora Tezi, Ankara 2001, s. 101.

istifade ederek ticaret yapmaktaydılar. Osmanlı arşivi belgelerinden çokça şikayet konusu²¹ olduğunu gördüğümüz bu durum gümrük mevzuatına da yansımıştır. Konsoloslar en ufak bir antlaşmazlık durumunda hemen rapor düzenliyor bir nüshasını Osmanlı yetkililerine bir kısmını da kendi ülkelerine gönderiyorlardı²². Konsoloslar kendi ihtiyacım adı altında ticaret yapıyorlar ve bunlara gümrük vermiyorlardı. Her ne kadar sınırlamalar getirilse bile bu sınırlamalar her seferinde müdahale ile gümrüksüz işlemlere dönüşmekteydi. Örneğin konsolosların kişisel ihtiyaçları için birinci derecede konsoloslardan yıllık yirmi beş bin ikinci derece konsoloslar için yıllık yirmi bin ve vekilleri için on beş bin guruşluk eşya gümrükten muaf tutulmaktaydı. Bunlar dışında kalan mallar ve yukarıdaki miktarları aşan durumlar için o ülke ile gümrük tarifesi üzerinden gümrük alınması şarttı²³.

---

²¹ Mesela, Hollanda ile yapılan ticaret antlaşması gereği sadece konsolosun şahsi ihtiyaçları için getirdiği mallardan vergi alınmazken konsoloslar yanlarında çalıştırdıkları tercümanlar ve çalışanlar için de aynı hükmün geçerli olduğunu ileri sürmekteydiler. B.O.A. DVN. DVE, **Felemenk Ahidnâme Defteri, 22/1.**

²² 1693 tarihli İngiliz elçisinin şükür ü şikayet raporu şöyle idi. “104/226/1 İstanbul kâimmakâmına ve İstanbul ve Galata kâdîlarına hüküm ki : (.....) Dergâh-ı mu‘allâma arz gönderüp iftihâr-ı ümerâi’l-izâmu’l-sunûfiye muhtâr-ı küberâi’l-fihâm fi’l-milleti’l-Mesîhiyye maslah-ı mesâlih cemâhir-i tâifetü’n-Nasrâniyye İngiltere kralı hutimet avâkıbuhû bi’l-hayr ve erşâd-ı Devlet-i aliyem ile kadîmü’l-eyyâmdan berü ahd ü mîsâk ve sulh u vifâk üzre olup dostlukda sâbit kadem ve râsih-dem olmağla memâlik-i mahrûseme gelüp giden bâzergânları ahdnâme-i hümâyûn mücebinecine âsûde hâl ticâret idüp her vechile himâyet ü sıyânet olınagelmeğle Galata’ya getürdükleri ve alup götürdükleri çûka ve kumaş ve kantâra gelen eşyâ vesâir emti’anun resm-i masdariyyelerin tahrîr-i atîk defteri mücebinecine virmeğe iktidârları olmamağla sâbıkâ kâdiasker olan merhûm İbrâhîm Efendi mukaddemâ muharrir ta’yîn ve tahrîr ve *Haremeyn-i şerîfeyn muhâsebesi defterlerine kayd* ve bu âna gelince resm-i masdariyyelerin tahrîr-i cedîd defteri mücebinecine edâ iderler iken sâirlerden resm-i masdariyye tahrîr-i atîk defteri mücebinecine alınması fermân olunmağla tâife-i merkûmeden dahi masdariyyeciler tahrîr-i atîk defteri mücebinecine almağa yedimüzde fermânımız vardır diyü mutâlebeyle rencide vü remîde itmeleriyle (.....) *sıyânet ve himâyet olunmak bâbında hüküm-i hümâyûnum recâ itmeğîn(...)* . Fî evâsıt-ı N sene [1]104 [16-25 Mayıs 1693]”

²³ **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s. 130.

Konsolosların bu fütursuz davranışları kapitülasyonlar adı altında verilen imtiyazlardan kaynaklanıyordu.

1.4.Kara gümrükleri

Kara gümrükleri, Rumi takvimle 1 Mart 1290 (Miladi 14 mart 1874) tarihinde kaldırılmıştır. Aslında kara gümrükleri tabiri ile yukarıda belirtildiği gibi Osmanlı Devleti iç gümrükleri kastedilmiştir. karayolu ile yapılan iç gümrükler şeklinde ifade etmek daha doğru olacaktır.

Osmanlı Devleti'ndin kuruluş yıllarından itibaren kara yolu vasıtası ile yapılan ticaretten alınan iç gümrükler ve nizamları tesis edilmiştir²⁴. Aynı dönem çağdaş devletlere özellikle de Avrupa devletlerine bakıldığında iç gümrük nizamının neredeyse hiç birinde uygulanmadığı görülmektedir. Diğer bir ifadeyle kara gümrükleri, kıta Avrupasında Osmanlı Devleti'nden önce kaldırılmıştır. Osmanlı Devleti'nde özellikle büyük ticaret merkezlerinde kurulan gümrük sistemleri ticari adaletin sağlanması ve devletin gücünü göstermesi bakımından önemlidir. Osmanlı Devleti bu uygulama çerçevesinde iç gümrüklerin sadece kara kısmını 1874 yılında kaldırmıştır. İç gümrük uygulamasının deniz kısmını bu tarihte kaldırmamıştır. Deniz gümrüklerinde yükleme ve boşaltma işlemi olduğu ileri sürülerek bu alandaki iç gümrükleri 1900'lü yılların başında kaldırmıştır.²⁵

İç gümrüklerin XVIII. yüzyılda varlığını sürdürmesinin kayda değer gerekçeleri vardır. Söz konusu edilen dönemde devlet, tüccar mallarının iç kargaşa ve isyanlardan etkilenmesini engellemek için "bac" vergisi şeklinde devam ettirmesi gerekli görülmüştür. Aslında doğrudan ihracat malı olarak üretilmiş mallara önemli bir gelir kalemi olarak düşünülen bu uygulama genişletilmiştir. Bu kapsamda ihracata konulan %12 lik vergi oranı 1838 Balta Limanı Ticaret Antlaşması ile iç gümrüklere de uygulanmıştır.

---

²⁴ Mehmet Genç, **Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi**, İstanbul, 2000, s. 196.

²⁵ Mehmet Genç, **age**, s. 197-198.

Kara gümrüklerinin kaldırılması işlemi tedricen birkaç aşamada gerçekleştirilmiştir. 1843 yılında, önce belirli bir ticari getirinin altında kalan kasaba ve küçük şehirlerdeki gümrükler kaldırılmıştır. Takip eden yıllarda ise ticaret açısından büyük kapasiteye sahip kent ve limanlar gündeme gelmiştir. Bu yerlerde 1838 Balta Limanı Ticaret Antlaşması'nın küçük ve büyük esnaf için neden olduğu olumsuz etkiler dikkate alınmıştır. Bundan dolayı yerli esnafı desteklemek için 1840'lı yılların ortasından itibaren iç gümrükler hafifletilmiştir. Söz konusu oran, antlaşmanın imzasından yaklaşık 23 yıl sonra, 1861 yılında % 8'e inmiştir. % 8 oranı Osmanlı tüccarını yabancı devletlerin tebaası tüccara karşı makul seviyede koruyan bir oran diye düşünülebilir. Nitekim, 1910 yılında da tamamen ortadan kalkmıştır²⁶.

1.5.Gümrük vergi miktarları

Osmanlı Devleti'nde gümrük vergilerini alınırken dikkate alınan hususların başında tüccarın dini ve tabiiyeti gelirdi. Malın cinsi ve niteliği daha sonraki sıradadır. Osmanlı klasik gümrük vergilendirilmesinde ayrımı şöyle yapmak mümkündür: Osmanlı tebaası Müslümanlar, Osmanlı tebaası Zimmiler, Osmanlı tebaası olmayan Müslümanlar, Osmanlı tebaası olmayan Gayr-i müslimler. Mehmet Genç'in bulgularına göre Müslüman olup Osmanlı tebaası olmayan ticaret adamları açısından vergi oranında bir artı avantaj yoktu. Buna karşın Osmanlı tebaası Gayr-i müslim vatandaşların avantajı vardı. Klasik dönem için Mehmet Genç'in verdiği oranlar;

Osmanlı vatandaşı Müslüman   vergi oranı % 3

Osmanlı vatandaşı Zimmiler   vergi oranı % 4

Osmanlı vatandaşı olmayan yabancı devletlerin tebaasına uygulanan   vergi oranı % 5 olarak belirlenmişti.

---

²⁶ Mehmet Genç, *age*, s. 202.

Bu rakamlar XVI. yüzyılın ikinci yarısına kadar geçerlidir. Zira bu devirden itibaren artan askeri harcamaları karşılamak için yukarıdaki oranlara birer puan *kassabiye* ilave edilmiştir²⁷.

Bu bağlamda, % 3 resm-i munzamın her yedi yıl için kural olarak alınmaya başlanmış²⁸ olması batılı devletlerin tepkisine neden olmuştur. Dahili gümrükler kaldırılınca gelir kaybına uğrayan devlet buna çözümü yine gümrüklerde aramış ve bulmuştur. İç gümrük yerine gümrükle alakası olmayan bir vergi ihdas edilmiştir. Bu vergi tanziminin adını da koymakta zorlanmayan siyasi otorite, tam olarak aldığı kalemin adıyla yeni vergiyi anmayı uygun bulmuştur: “techizat-ı askeriye”. Techizat-ı askeriye adı altında alınan gümrük resmi oranı, mevcut oranlara 2 puan ilave edilmesi ile yapılmıştır.

Osmanlı Devleti'nin ideal olarak benimsediği gümrük vergisi oranlarından vazgeçmesi iç ekonomik işleyişteki durgunluk ve buna bağlı olarak dış ilişkilerdeki, siyasi ve ticari baskılardır. 1830'lu yıllarda Osmanlı Devleti'ni on yıl öncesinden beri zorlayan Yunanistan ve Sırbistan'ın bağımsızlığı sürecinde ortaya çıkan sorunlardır. Bunlara ilaveten Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın askerlerinin isyan ederek Suriye ve Adana'yı aşır Kütahya'ya kadar gelmesiyle büyüyen askeri, siyasi ve mali krizdir. 1838 Balta limanı Ticaret Antlaşması ile belirlenen gümrük vergisi oranları neredeyse bütün devletlere kısa sürede tedricen yayılmıştır. Bir ülkeye verilen taviz diğer ülkeler için de yeni bir fırsat doğurmuştur. Kısacası, Avrupa'nın en önemli gücü ve Osmanlı Devleti'nin müttelikliğine ihtiyaç duyduğu İngiltere'ye verilen ayrıcalıklar sonra sırasıyla Hollanda ve Fransa ve diğer bazı Avrupa devletlerine de verilmiştir. Bu ülkelerden gelen ticaret mallarına düşük vergi miktarı olan % 3 oranı uygulanmıştır²⁹.

Balta Limanı Ticaret Antlaşmasının gümrükler üzerindeki kötü etkisi kırılmak istenilmesine rağmen her 7 yılda bir otomatik olarak

---

²⁷ Mehmet Genç, *age*, s. 198-199.

²⁸ 1325 yılında alınmamaya başlanmıştır. *Rüsûmât Salnâmesi 1330*, s. 7.

²⁹ Mehmet Genç, *age*, s.200.

yenilenerek 1884 yılına kadar gelmiştir. Ancak Osmanlı Devleti bu tarihten itibaren bu antlaşmaları yenilemeyerek batılı devletlerin baskısına rağmen Rayiç kıymet üzerinden % 8 oranını duyurmuş ve uygulamaya koymuştur³⁰.

Bu bağlamda, Rüsûmât nizamnamesinin yedinci bendinde açıklanan miktarlar ise şöyle idi; Osmanlı toprakları mahsulü olan emtia ve eşyanın sahil gümrüklerinde % 9 amediye, gemiye yüklenip Osmanlı sınırları çıkacak olursa % 3 de reftiye ücreti ile % 16 iskontosu düşüldükten sonra kalan rakam üzerinden % 12 gümrük alınmaktaydı.

İthal mallar ya da Osmanlı toprakları dışından gelen malların gümrük oranları ise temelde ikiye ayrılmıştı: Tarım ürünü ve sanayi ürünü. Her ikisi için de gümrüklere gelince %20 iskontosu düşüldükten sonra % 3 amediye alınacaktır. Ancak transit malların gümrük vergileri ise Osmanlı Devleti vatandaşından bir kefil alındıktan sonra tüccarın derecelerine göre % 3 peşin amediye tahsil edilecektir.

1.6.Osmanlı Devleti'nde Ölçü Reformları

Gümrüklerde kullanılan ölçüler, işlemleri kolaylaştırmak için Rumi takvimle 1 Mart 1290 (Miladi 14 mart 1874) tarihinde değiştirilmiştir³¹.

Gümrüklerde kullanılan ölçüler ticari işlemlerin hızlı yürütülmesinde önemli bir yer tutmaktadır. Çünkü yukarıda belirtilen düzenlemeye kadar Osmanlı Devleti'nin klasik ölçüleri ile gelişen ticari şartlardaki dış ticaret yapılan ülkelerdeki kullanılan ölçüler aynı değildi. Bunun için sürekli verilen beyan ve ölçülerin bir birine eşleştirilmesi gerekmekte idi. Bu

---

³⁰ 1884 yılında Rusumat Emni olan Edip Efendi bu yüzde sekiz oranının uygulanmayacağını batılı devletlerin bastıracağına dair raporlarda sunmuştur. Nitekim 1302 senesine gelindiğinde Önce Almanya ile başlayan bu oranın koruyamamıştır. 1909 yılına gelindiğinde ise beyanname üsulüne geçilmek zorunda kalmıştır. **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s. 127.

³¹ **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s. 4.

nedenle yayımlanan mikyas etvelleri gümrük işlemlerinde önemli yer tutmaktaydı.

Ağırlık, uzunluk, yüksek tonajlı ifadeler, eski ölçüler, yeni fakat Avrupa ülkelerince kullanılmayan ölçüler bir birlerine karıştırılıyordu. Bu durum ise devlet ve tüccar için bazı kayıplara sebep oluyordu. Devlet açısından dikkate değer vergi kaybı, işlemler uzadığı için tüccar ve devletin zaman kaybı ve daha fazla personel gideri demek kaçınılmazdı.. Bunun için gümrük kayıtlarında ürünler için farklı ölçüler kullanıldığı görülmektedir. Ancak 1330 yılı Rsmt salnamesinin giriş kısmında yazılan bu ölçüler, o dönemde görev yapan memurlar için önemli bir kaynak olmuřtur³². Aşağıdaki listede, eski ve yeni ölçülerin karışlaştırılması da yapılmıştır.

1.5.1.YENİ ÖLÇÜLER VE MUADİLİ ESKİ ÖLÇÜLER

1.5.1.1.UZUNLUK VE MESAFE L BİRİMLERİ

Kısımları

1 arşın (metre) = 10 kirh (desimetre)

1 kirh (desimetre) = 10 parmak (santimetre)

1 parmak (santimetre) = 10 hat (milimetre)

1 hat (milimetre) = 10 nokta (desimetre)

Katları

10 arşın (metre) = 1 boy

100 arşın (metre) = 1 hektometre

1.000 arşın (metre) = 1 mil (kilometre)

10.000 arşın (metre) = 1 fersah (miryametre)

---

³² Rsmt Salnâmesi 1330, s. 15.

1.5.1.2.ARAZİ YÜZÖLÇÜMÜ ÖLÇÜ BİRİMLERİ

Kısımları

1 arşın murabba'ı = 150 kirâh murabba'ı

1 kirâh murabba'ı = 100 parmak murabba'ı

1 parmak murabba'ı = 100 hat murabba'ı

Katları

100 arşın murabba'ı = 1 evlek (ar: dekametre murabba'ı)

25 evlek (ar) = 1 dönüm

4 dönüm = 1 cerîb (hektar)

100 cerîb (hektar) = 1 mil murabba'ı (kilometre murabba'ı)

300 mil murabba'ı = 1 fersah murabba'ı (miryametre murabba'ı)

1.5.1.3.SIVI VE HUBUBAT ÖLÇÜ BİRİMLERİ

Kısımları

1 ölçek (litre) = 10 kutu (desilitre)

1 kutu desilitre = 10 zarf (santimetre)

Katları

1 yeni arşın mik'abı (kilolitre) = 10 kile (hektolitre)

1 kile (hektolitre) = 10 şinik (dekalitre)

1 şinik (dekalitre) = 10 ölçek (litre)

1.5.1.4.HAFİF VE AĞIR TARTI ÖLÇÜ BİRİMLERİ

Kısımları

1 dirhem (gram) = 10 denk (desigram)

1 denk (desigram) = 10 buğday (santigram)

1 buğday (santigram) = 10 habbe (miligram)

Katları

1.000 yeni dirhem gram = 1 kıyye (kilogram)

10 kıyye kilo = 1 batman (miryagram)

10 batman = 100 kıyye kantar (kental)

10 kantar = 1.000 kıyye 1 çeki (tonilato)

1.5.2.1.ESKİ ÖLÇÜ BİRİMLERİ

1 zirâ'-ı mimarî = 34 parmak	Sanayi mimari ve arazi ölçümünde kullanılır.
1 parmak = 12 hat	
1 hat = 12 nokta	
2 parmak = 1 kadem	Hafriyat işlerinde kullanılır..
5 kadem = 1 kulaç	
1 çarşı arşını = 8 urub	Zirâ'-ı mimarîden bir parmak on hat altı nokta noksandır.
1 urub = 2 kirâh	
8 enzade = 8 urub	Çarşı arşınından sekiz hat sekiz nokta noksandır.
1 urub = 1 kirâh	

Katları

2.500 zirâ‘-ı mimarî = 1 mil: Orta yürüyüşle yirmi dakikalık mesafe
3 mil = 1 fersah: Orta yürüyüşle yirmi dakikalık mesafe
4 fersah = 1 berîd
2 berîd = 1 merhale
Karada bir derecelik mesafe = 15,145 saat
Denizde bir derecelik mesafe = 29 saat

1.5.2.2.ARAZİ YÜZÖLÇÜMÜ ÖLÇÜ BİRİMLERİ

1 zirâ‘-ı mimarî murabba‘ı = 676 parmak murabba‘ı

1 parmak murabba‘ı = 144 hat murabba‘ı

Katları

400 zirâ‘-ı mimarî murabba‘ı = 1 evlek

4 evlek = 1 dönüm

1.5.2.3.KİLE (HUBUBAT AĞIRLIK BİRİMİ) ÖLÇÜ BİRİMLERİ

1 İstanbul kilesi = 4 şinik

1 şinik = 2 kutu

1 kutu = 2 zarf

1.5.2.4.KİLE VE DİĞER ÖLÇÜ BİRİMLERİ

Kısımları

1 kıyye = 400 dirhem

1 dirhem = 4 denk

1 denk = 4 kırat, 6 kırat = 1 dirhem*

1 kırat = 4 buğday, 64 buğday = 1 dirhem

176 dirhem = 1 ludre

1,5 dirhem = 1 miskal

Katları

4 kıyye = 1 batman

44 kıyye = 1 kantar

4 kantar = 176 kıyye = 1 çeki

1.6.ESKİ UZUNLUK ÖLÇÜLERİNİN YENİ ÖLÇÜLERE DÖNÜŞTÜRÜLMESİ

1.6.1.Uzunluk ve Mesafe Ölçü Birimleri

1 zirâ‘-ı mimarî = 0,758 yeni arşın (metre)

1 zirâ‘-ı murabba‘î = 0,574564 yeni arşın murabba‘ı

1 zirâ‘-ı mik‘abî = 0,435520 yeni arşın-ı mik‘abî

1 parmak = 3,158 aşîr-i zirâ‘î (santimetre)

1 hat = 0,263 aşîr-i zirâ‘î (santimetre)

---

* Çoğunlukla bu şekilde kullanılır.

1 nokta = 0,219 aşîr-i zirâ'î (santimetre)

1 çarşı arşını = 0,68 yeni arşın (metre)

1 çarşı arşını murabba'ı = 0,68 yeni arşın (metre)

1 urub = 0,58 aşîr-i zirâ' (santimetre)

1 endaze = 0,65 yeni arşın (metre)

1 endaze murabba'ı = 0,1225 yeni arşın (metre murabba'ı)

1 urub = 8,125 aşîr-i zirâ' (santimetre)

1 eski mil = 8, 125 yeni mil

1 eski fersah = 0,5685 yeni fersah

1 eski dönüm = 0, 36772 yeni dönüm

1 İstanbul kilesi = 0, 27 yeni kile

1 şinik = 0, 00925 yeni arşın mik'abı

1 İstanbul kilesi = 37 ölçek litre

1.6.2.Hafif Ağırlık Ölçü Birimleri

1 buğday = 0,05011914 yeni dirhem (gram)

1 kırat = 0,20047656 yeni dirhem (gram)

1 denk = 0,80190625 yeni dirhem (gram)

1 eski dirhem = 1,373625 yeni dirhem (gram)

1 miskal = 4,11144 yeni dirhem (gram)

1 ludre = 654,54112 yeni dirhem (gram)

1 eski kıyye = 1,282945 yeni kıyye (kilo)

1 eski batman = 0,769767 yeni batman

1 eski kantar = 0,574496 yeni kantar

1 eski çeki = 0,235768 yeni çeki

1.7.ESKİ UZUNLUK ÖLÇÜLERİNİN YENİ UZUNLUK ÖLÇÜLERİNE DÖNÜŞTÜRÜLMESİ

1 yeni arşın (metre) = 0,319261 zirâ'-ı mimarî

1 yeni arşın (murabba'ı) = 1,74054 zirâ'-ı mimarî

1 yeni arşın (mik'abı) = 2,296107 zirâ'-ı mik'abî

1 yeni arşın = 1,480588 çarşı arşını

1 yeni arşın (murabba'ı) = 2,162629 çarşı arşını murabba'ı

1 yeni arşın (metre) = 1,53845 endaze

1 yeni arşın (murabba'ı) = 2,396865 (murabba'ı)

1 fersah = 1,319215 eski dönüm

1 yeni dönüm = 2,717453 eski fersah

1 yeni kile = 2,702703 İstanbul kilesi

1.7.1.Hafif Ağırlık Ölçü Birimleri

1 yeni dirhem = 0,311783 eski dirhem

1 yeni kıyye = 0,779457 eski kıyye

1 yeni batman = 2,296095 eski batman

1 yeni kantar = 1,771493 eski kantar

1 yeni çeki = 4,428733 eski çeki

1 yeni ton = 719,44375 eski kıyye

1.8.İNGİLİZ ÖLÇÜ BİRİMLERİ

12 linye = 1 pus

12 pus = kadem (foot)

3 kadem (fit) = 1 yarda (yard)

2 yarda (yard) = kulaç (kadem)

1.760 yarda (yard) = 1 mil-i berrî (4 statü mil)

6.180 kadem (fit) = 1 mil-i bahrî (notikl mail)

1 mil-i bahrî = gomine

1 mil-i bahrî ve coğrafi = 1,151 mil-i berrî (statü mil)

1.9.OSMANLI DEVLETİ'NE AİT ESKİ VE YENİ UZUNLUK ÖLÇÜLERİNİN İNGİLİZ ÖLÇÜLERİNE DÖNÜŞTÜRÜLMESİ

1.9.1.Uzunluk Ölçü Birimleri

1 yeni arşın metre = 1,0936 yard

1 mimar arşını = 0,8289 yard

1 çarşı arşını = 0,74367 yard

1 endaze = 0,7092 yard

1 mimar arşını = 2,486921 yard

1 çarşı arşını = 2,23101 kadem

1.9.2.Ağırlık Ölçü Birimleri

1 eski kıyye = 2,828454 libre

1 yeni kıyye = 2,20462025 libre

1 yeni ton = 20204,621 libre

1 yeni ton = 0,9842059 ton

1.10.İNGİLİZ UZUNLUK ÖLÇÜLERİNİN ESKİ VE YENİ UZUNLUK OSMANLI ÖLÇÜLERİNE DÖNÜŞTÜRÜLMESİ

1 pus = 0,0254 yeni arşın (metre)

1 kadem = 0,304797 yeni arşın (metre)

1 kadem = 0,40214 zirâ‘-ı mimarî

1 kadem = 9,15736 zirâ‘-ı mimarî parmağı

1 kadem = 0,448227 çarşı arşını

1 kadem = 4,585815 çarşı arşını urubu

1 kadem = 0,47 endaze

1 kadem = 3,86 endaze urubu

1 yarda = 0,9144 yeni arşın (metre)

1 yarda = 1,20643 mimar arşını

1 yarda = 2,344682 çarşı arşını

1 yarda = 1,4 endaze

Gümrük emînliğı gelişen ticari işlemler neticesinde gümrüklerde kullandığı ölçüleri değıştirmiştir³³.

---

³³ Gümrüklerde mikyasât-ı cedîdenin kabul ve tarih-i mer‘iyeti, 11 Mart 1286; Rüsûmât Salnâmesi 1330, s. Xxx.

İKİNCİ BÖLÜM

2.RÜSÛMÂT EMANETİNİN KURULUŞU VE GELİŞİMİ

Osmanlı Devleti Balta Limanı Ticaret Antlaşmasından sonra her 7 yılda bir otomatik olarak uzatılmasından dolayı, Tuz ve Tütünün ithalini yasaklamıştır. Buna dair bir nizamnamemeyi de R.1270/M. 1854 yılında yayınlamıştır³⁴.

Gümrük idaresinin batılı devletlerde daha başarılı olduğunu ve be sebeple vergi kaybına uğramadıklarını tespit eden Osmanlı devlet adamları benzer şekilde düzenlemeler yapmak için gayret sarfettiler. Gümrük idaresinde yapılacak reformlarla daha fazla gelire sahip olacaklarını gören Osmanlı bürokrasisi, ayrıca iç ve dış borçlanmanın finansmanını sağlamak amacı ile gümrük gelirlerini kontrol altına almak istedi. Bu nedenle daha önce iltizama verilen çok sayıdaki gümrük birimleri bir nevi kamulaştırılmış ve devlet memurları tarafından idare edilmeye başlanmıştır. Ancak bu usulun bütün gümrük merkezlerinde uygulanmasına henüz başlanamamıştır. Tüm Osmanlı gümrüklerinin kamulaştırılıp devlet memurları vasıtasıyla idare edilmesi gerekliliği üzerinde durulmasıyla yetinilmiştir. Bu mülahaza üzerine 2 Teşrin-i sani 1276/ M. 14 Kasım 1860 tarihinde Rüsûmât Emaneti kurulmuştur.

R.1287/ M. 1871 yılında Rüsûmât Emaneti'nin idaresine mali konularda yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olan ve kurumun teşkilatlanmasına katkı sağlayacağı düşünülen Kâni Paşa tayin edilmiştir³⁵.

---

³⁴ Rüsûmât Salnâmesi 1330, s. 124.

³⁵Rüsûmât Emaneti'nin teşkili ve Kâni Paşa merhumun Rüsûmât Emaneti'ne tayini, Rüsûmât Salnâmesi 1330, s. 12.

Kâni Paşa gayretli ve disiplinli bir kişiydi. Yoğun çalışmaları esnasında toplamda 17 bölgeye ayrılan gümrük emniyeti ve bunların dışında kalan gümrük binalarını tek çatı altında toplamayı başarmıştır. Bunun yanında, çeşitli birimlerde çalışan gümrük elemanlarını ve diğer personeli Rûsûmât Emanetine aktarmaya muvaffak olmuştur. Kâni Paşa aynı süreç içerisinde mevzuatı da çağdaş ihtiyaçlar doğrultusunda düzenlemeye çalışmıştır. O dönemin koşullarında başarıyla bu düzenlemeyi de tamamlamıştır³⁶.

Gümrükler üç temel yapılanma ile ihdas edilmiştir:

- 1.Sınırlardaki şehirlerde kurulan Hudut gümrükleri.
- 2.Kara gümrükleri (bilahere kaldırılmıştır).
- 3.Deniz olan şehirlerde sahil gümrükleri kurulmuştur³⁷.

Hudut ve sahilde bulunan gümrükler de üçe ayrılmıştır:

Gümrük gelirlerinden ayrılarak ayrı bir gelir kalemine dönüştürülen ve Rusum-ı Sitte İdaresi³⁸ adı ile bir idare kurularak gümrük gelirlerinin bir kısmı Duyun-ı Umumiye gelirlerine aktarılmıştır³⁹.

Gümrükler sürekli ıslahatlara tabi tutulmuştur. Bunun üç temel nedeni vardır: Birincisi yeni bir kuruluş olduğu için sürekli yapılanmaya gitmek zorunda kalınmıştır. İkincisi mali açıdan zor durumda olan devletin

---

³⁶ Kâni Paşa'nın çalışmaları hakkında bk. **Rûsûmât Salnâmesi 1330**, s. 124-125.

³⁷ **Rûsûmât Salnâmesi 1330**, s. 124.

³⁸ **Rûsûmât Salnâmesi 1330**, s. 14.

³⁹ Rusum-ı Sitte idaresi, Berlin kongresinden sonra Osmanlı maliyesini kontrol etmek için kurulan bir idaredir. Osmanlı bankası ve yerli alacaklıların alacaklarını tahsil için on beş maddeden ibaret olan bir sözleşme ile on yıllık bir alacak hesabı üzerine atlaşma yapılmıştır. Başarılı bir yönetim sergileyen idare kısa zamanda kuruluşu esnasında yabancı devletlerin verdiği tepkinin kalkmasına neden oldu. Aslında bu idare Duyun-ı umumiye idaresinin kuruluşunun özünü oluşturmuştur. Daha fazla bilgi için bkz. Mehmet Özcan, **Duyun-ı Umumiye İdaresi ve Osmanlı İktisadî Üzerinde Etkileri**, Marmara Üniversitesi, Basılmamış Yüksek Lisans tezi, s 90.

gelir kalemi arayışları çerçevesinde değerlendirilecek değişikliklerdir. Üçüncüsü ise Duyun-ı umumiye ve kapitilasyonların etkisi ile gümrük idaresi dış ekonomik ilişkiler ve dış borçların ödenmesi konusunda gündeme gelmiştir⁴⁰.

Öte yandan, R. 7 Temmuz 1324/ M. 20 Temmuz 1908 tarihinde “Rusumiye cemiyeti ve Teftiş heyeti” kaldırılmıştır⁴¹.

Rüsûmât emanetinin bu çalışmaya kaynaklık eden ilk salnamesi, Osmanlı Devleti’nde uygulanan gümrük usullerini üç ana devreye ayırmaktadır: Birinci devreyi Osmanlı Devleti’nin kuruluşundan Tanzimatın ilanına kadar geçen süreç oluşturur. Öyle ki bu son tarihi 1838 Balta Limanı Ticaret Antlaşması olarak belirtmek de mümkündür. Osmanlı maliyesini derinden etkilemiştir. İkincisi Tanzimat’tan 14 Kasım 1860 tarihinde Rüsûmât emanetinin kuruluşuna kadar geçen süreçtir. Bu süreç daha çok tecrübe edinme sürecidir. Çünkü önceki usul terk edilmiş yeni bir usul ele alınmış bunun acemilikleri için, sürekli nizamnameler tanzim edilmiştir. Üçüncü devre de gümrüklerde beyanname usulüne geçildiği tarih olarak nitelendirmiştir⁴². Gümrüklerde beyanname usulu 1325 [1909] tarihinde getirilmiştir. Rüsûmât Emaneti ünvanı da Rüsûmât Müdürlüğü olarak değiştirilmiştir⁴³.

---

⁴⁰ **Rüsûmât Salnâmesi’ne** göre 1287 yılından itibaren gümrüklerin ıslahı olduğu düşünülmektedir. Ancak devamında hemen tuzlalar ve tütün gümrükleri üzerine değişimlere de değinilmiştir. Bkz., **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s.126-127.

⁴¹ **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s.126.

⁴² Gümrüklerde beyannameye geçildikten sonra sık sık sorunlar yaşanmış ve beyan edilen miktar ile sayım sonucunda ortaya çıkan miktar arasında bazen büyük farklar görülmüştür. Bunun üzerine nizamnamede Gümrük müdürlerine büyük yetkeler vererek konuyu çözüme yoluna gitmiştir. Örneğin beyan edilenden mal % 10.dan az % 5 den fazla ise gümrük müdürü cezayı gerekli olup olmadığına karar verebilmektedir. Aynı şekilde verilen ceza birinci defa için en küçük miktar üzerinden alınması ön görülürken tekrarında en üst sınırdan alınması ön görülmüştür. Verilen cezanın büyüklüğüne itiraz eden tüccarın mahkeme yolu açık bırakılmıştır. **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s.156.

⁴³ **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s.127.

Osmanlı Devleti sınırları dahilinde gümrüklerden elde edilen gelirleri ve gümrük çalışmalarında verimliliği artırmak için çeşitli yollara başvurmuştur. Bu esnada Mısır gümrükleri ile İstanbul gümrükleri arasında sık sık ihtilaflar vuku'a gelmekteydi. Çünkü Mısır kendi ticari çıkarları ve öncelikleri kapasitesi dahilinde batılı devletlerle ilişkiler kurmaktaydı. Bunun için H. 4 Ramazan 1307/R. 11 Nisan 1306/M. 23 Nisan 1890 tarihli irâde-i seniyye ile Osmanlı gümrükleri ile Mısır gümrükleri arasında bir ittifakname imzalanmıştır. Sekiz maddelik prensip ifadelerinden sonra H. 21 Rebûlâhîr 1308/ R.22 Teşrîn-i sâni 1306/M. 4 Aralık 1890 tarihli irade ile nizamnamesi düzenlenmiştir⁴⁴.

2.1.Rüsûmât Emanetinin Yönetim Yapısı

Rüsûmât salnamesine göre, Rüsûmât Emaneti 14 kişilik bir idare kurulu ile yönetiliyordu. Rüsûmât Emaneti idare kurulu başkanı Kâni Paşa'dır. Kâni Paşa ve ondan sonra Rüsûmât Emaneti başkanlığına tayin edilenler çoğunlukla tekrar atanmıştır. Bu atamaları söz konusu kişilerin hem başarıları hem de alternatiflerinin azlığına bağlamak mümkündür. Görevden ayrılışları bile iki üç defa atananlar olmuştur. Hatta daha önce sadarat makamında bulunan Ahmet Vefik Paşa da bu görevliler arasında bulunmuştur. Aşağıdaki Tablo 1'de Rüsûmât Emaneti idare heyetin başkanlığında yer alanların isimleri ve yerine getirdikleri görev süreleri bulunmaktadır.

---

⁴⁴ Rüsûmât Salnâmesi 1330, s. 179.

Tablo 1 : Rüsûmât Emaneti İdare Kurulu Başkanları

<p>Kâni Paşa</p>	<p>Bin iki yüz yetmiş altı tarihinde Rüsûmât emini tayin olunarak üç defada on seneyi mütecâviz bir müddet makam-ı emaneti işgal etmiş ve hidemât-ı reviyetkârânesiyle ihrâz-ı nîk-i tam eylemiştir.</p>
<p>Muhlis Efendi</p>	<p>Kâni Paşa'yı istihlâfen bir buçuk sene kadar Rüsûmât Eminliği etmiştir.</p>
<p>Mecid Efendi</p>	<p>Üç ay kadar emanette bulunmuştur.</p>
<p>Ahmed Vefik Efendi</p>	<p>Makam-ı Sadâret'i ihrâz etmiş olan merhum-ı müşârunileyh dahi üç buçuk sene kadar Rüsûmât Emaneti'ni işgal etmiştir.</p>
<p>Galib Bey</p>	<p>Evkâf-ı Hümâyûn Nâzırlığı'nda buldukları sırada vefat eden Galib Paşa merhum iki defa makam-ı emanete gelmiş ve müddet-i emanetinde hidemât-ı mebrûresi görülmüştür.</p>
<p>Yusuf Bey</p>	<p>Maliye Nezâreti'ni de ihrâz etmiş olan Yusuf Paşa merhum on dört sene kadar makam-ı emanette bulunmuş ve kemal-i reviyyetle</p>

	hidemât-1 hasene ifa etmiştir.
Zühdü Efendi	Maliye ve Maarif Nezâretlerinde bulunmuş olan Zühdü Paşa merhum Rüsûmât Emaneti'nde sekiz ay kadar bulunmuşlardır.
Sabri Paşa	On dört ay kadar makam-1 emaneti işgal etmiştir.
Edib Efendi	Kâni Paşa merhumdan sonra gümrüklerimizin ıslah ve terakkîsi emrinde hidemât-1 reviyetkârânesi meşhûd olan bir zâtdır. Dokuz sene makam-1 emanetde bulunmuş ve hüsn-i sît bırakmıştır.
Raif Paşa	Edib Efendi merhumu istihlâfen makam-1 emanete gelen merhum-1 müşârunileyh üç defa Rüsûmât Emaneti'ni ihrâz eylemiş ve müddet-i memuriyetinin mecmû'ü dört buçuk sene teşkil edip her bir defasında kemâl-i vakar ve ciddiyetle mevki'-i memuriyetini muhafaza ederek hidemât-1 reviyetkârâne ibrâz eylemiştir.
Hasan Fehmi Paşa	Raif Paşa merhum ile halef ve selef olmak suretiyle merhum-1 müşârunileyh dahi üç defa makam-1 emaneti işgal etmiş ve mecmû'ü dört seneyi tecavüz eden hizmetinde menfaat-i hazineyi

	<p>muhafazaten hidemât-ı hasene ifa etmiştir. Maliye Nezâreti'nden naklen makam-ı emanete gelip yedi sene devam eden müddet-i memuriyetlerinde kemâl-i hilm [ü] vakar ile hidemât-ı hasene ifa etmişlerdir.</p>
<p>Raif Bey</p>	<p>Raif Paşa merhumu istihlâfen fî Mart sene [1]325 tarihinde makam-ı emanete tayin buyurulmuşlar ve el-yevm “müdür-i umumî” unvanıyla ifa-yı vazife etmekte bulunmuşlardır.</p>
<p>Müşir Tevfik Paşa</p>	<p>Raif ve Hasan Fehmi Paşa merhumların makam-ı emanette buldukları sırada memuren Avrupa'ya gittiklerinde Nafia nâzırı bulunan merhum-ı müşârunileyh iki defa vekâleten makam-ı emaneti işgal etmiştir.</p>
<p>Mikail Efendi</p>	<p>Edib Efendi merhumun hastalığında vekâleten tayin olunmuş olan Mikail Efendi Raif Paşa merhumun memuriyetine kadar makam-ı emanetinde ifa-yı vekâlet etmiştir.</p>

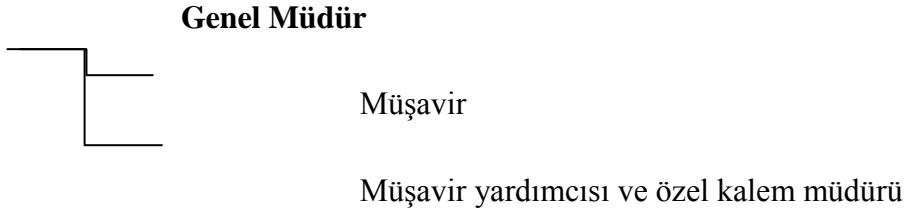
Kaynak: Rüsûmât Salnamesi, 1330.

On dört kişilik üst yönetim kadrosu iki ana birime ayrılmıştı:1. Yönetim heyeti. 2.Teftiş heyeti. Birinci temel bölümde bulunan idarede Genel müdür ve bir müşavir, bir müşavir yardımcısı, bulunuyordu (bkz şekil

1). Teftiş heyetinde bir baş müfettiş ve iki müfettiş ile üç müfettiş yardımcısı bulunuyordu (bkz şekil 2).

Rüsûmât Emaneti Maliye Nezaretine bağlı olarak çalışıyordu. Genel müdürlük makamı önemli Osmanlı bürokrasisinde önemli bir yerdedi. Buraya tayin edilecek kişi, maliye nazırının teklifi ile padişah iradesi ile atanırdı. Bugünkü uygulamada üçlü kararname ile atanan en yüksek rütbeli bürokratlar sınıfına giren bir makamdır. Şube müdürleri ve baş müfettişler ise genel müdürün sunumu, maliye nazırının inhası ile Başvekil tarafından seçilirdi. Hukuk müşaviri ve kalem başkanları ve kontrolörler genel müdürün sunumu ve Maliye nazırınca tayin edilirdi. Bunların dışında kalan bütün memurların seçiminde genel müdür Maliye nazırına vekaleten tayin işlemini yapardı.

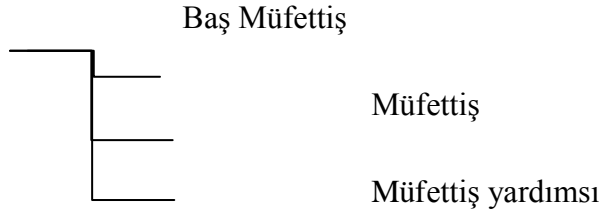
Gümrük müdürlükte bir harcama kaleminin veya hizmetin ihdası veya kaldırılması (yani yönetim şemasında yapılacak değişiklikler ise) beş yüz kuruştan küçük bir rakama tekabül ediyorsa genel müdürce yapılırdı. Beş kuruştan daha fazla olan işlemler Maliye nazırının onayına sunularak yapılırdı⁴⁵.

Şekil 1: Gümrük idaresin üst düzey teşkilatı

---

⁴⁵ Rüsûmât Salnâmesi 1330, s.133.

Şekil 2: Gümrük İdaresinin Teftiş teşkilatı

Elimizdeki salnamede, ünvanlar ve kadro karşılıkları tek tek listelenmiştir. Listede çalışanlara vefa gösterilmiş ve her bir çalışanın isimleri verilmiştir. Bu isimlerden yabancıların (Osmanlı tebası olmayanlar) belirtilmemiştir. Ancak bazı makamlarda gayr-i müslimlerin bulunması Duyun-ı umumiyenin etkisi olduğu yönünde bir algıya sebep olmaktadır⁴⁶.

2.2.Rüsûmât Emaneti Taşra teşkilatı

Gerek İstanbul'da ve gerekse Osmanlı coğrafyasının diğer şehirlerinde ise teşkilat yapılanması gibi kalemlere ayrılmıştır. Her kalemde müdür, kalem mümeyyizleri, birinci, ikinci ve üçüncü sınıf katibler bulunmaktadır.

Rüsûmât Emaneti teşkilat yapısı merkezde şu şekilde idi: Muharrerat kalemi/yazı işleri kalemi, personel işleri kalemi, evrak muhafaza kalemi, malzeme kalemi, tercüme kalemi, kontrol ve istatistik kalemi, manifesto kalemi, istatistik kalemi, hesap işleri kalemi, vezne, hukuk müşavirliği, tahlilhane, matbaa, muhafzaa müdüriyeti, sahil muhafaza müdüriyeti.

Rüsûmât Emaneti merkez teşkilat yapısı taşra ile farklılık göstermektedir. Örneğin, İstanbul'daki Rüsûmât Emaneti teşkilat yapısı şu şekilde idi;

1.İstanbul Rüsûmât Baş müdüriyeti,

---

⁴⁶ Rusum-ı sitte idaresi ve Bazı borçlanmalarda gümrük gelirlerinin karşılık olarak gösterilmesi bu yöndeki kanatları güçlendirmektedir. Muharrem kararnamesinin sonunda alınmıştır. Mehmet Özcan, **agt**, s. 97.

- 2.İhracat ve meyve kontrol memurluğu,
- 3.Sirkeci Merkez müdürlüğü,
- 4.Kereste müdürlüğü,
- 5.Dersaadet Paket Gümrüğü müdürlüğü,
- 6.Galata Rüsûmât baş müdiriyeti,
- 7.Müskirat(içkiler) zahire ve Galata ihracat kontrol müdürlüğü,
- 8.Galata Zahire kontrol memurluğu,
- 9.Galata Paket Gümrük müdürlüğü,
- 10.Haydarpaşa Başmüdiriyeti
- 11.Üsküdar Rüsûmât Başmüdiriyeti
- 12.Büyükada Rüsûmât memuriyeti
- 13.Şile Rüsûmât müdiriyeti
- 14.Büyükdere Rüsûmât Memuriyeti
- 15.Beykoz Rüsûmât memuriyeti
- 16.Kartal Rüsûmât memuriyeti
- 17.Pendik Rüsûmât memuriyeti
- 18.Darıca Rüsûmât memuriyeti

İstanbul'da yapılanan Gümrük idaresi aynı şekilde bütün sınır ve sahil şeridi olan il, kaza ve hatta nahiyelerde bile teşkilatlanmayı başarmıştır⁴⁷.

---

⁴⁷ Listenin tamamı için bkz. **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s. 21-120.

Gümrük idaresi ve bağılı birimlerinde memur olmak görece olarak prestijli bir seçenektir. Gümrükte çalışmak isteyenler titiz bir elemeyi içeren imtihana tabi tutulurdu. Bundan sonra ihtiyaçlar nispetinde göreve tayin edilirdi. Göreve aday olanların 20 ile 26 yaş arasında bulunmaları en temel şarttı. Diğer şartlar ise şöyleydi: dilekçe, diploma, özgeçmiş, nüfus cüzdan sureti (Hüviyet tezkiresi), sabıka kaydı (iyi hal şهادetnamesi) ve idare-i umumiyece tayin edilmiş doktordan alınan sağlık raporu.

Müracaat edenler, çalışmak istedikleri bölümlere göre imtihana tabi tutulurdu. Çok sayıda başvuru olduğu için imtihanlar aynı zamanda adayların seçilmesi ve elenmesi işlemiydi. Söz konusu imtihanlarda Osmanlıca okuma ve güzel yazma kabiliyeti, Fransızca bilgisi, muhasebe bilgisi, coğrafya bilgisi gibi konulardan sorular yöneltilirdi. İmtihanlar ihtiyaçlar doğrultusunda açılan kadrolar için yılda bir defa merkezi sistemle genel müdürlük tarafından yapılmaktaydı.

Çalışanlara dair genel başlıklarda yani maaş, çalışma saati, terfi, emeklilik vb. konularda düzenlemeler yapılmıştı. Bunların yanısıra gümrük işleri kayda değer maddi değerlerde olduğu için memuriyet ahlakı diyebileceğimiz “hediye” vb. konularda ayrıntılı düzenlemeler yapılmıştır. Memurların görevlerini yaparken herhangi bir suistimal yapmaması için kuvvetli uyarıların yanında memuriyetten azil gibi ciddi yaptırımları içeren düzenlemede hediye adıyla ifade edilen ancak rüşvet anlamına gelebilecek yollara sapmamaları, özellikle vurgulanmıştır⁴⁸.

Rüsûmât emanetinde çalışanlar için bugün bile ayrıntılı denilebilecek görev ve yetki tanımları yapılmıştır. Her kademe memur için yapılan bu tanımlarda “Müdüriyet-i Umumiye'nin emri ile başmüdüriyeti ziyaret eden Müdüriyet-i Umumiye müfettişlerine her türlü kolaylığı göstermeleri ilgili kişilere hatırlatılmıştır. Herhangi bir şekilde teftiş geçirenlerin müfettişlere zorluk çıkarmaması ve konuda çok dikkatli olmaları emredilmiştir.

---

⁴⁸ Rüsûmât Salnâmesi 1330, s. 139.

Rüsûmât idaresinde çalışanlarla ilgili ençok karşılaşılan sorunlardan birisi de tayinlerdir. Bazı çalışanlar tayin edildikleri gümrüklere gitmek istemiyorlardı. Tayin edildiği yere gitmeyenler veya devamsızlığı bulunanlar istifa etmiş sayılarak görevden uzaklaştırılıyordu. Bu kişiler söz konusu memuriyet bağlamında bütün haklardan mahrum kalmaktaydı⁴⁹.

Ancak öyle memuriyetler vardı ki, gerçekten kritik işlerdi ve özel beceri ve kabiliyetin yanısıra, tecrübe ve takipçilik de gerektirmekteydi. İstimatör denilen “Rayiç Belirleyiciler” gümrüğe gelen malların günlük perakende veya toptan değerlerini iyi bilmesi, malların buna göre kalitesini tayin edebilmesi gerekmektedir. Faturaların kontrolü, özellikle tahrifata ve evrak sahteciliğini önlemek için istimatörlerin kontründe bir görevdi. Bu kritik görevde suistimal yapılma ihtimali çok yüksek olduğu için, beyannamede bildirilen ile malı kontrol etme arasındaki tercih istimatöre ait bir yetki idi. Eğer istimatör beyannamede yazılan miktarı onaylayıp geçerse, mal fazla veya eksik olabilirdi. Aynı şekilde beyannameye inanmayıp elinde beyannamede verilenle fiilin malın aynı olmadığı kararını verirse malı sayma, paket veya kutularını açıp fiziken malı görme hakkına sahipti. Bu nedenle en çok yolsuzluklar bu bölümde olma ihtimali vardı. Buna göre görev tanımı içinde iş ve işlem kaybından dolayı doğrudan sorumlu tutulmuşlardı⁵⁰. Bu alanda görev yapan memurlar zaman zaman yeni tayin edildikleri görev yerlerine çeşitli mazeretler sunarak gitmemeyi tercih ediyorlardı. Bu durumda alternatifleri varsa memuriyetten azlediliyorlardı. Ancak onların yerine tayin edilecek alternatifleri yoksa görevlerinde kalıyorlardı. Bu durumda gümrük idaresinin otoritesinde zaaf meydana geliyordu.

Düstur’un ikinci cildinde neşredilen ve Kâni Paşa’nın kaleme aldığı Rüsûmât Nizamnamesi teşkilatın yapısı hakkında detaylı bilgiler sunmaktadır. Rüsûmât Salnamesine de aynen alınan ana kuruluş nizamnamesinde Gümrüklerin iltizamdan emanete geçişinin nasıl olacağı

---

⁴⁹ 23 nisan 1329 tarihli Maliye Nezaretinden gönderilen tezkirede Şura-yı devlette alınan karar gereği müstafi sayıldıkları belirtilmektedir. Bkz. **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s. 200.

⁵⁰ **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s. 149.

detaylıca işlenmiştir⁵¹. İltizam zamanında çalışanların hak kaybına uğramalarının önüne geçilmeye çalışılmıştır. Bunun bir değer sebebi ise devlet kadrosunda istihdam edilecek gümrük memurlarının tecrübesinden istifade olduğu düşünülebilir⁵². Kadro geçişlerinde Maliye nezaretinden izin alınması ve Maliye nezaretinin teklif ettiği kişilerin Rüsûmât emaneti kadrolarına geçmelerine dikkat edilecekti. Rüsûmât emanetinin işlem hacmine göre gerekli sayıda eleman istihdam edilecekti. Her bir çalışanın gümrük eminine zimmetlendiği bu süreç içerisinde gereken mali yükün hesaplanabilmesi için de Hazineye bilgi sunulacaktı⁵³.

Taşradaki gümrüklerde görev yapanlar mevzuat yenilemeleri, hesaplamalar, çeşitli yazışmalar ve gümrük tarifeleri konusunda Maliye Nezaretinden bilgi alabiliyorlardı. Aynı şekilde gerek sancak gümrükleri ve gerekse mülhak gümrükler doğrudan Maliye Nezaretinden bilgi isteyebiliyorlardı⁵⁴.

---

⁵¹ **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s. 128.

⁵² Nizamnamenin 2. 3, 4, 5 maddeleri bu geçiş süreci ile alakalıdır. Örneğin 2. Bente “Daireler dâhilinde bulunan mülhakât gümrüklerine tayin olunacak müdürlerin birinci derecesi, yani başlıca yerlerde bulunacak gümrük müdürleri yine gümrük eminlerinin taht-ı emir ve nezâretinde olmak üzere bu taraftan intihâb ve irsâl olunup mâ’adâsı mültezimler vaktinde istihdam kılınmış ve ahvâl-ı mahalliyyeye kesb-i vukûf ve ma’lumât etmiş ve hakkında tecrübe sebkât eylemiş olanlardan ve el-hâletü hâzihî muvakkaten müstahdem bulunanlardan vesâir münasib ve muktedir adamlardan olarak kefalet-i kaviye ile ve ümenâ-yı mûmâileyhim ma’rifetleriyle ve fakat merkezlere ziyadece ba’îd olan mülhakât müdürleri bizzat intihab olunamayacağından onlar taraflarından vuku bulacak iş’âra tevfikân mahalleri memurîni vasıtalarıyla ve sıfât-ı muharrereye muvafik suretle tayin kılınacaktır” denilmektedir. Bkz, **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s. 128.

⁵³ Rusumat nizamnamesi bent 3; Bkz, **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s. 128.

⁵⁴ **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s. 131.

2.3. Gümrük Yerleri ve Gümrük Binalarının Harcamaları

İstanbul'da'ki gümrük idaresi genel müdürlüğü R.1326/M.1910 yılında yeni ve görkemli binasına taşınmıştır⁵⁵. Binanın en göze çarpan özelliği hem rihtım hem de Galata'da olmasıdır. Gümrük idaresinin teşkilatlandığı bütün şehirlerde yeni tip binalar kullanılmaya başlanmıştır. İhtiyaçlar çerçevesinde ve imkanlar dairesinde, bazen yeni binalar yapılmış bazen de kiralanma yoluna gidilmiştir⁵⁶.

M. 13 Mart 1860 tarihi yani 1276 yılı mali yılbaşı (R.1 Mart 1276/)'ndan itibaren Osmanlı Devleti'ndeki bütün gümrükler 17 müdürlük birimine taksim edilmiştir. Bu birimlerin başlarına da *emin* ünvanıyla birer müdür tayin edilmiştir⁵⁷.

Gümrük müdürlüğünün yaptığı harcamalardan doğrudan Maliye nazırı sorumlu bulunuyordu. Maaşlar konusundaki yetkiye gelince, iki yüz liraya kadar olan kısım genel müdürün imzasıyla yönetilirdi. Bunun üzerindeki meblağ maliye nazırının yetkisindeydi. Gümrükte çalışan memurların maaşları ile binaların yapımı, tamir ve bakımı gibi ödemelerin tamamı Mal Sandıklarından ödenirdi. Aynı şekilde Rüsûmât müdürlüğünün gelirleri de Osmanlı Bankası'na veya mal sandıklarına aktarılırdı⁵⁸.

Gümrük idarsi genel müdürlüğü bütün şehirlerde gümrük binaları yapıp İstanbul'da da yeni bir binaya geçince daha düzenli hizmetler vermeye başlamıştır⁵⁹.

---

⁵⁵ **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s. 6.

⁵⁶ İstanbul'da yeni bina esasını 1323 yılında yerleşim planlaması yapılmıştır. Bkz, **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s. 14.

⁵⁷ **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s. 123.

⁵⁸ Osmanlı bankasına yatırılan kısımlar için duyun-ı umumiye idaresine tahsis edilmiş gelirler olduğunu düşünülebilir. Ayrıca Bankaya yatan kısım için şeriate uygunluk şartı koşulmuştur. **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s. 123-124.

⁵⁹ **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s. 15.

Gümrüklerin binalarının idaresi ve kullanımı ile ilgili düzenleme nizamnamenin dokuzuncu bendinde düzenlenmiştir. Buna göre eskiden iltizama verilen yerler ki gümrük olarak kabul edilen yerlerden addedilmektedir. Buralar eğer kamu malı değilse kiralanmak suretiyle gümrük eminliğinin hizmetine sunulacaktır. Eğer kiralari yüksek ise tassarruf gerekçesi ile Hazineye bilgi verilmek suretiyle değiştirilebilecektir. Kiralanan gümrük binaların tamir ve benzeri masraflari yevmiye ve icmal defterine harfiyyen kaydedilecektir. Ancak bu masraflar mal sahiplerinden tahsil edilecektir. Kamu malı olan binaların tamirati masrafı doğrudan Hazineden karşılanacaktır. Ancak 2000 kuruşa kadar olan masrafların yetkisi gümrük eminine aittir. Bunun üzerindeki giderler hazinenin yetkisindedir.

Ticaret işlemi yapan ancak Fabrika-i humayun ve askeri tesisler gibi bazı kamu işletmeleri bu işleminden ayrıdır. Bu tür işletmelerin gümrük kayıtlari tutulacak ancak gümrük mevzuatına dahil olmayacaklardır⁶⁰.

Gümrüklerin işleyişi esnasında gerek idari, gerek satınalma ve gerekse muhasebelerini tutma bakımından bugünküne benzer bir yapılanma olduğundan söz etmek mümkündür. En azından Türkiye'nin Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği anlaşması yapmadan önceki gümrük idarelerinin öncüsü olarak görmek yerinde olacaktır. Örneğin bir gümrük binasının mimari işinin verilmesi için komisyon oluşturulmaktaydı. Satınalmalar Umumi muhasebe usullerince belirlenmişti. Binaların ısınma, aydınlatma, su vb. giderleri levazım müdürlerince yerine getirilen işlerdi. Binaların tamirati için ilanen açık eksiltme ile en düşük teklif üzerinden değerlendirme yapılması kararlaştırılmıştı.

Levazım müdürlüğü satın almaları yürütürken, altı adet defteri muntazam olarak tutmak konusunda sorumluluk altında idi: 1)kasa defteri, 2)taleb defteri, 3)satınalma (mübayaat) defteri, 4)mukavele defteri, 5)inşaat ve tamirat defteri, 6)tesellüm defteridir⁶¹. Bu defterlerin benzerleri bugün de kamu kurum ve kuruluşlarında yaklaşık aynı mantık çerçevesinde tutulmaktadır.

---

⁶⁰ **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s. 130.

⁶¹ **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s. 177.

2.4.İthalat ve İhracat İşlemleri

Osmanlı Devleti gümrükler idaresine bağlı olarak yürütülen ithalat ve ihracat işlemleri İstanbul gümrüklerinde Taşra gümrüklerinden farklı olarak düzenlenmiştir⁶².

14 Ağustos 1909 (R. 1 Ağustos 1325) tarihi itibari ile yürürlüğe giren Rüsûmât nizamnamesinde tüm Osmanlı gümrüklerinde cari olmak üzere bir nizamname yayımlanmıştır⁶³. Bu nizamnamenin 10. maddesi ithalat ve ihracat işlemlerini düzenlemektedir:

“Onuncu Madde- Bir sefine Osmanlı limanlarının birinden hareket etmezden evvel kapudanı veya acentesi mezkûr limandan sefineye tahmîl olunan eşya manifestosunun bir suretini gümrüğe itâ eylemeğe mecbur olacaktır.”

Bu madde görüldüğü gibi kısa ve öz bir maddedir. Ancak bu onuncu maddenin yönergelerinde oldukça detaylı izhat ve uygulama talimatları vardır.

Gerek ithalat ve gerekse ihracat için manifesto ve beyanname verme süreleri 36 altı saattir. Ancak bu süre çok istisnai hallerde 6 güne yani 144 saate kadar çıkabilmektedir.

---

⁶² İstanbul gümrükleri ile taşra gümrüklerinin ithalat ve ihracaat esnasında tatbik edecekleri gümrük uygulalarının ayrı ayrı düzenlenmesinin nedenine dair her hangi bir kayda raslamadık ancak Duyun-ı Umumiye müdiriyetinin İstanbul'da olması ve Taşradaki ithalat ve ihracatında İstanbul gümrükleri bazan de daha yüksek rakamlara ulaşmasının etkili olduğunu düşünebiliriz.

⁶³ **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s. 152.

Bugün elektronik sistemlerde dahi kullandığımız “iş emri no” “order” numaraları üzerinden kayıtların yürütüldüğü beyannameler gümrük vergisine esas alınır.

İthalat için iki nüsha beyanname doldurulur, bir sureti onaylandıktan sonra sahibine verilir diğer bir sureti gümrük eminliğine verilir. Beyannamenin tam doldurulmuş olması, cins, miktar, ölçüler vb. işlemlerin doğruluğu gümrük işlemlerini kolaylaştırmaktaydı. Gümrük müdürlerinin imzalamadan önce manifesto kaleminin onayı büyük anlam taşımaktaydı. Çünkü her bir mal için düzenlenen “ordino”lar gümrük müdürlüğünce dikkate alınmaktaydı. Buna göre giriş-çıkışlar için izin verilmekteydi.

İhracatta ise gemi ister yavaşmış olsun isterse henüz yavaşmamış olsun gümrük beyannamelerini doldurmak zorunluydu. Kontrol için hazır bekletilirdi. Acentalar gümrükte malı yüklemeye önce en fazla altı gün gümrük deposunda mallarını bekletmek hakkına sahipti. Süre aşımında ilave ücretler alınır.

Muayeneler ise beyanname üzerinden Baş müdür, müdür veya kontrol memurunun bir arada bulunduğu komisyon tarafından bizzat yapılan bir prosedüre sahipti. Hatta komisyonun takdirinde olmak üzere bazı kablara konulmuş mallar için kabı açtırma yetkisine sahiptiler. Muayenede çıkan farklar müdürün yetkisi dahilinde cezaya çarptırılırdı.

Kıymet takdirinde ise “İstimatör” beyan olunan kıymeti aynen kabul edebilir veya bir numunesini alarak piyasa araştırması yapabiliirdi. Bu durumda nihayi raporunu baş müdüre bildirirdi. Bazı malların kıymet takdirinde o malın fabrikasına sorma hakkı, daha önce aynı malı ithal veya ihraç etmiş kişiden tahkik etme hakları vardı. Nakliye, sigorta gibi farklılardan doğan kıymet farkında ise, bu gibi masraflar tacirler tarafından gümrüğe beyan edilmek durumunda idi. Çünkü kıymet takdiri aynı zamanda “resm-i gümrüğün” hesaplanmasında kullanılırdı.

Resm-i gümrük hesaplanmasında, bu günkü ticari anlayışta da cari olan nakliye masrafı, sigorta masrafı, çürüme, depolama, işçilik vb. giderler

dikkate alınarak yapılırdı. Beyannamelerde yukarıdaki masrafların yapılıp yapılmadığını bilmeyen veya ibraz etmeyen tacirden masraflar yapılmış kaydı ile masraflar iskonto edilmeden gümrük resmi rakamı hesaplanırdı.

Beyannamelerde malın satış faturasının altında bir rakam beyan edilmişse izahat raporu istenirdi. Raporun değerlendirme takdiri gümrük müdürüne ait bir yetkiydi. Gümrük bedelleri nakit olarak ödenen bir işleme tabi tutuluyordu. Aynı hiçbir mal ve emtia gümrük bedeli yerine alı konulmazdı. İhtilaf olması halinde ise tacir depoziti yatırıp Rusumat-ı umumiye müdürlüğüne müracaat ederek hakkını arama imkanına sahipti.⁶⁴

Gümrüklerde kullanılan döviz kurları 1909 tarihli nizamnamede sabitlenmişti. Gümrük kayıtlarında sıklıkla rastlanılan döviz cinsleri ve Osmanlı kuruşu karşısındaki kur değerleri ise ihtiyaç duyuldukça merkezden tespit edilirdi.

---

⁶⁴ Rüsûmât Salnâmesi 1330, s. 157-159.

Tablo 2: Osmanlı lirası ve Çapraz kurlar

Kuruş	Santim	
102	75	Lira-yı Osmanî
19	1	Sîm Mecidî
113	1	İngiliz lirası (İngiltere)
5	65	Şilin (Avusturya)
4	52	Frank (Fransa)
4	75	Kron (Danimarka)
5	65	Mark (Almanya)
12	16	Ruble (Rusya)
24	14	Dolar (Amerika)

Kaynak: Rüsûmât Salnamesi, 1330.

İthalat–ihracat işlemlerinde yukarıdaki prosedür yerine getirildikten sonra evrak vezneye teslim edilirdi. Her biri ordino üzerinden işlem görürdü. Bu gün vezne makbuzu diyebileceğimiz vezne alındısında ordino no, memurun adı, tarih mutlaka bulunurdu.

Vezne makbuzu olmayan hiçbir eşya gümrük kapısından dışarı çıkartılmazdı. Aynı şekilde onaylı olmayan gemiler ve acentalar da hiçbir yükleme ve boşaltma işlemine tabi tutulmazdı⁶⁵.

⁶⁵ Rüsûmât Salnâmesi 1330, s. 160-161.

2.5.Dahilde İşleme Rejimi

Dahilde işleme rejimine ait nizamname R. 1 Mart 1325 (M. 14 Mart 1910) tarihinde düzenlenip yürürlüğe girmiştir. Buna göre ithal edilmiş bir malın gümrük resmi ilk girişte verildikten sonra diğer gümrüklerde vergi vermekten muaftır. Bu muafiyet çoğu zaman suistimale uğramaktaydı. Bunun için bir gümrükte gümrük resmi ödenen malın diğer Osmanlı şehirlerine nakledilmesi esnasında “Ticaret-i dahiliye beyannamesi” doldurmak zorundada idiler.

Bu beyanname ve gerekli imzalar olmadığı zaman ilk defa Osmanlı gümrüklerine gelmiş muamelesi görürdü. Ayrıca hangi limandan veya gümrükten hangi liman veya gümrüğe götürüleceği beyan edilmek durumundaydı. Yani konşimentoları bulunmayan mallar kaçak mal grubuna dahil edilirdi. Zayi olmayan stabil tipli mallar ise çıkış gümrüğündeki miktar ile varış gümrüğündeki miktar aynı olmak durumunda idi. Eğer arada fark var ise gümrük idaresi % 1 ihraç resmi cezası keserdi.

Ayrıca taşıma süresi için verilen süreyi aşarlarda ise beyan edilen miktarın beyan edelene kadar depozit olarak alınır. Eğer bu iki ay zarfında da mallar gelmez ise depozit hazineye gelir kaydedilirdi⁶⁶.

2.6.Gümrüklerdeki Sıhhiye Muayeneleri

Bilindiği gibi ticari mallar sağlık açısından sıhhi ve gayr-i sıhhi şeklinde ikiye ayrılır. 1909 yılında yayımlanan nizamnamede gümrüklerde sıhhi açıdan muayene edilecek mallar dört ana başlıkta incelenmiştir:

- 1) ilaç kimyası,
- 2) müstahzarat (yağ ve unlar),
- 3) kahve ve çaylar,

---

⁶⁶ Rüsûmât Salnâmesi 1330, s. 170.

4) müskirat (alkollü içkiler)⁶⁷.

İstanbul, Galata Ecnebi Emtia Gmrg'nde kimyager ve bakteryolog istihdam edilmektedir. Ayrıca söz konusu nizamnameye göre İzmir, Selanik, Trabzon, İşkodra, Beyrut, İskenderun, Basra limanlarında birer kimyager istihdamı n görülmektedir. Kimyager istihdam edilemeyen yerlerde ise belediyelerin sıhhiye müdürleri doğal olarak bu görevi yerine getirirlerdi. Kimyagerlerin Osmanlı vatandaşı olması, Mekteb-i Tıbbiye'den mezun olmaları veya denklik diploması almaları gerekmektedir. Hkmetin belirlediğ standartların altında kalan saflık, içerikteki belirsizlik olması durumunda söz konusu ticaret mallarının ithaline izin verilmemekteydi⁶⁸.

Osmanlı Devleti sınırları içine ithali yasak ürün ve mallar da uzun bir listeye sahipti. Bunlar arasında kokain, koch, balıkotu, esrar yarı mamul esrar, bulunuyordu. Ayrıca ecza-yı nariye, yani (chlorate des potesse, chorat de sud, nitrat des potas ve nitrat de sud ve bikratlar) bazı tıbbi malzemeler sadece Mekteb-i Tıbbiye tarafından kontrollo bir şekilde ithal edilmesine izin verilirdi.

Mskiratlar, bozulmuş ve kokmuş mallar tespit edildiği zaman sahibine iade edilirdi. Alkollü içecekler yani, şampanya, şarap, konyak ve likör gibi ürünler de üzerlerindeki alkol miktarı gümrük memurlarınca incelendikten sonra iade edilebilirdi.

Tehlikeli ağır metaller diyebileceğimiz, kurşun, krom, civa, bakır, arsenik gibi kimyasal maddelerin ithali yasaktı⁶⁹.

---

⁶⁷ Rsmt Salnâmesi 1330, s. 170.

⁶⁸ Rsmt Salnâmesi 1330, s. 172.

⁶⁹ Rsmt Salnâmesi 1330, s. 175.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.OSMANLI DEVLETİNDE GÜMRÜK GELİRLERİ

Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı öncesinde bütçe gelirleri içinde gümrük gelirlerinin ayrı bir önemi vardır. Gümrükler Osmanlı Devleti'nin önemli bir gelir kaynağıydı. 1877'de toplam Osmanlı Devleti'nin toplam gelirlerinin %15'ini, 1911'de %16'sı gümrüklerden elde edilen gelirlere oluşuyordu.

Osmanlı Devleti tarafından 1329 (M.1913-14) yılı itibariyle toplanan bütün gümrük gelirleri 5.774.914 Kuruş olmuştur. Bu miktarın içinde Bağdat, Beyrut, Cidde ve Yemen'deki gümrük gelirleri 1.733.621 Kuruş olarak gerçekleşmiştir. Kalan rakam ise Tablo 3'de de görüldüğü gibi 4.041.293 Kuruş olmuştur. Bu rakamı gerçekleştiren limanlar hemen hemen Cumhuriyet Türkiye'si sınırları içindeki limanlardan toplanan gelirlerdir. Söz konusu rakamlar gümrüklerde çeşitli isimlerle toplanan gümrük gelirlerinde İstanbul, İzmir ve Trabzon gibi limanlarda gümrük gelirleri 2/3 oranına yakın gerçekleşmiştir. Bu oran da göstermektedir ki gelirler bakımından söz konusu limanlar devlet için vazgeçilemez öneme sahiptir. Aynı zamanda, Birinci Dünya Savaşı ile Osmanlı Devleti'nden ayrılan Beyrut ve Bağdat gibi ekonomik kapasiteleri ve kaynakları büyük kentlerden elde edilen gelirler de ayrıca dikkate değer bir meblağ oluşturmaktadır.

3.1.Gümrük Gelirleri ve İstanbul dışında Öne Çıkan Limanlar:

Bağdat, Beyrut, Cidde ve Yemen

Osmanlı Devleti'nde %8'lik gümrük resimlerinde ise İstanbul Baş müdüriyeti 70.617.186,21 Kuruş miktarındaki gelir ile birinci sırada yer almaktadır. Beyrut 59.726.578,15 Kuruş rakamıyla hemen ikinci sırada gümrük vergisi tahsil etmiştir. (bkz Tablo 3).

Osmanlı Ortadoğusu'na dair incelediğimiz diğer gümrükler Bağdat, Cidde ve Yemen gümrükleri muadil nüfus ve ticaret hacmi olan şehirlere yakın rakamlar göstermektedir. Ancak Bağdat'ın Yemen ve Cidde'ye göre oldukça yüksek oranda gümrük gelirine sahip olduğu görülmektedir.

1329 (M.1913-14) yılında Osmanlı Devleti'nde gümrüklerde toplanan bütün gümrük gelirleri 5.774.914 Kuruş olarak gerçekleşmiştir. Bağdat, Beyrut, Cidde ve Yemen'deki gümrük gelirleri 1.733.621 Kuruş olarak toplanmıştır. Tablo 3'de görüleceği gibi bu rakam Rusum-ı saire adı altında toplanan gümrük gelirleri de Osmanlı Ortadoğu'sunun gümrük gelirleri 1/3 oranına yakın gerçekleşmiştir. Bu şekilde gerçekleşen gelirler Balkan Savaşı sonrası, mali düzeni sarsılan Osmanlı Devleti için oldukça önemli ve dikkate alınması gereken kaynaklardır.

Gümrük gelirlerinin giderek artması da dikkate değer bir durumdur. Çünkü gümrük müdüriyeti kurulmuş ve gümrük vergisi tahsilinde kaçaklar belli ölçüde önlenmiş ve vergi oranı yapılan düzenlemelerle ve ilave vergilerle % 20'lere çıkmıştır. Aynı yıllar Birinci Dünya Savaşı'nın ayak seslerinin duyulduğu yıllardır. Bu bağlamda Osmanlı Devleti'nin Bağdat, Beyrut, Cidde ve Yemen gibi bölgelerde yönetim açısından sıkıntı yaşadığı ve vergi tahsili bakımından da zorlandığı göz önüne alınmalıdır.

Bağdat'ın bir iç gümrük olduğunu dikkate almak lazımdır. Bağdat'ın nüfusunun yoğunluğu sebebiyle deniz ticareti bakımından öne çıkan Beyrut'tan 35.798,3 Kuruş olarak daha fazla gerçekleşmiştir. Doğu Akdeniz'in en önemli liman kenti olan Beyrut ve Basra Körfezinin hinterlandında olan Bağdat Osmanlı Devleti için gümrük gelirleri bakımından kayda değer bir gelir sağlamıştır. Öte yandan, Cidde'nin 91.000 kûsur, Yemen'in 82.000 kûsur Kuruş olarak gerçekleşen çeşitli gümrük gelirleri bulunmaktadır.

Gerek Cidde ve gerekse Yemen gümrüklerindeki işlemlerin Bağdat 797.702,31 Kuruş ve Beyrut 761.904,01 gümrüklerine nazaran düşüklüğü açıkça görülmektedir. (Bkz Tablo 3).

Tablo 3: : 1329 (1913) yılı gümrük gelirleri

	Madde 1		Madde 3	Madde 2	Madde 1			Yekün
	Fası 36				Fası 15			
	Faiz	Rüsüm-ı Säire	İhracât	Transit	Tönbeki	Yüzde Üç	Yüzde Sekiz	
Bağdad Müdüriyeti		797.702,31	1.091.765,04	1.345.605,36	341.377,29	9.079.375,25	24.245.114,09	36.900.941,14
Beyrut Müdüriyeti		761.904,01	1.751.539,05	1.980	2.707.198,32	21.536.651,29	59.726.578,15	86.485.852,02
Cidde Müdüriyeti		91.540,01	47.768	6	-	2.872.436,25	8.336.890,11	11.348.640,37
Yemen Müdüriyeti		82.475,07	384.883,17	-	-	1.905.578,24	5.399.762,14	7.772.699,22
Osmanlı Ortadoğusu		1.733.621,40	3.275.955,26	1.347.591,36	3.048.575,61	35.627.333,15	97.708.344,49	142.508.132,75
Cem'an Yekün	143.605,20	5.774.914,01	17.376.625,07	2.090.340,10	3.599.526,21	110.627.333,15	307.551.157,02	447.163.501,36
Fark		4.041.292,61	14.100.669,81	742.748,74	550.950,60	75.233.292,12	209.842.812,53	304.655.368,61

Bu durumu Cidde ve Yemen'in nüfus yoğunluğunun az olması ve hinterlandının kısıtlı olmasına bağlamak mümkündür. Ancak, savaş koşulları da bu limanlara bağlı ticareti ve gümrük geliri toplamayı olumsuz etkilemiştir. Bu faktörlerin etkisiyle ticari mal giriş çıkışı bu iki gümrük noktasında diğer yerlere nispeten alt seviyelerde gerçekleşmiştir.

Bağdat ve Beyrut'un nüfusu dikkate alındığında Beyrut gümrük gelirleri yüksek seviyelerdedir. Beyrut gümrüğünün bu denli yüksek gelirler getirmiş olmasında oraya bağlı çok sayıda irili ufaklı limanların varlığını dikkate almamız gerekmektedir. Bu bağlamda Beyrut

Gümrüklerinin yapısal genişliğini İstanbul Gümrükleri ile mukayese etmek mümkündür⁷⁰.

3.2.Osmanlı Ortadoğusu'nda İhracat

1330 tarihli Rüsûmât salnamesinde Osmanlı Ortadoğusu'nun en büyük ihracat merkezi Beyrut'tur. Tablo 3'de görüldüğü gibi Beyrut gümrüğü 1.751.539,05 Kuruşluk bir ihracat rakamına sahiptir.

Yün ve yünlü ürünler, ipek (harir), sabun, zeytin ve zeytinyağlı ürünler, meşrubat (temelini meyan kökü oluşturmaktadır) ve her nevi hububat ve Akdeniz meyveleri en önemli ihracat kalemleridir. İthalat ve ihracat hacminin yüksekliği bankaların da dikkatini çekmiş ve Osmanlı Bankası'nın ilk açtığı şubelerin başında Beyrut şehri gelmiştir⁷¹.

Ancak Bağdat'ın 1.091.765,04 kuruş olarak gerçekleştirdiği ihracat da önemlidir. Çünkü bir iç gümrük olarak Bağdat'ın Beyrut'a yakın bir rakamda ihracat yapmasında nüfus yapısı ve çevresindeki iktisadi canlılık önemli etkenlerdir. Buna karşın Tablo 3'de görüldüğü gibi 47.768 Kuruş ile Cidde gümrük müdüriyeti çok düşük bir ihracat rakamına sahiptir.

Nispeten deniz ticaretine daha açık olan Yemen'de gerçekleşen ihracat rakamı 384.883,17 Kuruş olarak gerçekleşmiştir. Bu rakam Beyrut'a nazaran ¼ oranında daha düşük bir ihracat oranına karşılık gelmektedir. (Bkz Tablo 3).

---

⁷⁰ **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s. 137. 1330 yılı gümrük gelirleri oranı İstanbul'a oranla % 19'luk bir fazlalık bulunmaktadır. Bu konuda ayrıca bkz., Muharrem Öztel, **Osmanlı Devleti'nde Sosyo-ekonomik Yapısıyla Öne Çıkan Vilayet ve Sancakların Kamu Maliyesindeki Yeri ve Önemi** (1325-1327-1909-1912), *Maliye Dergisi*, sayı 160 ocak haziran 2011, s. 211.

⁷¹ A. Autheman, **Tanzimattan Cumhuriyete Osmanlı Bankası Bank-ı Osmanî-i Şahane**, (Çev.Ali Berktaş), İstanbul, Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi Yayınları, 2002, Aktaran, Muharrem Öztel, **agm**, s. 211.

3.3.Osmanlı Ortadoğusu'nda Transit Ticaret

Klasik tabiri ile “mürüriye resmi” olarak alınan gümrük vergileri ticari metan bir ülke sınırları içine girip orada tüketilmeden başka ülkelere satılması için çıkışı esnasında alınan gümrük vergisi idi.

1330 tarihli Rüsûmât salnamesinde 1910 yılında tamamen kaldırılan⁷² kara gümrüklerine rağmen (iç gümrük) Bağdat'ın Transit gümrük (1.345.605,36 Kuruş) resmi miktarı Deniz ticareti olan Beyrut (1.980) müdüriyeti ile mukayese edilemeyecek derecede büyüktür. Cidde'de gerçekleşen rakam sadece 60 Kuruş, Yemen'de ise 0'dır. (bkz Tablo 3). Muhtemelen Yemen ve Cidde'den söz konusu kaleme ait rakamlar merkeze ulaşmamıştır.

3.4.Osmanlı Ortadoğusu'nda Tönbeki Gümrük Gelirleri

Tönbeki; “nargilede kullanılan dürülmüş tütün için kullanılan bir tabirdir. Tütün başlığından ayrılıp sadece tönbeki şeklinde verilmesi de gelir kalemi içinde ciddi bir anlamı olduğunun ifadesidir. Bu durum ayrıca tönbekinin Osmanlı Ortadoğusu'nda çok yoğun olarak tüketildiğini gösteren bir veridir. Öyle ki tönbeki buradaki gümrüklerde başlı başına önemli bir dış ticaret kalemi olarak kayıtlara geçmiş ve düzenlemelere konu olmuştur.

Tablo 3'de görüldüğü üzere, Beyrut'ta 2.707.198,32 Kuruş , Bağdat'ta 341.377,29 Kuruş olarak gerçekleşen tönbeki gümrük geliri oldukça yüksek sayılabilecek bir seviyededir. Yukarıda belirtilen diğer kalemlerle de kıyaslandığında kolayca tespit edilecek bu yüksek seviye Osmanlı Devleti'nde tütün ziraatinin⁷³ Şam ve Halep gibi şehirlerde XVIII. yüzyıldan itibaren ciddi bir ticari meta olarak işlem görmesiyle de ilgili bir konudur.

---

⁷² Mehmet Genç, **Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi**, İstanbul, 2000, s. 202.

⁷³ Fehmi Yılmaz, **Osmanlı İmparatorluğu'nda Tütün: Sosyal, Siyasî Ve Ekonomik Tahlili** (1600-1883), Marmara Üniversitesi, İstanbul, 2005, Basılmamış Doktora Tezi, s.93. Ayrıca aynı tezde, Tütün Rusumunun gelişimi ve alınan miktarlar için dikkate değer bilgiler bulunmaktadır. Bkz, aynı tez, s. 140-237.

Tütünün farklı bir kullanıma yönelik bir çeşidi olan tönbeğinin bölgede ziraatinin de yapıyor olduğu bir gerçektir. Bu halde ithalat kalemi içerisinde gösterilmesi manidardır. Beyrut Gümrüğüne ait bu kayıtların da bir çeşit iç gümrük muamelesi gördüğü şeklinde bir kanaat oluşturmaktadır. Özellikle Beyrut tönbeği rusumu, Osmanlı tönbeği rusumları sıralamasında birinci sırayı almaktadır. İkinci sırada Galata (549.202,30) ve üçüncü sırada ise Bağdat vardır. Galata tönbeği gümrük gelirlerini hariç tutacak olursak -ki bu oran Beyrut gümrük gelirlerinin yaklaşık 1/5 oranındadır. Bağdat'tan da 207.000 Kuruş fazladır- Osmanlı tönbeği rusumunun tamamına yakını Beyrut ve Bağdat karşılamaktadır. Bu çerçevede tönbeği rusumlarının toplanması hususunda Osmanlı Ortadoğusu'nun bu iki şehri çok önemli bir işleve sahiptir. Ayrıca bu şehirler Osmanlı Devleti'nin tahsil ettiği toplam gümrük vergi gelirleri açısından kayda değer ve ciddi büyüklükte bir düzeye sahiptir.

3.5.Osmanlı Devleti Açısından Beyrut Gümrüğünün Önemi:

XIX. yüzyılda Beyrut, diğer benzer Osmanlı liman kentlerinden çok farklı idi. Yakınındaki Trablusşam ve Sayda ticari açıdan geride kalmış liman kentleriydi. Doğu Akdeniz'de Beyrut ekonomik dönüşümünü tamamlamış ve cazibe merkezi haline gelmeyi başarmıştı. Beyrut nüfusuna oranla bu etkinliği kazanmış olmasında sanıldığının aksine yabancı nüfusun ilgi odağı haline gelmemişti. İlgi odağı olan noktası ticari çıkarlardı. Beyrut'taki Gayr-i müslim nüfus görece benzeri liman kentlerinden düşüktü. Beyrut'ta bulunan dini farklılıklar yerliler arasındaki ticari çıkar birlikteliği Beyrut'u ticaret merkezi haline getirme konusunda öne çıkarmıştı diyebiliriz⁷⁴.

Mısır'da Mehmet Ali Paşa'nın dönüşüm çabaları içinde, XIX. yüzyılın başlarından son çeyreğine kadar İskenderiye'nin öne çıkması Doğu Akdeniz'deki diğer liman kentlerini aralarındaki yarışta geri bırakmıştı.

---

⁷⁴Eyüp Y. Özveren, "Beyrut", **Doğu Akdeniz'de Liman Kentleri, (1800-1914)**, içinde, (Çev. Gül Çağalı Güven), İstanbul, 1994 s. 75-77.

XIX. yüzyılın ilk çeyrek yıllarında ticari açıdan açılmayı başaramayan şehir daha sonraki yıllarda İngilizlerin Doğu Akdeniz'e verdiği önemle birlikte 1830'lu yıllardan sonra önemini gittikçe artırdı. Aynı şekilde Fransız rekabeti ve Levantenlerin bölgede ticari üs arayışları Beyrut'u ticari açıdan ön plana çıkardı⁷⁵.

Beyrut'un ticari etkinliği batılı devletlerce gözden kaçmadı ardi ardına konsolosluklar açtılar. Her konsolos kendi ülkesinin ticari çıkarlarını genişletmek için bulunduğu faaliyetin içinde Beyrut'un ticari alt yapısının oluşmasına da katkıda bulundu.

XIX. yüzyılın son çeyreğinde ve XX. yüzyılın hemen başında Beyrut ticari açıdan altın yıllarını yaşamaktaydı. Günün şartları içinde tarımla ticaret, ticaretle ulaşım burada İstanbul'dan uzak ancak Osmanlı toprakları içinde başkentle iyi bir ticari bağlantı oluşturdu. Beyrut'u ön plana çıkaran en önemli ticaret ürünü ipekti. Bunun yanında jeo-stratejik konumu sebebiyle İngilizlerin sanayi devriminden sonra ham madde ihtiyacını karşılayacak üsleri kurma çabası ve Beyrut'u besleyen geniş bir hinterlandın varlığı söz konusuydu⁷⁶.

Beyrut'taki ticari genişleme göç unsurunu beraberinde getirdi şehrin nüfusu 120. 000 rakamını geçti. Bu nüfus aynı zamanda hem kaliteli iş gücünü içinde barındırıyor hem de ucuz iş gücünün varlığına işaret ediyordu. Şehirde ticaret, dış ticaret demek haline dönüşmüştü. Bu bağlamda bankalar Beyrut'ta şube açmaya başladı. Mesela Osmanlı Bankası da burada bir şubesini açmıştı. Çünkü gerek nüfus artışı ve gerekse ticaret hacmi ve bankacılık işlemleri yüksek boyutlara ulaşmıştı⁷⁷.

Ticari ürünlerden birisi de tahıl üretimi idi. 1900'lü yıllardan sonra Suriye ve yakın bölgelere tren yolunun olması nakliyatı kolaylaştırmıştır. Bölgedeki zengin elit yerlilerin oluşmasını sağlamıştı. Bu nüfusun çoğunluğu toprak ağalarından oluşan Müslüman nüfustan

---

⁷⁵ Eyüp Y. Özveren, **age**, s. 80

⁷⁶ Eyüp Y. Özveren, **age**, s. 84

⁷⁷ Ticrat hacmi için bk. Eyüp Y. Özveren, **age**, s. 84; Ayrıca Gümrük vergileri miktarı için bak. **Rüsûmât Salnâmesi 1330**, s.

oluşuyordu⁷⁸. Kısacası Beyrut limanı gelirleri bakımından İstanbul'dan sonra ikincil öneme sahip bir kaynak oluşturuyordu.

3.6.Osmanlı Devleti Gümrüklerinde % 3 ve %8 Gümrük Vergisi Uygulaması

Osmanlı Devleti'nin gümrükler için koyduğu klasikleşen rakamlar olarak kabul edebileceğimiz %3 ve %8 oranlarıdır. Ancak, bu rakamlar üzerinde bilemediğimiz bir konu vardır: Osmanlı Devleti gümrüklerin de alınan vergilerin hangi kaleme tabi malların % 3'e ve hangi malların ise %8'e tekabül ettiğine dair bir cetvel elimizde mevcut değildir.

Bağdat müdüriyetinde % 8 resmi gelirlerinin % 3 resmine fazlalığı yaklaşık 2.6 kat şeklindedir. Aynı şekilde Beyrut'ta ise bu oran 2.80 kat fazladır. Cidde müdüriyetinde ise bu oran 2.9 ve Yemen'de ise 2.83 nispetinde gerçekleşmiştir.

Gümrük resminin yüzdesine bakıldığında bu bölgede ithalat işlemini yapanların daha çok Osmanlı vatandaşı tüccarlardan oluştuğunu düşünebiliriz. Çünkü 1838 Balta Limanı Antlaşmasından sonra çeşitli dönemlerde değişen oranlarda alınsa bile genel itibari ile bu yabancı tüccarlardan alınan gümrük oranı % 3, Osmanlı vatandaşı veya Müslüman tüccarlardan alınan oran % 8 olarak gerçekleşmekteydi.

Öte yandan, % 3 gümrük resmi dikkate alındığında, bu oranda tahsil edilen ticaret mallarında en büyük ithalat rakamı 139.955.305,27 kuruş ile Galata müdüriyetinde gerçekleşmiştir. İkinci sırada 24.000 kûsur kuruşluk gelire İstanbul baş müdüriyeti ve hemen ardından da üçüncü sırada Beyrut 21.000 kûsur kuruşluk gelire sıralanmıştır. Bu açıdan bakıldığında, muadil büyüklükteki liman kentlerden ve bir Akdeniz liman kenti olan İskenderun yaklaşık 7 kat küçük oranda 3.000 kûsur Kuruşluk ithalat gümrüğü bedeli tahsil edebilmiştir.

---

⁷⁸ Eyüp Y. Özveren, *age*, s. 86-87.

Bir başka önemli liman kenti İzmir ise 16.000 kûsur Kuruş gümrük geliri elde edilmiştir. Karadeniz’de Trabzon limanında ise söz konusu gelir ancak 3.000 kûsur Kuruş miktarında kalmıştır.

Osmanlı Devleti’nde %8’lik gümrük resimlerinde İstanbul Baş müdüriyeti 70.617.186,21 Kuruş miktarındaki gelir ile birinci sırada yer almaktadır. Beyrut 59.726.578,15 Kuruş rakamıyla hemen ikinci sırada gümrük vergisi tahsil etmiştir.

Osmanlı Ortadoğusu’na dair incelediğimiz diğer gümrükler Bağdat, Cidde ve Yemen gümrükleri muadil nüfus ve ticaret hacmi olan şehirlere yakın rakamlar göstermektedir. Ancak Bağdat’ın Yemen ve Cidde’ye göre oldukça yüksek oranda gümrük gelirine sahip olduğu görülmektedir.

1911 yılında hükümet bütçe açığını kapatmak için borçlanmaya gitmiştir. Bu borca karşılık İstanbul gümrüklerinden 550.000 lira tahsis edilmiştir⁷⁹. Bu borçlanmanın gelirini toplama işi Duyun-ı umumiye idaresine verilmişti. Bu nedenle üç yıl sonraki doğrudan Hazine adına toplanan gümrük vergisi gelirleri önemlidir.

Hicaz demiryolu için toplanmak üzere gümrük vergisi de ihdas edilmiştir. Bu bağlamda Tablo 4’de görüleceği gibi Osmanlı Ortadoğusu’nda en yüksek rakam yine Beyrut 11.951 Kuruş ile en yüksek miktara sahiptir. Bu oran aynı şekilde gümrük müdüriyetleri içinde de İstanbul Rûsumat Baş müdüriyeti ve mülhakatı 17.264.10 Kuruş ile birinci sıradadır. Beyrut ise Osmanlı sınırları içinde en yüksek miktarı toplayan ikinci gümrük birimidir.

Hicaz demiryolu için toplanan bu rakamlar küçük görülebilir ancak 1908-1911⁸⁰ yılları tahsisatının gittikçe düşmesini dikkate aldığımızda gümrüklerden bu rakamlarda vergi toplanıyor olması pozitif bir durum olarak değerlendirilebilir.

---

⁷⁹ Muharrem Öztel, **II. Meşrutiyet Dönemi Osmanlı Maliyesi**, Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2007, s. 259.

⁸⁰ Muharrem Öztel, **agt**, s 333-334.

Muayene-i sıhhiyye-i hayvaniye veya rusum-ı hayvaniye adıyla anılan bu vergi, hayvanların veya hayvani gıdalardan alınan vergi türüdür. Söz konusu vergi, sınırlarda tespit edilen giriş ve çıkış yerlerinde veya tahsis olunan iskelelerden ithalat ve ihracat esnasında sıhhiye memurlarınca toplanan vergilerdendir⁸¹. Bu vergi aslında iç ve dış gümrüklerde bir nevi karantina muamelesinin maliyetini karşılamak için tayin edilmiştir⁸².

Aşağıda Tablo 4’de görüldüğü üzere iskele olduğu için Beyrut 153.000 kûsur Kuruş, ve Bağdat’ta 142.229,07 Kuruş olarak tahsil edilen Muayene-i sıhhiyye-i hayvaniye vergisi dikkat çekicidir. Bağdat nüfus yoğunluğuna bağlı önemli bir ticaret alanıdır. Bu bakımından iç gümrük olmasına rağmen toplanan rakam oldukça yüksektedir. Çünkü Osmanlı sınırları içinde Beyrut birinci sırada İstanbul baş müdüriyeti ikinci sırada Bağdat üçüncü sırada, Yemen dördüncü sıradadır. Yemen gibi merkezden uzak bir bölgeden tahsil olunan bu rakama en yakın iki rakamı gerçekleştiren Trabzon ve İskenderun gibi liman şehirleridir.

Tekaüt sandıkları memurların emekliliği için maaşlarından ayrılan miktarların aktarıldığı sandıklardır. Mazulîn sandıkları ise malulen emekli olmuş kimselerin maaşlarının karşılandığı sandıklardır. Bütçelerin dokuzuncu kısmında varidat kısmında yer alan tekaüt ve mazulin sandıkları; mülkiye, askeri, ilmiye ve mazulin sandıklarından müteşekkildir⁸³.

Bu sandıklar kapsamında toplanan meblağın Hazineye gelir olarak yazılması ilginçtir. Yakın zamandan hatırladığımız “Tasarrufu Teşvik Fonu, ve Konut Edindirme Yardımı” gibi devletin memurlarına ve işçilerine borçlandığı kalemdir. Aslında bir gelir değil dolaylı olarak gider olarak addetmek gerekmektedir.

Bu iki kalem Osmanlı devlet yönetiminde hangi ilde ne kadar memur olduğu anlamını da ifade etmektedir. Doğal olarak Tekâüt maaşına yapılan tahsisatta İstanbul’daki merkez birinci sırada bulunmaktadır. Ancak

---

⁸¹ Maliye Nezareti, **İhsaiyat-ı Maliye**, 2.Sene, İstanbul 1329, s.120.

⁸² Hayvanlardan hangi başlıklarda ve hangi oranlarda vergi alındığına dair bkz. Muharrem Öztel, **agt**, s. 175.

⁸³ Muharrem Öztel, **agt**, s. 237.

İstanbul hariç tutulacak olursa, Osmanlı Devleti'nin diğ er bütün Şehirlerine nazaran Beyrut gerek mazul ve gerekse tekaüt maaşı aidatı gelirlerinde birinci sırada yer almaktadır. Bu da Osmanlı Devleti'nin Beyrut'ta kayda değer nispette memur istihdam ettiğini gösterir. Ayrıca, gümrük gelirleri açısından memuriyete dair işlemlere önem verdiğinin bir iŐaretidir. Beyrut  rneği özellikle gümrüklerde daha dikkatli bir düzenleme yapıldığının bir göstergesidir.

Tablo 4: 1329 senesi gümrük gelirleri.

HAZİNE-İ CELİLE HESABINA GÜMRÜKLERCE 1329 SENESİNDE CİBÂYET OLUNAN VÂRİDÂT

	Madde 1	Fasıl	Fasıl	Madde 1	Madde 1	Yekûn
	Fasıl 51	44	17	Fasıl 50	Fasıl 45	
	Askerî Tekâüd Sandığı	Hicaz Demiryolu	Muayene-i Sıhhiye-i Hayvaniye	Ma'zulîn Aidâtı	Tekaüd Aidâtı	
Bağdad Müdüriyeti	-	3.150	142.229,07	16.340,36	96.544,15	258.264,18
Beyrut Müdüriyeti	-	11.951	153.529,30	27.912,20	154.026,04	347.419,14
Cidde Müdüriyeti	-	207	11.117,35	4.027,02	21.284,33	36.641,30
Yemen Müdüriyeti	-	2.010,10	65.513,30	5.671,20	33.912	107.107,20
Osmanlı ortadoğusu		17.318	372.389,02	53.950,78	305.766,52	749.431,82
Cem'an Yekûn	679,30	57.125,29	888.366,04	247.941,27	1.348.472,10	2.542.585,21
fark		39.807,29	515.977,02	193.990,49	1.042.705,58	1.793.153,39

Aşağıdaki tablo 5'te yer alan cetvel gümrüklerdeki çalışanların maaş masraflarını göstermektedir. Bu tabloda her gümrüğe ait, geçici memur, kapı ve iskele görevli memurları ve hizmetçileri, çeşitli memurlar müdür ve kontrol memurları gibi her kademedeki çalışmalar için harcanan maaşı göstermektedir.

Tablo 5: Gümrüklerde 1329 senesi çalışan memurların maaş giderleri cetveli

GÜMRÜKLERİN 1329 SENESİ MAAŞAT-I UMUMİYESİNİ BÜDCE FUSÛL VE MEVÂDDİ ÜZERİNE GÖSTERİR CEDVELDİR.

FASL 1							
	Madde: 6	Madde: 5	Madde: 4	Madde: 3	Madde: 2	Madde: 1	Yekûn
	Memurîn-i Mütferrika	Müfettişler	Memurîn-i İdare	Müşavirlik Kalemi	Müşavir	Müdür-i Umumî	
Müdüriyet-i Umumiye Merkezi	237.000	522.000	2.796.638	68.882	342.000	132.000	4.098.720

Tablo 6’da 1329/M. 1913 senesi Osmanlı Devleti gümrüklerinde çalışanların birimlerine göre maaş giderleri görülmektedir. Osmanlı Devleti Gümrük Bürokrasisindeki çalışan sayısı veya işleyiş olarak bakıldığında Beyrut’taki yazı işleri “ketebe” için ayrılmış rakam genel merkezden sonra en yüksek rakamdır.

Gümrüklerde geçici istihdam anlamına gelen memurîn-i muvakkat için, Beyrut, Bağdat, Cidde, Yemen’deki toplam maaşlar 50.250 Kuruş iken Tüm Osmanlı geçici memur maaşı 90.225 Kuruştur. Bu rakamlardan anlaşıldığına göre geçici memurların % 50’den fazlası Osmanlı Ortaoğusu olarak adlandırılan bölgede istihdam edilmektedir.

Tablo 6'1329/M. 1913 senesi Osmanlı Devleti gümrüklerinde çalışanların birimlerine göre maaş giderleri

GÜMRÜKLERİN 1329 SENESİ MAAŞAT-I UMUMİYESİNİ BÜDCE FUSÛL VE MEVÂDDİ ÜZERİNE GÖSTERİR CEDVELDİR. MAAŞAT

FASL 1						
	Madde: 5	Madde: 4	Madde: 3	Madde: 2	Madde: 1	Yekûn
Esâmî-i İdarât	Memurîn-i Muvakkate	Kapı ve İskele Memurlarıyla Hademe vesâire	Memurîn-i Muhtelifi	Ketebe	Başmüdürlük, Müdür ve Kontrol Memurları	
Beyrut Rüsûmât Başmüdüriyeti	2.950	122.550	2.005.085	577.050	159.600	2.867.235
Bağdad Rüsûmât Başmüdüriyeti	43.700	84.750	1.316.947	356.300	144.125	1.945.822
Cidde Rüsûmât Başmüdüriyeti	3.375	31.200	249.900	148.750	74.400	507.625
Yemen Rüsûmât Başmüdüriyeti	-	33.600	320.593	164.200	84.600	602.993
Osmanlı Ortadoğusu	50.025	272.100	3.892.525	1.246.300	462.725	5.923.675
[Cem'an Yekûn]	90.225	884.848	13.385.482	4.377.318	1.555.889	20.293.762
Fark	40.200	612.748	9.492.957	3.131.018	1.093.164	14.370.087

Yukarıdaki Tablo 6 Gümrüklerin işletmesi esnasında bina ve çalışanlar ile ilgili harcamaları göstermektedir.

Adıgeçen belgede iki ana başlık da ayrı ayrı hesaplanmıştır. Çeşitli masraflar ve levazımat. Binanın İnşası, döşemesi, çeşitli masraflar ve harcırahlar olmak üzere hesaplanan rakamlarda inşaat rakamı olarak Bağdat'ta 90.000 kûsur Kuruş görülmektedir. Bu da Bağdat'a yeni bir gümrük binası inşası yapıldığı anlamına gelmektedir. Ancak aynı dönem için Beyrut'un 500 kuruşluk bir masraf yapması Osmanlının nüfus muadili veya liman şehirlerine göre yok denilecek kadar küçük bir rakamdır.

İşlem yoğunluğunu gösteren kalem olarak kırtasiye ve matbu evrak rakamı İstanbul'dan İzmir'den, Haydarpaşa limanından sonra gelmektedir.

SONUÇ

Gümrükler, dışa açık ekonomilerde olduğu gibi, XIX. Yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı Devleti'nin önemli bir gelir kaynağıydı. 1877'de toplam devlet gelirlerinin %15'ini, 1911'de %16'sını teşkil ediyorlardı. Rüsûmât salnamesinden elde edilen bu bilgilere göre Osmanlı Devleti'nin son döneminde, 34 yıl aralığında tespit edilen rakamlar gümrük gelirlerinin sadece %1 artış göstermiştir. Ayrıca, sözkonusu gümrük gelirleri devletin toplam gelirleri içinde yaklaşık 1/6'lık bir paya sahip olmuştur.

Britanya ile yapılan 1838 tarihli Balta Limanı Ticaret antlaşmasıyla, Osmanlı Devleti sınırları içindeki ekonomik faaliyetlerde, Osmanlı vatandaşı ticaret insanları yerine İngiliz tüccar lehine gelişmeler olmuştur. Ardından, diğer önde gelen Avrupa devletleri İngilizleri takip ederek benzer ayrıcalıkları elde etmişlerdir. Osmanlı Devleti'nin dış ticaretini artırma kapsamında yapılan çalışmalarda gümrük vergi oranları düşürülmüş ve iç gümrükler ve yed-i vahid kalemleri daraltılmıştır. Dış ticareti geliştirme hedefiyle açıklanan bu düzenlemeler, zamanla görüldüğü üzere, ithalat işlemlerinin basitleşip kolaylaşmasına yardım etmiştir. Sözkonusu düzenlemelerin doğal sonucu olarak yerli üretici ve tüccar dikkate değer biçimde Pazar kaybına uğramıştır. Çünkü, geçmişe oranla olumsuz koşullarda yabancı tüccarla rekabet etmek zorunda kalmış ve sözkonusu rekabete dayanamayanlar iflasa sürüklenmiştir. 1860'lı yıllarda Osmanlı Devleti ekonomik alanda karşılaşılan bu olumsuzlukları bertaraf etmek

amacıyla bir dizi düzenleme yapmıştır. Bu bağlamda, Osmanlı mali idaresi 1838’de imzaladığı ticaret anlaşmasının olumsuzluk taşıyan en önemli

maddesini aşma siyaseti benimsenmiştir. Neticede ithal gümrüğü % 5’den % 8’e ihraç gümrüğünü de % 12’den % 8’e indirme yoluna gidilmiştir. Böylece devletin dış ticaretinde ithalat ile ihracat arasındaki denge kurulması hedeflenmiştir. Özellikle 1884 yılında, Osmanlı Devleti batılı devletlerin baskısına rağmen rayiç kıymet üzerinden % 8 oranını duyurmuş ve uygulamaya koymuştur. Böylece, Osmanlı devletinin önemli gelir kaynaklarından olan gümrükler bir taraftan devletin gelirlerinde artış sağlarken diğer taraftan da ihracatı özendirerek imalatçıların hayatta kalmalarına imkan tanımıştır.

Sonuç olarak Osmanlı Devleti’nin Birinci Dünya Savaşı öncesinde bütçe gelirleri içinde gümrük gelirleri devlet bütçesine önemli bir kaynak sağlamıştır. Osmanlı Devleti tarafından 1329 (M.1913-14) yılı itibariyle toplanan bütün gümrük gelirleri 5.774.914 Kuruş olmuştur. Bu miktarın içinde Bağdat, Beyrut, Cidde ve Yemen’deki gümrük gelirleri 1.733.621 Kuruş olarak gerçekleşmiştir. Kalan rakam ise görüldüğü gibi 4.041.293 Kuruş olmuştur. Bu rakamı gerçekleştiren limanlar hemen hemen Cumhuriyet Türkiyesi sınırları içindeki limanlardan toplanan gelirlerdir. Söz konusu rakamlar gümrüklerde çeşitli isimlerle toplanan gümrük gelirlerinde İstanbul, İzmir ve Trabzon gibi limanlarda gümrük gelirleri 2/3 oranına yakın gerçekleşmiştir.

Söz konusu olan bu veriler göstermektedir ki gelirler bakımından söz konusu limanlar devlet için vazgeçilemez öneme sahiptir. Aynı zamanda, Birinci Dünya Savaşı ile Osmanlı Devleti'nden ayrılan Beyrut ve Bağdat gibi ekonomik kapasiteleri ve kaynakları büyük kentlerden elde edilen gelirler de ayrıca dikkate değer bir meblağ oluşturmaktadır. Osmanlı Devleti'nin 1860'lı yıllardan sonraki gümrük gelirleri dikkate alındığında, Beyrut limanı gelirleri bakımından İstanbul'dan sonra ikincil öneme sahip bir kaynak oluşturuyordu.

KAYNAKÇA

A. ARŞİV BELGELERİ

DH. MKT. 1275 / 24

HRT. 2291

İ. MVL. 511 / 23067

İ. RSM. 26 / 1324 Za 7; 27 / 1325 Ra 19

İ. ŞD. 30 / 1421

Y. PRK. TNF. 8 / 54

B. SÜRELİ YAYIMLAR MATBU MALZEMELER

Rüsûmât Salnâmesi(1330), 1.defa, İstanbul: Umur-i Tahriye Dairesince Neşredilmiştir.

Pakalın, M. Zeki , Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü
Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, Ankara 1992

C. ARAŞTIRMA ve İNCELEMELER

CA. KİTAPLAR

AKYILDIZ, A. **Tanzimat Dönemi Osmanlı Merkez Teşkilatında Reform**, İst. 1993

ELDEM, Vedat, **Osmanlı İmparatorluğu'nun İktisadi Şartları Hakkında Bir Tetkik**, Ank, 1994

GENÇ, Mehmet, **Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi**, İstanbul, 2000

GÜVEN, Gül Çağalı, Çev. **Doğu Akdeniz'de Liman Kentleri, (1800-1914)**, İstanbul, 1994

KÜTÜKOĞLU, S.M. **Osmanlı- İngiliz İktisadi Münasebetleri, C.I**, Ank.1974

KÜTÜKOĞLU, S.M. **Osmanlı-İngiliz İktisadi Münasebetleri, C.II**, İst.1976

KÜTÜKOĞLU, S.M. “1838 Osmanlı-İngiliz Ticaret Muahedesi” - **Türk-İngiliz İlişkilerinin (1583-1984) 400.Yılı Semineri**, Başbakanlık Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü Yayını, Ank.1985

PAMUK, Ş. **Osmanlı Ekonomisinde Bağımlılık ve Büyüme**, Yurt Yayınları, İst.1994

SÖZER, Kasım, **1913 Tarihli Bahriye-i Ticariye Salnamesindeki Bilgiler Işığında Cumhuriyetin İlk Yıllarındaki Deniz Ticaret Yapısının Değerlendirilmesi**, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2006.

ÖZCAN, Mehmet, **Duyun-ı Umumiye İdaresi ve Osmanlı İktisadı Üzerinde Etkileri**, Marmara Üniversitesi, Basılmamış Yüksek Lisans tezi İstanbul. 2011

ÖZTEL, Muharrem, **II. Meşrutiyet Dönemi Osmanlı Maliyesi**, Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2007.

TABAKOĞLU, Ahmet. **Gerileme Dönemine Girerken Osmanlı Maliyesi**, Dergah Yayınları, İstanbul, 1985.

TABAKOĞLU, Ahmet. **Türk İktisat Tarihi**, İstanbul, Dergah Yayınları, 2000.

TEMEL, Recep, **Türkiye’de 1918-1938 Tarihleri Arasındaki Maliye Teşkilatı**, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi , Samsun 2009

YILMAZ, Fehmi, **Osmanlı İmparatorluğu’nda Tütün: Sosyal, Siyasî Ve Ekonomik Tahlil (1600-1883)** , Marmara Ün. Basılmamış Doktora Tezi. İstanbul 2005.

CB. MAKALELER

ANONİM; (1994), “Gümrükler”, **Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi**, İstanbul, 446–447.

KAYA, Şennur, **Bazı Liman Kentlerindeki Örnekler Işığında Tanzimat Dönemi Ve Sonrasında İnşa Edilen Gümrük Binalarının Mimari Özellikleri**, (İst ün.) *Sosyal Bilimler Dergisi* 2010, (4), 73-92.

KARAGÖZ, Mehmet, 1193/1779 Senesi Rüşum Defteri’ne Göre Bazarcık-Tatarpazarı’nda Pirinç Üretimi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Cilt: 14, Sayı: 1, Sayfa: 275-299, Elazığ, 2004.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat; (1996), “Osmanlılar’da Gümrük”, **DİA**, C. 14, İstanbul, 263–268.

YAĞCI, Zübeyde Güneş, **İstanbul Gümrük Defterine Göre Karadeniz Köle Ticareti (1606- 1607)**, *History Studies Volume 3/2 2011*.

Onursal, Erkut. “Dünden Bugüne Gümrük Mevzuatı”, *Dış Ticaret Dergisi*, Sayı: 17, Nisan 2000.

ÖZTEL, Muharrem, **Osmanlı Devleti’nde Sosyoekonomik Yapısıyla Öne Çıkan Vilayet ve Sancakların Kamu Maliyesindeki Yeri ve Önemi (1325-1327/1909-1912)**, *Maliye Dergisi*, Sayı 160, Ocak -Haziran 2011.

SUMMARY

Ottoman custom taxes were one of the most crucial important sources of income. Those were consist of 15% in 1877 and 16% in 1911.

Ottoman state and England signed an agreement called Balta Limanı Trade agreement in 1838. By this agreement , European tradesmen had some privileges instead of Ottoman tradesmen. According to the agreement , percentage of custom taxes and monopoly of some products were limited and local customs were abolished. Ottoman state tried to change the clauses of the Baltalimanı agreement for the benefits of itself , the import custom taxes were raised from 5% to 8% and the export custom taxes were reduced from 12% to 8%. Also the Ottoman state attempted to get a balance between the import and export rates. So, the Custom Administration was established in 1860. The custom taxes caused an increase in income and on the other hand encouraged the export and resulted to stay alive of the manufacturers.

In 1329(1913-14) Ottoman state collected 5.774.914 kurus as custom taxes. The amount of taxes which were collected in Bagdat, Beyrut, Cidde and Yemen was about 1.733.621 kurus. It was about the one third of whole custom taxes collected that region. This rate is very important for the Ottoman state's financial situation which was affected badly after the Balkan wars.

ÖZET

Gümrükler Osmanlı Devleti'nin önemli bir gelir kaynağıydı. 1877'de toplam devlet gelirlerinin %15'ini, 1911'de %16'sını teşkil ediyordu.

İngilizlerle yapılan 1838 tarihli Balta Limanı Ticaret antlaşmasıyla, Osmanlı vatandaşı tüccarları yerine Avrupalı tüccarlar lehine gelişmeler olmuştur. Osmanlının dış ticaretini artırma kapsamında yapılan bu çalışmalarda gümrük vergi oranları düşürülmüş ve iç gümrükler ve yed-i vahid kalemleri daraltılmıştır. 1860'lı yıllarda Osmanlı Devleti 1838'de imzaladığı ticaret anlaşmasını kendi lehine değiştirmek için ithal gümrüğü % 5'den % 8'e ihrac gümrüğünü de % 12'den % 8'e indirme yoluna gitmiştir. İthalat ile ihracat arasındaki dengeyi kurmaya çalışmıştır. Özellikle 1884 yılında, Osmanlı Devleti batılı devletlerin baskısına rağmen Rayiç kıymet üzerinden % 8 oranını duyurmuş ve uygulamaya koymuştur. Böylece, Osmanlı devletinin önemli gelir kaynaklarından olan gümrükler bir taraftan devletin gelirlerinde artış sağlarken diğer taraftan da ihracatı özendirerek imalatçıların hayatta kalmalarına imkan tanımıştır.

1329 (M.1913-14) yılı Osmanlı Devleti'nin toplanan bütün gümrük gelirleri 5.774.914 Kuruş olmuştur. Bu miktarın içinde Bağdat, Beyrut, Cidde ve Yemen'deki gümrük gelirleri 1.733.621 Kuruş olarak gerçekleşmiştir. Bu rakamlar gümrüklerde çeşitli isimlerle toplanan gümrük gelirlerinde Osmanlı Ortadoğu'sunun gümrük gelirleri 1/3 oranına yakın gerçekleşmiştir. Bu oran Balkan Savaşı sonrası mali düzeni sarsılan Osmanlı Devleti için oldukça önemli ve dikkate alınması gereken bir rakamdır.

EK: Rüsûmât Sâlnâmesi

Birinci Defa Olarak 1330 Senesinde Neşrolunmuştur.

Umûr-ı Tahririye Dairesince Tertib Edilmiştir.

Rüsûmât Sâlnâmesi

Birinci Defa Olarak 1330 Senesinde Neşrolunmuştur.

Umûr-ı Tahririye Dairesince Tertib Edilmiştir.

DERSAÂDET

Ahmed İhsan ve Şürekâsı

Matbaacılık Osmanlı Şirketi

1330

MAKSAD

Osmanlı gümrüklerinin ahvâl-i tarihiyesi ile gümrüklerimizin tarih-i teessüs ve teşekkülünden bugüne kadar ma'ruz kaldığı safahât ve inkılâbât hakkında şimdiye kadar şâyân-ı kabul ve itimad vesâike müsteniden mecmua-i ma'lumât şeklinde bile hiçbir eser tertib ve mevki'-i intişar ve mütalaaya vaz' edilememiş ve halbuki bi'l-vasıta cibâyet olunan vâridât-ı devletden en mühim kısmını vücuda getiren gümrük resminin suret-i vaz' ve istîfâsıyla ilcâ-yı hâl ü zamana ve memleketin ihtiyacâtına ve muamelât-ı umumiye-i ticariyesinin inbisât u inkişafâtına göre ne derecelerde tebeddülât ve tahavvülâta uğrayarak şekl-i hâzırını iktisâb eylediğine dair velev mücmelen olsun verilecek ma'lumâtın âtiyen vâki' olacak tedkikât ve tetebbuâta bir me'haz-ı sahîh teşkil edeceği şübhesiz bulunmuş olduğundan gerek bu maksada gerek her memurun mensub olduğu dairenin ahvâl-i tarihiyesi ve muamelât-ı umumiyesi hakkında iktisâb-ı ma'lumât eylemesinde mevcut olan faideye binâen gümrüklerimiz hakkında elde edilebilen ma'lumât-ı tarihiye ile kavânîn ve nizamât-ı rüsûmiye ve evâmir ve muharrerât-ı umumiyeden en mühim görülenleri câmi' olmak ve memurîn ve müstahdemîn-i rüsûmiye ile muamelâtta vuku' bulan tebeddülâtı da muhtevî bulunmak üzere her sene ibtidâsında *Rüsûmât Sâlnâmesi* nâmıyla bir eser neşri muvâfık olacağı teemmül edilmiş ve bi-lütühî teâlâ bu seneden itibaren neşrine ibtidâr olunmuşdur.

1332 Sene-i Kameriye – 1330 Sene-i Maliye – 1914 Milâdî-i Efrencî				
Günlerin İsimleri	Rebûlâhir	Mart	Mart-ı Efrencî	Eyyâm-ı Mahsusâ
Cumartesi	16	1	14	[1]
Pazar	17	2	15	
Pazartesi	18	3	16	
Salı	19	4	17	
Çarşamba	20	5	18	Devlet-i Osmaniye ile Müttefikîn'in Rusya'ya ilân-ı harbi, H. 1270
Perşembe	21	6	19	
Cuma	22	7	20	İstanbul'da zelzele-i uzmâ, H. 915
Cumartesi	23	8	21	
Pazar	24	9	22	Nevruz
Pazartesi	25	10	23	
Salı	26	11	24	[2]
Çarşamba	27	12	25	
Perşembe	28	13	26	
Cuma	29	14	27	
Cumartesi	1	15	28	
Pazar	2	16	29	Cumâdelûlâ
Pazartesi	3	17	30	
Salı	4	18	31	
Çarşamba	5	19	1	

Perşembe	6	20	2	
Cuma	7	21	3	
Cumartesi	8	22	4	
Pazar	9	23	5	
Pazartesi	10	24	6	
Salı	11	25	7	
Çarşamba	12	26	8	
Perşembe	13	27	9	
Cuma	14	28	10	
Cumartesi	15	29	11	
Pazar	16	30	12	
Pazartesi	17	31	13	
[1] Kara gümrüklerinin lağvı, sene 1290.				
[2] Gümrüklerde mikyâsât-ı cedîdenin kabul ve tarih-i mer'iyeti, 1286				

1332 Sene-i Kameriye – 1330 Sene-i Maliye – 1914 Milâdî-i Efrencî				
Günlerin İsimleri	Cemâziyel evvel	Nisan	Nisan-ı Efrencî	Eyyâm-ı Mahsusa
Salı	18	1	14	[1]
Çarşamba	19	2	15	
Perşembe	20	3	16	[2]
Cuma	21	4	17	
Cumartesi	22	5	18	
Pazar	23	6	19	Yunanlılarla ilân-ı harb, 1313
Pazartesi	24	7	20	
Salı	25	8	21	
Çarşamba	26	9	22	
Perşembe	27	10	23	
Cuma	28	11	24	
Cumartesi	29	12	25	
Pazar	30	13	26	
Pazartesi	1	14	27	Cülûs-ı Hazret-i Padişahî, Cemâziyelâhir 1325
Salı	2	15	28	
Çarşamba	3	16	29	
Perşembe	4	17	30	
Cuma	5	18	1	Mayıs-ı Efrencî
Cumartesi	6	19	2	

Pazar	7	20	3	
Pazartesi	8	21	4	
Salı	9	22	5	
Çarşamba	10	23	6	Rûz-ı Hızır
Perşembe	11	24	7	
Cuma	12	25	8	
Cumartesi	13	26	9	
Pazar	14	27	10	
Pazartesi	15	28	11	
Salı	16	29	12	
Çarşamba	17	30	13	
[1] Haydarpaşa liman ve rıhtımının küşâdı				
[2] İstanbul'un fethi, Hicrî 857				

1332 Sene-i Kameriye – 1330 Sene-i Maliye – 1914 Milâdî-i Efrencî				
Günlerin İsimleri	Cemâziyel âhir	Mayıs	Mayıs-ı Efrencî	Eyyâm-ı Mahsusa
Perşembe	18	1	14	[1]
Cuma	19	2	15	
Cumartesi	20	3	16	
Pazar	21	4	17	
Pazartesi	22	5	18	
Salı	23	6	19	
Çarşamba	24	7	20	
Perşembe	25	8	21	
Cuma	26	9	22	
Cumartesi	27	10	23	
Pazar	28	11	24	
Pazartesi	29	12	25	
Salı	1	13	26	Receb
Çarşamba	2	14	27	
Perşembe	3	15	28	Leyletü'r-Regâib
Cuma	4	16	29	
Cumartesi	5	17	30	
Pazar	6	18	31	
Pazartesi	7	19	1	
Salı	8	20	2	
Çarşamba	9	21	3	

Perşembe	10	22	4	
Cuma	11	23	5	
Cumartesi	12	24	6	
Pazar	13	25	7	
Pazartesi	14	26	8	
Salı	15	27	9	
Çarşamba	16	28	10	
Perşembe	17	29	11	
Cuma	18	30	12	
Cumartesi	19	31	13	
[1] Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesiyle İstanbul gümrüklerinin rıhtım üzerinde vücuda getirilen mebânî derûnuna tarih-i nakli, sene 1336				

1332 Sene-i Kameriye – 1330 Sene-i Maliye – 1914 Milâdî-i Efrencî				
Günlerin İsimleri	Receb	Haziran	Haziran-ı Efrencî	Eyyâm-ı Mahsusa
Pazar	20	1	14	
Pazartesi	21	2	15	
Salı	22	3	16	
Çarşamba	23	4	17	
Perşembe	24	5	18	
Cuma	25	6	19	
Cumartesi	26	7	20	
Pazar	27	8	21	Leyle-i Mirâcü'n-Nebî
Pazartesi	28	9	22	
Salı	29	10	23	
Çarşamba	30	11	24	
Perşembe	1	12	25	Şabân
Cuma	2	13	26	
Cumartesi	3	14	27	
Pazar	4	15	28	
Pazartesi	5	16	29	
Salı	6	17	30	
Çarşamba	7	18	1	Temmuz-ı Efrencî
Perşembe	8	19	2	
Cuma	9	20	3	
Cumartesi	10	21	4	
Pazar	11	22	5	

Pazartesi	12	23	6	[2]
Salı	13	24	7	
Çarşamba	14	25	8	Leyle-i Berât
Perşembe	15	26	9	
Cuma	16	27	10	
Cumartesi	17	28	11	İstanbul'da zelzele, 1310
Pazar	18	29	12	[1]
Pazartesi	19	30	13	
[1] Yüzde üç resm-i munzamin yedi sene müddetle istîfâsına başlanıldığı tarih, sene 1323				
[2] Telsiz telgrafın resm-i küşâdı				

1332 Sene-i Kameriye – 1330 Sene-i Maliye – 1914 Milâdî-i Efrecî				
Günlerin İsimleri	Şabân	Temmuz	Temmuz-ı Efrecî	Eyyâm-ı Mahsusa
Salı	20	1	14	
Çarşamba	21	2	15	
Perşembe	22	3	16	
Cuma	23	4	17	
Cumartesi	24	5	18	
Pazar	25	6	19	
Pazartesi	26	7	20	[1]
Salı	27	8	21	
Çarşamba	28	9	22	[2]
Perşembe	29	10	23	İd-i Millî-i Osmanî
Cuma	1	11	24	Ramazan [1]
Cumartesi	2	12	25	Ordu-yı Osmanî'nin Edirne ve havalisini işgali, 1329
Pazar	3	13	26	
Pazartesi	4	14	27	
Salı	5	15	28	Afv-ı umumî ilânı, 1324
Çarşamba	6	16	29	
Perşembe	7	17	30	
Cuma	8	18	31	
Cumartesi	9	19	1	Ağustos-ı Efrecî
Pazar	10	20	2	Eyyâm-ı bâhûr, 8 gün
Pazartesi	11	21	3	
Salı	12	22	4	
Çarşamba	13	23	5	

Perşembe	14	24	6	
Cuma	15	25	7	Ziyaret-i Hırka-i Saâdet
Cumartesi	16	26	8	
Pazar	17	27	9	
Pazartesi	18	28	10	
Salı	19	29	11	
Çarşamba	20	30	12	
Perşembe	21	31	13	

[1] Cemiyet-i Rüsûmiye ve Heyet-i Teftişîye'nin tarih-i lağvı, sene 1324

[2] Şura-yı Devlet'in teşekkülü, 1280

1332 Sene-i Kameriye – 1330 Sene-i Maliye – 1914 Milâdî-i Efrencî				
Günlerin İsimleri	Ramazân	Ağustos	Ağustos-ı Efrencî	Eyyâm-ı Mahsusa
Cuma	22	1	14	
Cumartesi	23	2	15	
Pazar	24	3	16	
Pazartesi	25	4	17	
Salı	26	5	18	
Çarşamba	27	6	19	Leyle-i Celîle-i Kadr
Perşembe	28	7	20	
Cuma	29	8	21	
Cumartesi	30	9	22	
Pazar	1	10	23	Şevval-i îd-i fitır, salât-ı îd, 5,11 ezânî
Pazartesi	2	11	24	
Salı	3	12	25	
Çarşamba	4	13	26	
Perşembe	5	14	27	
Cuma	6	15	28	
Cumartesi	7	16	29	
Pazar	8	17	30	
Pazartesi	9	18	31	
Salı	10	19	1	
Çarşamba	11	20	2	
Perşembe	12	21	3	
Cuma	13	22	4	
Cumartesi	14	23	5	
Pazar	15	24	6	

Pazartesi	16	25	7	
Salı	17	26	8	
Çarşamba	18	27	9	
Perşembe	19	28	10	
Cuma	20	29	11	
Cumartesi	21	30	12	
Pazar	22	31	13	
[1] Gümrüklerde beyannâme usulünün tarih-i vaz'ı ve Rüsûmât Emaneti unvanının müdüriyet-i umumiyyeye tahvili ve idare-i merkeziye teşkilât ve tensikâtının tarih-i mer'iyeti ve nâzırlara başmüdür unvanı[nı]n itâsı ve techizât-ı askeriye iânesinin lağvı, sene 1325				

1332 Sene-i Kameriye – 1330 Sene-i Maliye – 1914 Milâdî-i Efrencî				
Günlerin İsimleri	Şevval	Eylül	Eylül-i Efrencî	Eyyâm-ı Mahsusa
Pazartesi	23	1	14	
Salı	24	2	15	
Çarşamba	25	3	16	
Perşembe	26	4	17	
Cuma	27	5	18	
Cumartesi	28	6	19	
Pazar	29	7	20	
Pazartesi	1	8	21	Zilkade
Salı	2	9	22	
Çarşamba	3	10	23	
Perşembe	4	11	24	
Cuma	5	12	25	Re's-i sene-i Şemsiye, 1293
Cumartesi	6	13	26	
Pazar	7	14	27	
Pazartesi	8	15	28	
Salı	9	16	29	
Çarşamba	10	17	30	
Perşembe	11	18	1	Teşrîn-i Evvel-i Efrenci
Cuma	12	19	2	
Cumartesi	13	20	3	
Pazar	14	21	4	[1]
Pazartesi	15	22	5	
Salı	16	23	6	
Çarşamba	17	24	7	

Perşembe	18	25	8	
Cuma	19	26	9	
Cumartesi	20	27	10	
Pazar	21	28	11	
Pazartesi	22	29	12	
Salı	23	30	13	
[1] Hama-Haleb demiryolunun resm-i küşâdı, 21 Eylül 1322				

1332 Sene-i Kameriye – 1330 Sene-i Maliye – 1914 Milâdî-i Efrencî				
Günlerin İsimleri	Zilkade	Teşrîn-i Evvel	Teşrîn-i Evvel-i Efrencî	Eyyâm-ı Mahsusa
Çarşamba	24	1	14	
Perşembe	25	2	15	
Cuma	26	3	16	
Cumartesi	27	4	17	
Pazar	28	5	18	
Pazartesi	29	6	19	
Salı	30	7	20	
Çarşamba	1	8	21	Zilhicce
Perşembe	2	9	22	
Cuma	3	10	23	
Cumartesi	4	11	24	
Pazar	5	12	25	
Pazartesi	6	13	26	
Salı	7	14	27	
Çarşamba	8	15	28	
Perşembe	9	16	29	
Cuma	10	17	30	Salât-ı îd-i edhâ: Ezânî saat 2,2
Cumartesi	11	18	31	
Pazar	12	19	1	Teşrîn-i Sâni-i Efrencî
Pazartesi	13	20	2	
Salı	14	21	3	
Çarşamba	15	22	4	
Perşembe	16	23	5	
Cuma	17	24	6	
Cumartesi	18	25	7	
Pazar	19	26	8	Rûz-ı Kasım

Pazartesi	20	27	9	
Salı	21	28	10	
Çarşamba	22	29	11	
Perşembe	23	30	12	
Cuma	24	31	13	
[1] Hükûmet-i Osmaniye aleyhinde müttefikane hareket eden Balkan hükûmâtıyla muhâsamât, 1328				

1332 Sene-i Kameriye – 1330 Sene-i Maliye – 1914 Milâdî-i Efrencî				
Günlerin İsimleri	Zilhicce	Teşrîn-i Sâni	Teşrîn-i Sâni-i Efrencî	Eyyâm-ı Mahsusa
Cumartesi	25	1	14	[1]
Pazar	26	2	15	
Pazartesi	27	3	16	[2]
Salı	28	4	17	
Çarşamba	29	5	18	
Perşembe	1	6	19	Muharrem: Re's-i sene-i Hicriye-i Kameriye, 1333
Cuma	2	7	20	
Cumartesi	3	8	21	
Pazar	4	9	22	
Pazartesi	5	10	23	
Salı	6	11	24	
Çarşamba	7	12	25	
Perşembe	8	13	26	
Cuma	9	14	27	
Cumartesi	10	15	28	Yevm-i Aşura
Pazar	11	16	29	
Pazartesi	12	17	30	
Salı	13	18	1	Kânûn-ı Evvel-i Efrencî
Çarşamba	14	19	2	
Perşembe	15	20	3	
Cuma	16	21	4	
Cumartesi	17	22	5	
Pazar	18	23	6	
Pazartesi	19	24	7	
Salı	20	25	8	
Çarşamba	21	26	9	

Perşembe	22	27	10	Kara kış
Cuma	23	28	11	
Cumartesi	24	29	12	
Pazar	25	30	13	
[1] Maliye Nezâreti'nin teşkili, 1263 [2] Rûsûmât Emaneti'nin teşkili ve Kâni Paşa merhumun Rûsûmât Emaneti'ne tayini, sene 1276				

1332 Sene-i Kameriye – 1330 Sene-i Maliye – 1914 Milâdî-i Efrencî				
Günlerin İsimleri	Muharrem	Kânûn -1 Evvel	Kanun-ı Evvel-i Efrencî	Eyyâm-ı Mahsusa
Pazartesi	26	1	14	
Salı	27	2	15	
Çarşamba	28	3	16	
Perşembe	29	4	17	[2]
Cuma	1	5	18	
Cumartesi	2	6	19	
Pazar	3	7	20	
Pazartesi	4	8	21	
Salı	5	9	22	
Çarşamba	6	10	23	
Perşembe	7	11	24	
Cuma	8	12	25	
Cumartesi	9	13	26	
Pazar	10	14	27	
Pazartesi	11	15	28	
Salı	12	16	29	
Çarşamba	13	17	30	[1] Devlet-i Osmaniye'nin tarih-i teessüsünün 666'ncı sene-i devriyesi
Perşembe	14	18	31	
Cuma	15	19	1	Kânûn-ı Sâni-i Efrencî, re's-i sene 1915
Cumartesi	16	20	2	
Pazar	17	21	3	
Pazartesi	18	22	4	
Salı	19	23	5	
Çarşamba	20	24	6	
Perşembe	21	25	7	
Cuma	22	26	8	

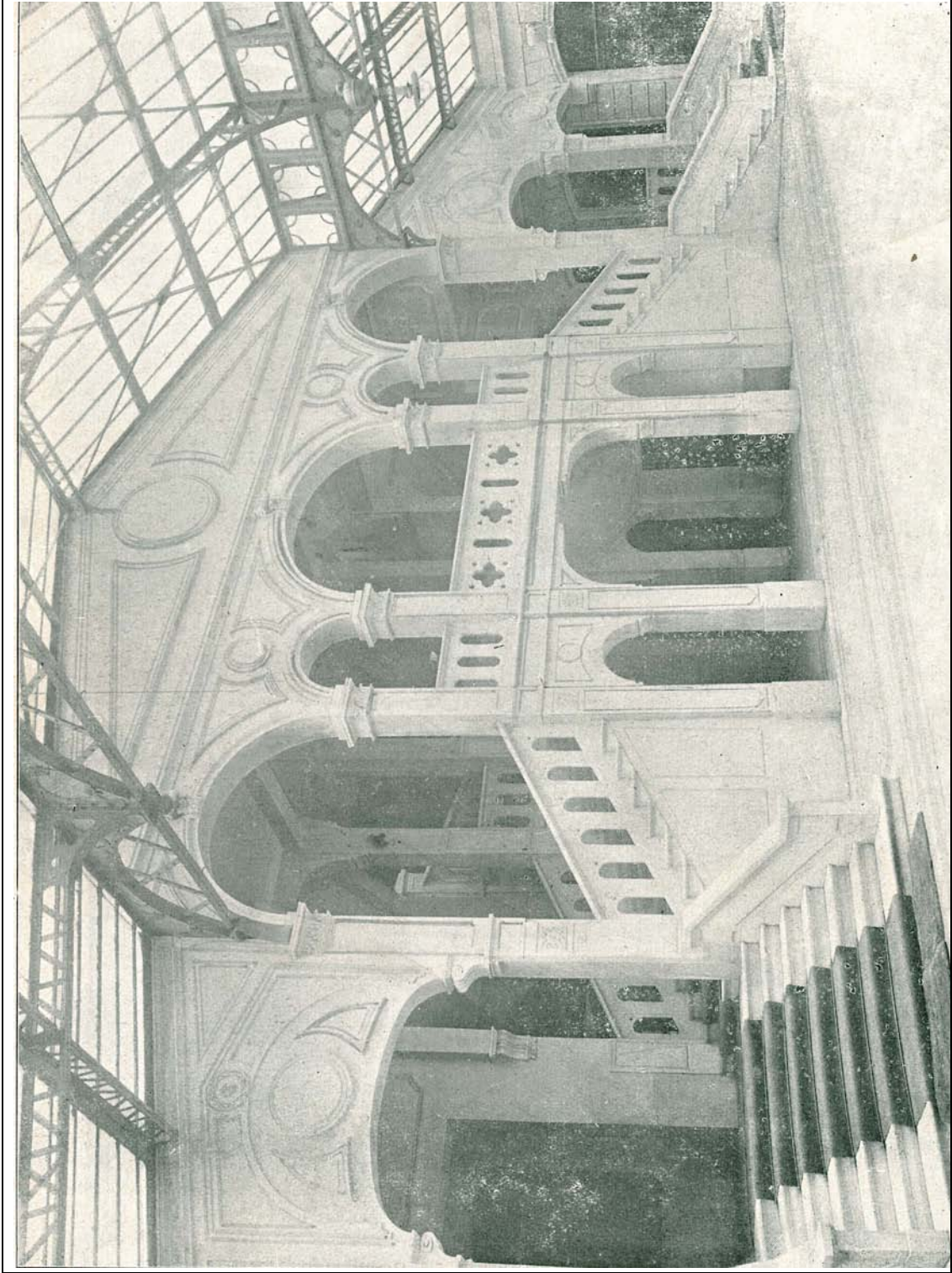
Cumartesi	23	27	9	
Pazar	24	28	10	
Pazartesi	25	29	11	
Salı	26	30	12	
Çarşamba	27	31	13	
[1] Dâhilî gümrük rûsûmunun ilgasıyla techizât-ı askeriye îanesi nâmıyla yüzde iki resm (...)ne başlanması				
[2] Meclis-i Mebusân'ın ikinci defa olarak resm-i küşâdı, 4 Kânûn-ı Evvel 1324				

1332 Sene-i Kameriye – 1330 Sene-i Maliye – 1914 Milâdî-i Efrencî				
Günlerin İsimleri	Safer	Kânûn -1 Sâni	Kanun-ı Sâni-i Efrencî	Eyyâm-ı Mahsusa
Perşembe	28	1	14	[1]
Cuma	29	2	15	
Cumartesi	30	3	16	
Pazar	1	4	17	Rebûlevvel
Pazartesi	2	5	18	
Salı	3	6	19	
Çarşamba	4	7	20	
Perşembe	5	8	21	
Cuma	6	9	22	
Cumartesi	7	10	23	
Pazar	8	11	24	
Pazartesi	9	12	25	
Salı	10	13	26	
Çarşamba	11	14	27	Mevlidü'n-Nebî aleyhisselâm
Perşembe	12	15	28	
Cuma	13	16	29	
Cumartesi	14	17	30	[2]
Pazar	15	18	1	Şubat-ı Efrencî
Pazartesi	16	19	2	
Salı	17	20	3	
Çarşamba	18	21	4	
Perşembe	19	22	5	
Cuma	20	23	6	
Cumartesi	21	24	7	
Pazar	22	25	8	
Pazartesi	23	26	9	

Salı	24	27	10	
Çarşamba	25	28	11	
Perşembe	26	29	12	
Cuma	27	30	13	
Cumartesi	28	31	14	
[1] Vâridât-ı rüsûmiyeden tefrik edilen Rüsûm-ı Sitte İdaresi'nin teşkili, sene 1295				
[2] Bank-ı Osmanî'nin küşâdı, 17 Kânûn-ı Sâni sene 1278				

1332 Sene-i Kameriye – 1330 Sene-i Maliye – 1914 Milâdî-i Efrencî				
Günlerin İsimleri	Rebûlevvel	Şubat	Şubat-ı Efrencî	Eyyâm-ı Mahsusa
Pazar	29	1	14	
Pazartesi	30	2	15	
Salı	1	3	16	Rebûlâhir
Çarşamba	2	4	17	
Perşembe	3	5	18	
Cuma	4	6	19	
Cumartesi	5	7	20	Birinci cemre, havaya
Pazar	6	8	21	
Pazartesi	7	9	22	
Salı	8	10	23	
Çarşamba	9	11	24	
Perşembe	10	12	25	
Cuma	11	13	26	
Cumartesi	12	14	27	İkinci cemre, suya
Pazar	13	15	28	
Pazartesi	14	16	29	
Salı	15	17	1	Mart-ı Efrencî
Çarşamba	16	18	2	
Perşembe	17	19	3	
Cuma	18	20	4	Üçüncü cemre, toprağa
Cumartesi	19	21	5	[1]
Pazar	20	22	6	
Pazartesi	21	23	7	
Salı	22	24	8	
Çarşamba	23	25	9	
Perşembe	24	26	10	
Cuma	25	27	11	

Cumartesi	26	28	12	
[1] Dersaâdet rıhtımları üzerinde mebânî-i cedîde-i rüsûmiyenin vaz‘-ı esası, 1323				

Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiye Dairesi'nin medhali

EVZÂN VE MİKİYASÂT

Gümrüklerde el-yevm kabul ve tatbik olunan evzân ve mikyasât metre, mik'ab-ı metre, kilo, kile, cedîd kantar, tonilato, adedden ibaretdir. Ale'l-umum akmişe ve mensucâtın gümrük rüsûmu metre üzerinden istîfâ olunup yalnız Amerikan bezlerinin resmi istisnaen kilo üzerinden cibâyet olunur. Kantariye eşyasının gümrük rüsûmu kilo üzerinden ahz u istîfâ olunup hırdavât ve tuhafiye eşyası aded, düzine, grosa üzerinden hesap olunur.

Ale'l-umum hayvanât ve tuyûrun gümrük rüsûmu adedleri üzerinden alınır ise de ağnâm ve kara sığırın müstesna olarak resimleri sıklet esası üzerine kiloları itibarıyla istîfâ olunur. Bu bâbda gümrüklerce kabul edilen usul-i beherînin bi'l-vezin tahakkuk eden mikdar-ı sıkletinden nısfı "sakat" tabiriyle bi't-tenzil nısf-ı mütebâkîsinden kilosuna takdir olunan kıymeti üzerinden resm-i istîfâ olunur. Şu kadar ki, kuzuların baş ve ciğerleri ağnâm ve sığırlarda olduğu gibi sakat olarak tenzîl olunmayıp lahma ilâve olunur.

Hububâtda vâhid-i kıyasî kilo ile kiledir. İdhâlâtdan ekseriya kilo üzerinden, ihracâtдан dahi ber-mûceb-i tarife ya kilo veya kile üzerinden istîfâ-yı resm olunur.

El-yevm mer'î olan ihracât tarifesi vaktiyle idhâlât tarifeleri gibi yüzde sekiz esas üzerine tanzim edilmiş olduğu ve bilâhare resm-i ihracât yüzde bire tenzîl olunduğu hâlde tarife-i mezkûre alâ-hâlihî ibkâ olunarak tashih edilmediği, yani el-yevm yüzde sekiz nisbetini muhafaza etmekte bulunduğu cihetle ihracât eşyasından tarife-i mezkûre mücebince resm istîfâ olunduğu zaman sekizde biri bulunup ona göre resm istîfâ olunduğu gibi mezkûr tarifedeki kıymetler vaktiyle Mecidiye yirmi kuruşdan hesap olunduğu cihetle ayrıca Mecidiye farkı olan yüzde beş dahi tenzîl olunmaktadır.

İhracât tarifesinde dâhil olmayan eşya-yı dâhiliyeye râyic-i mahallî üzerinden Mecidiye yirmi kuruş hesabıyla kıymet takdir edilerek yüzde bir ihracât resmine mukabil verilecek olan makbuz senedlerinden yüzde beş akçe farkı tenzîl kılınmaktadır.

Yeni Mikyaslar

Tûl ve Mesafe Mikyasâtı

Aksâmı

- 1 arşın (metre) = 10 kirâh (desimetre)
- 1 kirâh (desimetre) = 10 parmak (santimetre)
- 1 parmak (santimetre) = 10 hat (milimetre)
- 1 hat (milimetre) = 10 nokta (desimetre)

Ez'âfı

- 10 arşın (metre) = 1 boy
- 100 arşın (metre) = 1 hektometre
- 1.000 arşın (metre) = 1 mil (kilometre)
- 10.000 arşın (metre) = 1 fersah (miryametre)

Mesâha-i Arazi Mikyasları

Aksâmı

1 arşın murabba'ı = 150 kirâh murabba'ı
1 kirâh murabba'ı = 100 parmak murabba'ı
1 parmak murabba'ı = 100 hat murabba'ı

Ez'âfı

100 arşın murabba'ı = 1 evlek (ar: dekametre murabba'ı)
25 evlek (ar) = 1 dönüm
4 dönüm = 1 cerîb (hektar)
100 cerîb (hektar) = 1 mil murabba'ı (kilometre murabba'ı)
300 mil murabba'ı = 1 fersah murabba'ı (miryametre murabba'ı)

Mâyi'ât ve Hububât Mikyasâtı

Aksâmı

1 ölçek (litre) = 10 kutu (desilitre)
1 kutu desilitre = 10 zarf (santimetre)

Ez'âfı

1 yeni arşın mik'abı (kilolitre) = 10 kile (hektolitre)
1 kile (hektolitre) = 10 şinik (dekalitre)
1 şinik (dekalitre) = 10 ölçek (litre)

Evezân ve Eskâl Mikyasâtı

Aksâmı

1 dirhem (gram) = 10 denk (desigram)
1 denk (desigram) = 10 buğday (santigram)
1 buğday (santigram) = 10 habbe (miligram)

Ez'âfı

1.000 yeni dirhem gram = 1 kıyye (kilogram)
10 kıyye kilo = 1 batman (miryagram)
10 batman = 100 kıyye kantar (kental)
10 kantar = 1.000 kıyye 1 çeki (tonilato)

Mikyasât-ı Atîka

1 zirâ'-ı mimarî = 34 parmak	Sanayi'-i mimariye ve arz mesâhasında müsta'meldir.
1 parmak = 12 hat	
1 hat = 12 nokta	
2 parmak = 1 kadem	Hafriyâtda müsta'meldir.

5 kadem = 1 kulaç	
1 çarşı arşını = 8 urub	Zirâ'-ı mimarîden bir parmak on hat altı nokta noksandır.
1 urub = 2 kirâh	
8 enzade = 8 urub	Çarşı arşınından sekiz hat sekiz nokta noksandır.
1 urub = 1 kirâh	

Ez'âfi

2.500 zirâ'-ı mimarî = 1 mil: Orta yürüyüşle yirmi dakikalık mesafe
3 mil = 1 fersah: Orta yürüyüşle yirmi dakikalık mesafe
4 fersah = 1 berîd
2 berîd = 1 merhale
Karada bir derecelik mesafe = 15,145 saat
Denizde bir derecelik mesafe = 29 saat

Mesâha-i Arazi Mikyasları

1 zirâ'-ı mimarî murabba'ı = 676 parmak murabba'ı
1 parmak murabba'ı = 144 hat murabba'ı

Ez'âfi

400 zirâ'-ı mimarî murabba'ı = 1 evlek
4 evlek = 1 dönüm

Ekyâl Mikyasları

Aksâmı

1 İstanbul kilesi = 4 şinik
1 şinik = 2 kutu
1 kutu = 2 zarf

Evezân Mikyasları

Aksâmı

1 kıyye = 400 dirhem
1 dirhem = 4 denk
1 denk = 4 kırat, 6 kırat = 1 dirhem*
1 kırat = 4 buğday, 64 buğday = 1 dirhem
176 dirhem = 1 ludre

* Ekseriya bu vechile müsta'meldir.

1,5 dirhem = 1 miskal

Ez'âfi

4 kıyye = 1 batman

44 kıyye = 1 kantar

4 kantar = 176 kıyye = 1 çeki

Mikyasâ-ı Atıkanın Cedîdeye Tahvîli

Tûl ve Mesafe Mikyasları

1 zirâ'-ı mimarî = 0,758 yeni arşın (metre)

1 zirâ'-ı murabba'î = 0,574564 yeni arşın murabba'ı

1 zirâ'-ı mik'abî = 0,435520 yeni arşın-ı mik'abî

1 parmak = 3,158 aşîr-i zirâ'î (santimetre)

1 hat = 0,263 aşîr-i zirâ'î (santimetre)

1 nokta = 0,219 aşîr-i zirâ'î (santimetre)

1 çarşı arşını = 0,68 yeni arşın (metre)

1 çarşı arşını murabba'ı = 0,68 yeni arşın (metre)

1 urub = 0,58 aşîr-i zirâ' (santimetre)

1 endaze = 0,65 yeni arşın (metre)

1 endaze murabba'ı = 0,1225 yeni arşın (metre murabba'ı)

1 urub = 8,125 aşîr-i zirâ' (santimetre)

1 eski mil = 8,125 yeni mil

1 eski fersah = 0,5685 yeni fersah

1 eski dönüm = 0,36772 yeni dönüm

1 İstanbul kilesi = 0,27 yeni kile

1 şinik = 0,00925 yeni arşın mik'abî

1 İstanbul kilesi = 37 ölçek litre

Evezân Mikyasâtı

1 buğday = 0,05011914 yeni dirhem (gram)

1 kırat = 0,20047656 yeni dirhem (gram)

1 denk = 0,80190625 yeni dirhem (gram)

1 eski dirhem = 1,373625 yeni dirhem (gram)

1 miskal = 4,11144 yeni dirhem (gram)

1 ludre = 654,54112 yeni dirhem (gram)

1 eski kıyye = 1,282945 yeni kıyye (kilo)

1 eski batman = 0,769767 yeni batman

1 eski kantar = 0,574496 yeni kantar

1 eski çeki = 0,235768 yeni çeki

Mikyasât-ı Cedîdenin Atıkaya Tahvîli

1 yeni arşın (metre) = 0,319261 zirâ'-ı mimarî

1 yeni arşın (murabba'ı) = 1,74054 zirâ'-ı mimarî
1 yeni arşın (mik'abı) = 2,296107 zirâ'-ı mik'abî
1 yeni arşın = 1,480588 çarşı arşını
1 yeni arşın (murabba'ı) = 2,162629 çarşı arşını murabba'ı
1 yeni arşın (metre) = 1,53845 endaze
1 yeni arşın (murabba'ı) = 2,396865 (murabba'ı)
1 fersah = 1,319215 eski dönüm
1 yeni dönüm = 2,717453 eski fersah
1 yeni kile = 2,702703 İstanbul kilesi

Evzân

1 yeni dirhem = 0,311783 eski dirhem
1 yeni kıyye = 0,779457 eski kıyye
1 yeni batman = 2,296095 eski batman
1 yeni kantar = 1,771493 eski kantar
1 yeni çeki = 4,428733 eski çeki
1 yeni ton = 719,44375 eski kıyye

İngiliz Mikyasları

12 linye = 1 pus
12 pus = kadem (foot)
3 kadem (fit) = 1 yarda (yard)
2 yarda (yard) = kulaç (kadem)
1.760 yarda (yard) = 1 mil-i berrî (4 statü mil)
6.180 kadem (fit) = 1 mil-i bahrî (notikl mail)
1 mil-i bahrî = gomine
1 mil-i bahrî ve coğrafi = 1,151 mil-i berrî (statü mil)

Osmanlı Mikyasât-ı Atîka ve Cedîdesinin İngiliz Mikyasâtına Tahvîli

Tûl Mikyasâtı

1 yeni arşın metre = 1,0936 yarda
1 mimar arşını = 0,8289 yarda
1 çarşı arşını = 0,74367 yarda
1 endaze = 0,7092 yarda
1 mimar arşını = 2,486921 yarda
1 çarşı arşını = 2,23101 kadem

Evzân Mikyasâtı

1 eski kıyye = 2,828454 libre
1 yeni kıyye = 2,20462025 libre
1 yeni ton = 20204,621 libre
1 yeni ton = 0,9842059 ton

İngiliz Tûl Mikyasâtının Osmanlı Mikyasât-ı Atfika ve Cedfidesine Tahvîli

- 1 pus = 0,0254 yeni arşın (metre)
- 1 kadem = 0,304797 yeni arşın (metre)
- 1 kadem = 0,40214 zirâ'-ı mimarî
- 1 kadem = 9,15736 zirâ'-ı mimarî parmağı
- 1 kadem = 0,448227 çarşı arşını
- 1 kadem = 4,585815 çarşı arşını urubu
- 1 kadem = 0,47 endaze
- 1 kadem = 3,86 endaze urubu
- 1 yarda = 0,9144 yeni arşın (metre)
- 1 yarda = 1,20643 mimar arşını
- 1 yarda = 2,344682 çarşı arşını
- 1 yarda = 1,4 endaze

MEMURÎN-İ RÛSÛMÎYE

Esâmî	Aded-i Memurîn	Nev'-i Memuriyet	
Sırrı Bey	1	Müdür-i Umumî	Rûsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi
Sir Crawford	1	Müşavir	
Mösyö Wods	1	Müşavir Muavini ve Kalemî Müdürü	
Yervant Efendi	1		
Behçet Bey	1	Sermüfettiş	Müfettişler Dairesi
Faik Bey	1	Müfettiş	
Nâzım Bey	1	Müfettiş	
Arsen Efendi	1	Müfettiş Muavini	
Enver Efendi	1	Müfettiş Muavini	
Artin Efendi	1	Müfettiş Muavini	

Memâlik-i Osmaniye Gümrükleri Muhafaza-i Bahriye ve Sevâhil Müfettişi Mösyö Humfery

Ragıp Bey	1	Müdür	Umûr-ı Tahririye ve Memurîn ve Levâzım Dairesi
İzzet Bey	1	Müdür	Muharrerât Kalemî
Niyazi Bey	1	Mümeyyiz ve Levâzım Kalemî Mümeyyizi	
Abdullah Efendi	1	Birinci Sınıf Kâtib	
İhsan Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Emin Lütfi Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Mehmed Kâzım Bey	1	Şifre Kâtibi	
Abdülkadir Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Bekir Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Ahmed Kemaleddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Osman Ziya Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Fuad Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Rıfkı Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	

Cemal Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Faik Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Mustafa Kâzım Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
İhya Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Fikri Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Nevres Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		Muhaberât Kalemi
Sabri Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Nimet Bey	1	Müdür		
Cemil Bey	1	Mümeyyiz		
Şakir Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib		
Halis Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib		
Said Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib		
Şevki Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib		
Tevfik Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib		
Sadi Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib		
Hüseyin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Şükrü Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Abdüşşekür Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Vahid Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Mazhar Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Mehmed Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Ali Fuad Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Yusuf Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Memduh Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Ahmed Midhat Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Mecid Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	Memurîn Kalemi	
Sadık Bey	1	Müdür		
Ahmed Efendi	1	Mümeyyiz		
Şevki Efendi	1	Birinci Sınıf Kâtib		
Halid Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib		
Yusuf Ziya Efendi	1	Birinci Sınıf Kâtib		
İbrahim Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib		
Abdi Fevzi Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib		
Yusuf Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib		

Mehmed Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib		
Abdurrahman Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib		
İsmail Hakkı Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib		
İhsan Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib		
Hayrullah Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Faik Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Selim Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Mustafa Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Mehmed Tahir Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Salahaddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Ziya Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
İbrahim Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Necati Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Hafız Mahmud Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Mehmed İhsan Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Ali Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Mahmud Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Nuri Bey	1	Müdür		Evrak Kalemi
Pertev Bey	1	Mümeyyiz		
Cemil Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib		
Seyyid Kemal Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib		
Ali Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib		
Mahmud Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Ferid Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
İsmail Enver Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Osman Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Fethi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Refet Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Seyfeddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Hamdi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Adil Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Ali Rıza Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib	Levâzım Kalemi	

Selâmi Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	Terceme Kalemi
Cemil Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
İhsan Bey	1	Müdür	
Necib Hindi Efendi	1	Mümeyyiz	
Mehmed Ali Bey	1	Birinci Sınıf Mütercim	
Yorgaki Efendi	1	Birinci Sınıf Mütercim	
Nimet Bey	1	İkinci Sınıf Mütercim	
Hasan Nusret Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Şefik Bey	1	Müdür	Kontrol ve İstatistik ve Manifesto Dairesi
Aznif Efendi	1	Müdür	Manifesto Kalemi
Nihad Bey	1	Mümeyyiz	
Razi Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Ogodinos Efendi	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Ömer Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Polos Arca Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Zühdü Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Mehmed Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
İsmail Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Derdar Talat Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Yusuf Kenan Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hüsameddin Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Reşid Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ahmed Vefik Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Aziz Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mustafa Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Arif Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hilmi Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed İzzet Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Münir Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Nasuhi Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
İsmail Mazhar	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	

Bey			
Ataullah Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Naci Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Şevket Bey	1	Müdür	
Vefik Bey	1	Mümeyyiz	
Hilmi Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Kemal Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Raif Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Şükrü Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Galib Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Arif Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Raşid Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Galib Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Şevket Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Nüzhet Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Esad Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Mehmed Hayri Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib	
İbrahim Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Ahmed Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Ahmed Hamdi Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib	İstatistik Kalemî
Hüsnü Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Pandelaki Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Mehmed Ali Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ahmed Fuad Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hayrullah Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Muhyiddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ömer Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Tevfik Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Burhaneddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
İhsan Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Faik Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Nureddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Behçet Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	

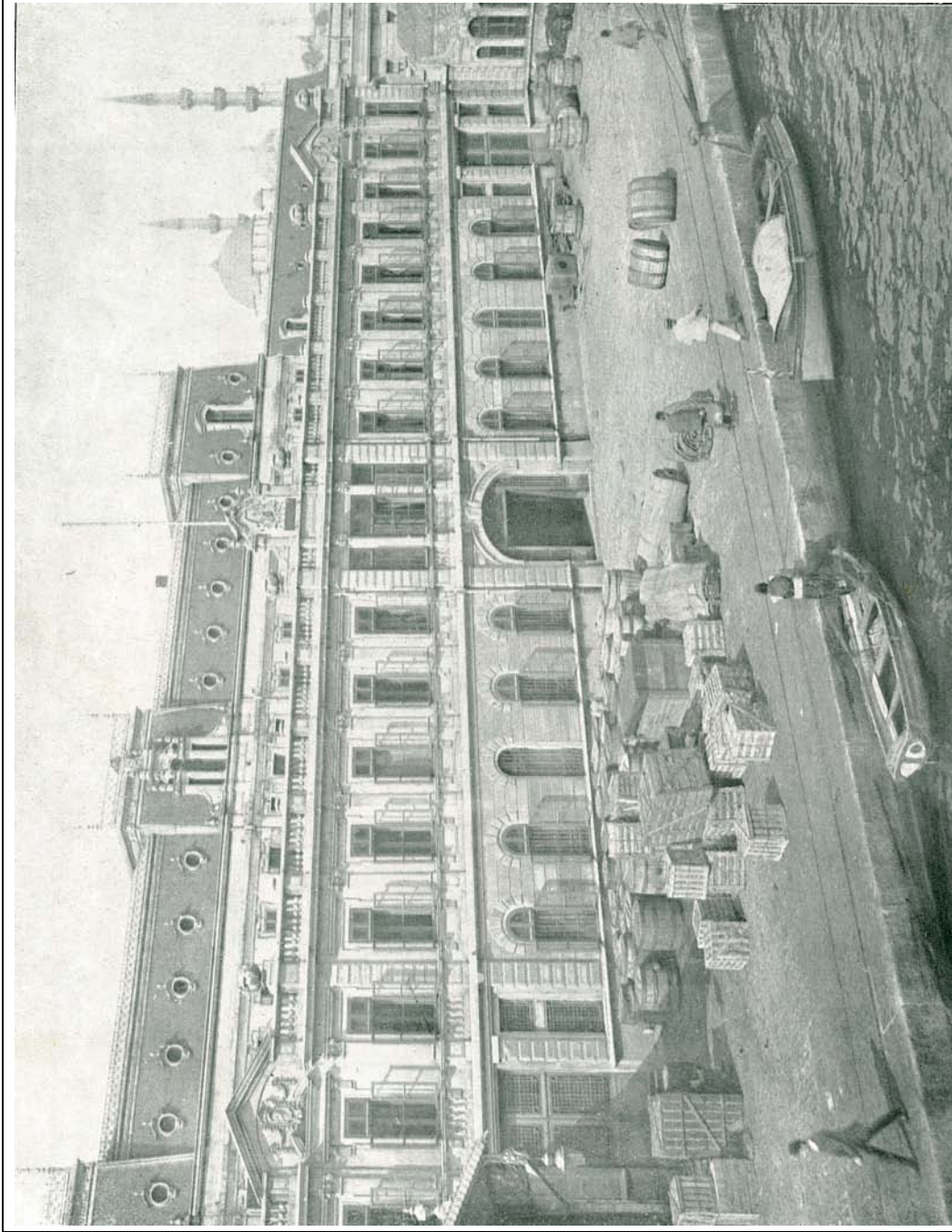
Nuri Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed Mazhar Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed Tevfik Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ahmed Rüşdü Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Abdullah Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Celal Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ali Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed Rüşdü Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hüseyin Avni Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Salih Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed Fuad Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Muzaffer Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mahmud Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Kemaleddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Kemal Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hüsnü Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Talat Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Remzi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed Ali Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Muhlis Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Nâzım Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Celâl Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mihran Efendi	1	Müdür	Kontrol Kalemi
Mazlum Bey	1	Mümeyyiz	
Nâzım Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Fazıl Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib	
İbrahim Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Şükrü Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Mehmed Bilal Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Süleyman Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Hâzım Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	

Musa Kâzım Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hüsameddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Nazif Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hakkı Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
İhsan Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Halid Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Avni Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Muhyiddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Behçet Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ahmed Adil Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Bahaeddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Edhem Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ekrem Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Haşim Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Remzi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Esad Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hidayet Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Kâzım Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Cemil Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed Ali Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ali Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
İbrahim Sami Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed Taki Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Süleyman Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Halid Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Faik Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hayreddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Fuad Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Kemal Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
İsmail Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hayri Bey	1	Müdür	Umûr-ı Hesabiye Dairesi
Kadri Bey	1	Müdür	Defter-i Kebîr Kalemî

Arif Efendi	1	Mümeyyiz	Hesabât-ı Merkeziye Kalemi
Halim Bey	1	Mümeyyiz	
Ziya Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Nuri Bey Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Neşet Efendi	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Neşet Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Memduh Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib	
İsmail Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
İsmail Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Râmi Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Sâmih Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Faik Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtibi	
Mehmed Emin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtibi	
Şakir Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtibi	
Ahmed Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtibi	
Hayri Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtibi	
Recai Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtibi	
Raif Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtibi	
Safvet Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtibi	
Şemseddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtibi	
Emin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtibi	
Osman Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtibi	
Emin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtibi	
Hacı Mehmed Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtibi	
Mustafa Şevket Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtibi	
Muzaffer Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtibi	
Ali Fehmi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtibi	
Kâzım Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtibi	
Mehmed Şevket Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtibi	
Şerefeddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtibi	
Hacı Zühdü Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtibi	
Memduh Bey	1	Müdür	
Hacı Hafız Halid Bey	1	Mümeyyiz	

Halid Efendi	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Macid Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Rakım Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Halil Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Remzi Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Mehmed Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Arif Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Ahmed Halil Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Esad Cevdet Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Muhtar Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Rahmi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Niyazi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Suad Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mustafa Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mahmud Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ferid Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Tevfik Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Akif Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Cemal Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Halid Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Nafi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Rıfat Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Kemal Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Cemal Efendi	1	Sermemur [anbar]	
Ahmed Efendi	1	Tezkire Muhafızı	
Nafi Efendi	1	Tezkire Muhafız Refikı	
Ali Efendi	1	Tezkire Muhafız Refikı	
Refik Efendi	1	Tezkire Muhafız Refikı	
Naim Efendi	1	Tezkire Muhafız Refikı	
Ömer Vasfi	1	Tezkire Muhafız Refikı	
Ali Rıza Bey	1	Müdür	
Mahmud Bey	1	Müdür Muavini	

Cemal Efendi	1	Sınıf-1 Sâni Ta'dâd Memuru	
Subhi Efendi	1	Sınıf-1 Sâni Ta'dâd Memuru	
Şerif Efendi	1	Sınıf-1 Sâlis Ta'dâd Memuru	
Resai Bey	1	Hukuk Müşaviri	Hukuk Müşavirliği
Faik Bey	1	Müdür	
Adil Karnik Efendi	1	Mümeyyiz	
Hilmi Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib	Hukuk Müşavirliği Kalemi
Mahmud Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Halid Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	

Rüstümât Müdüriyet-i Umumiye Dairesi'nin deniz ciheti

Esâmî	Aded-i Memurîn	Nev'-i Memuriyet	
Mümtaz Bey	1	Serkimyager	Tahlilhâne
Mükrim Bey	1	Kimyager	
Hasan Hulki Bey	1	Kimyager	
Tevfik Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hayri Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	

Hüsnü Efendi	1	Matbaa Memuru	Matbaa
Arif Efendi	1	Matbaa Memuru	
Salih Efendi	1	Matbaa Memuru	
İhsan Efendi	1	Matbaa Memuru	
Hüseyin Bey	1	Müdür	Daire Müdüriyeti
Hasan Sabri Efendi	1	İmam	
Leon Efendi	1	Mimar	
Mehmed Tevfik Efendi	1	Telefon Santral Memuru	
İsmail Hakkı Efendi	1	Sevk Memuru	
Halil Efendi	1	Sevk Memuru	
İsmail Efendi	1	Sevk Memuru	
Şakir Efendi	1	Sevk Memuru	
İsmail Hakkı Efendi	1	Sevk Memuru	
Nuri Bey	1	Müdür	
Hüsameddin Efendi	1	Başkâtib	
Bahri Efendi	1	Sermüfettiş	Muhafaza Müfettişleri
... Efendi	1	Müfettiş	
İbrahim Efendi	1	Müfettiş	
Mehmed Rıfat Bey	1	Müfettiş	
Refik Bey	1	Müfettiş	
... Efendi	1	Müfettiş	
Mehmed Hüsnü Efendi	1	Müfettiş	
Emin Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Hakkı Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib	
... Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Faik Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Râzı Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hakkı Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Fazıl Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib	Aktarma Kalemi
Nazmi Efendi	1	Kâtib	
Nuri Efendi	1	Kâtib	
Ali Kemal Efendi	1	Kâtib	

Rıza Efendi	1	Kâtib		
Nail Efendi	1	Kâtib		
Salih Zeki Efendi	1	Kâtib		
	2	Muayene Memuru		
	10	Birinci Sınıf Muhafaza Memuru		
	10	İkinci Sınıf Muhafaza Memuru		
	30	Deniz Muhafaza Memuru		
	195	Sahil Muhafaza Memuru		
	48	Kayıkçı		
Münhal	1	İstibot Kapudanı		
Sabri Efendi	1	İstibot Kapudanı		
	2	Makinist		
	2	Ateşçi		
	2	Dümenci		
	2	Gemici		
	5	Kano Otomobil Makinisti		
Mehmed Sabri Efendi	1	Şehrî maktû' ücret, Birinci Kapudan		Sevâhil-i Osmaniye'nin muhafazasına memur vapur mürettebâtı
Mahmud Efendi	1	Şehrî maktû' ücret, İkinci Kapudan		
Şevket Efendi	1	Şehrî maktû' ücret, Sermakinist		
Mustafa Râmi Efendi	1	Şehrî maktû' ücret, İkinci Makinist		
	1	Şehrî maktû' ücret, Lostromo		
	2	Şehrî maktû' ücret, Ateşçi		
	1	Şehrî maktû' ücret, Ateşçi		
	1	Şehrî maktû' ücret, Kamarot		
	1	Şehrî maktû' ücret, Aşçı		
	5	Şehrî maktû' ücret, Taife		

Cemal Bey	1	Başmüdü	İstanbul Rüsûmât Başmüdüriyeti
Cemal Bey	1	Başmüdüriyet Muavini ve İdhâlât Gümrüğü Kontrol Memuru	
Vâsıf Bey	1	Umûr-ı Hesabiye Başkâtibi	
Hacı Mehmed Efendi	1	Umûr-ı Hesabiye Mümeyyizi	
Ruhi Bey	1	Umûr-ı Tahririye Birini Sınıf Kâtibi	
Neşet Bey	1	Kâtib	
Kâmil Efendi	1	Kâtib	
Hayri Efendi	1	Kâtib	
Celâl Efendi	1	Kâtib	
Fars Efendi	1	Kâtib	
Necib Efendi	1	Kâtib	
Cemal Efendi	1	Kâtib	
Murad Efendi	1	Kâtib	
Mehmed Ali Efendi	1	Kâtib	
Sami Efendi	1	Kâtib	
Kâzım Efendi	1	Kâtib	
Ahmed Sâim Efendi	1	Kâtib	
Halil Efendi	1	Kâtib	
Said Bey	1	Kâtib	
Nidai Efendi	1	Kâtib	
Servet Efendi	1	Kâtib	
Veli Efendi	1	Kâtib	
İsmail Receb Efendi	1	Kâtib	
Nail Efendi	1	Kâtib	
İrfan Efendi	1	Kâtib	
Celâl Efendi	1	Kâtib	
Halil Nazmi Efendi	1	Kâtib	
İhsan Bey	1	Kâtib	
Ali Bey	1	İstimator	
Fasih Bey	1	İstimator	

Hilmi Bey	1	İstimator
Servet Efendi	1	İstimator
İhsan Bey	1	İstimator Muavini
Abdurrahman Efendi	1	İstimator Muavini
Ziya Bey	1	İstimator Muavini
Ahmed Nuri Efendi	1	İstimator Muavini
Kemal Bey	1	Manifesto Sermemuru
Hasan Efendi	1	Manifesto Memuru
Hüsnü Efendi	1	Manifesto Memuru
Halil Sabri Efendi	1	Manifesto Memuru
Mehmed Ali Efendi	1	Manifesto Memuru
Kerim Efendi	1	Manifesto Memuru
Cemil Efendi	1	Manifesto Memuru
Nâsır Efendi	1	Manifesto Memuru
Salahaddin Efendi	1	Manifesto Memuru
Hafız Tahsin Efendi	1	Manifesto Memuru
Ali Efendi	1	Veznedar
Remzi Efendi	1	Veznedar
Halim Efendi	1	Veznedar
Şahab Efendi	1	Veznedar
Edhem Efendi	1	Vezne Kâtibi
Şevket Efendi	1	Muayene ve Muhafaza Sermemuru
Ali Bey	1	Muayene ve Muhafaza Sermemuru
Mahmud Bey	1	Muayene Memuru
Edhem Efendi	1	Muayene Memuru
Hakkı Efendi	1	Muayene Memuru
Tahsin Efendi	1	Muayene Memuru
Hüseyin Efendi	1	Muayene Memuru
Refik Efendi	1	Muayene Memuru
Mustafa Remzi	1	Muayene Memuru

Efendi		
Nureddin Efendi	1	Muayene Memuru
Veli Efendi	1	Muayene Memuru
İsmail Behçet Efendi	1	Muayene Memuru
Vasfi Efendi	1	Muayene Memuru
Cemil Efendi	1	Muayene Memuru
Naim Efendi	1	Muayene Memuru
Civan Efendi	1	Muayene Memuru
İhsan Efendi	1	Muayene Memuru
Emin Efendi	1	Muayene Memuru
Salih Sıdkı Efendi	1	Muayene Memuru
İsmail Hakkı Efendi Efendi	1	Muayene Memuru
Âgâh Behçet Bey	1	Muayene Memuru
Hasan Kâmil Efendi	1	Muayene Memuru
Hasan Basri Efendi	1	Muayene Memuru
Talat Efendi	1	Muayene Memuru
Sabri Efendi	1	Muayene Memuru
Rıza Efendi	1	Muayene Memuru
Tevfik Efendi	1	Muayene Memuru
Nail Efendi	1	Muayene Memuru
İsmail Hakkı Efendi	1	Muayene Memuru
İsmail Efendi	1	Muayene Memuru
Emin Efendi	1	Muayene Memuru
Yusuf Kenan Efendi	1	Muayene Memuru
Rıfat Efendi	1	Muayene Memuru
Cemil Efendi	1	Anbar Sermemuru
Şevki Efendi	1	Anbar Memuru
Nusret Efendi	1	Anbar Memuru
Hakkı Efendi	1	Anbar Memuru
Muammer Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
İhsan Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi

Cemal Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Râsîh Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Mustafa Hulusi Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Talat Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Mehmed Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Mehmed Seyfi Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Hacı Rasim Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Münir Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Azmi Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Refik Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Raşid Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Hacı Nuri Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Lütfi Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Süleyman Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Tevfik Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Cafer Sadık Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Hakkı Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Pertev Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Aziz Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
	3	Kantarıcı
	4	Muhafaza Memuru
	8	Muhafaza Memuru
Azmi Efendi	1	Halı Anbarı

		İstimatoru	
Subhi Efendi	1	İstimator Muavini	
Kerim Efendi	1	Kâtib	
Nazif Efendi	1	Kâtib	
İbrahim Efendi	1	Kâtib	
Bahaeddin Efendi	1	Kâtib	
Ahmed Ziya Efendi	1	Kâtib	
Osman Efendi	1	Kâtib	
Muhyiddin Efendi	1	Kâtib	
Besim Efendi	1	Transit Kâtibi	
Ali Rıza Efendi	1	Muayene Memuru	
Safvet Efendi	1	Muayene Memuru	
Şevket Efendi	1	Muayene Memuru	
Agop Efendi	1	Anbar Memuru	
Bekir Hilmi Efendi	1	Anbar Mukayyidi	
	2	Muhafaza Memuru	
Halim Efendi	1	Çubuklu Gaz Deposu Memuru	
Ziver Efendi	1	Çubuklu Kâtibi	
	6	Muhafaza Memuru	
Sedad Efendi	1	Antrepo Sermemuru	
Hayri Efendi	1	Antrepo Memuru	
Nail Efendi	1	Antrepo Memuru	
Ahmed Niyazi Efendi	1	Antrepo Memuru	
Cemil Efendi	1	Antrepo Memur Refikı	
Mehmed Nazmi Efendi	1	Antrepo Memur Refikı	
Hurrem Efendi	1	Antrepo Kâtibi	
	4	Muhafaza Memuru	
İhsan Bey	1	Kontrol Memuru	İstanbul İhracât ve Meyve G�m�r�kleri Kontrol Memuru
Vefik Bey	1	Umûr-ı Hesabiye Başkâtibi	
Salahaddin Bey	1	Umûr-ı Hesabiye Başkâtibi	
Ali Rıza Efendi	1	Tahrirât Kâtibi	

Mustafa Tevfik Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib
Ahmed Nâzım Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib
Sami Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib
Reşid Bey	1	Tahrirât Kâtibi
Sadık Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib
İsmail Hakkı Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib
Tevfik Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib
Ahmed Hayri Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib
Niyazi Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib
Mustafa Cemal Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib
Mehmed Fahri Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib
Nihad Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Hüseyin Sabri Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Burhaneddin Efendi	1	Muhasib
Ömer Sırrı Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Hayri Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Ahmed Vefik Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Hüsrev Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Süleyman Sırrı Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
İzzet Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Remzi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Ali Kemal Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Subhi Efendi	1	Veznedar
Sadullah Efendi	1	Veznedar
İsmail Hakkı Efendi	1	Veznedar
Sabri Efendi	1	Veznedar
Safvet Efendi	1	Manifesto Memuru
Muhib Efendi	1	Manifesto Memuru
Mehmed Ali	1	Manifesto Memuru

Efendi		
Cemal Efendi	1	Manifesto Memur Refikı
Manuk Efendi	1	Anbar Mukayyidi
Naim Efendi	1	Mukayyid Refikı
Mustafa Efendi	1	Mukayyid Refikı
Hüseyin Hüsni Efendi	1	Meyve-huşk Anbar Memuru
Necmeddin Efendi	1	Anbar Memuru
İsmail Hakkı Efendi	1	Anbar Mukayyid Refikı
Mehmed Sadık Efendi	1	Kapı Memuru
İbrahim Efendi	1	Meyve-huşk Kapı Memur Refik ve Mukayyidi
Ziya Efendi	1	Meyve-huşk İskele Memur Refik ve Mukayyidi
Hasan Ferid Efendi	1	İhracât Gümrüğü İskele Mukayyidi
İbrahim Edhem Efendi	1	Meyve-i Ter Şubesi Muharrir ve Mukayyidi
Süreyya Efendi	1	Meyve-i Ter Şubesi Muharrir ve Mukayyidi
Ali Şefik Bey	1	Yolcu Salonu Müdürü
Servet Efendi	1	İstimator
Ali Refik Efendi	1	İstimator
Hakkı Efendi	1	İstimator Muavini
Ahmed Ali Efendi	1	İstimator Muavini
Hamdi Bey	1	Muayene Sermemuru
Mahmud Bâhir Bey	1	Muayene ve Muhafaza Memuru
Ahmed Bey	1	Muayene ve Muhafaza Sermemuru
Mehmed Efendi	1	Muayene Memuru ve

		Arabî Mütercimi
Kadri Efendi	1	Muayene Memuru
Ali Refik Efendi	1	Muayene Memuru
Hamîd Efendi	1	Muayene Memuru
Şevket İlhami Efendi	1	Muayene Memuru
Nüzhet Efendi	1	Muayene Memuru
Rıza Efendi	1	Muayene Memuru
İsmail İhsan Efendi	1	Muayene Memuru
Kâmil Efendi	1	Muayene Memuru
Kemal Efendi	1	Muayene Memuru
Mustafa Efendi	1	Muayene Memuru
Sadullah Efendi	1	Muayene Memuru
Ahmed Zihni Efendi	1	Muayene Memuru
İsmail Hakkı Efendi	1	Muayene Memuru
Hacı Rıfat Efendi	1	Muayene Memuru
Talat Efendi	1	Muayene Memuru
Oseb Efendi	1	Muayene Memuru
Şükrü Efendi	1	Muayene Memuru
Nureddin Efendi	1	Muayene Memuru
Vâsıf Efendi	1	Muayene Memuru
Bekir Efendi	1	Muayene Memuru
Muharrem Efendi	1	Muayene Memuru
Osman Efendi	1	Muayene Memuru
Hafız İsmail Efendi	1	Muayene Memuru
Nurullah Bey	1	Muayene Memuru
Kâmil Efendi	1	Yolcu Salonu Mukayyidi
Mehmed Kâmil Efendi	1	Yolcu Salonu Kâtibi
Hasan Efendi	1	Yolcu Salonu Pusula Muharriri
Tevfik Efendi	1	Yolcu Salonu Muayene Memuru
Hakkı Efendi	1	Yolcu Salonu Muayene Memuru

Ömer Hilmi Efendi	1	Yolcu Salonu Muayene Memuru		
İhsan Efendi	1	Yolcu Salonu Muayene Memuru		
Ömer Efendi	1	Meyve-i Ter Şube Memuru		
İrfan Efendi	1	Meyve-i Ter Şube Memuru Refikı		
Hüseyin Efendi	1	İdhâlât Kapı Memuru		
Nureddin Efendi	1	Meyve-hûşk Kapı Memuru		
Mehmed Cemal Efendi	1	Meyve-hûşk İskele Memuru		
Salahaddin Efendi	1	Meyve-i Ter İskele Memuru		
Mustafa Galib Efendi	1	Limon ve Zeytin İskeleleri Memuru		
Mustafa Asım Efendi	1	Sebzehâne İskele Memuru		
	6	Kantarıcı		
Hafız Hüsnü Efendi	1	Sermuhafaza Memuru		
	1	Salon Muhafaza Memuru		
	22	Muhafaza Memuru		
Arif Bey	1	Müdür		Sirkeci Merkez Rüsûmât Müdüriyeti
Ziya Bey	1	Başkâtib		
Niyazi Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib		
Hulusi Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib		
Mustafa Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Emin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Emin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Mümtaz Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Fazıl Bey	1	İstimator		
Ali Muzaffer Efendi	1	Sandık Emni		
Cemal Efendi	1	Muayene Memuru		
Mevlud Efendi	1	Muayene Memuru		
Mehmed Efendi	1	Muayene Memuru		
Kemal Efendi	1	Muayene Memuru		

Kigork Efendi	1	Manifesto Memuru		
Osman Efendi	1	Anbar Memuru		
Arif Bey	1	Kapı Memuru		
Salih Efendi	1	Kantarıcı		
Vehbi Efendi	1	Kantarıcı		
	4	Muhafaza Memuru		
Ahmed Refik Bey	1	Müdür	Kereste Gümrüğü Müdüriyeti	
... Bey	1	Başkâtib		
... Efendi	1	Birinci Sınıf Kâtib		
... Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib		
... Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
... Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Burhameddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Rıza Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Hayri Efendi	1	Sandık Emni		
Nazret Efendi	1	Manifesto Memuru		
Nuri Bey	1	Muayene Müfettişi		
Haydar Efendi	1	İstimator		
Şerif Efendi	1	Muayene Memuru		
İzzet Efendi	1	Muayene Memuru		
Kâzım Efendi	1	Muayene Memuru		
İsmail Hakkı Efendi	1	Muayene Memuru		
Şemseddin Efendi	1	Kapı ve İskele Memuru		
	5	Muhafaza Memuru		
Şükrü Efendi	1	Müdür		Dersaâdet Paket Gümrüğü Müdüriyeti
Azmi Efendi	1	Başkâtib		
Kâzım Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib		
Kemal Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Edib Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Ömer Kâzım Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Halil Efendi	1	İstimator		
Süleyman Efendi	1	İstimator		
Tahsin Efendi	1	Veznedar		
Remzi Efendi	1	Sermuayene Memuru		

Sabit Efendi	1	Muayene Memuru	
Cemal Efendi	1	Muayene Memuru	
Rıza Efendi	1	Muayene Memuru	
Ali Rıza Efendi	1	Muayene Memuru	
Sabri Efendi	1	Muayene Memuru	
Muzaffer Efendi	1	Anbar Memuru	
Said Efendi	1	Anbar Mukayyidi	
Edhem Efendi	1	Anbar Memuru	
	3	Muhafaza Memuru	
Nail Bey	1	Başmüdür	
Hilmi Efendi	1	Müdür Muavini ve İhracât Gümrüğü Kontrol Memuru	
Hakkı Efendi	1	Umûr-1 Hesabiye Başkâtibi	
Yahya Efendi	1	Umûr-1 Hesabiye İkinci Kâtibi	
Mehmed Sâib Bey	1	Umûr-1 Tahririye Mümeyyizi	
Şerefeddin Efendi	1	Vâridât Hulâsa ve Maaş ve Masraf Kâtib ve Mahzen Evrak Memuru	
İsmail Hakkı Efendi	1	Umûr-1 Tahririye Müsevvidi	
Hafız Salih Efendi	1	İstimator	
Sadık Efendi	1	İstimator	
Hamdi Efendi	1	İstimator	
Ali Rıza Efendi	1	İstimator	
Sadık Efendi	1	İstimator	
Mahmud Edib Efendi	1	İstimator	
Rıza Efendi	1	Sermuhasib	
Mazhar Efendi	1	Muhasib	
Sâib Efendi	1	Muhasib	
Ahmed Efendi	1	Muhasib	
İbrahim Efendi	1	Muhasib	
Hasan Efendi	1	Muhasebe Mukayyidi	
İsmail Hakkı	1	Yevmiye Mukayyidi	

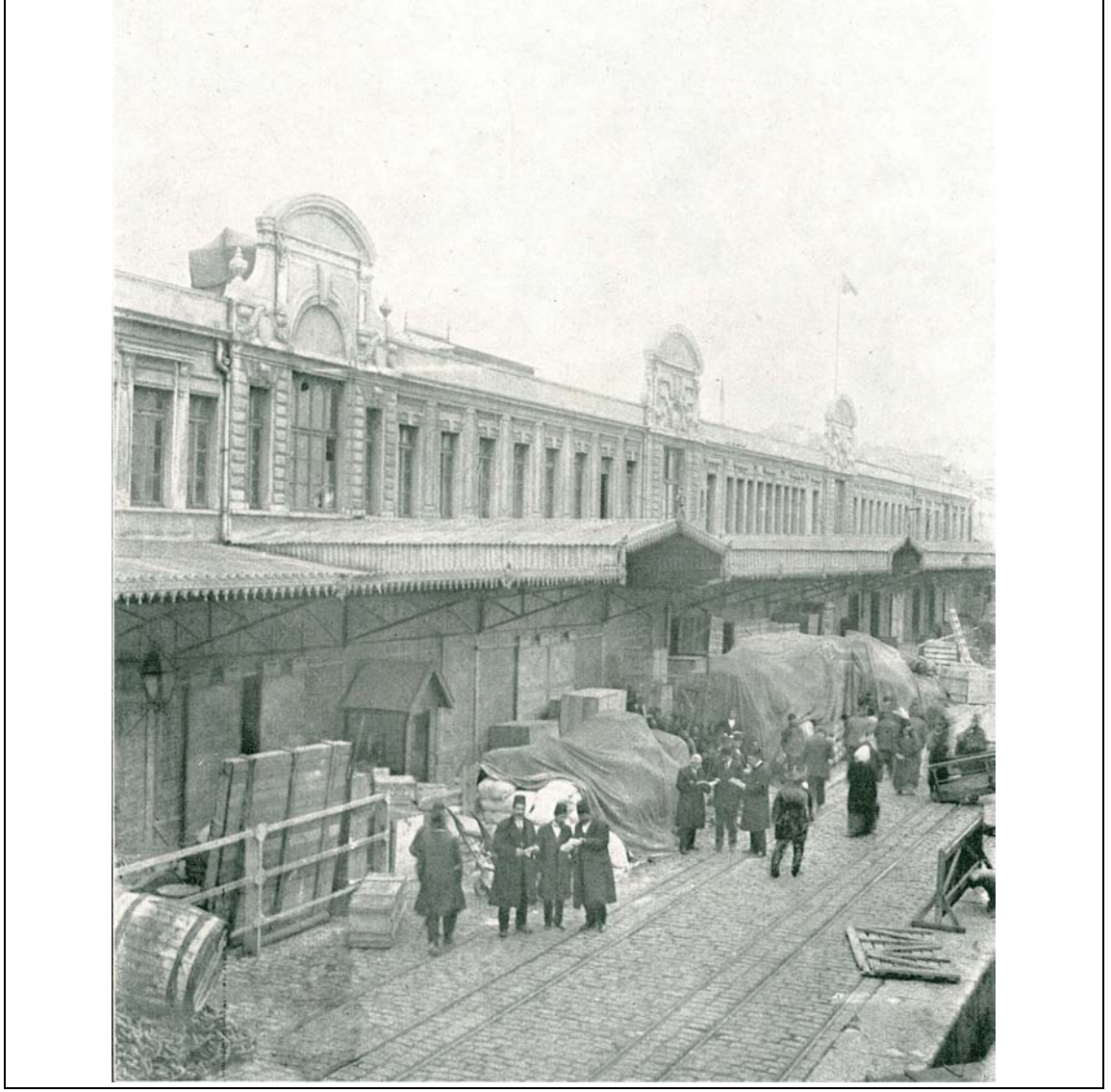
Efendi		
Mehmed Hayreddin Efendi	1	Sened Makbuz Muharriri
Ahmed Haydar Efendi	1	Sened Makbuz Muharriri
Hayri Tulûî Efendi	1	Aktarma ve Depozito Kâtibi
Numan Efendi	1	Mukayyid ve Muharrir
Muammer Efendi	1	Mukayyid ve Muharrir
Celâleddin Efendi	1	Mukayyid ve Muharrir
İbrahim Efendi	1	Umûr-ı Tahririye Mukayyidi
Rıza Efendi	1	Muayene ve Muhafaza Sermemuru
Ahmed Efendi	1	Muayene ve Muhafaza Sermemuru
Enver Efendi	1	Muayene Memuru
Raif Efendi	1	Muayene Memuru
Osman Efendi	1	Muayene Memuru
İsmail Hakkı Efendi	1	Muayene Memuru
Mahir Efendi	1	Muayene Memuru
Nurullah Efendi	1	Muayene Memuru
Midhat Efendi	1	Muayene Memuru
Ahmed Sabri Efendi	1	Muayene Memuru
Mustafa Efendi	1	Muayene Memuru
Yusuf Ziya Efendi	1	Muayene Memuru
Cevdet Efendi	1	Muayene Memuru
İsmail Efendi	1	Muayene Memuru
Salih Sâlim Efendi	1	Muayene Memuru
İzzet Efendi	1	Muayene Memuru
Niyazi Efendi	1	Muayene Memuru
Fuad Efendi	1	Muayene Memuru

Raşid Efendi	1	Muayene Memuru
Ali Fuad Efendi	1	Muayene Memuru
Naci Efendi	1	Muayene Memuru
Ali Haydar Efendi	1	Muayene Memuru
Ahmed Sabri Efendi	1	Veznedar
Hacı İbrahim Efendi	1	Veznedar
Karabet Efendi	1	Veznedar
Râmiz Efendi	1	Sermanifesto Memuru
Salamya Zihni Efendi	1	Manifesto Memuru
İskender Efendi	1	Manifesto Memuru
Cemil Efendi	1	Manifesto Memuru
Rıza Efendi	1	Manifesto Memuru
Halil Efendi	1	Manifesto Memuru
Sadeddin Efendi	1	Manifesto Memuru
Ahmed Salih Efendi	1	Manifesto Memuru
Mehmed Kâmil Efendi	1	Manifesto Memuru
Nizameddin Efendi	1	Anbar Memuru
Rıza Efendi	1	Anbar Memuru
Ali Efendi	1	Anbar Memuru
İsmail Hakkı Efendi	1	Anbar Memuru
Nazif Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Yaver Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Hasan Tahsin Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Kemal Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Hasan Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi
Aziz Salâhî Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi

Osman Efendi	1	Anbar Memur Refik ve Mukayyidi	
Hüseyin Efendi	1	Kapı Memuru	
Salahaddin Efendi	1	Kapı Memur Refik ve Mukayyidi	
Hacı Mustafa Efendi	1	Kapı Memur Refik ve Mukayyidi	
Hasan Behçet Efendi	1	Kapı Memur Refik ve Mukayyidi	
Ahmed Lebib Efendi	1	Kapı Memur Refik ve Mukayyidi	
İbrahim Efendi	1	Kapı Memur Refik ve Mukayyidi	
Salim Efendi	1	Kapı Memur Refik ve Mukayyidi	
Ahmed Fehmi Efendi	1	İskele Memuru	
Edhem Bey	1	Antrepo Sermemuru	
Kenan Efendi	1	Antrepo Memuru	
Fehmi Efendi	1	Antrepo Mukayyidi	
	2	Kantarıcı	
	7	Muhafaza Memuru	
Hacı Hüseyin Vassaf Bey	1	Kontrol Memuru	
Behçet Bey	1	Başkâtib	
Ali Efendi	1	Salon Müdürü	
Ahmed Midhat Bey	1	İkinci Kâtib	
Sıdık Bey	1	Maden Kömürü Depoları ve Umum Beyannâmeler Kâtibi	
Hakkı Bey	1	Yevmiye ve Depozito Kâtibi	
Ömer Bey	1	Tezkire ve Pusula Muharriri	
Şevket Bey	1	Üçüncü Sınıf Ketebe	
Tahir Bey	1	Üçüncü Sınıf Ketebe	
Muhterem Bey	1	Üçüncü Sınıf Ketebe	
Münir Bey	1	Üçüncü Sınıf Ketebe	
Said Bey	1	Üçüncü Sınıf Ketebe	
Bekir Efendi	1	Kömür Depoları	

		Muamelât-1 Berriye ve Bahriye Müfettişi
Nazif Efendi	1	Kömür Depoları Muamelât-1 Berriye ve Bahriye Müfettişi
Rıza Efendi	1	Kömür Depo Memuru
Hüsnü Efendi	1	Kömür Depo Memuru
Reşad Efendi	1	Kömür Depo Memuru
Hayri Efendi	1	Kömür Depo Memuru
Şeyh Ali Rıza Efendi	1	Kömür Depo Memur Refikı
Necati Efendi	1	Kömür Depo Memur Refikı
Şükrü Efendi	1	Kömür Depo Memur Refikı
Osman Efendi	1	Kömür Depo Memur Refikı
Ohannes Efendi	1	İstimator
Halid Efendi	1	Sandık Emini
Süleyman Neyyir Efendi	1	Sermuayene Memuru
Salahaddin Efendi	1	Muayene Memuru
Mahmud Bey	1	Muayene Memuru
Şükrü Efendi	1	Muayene Memuru
Ahmed Sâfi Efendi	1	Muayene Memuru
Osman Fevzi Efendi	1	Muayene Memuru
Vâsıf Efendi	1	Muayene Memuru
Ali Bey	1	Muayene Memuru
Mustafa Efendi	1	Kapı Memuru
Necmeddin Efendi	1	İskele Mukayyidi
Nevres Efendi	1	Anbar ve Manifesto Memuru
Ahmed Refik Efendi	1	Anbar Memuru

	8	Kömür Muhafaza Memuru	
	2	Sandalcı	

Galata Rüsûmât Dairesi'nin deniz ciheti

Esâmî	Aded-i Memurîn	Nev'-i Memuriyet	
Cemal Bey	1	Başkâtib	Galata maa-Müskirât Zahire Gümürüğü Kontrol Memuriyeti
Mustafa Efendi	1	İkinci Kâtib	
Mehmed Efendi	1	İstimator	

Kemal Efendi	1	İstimator
Talat Efendi	1	Muhasib
Kemal Efendi	1	Mukayyid ve Depozito Kâtibi
Ferruh Efendi	1	Yevmiye Mukayyidi
Kâmil Efendi	1	Muhasib Refikı
Mehmed Emin Efendi	1	Maaş ve Masraf Mukayyidi ve Evrak Defâtir Muhafızı
Ahmed Efendi	1	Vâridât Hulâsa Kâtibi
Arif Efendi	1	Sened Makbuz ve Pusula ve Tezkire Muharriri
Ali Rıza Efendi	1	Sened Makbuz ve Pusula ve Tezkire Muharriri
İhsan Efendi	1	Sened Makbuz ve Pusula ve Tezkire Muharriri
Halid İhsan Efendi	1	Beyannâme ve Ordino Mukayyidi
Ahmed Rasim Efendi	1	Mukayyid ve Depozito Kâtibi Refikı
Safiyüddin Efendi	1	Mübeyyiz ve Evrak Memuru
Sâmi Efendi	1	Sermuayene Memuru
Nuri Efendi	1	Kapan-ı Dakîk Memuru
İsak Efendi	1	Kapan-ı Dakîk Memuru
Ömer Efendi	1	Kapan-ı Dakîk Muayene Memuru
Cemaleddin Efendi	1	Muayene Memuru
Mehmed Necmeddin Efendi	1	Muayene Memuru
Cemal Efendi	1	Muayene Memuru
Sâim Efendi		Muayene Memuru
Hafız Mehmed Efendi		Muayene Memuru

Ahmed Refik Efendi		Manifesto Memuru	
Hüsameddin Efendi		Manifesto Memuru Refikı	
Hacı Mehmed Bey		Veznedar	
Faik Efendi		Veznedar Refikı	
İhsan Efendi		İskele Memuru	
Hüseyin Hüsnü Efendi		Anbar ve Eşya-yı Ayniye Memuru	
Avni Efendi		Kapı Memuru	
Kemal Efendi		Markatör	
Sâmi Efendi		Birinci Sınıf Muayene Memuru	
İsmail Efendi		Muayene Memuru	
Şükür Efendi		Muayene Memuru	
Mehmed Rüşdü Efendi		Muayene Memuru	
Rıfat Efendi		Muayene Memuru	
Vehbi Efendi		Muayene Memuru	
Kadri Efendi		Muayene Memuru	
Kâmil Efendi		Muayene Memuru	
	7	Kantarca	
	13	Muhafaza Memuru	
Mahmud Bey	1	Müdür	Galata Paket Gümrüğü Müdüriyeti
Said Bey	1	Başkâtib	
Salim Efendi	1	Tahrirât Kâtibliği inzimâmıyla Maaş ve Masraf Kâtibi	
Ziya Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Ali Haydar Efendi	1	İstimator	
Yusufa Ziya Efendi	1	İstimator	
İsmail Hakkı Efendi	1	Veznedar	
Aşir Efendi	1	Anbar Memuru	
İbrahim Cevdet Efendi	1	Muhasib	
Mehmed Efendi	1	Muhasib	

Ragib Efendi	1	Bordro Muharrir ve Muâfiyet Kâtibi
Tevfik Efendi	1	Muâfiyet Kâtibi
Zeynelabidin Efendi	1	Yevmiye ve Depozito Kâtibi
Hafız Hakkı Efendi	1	Vezne Kâtibi
Cemil Efendi	1	Vezne Kâtibi
Hafız Hüseyin Efendi	1	Muayene Memuru
Mehmed Reşad Efendi	1	Muayene Memuru
Cemil Efendi	1	Muayene Memuru
Arslan Nihad Efendi	1	Muayene Memuru
Mustafa Hâmi Efendi	1	Muayene Memuru
Mehmed Zihni Efendi	1	Muayene Memuru
İbrahim Edhem Efendi	1	Muayene Memuru
Asım Efendi	1	Muayene Memuru
Mehmed Zeki Efendi	1	Muayene Memuru
Halil Efendi	1	Muayene Memuru
İhsan Efendi	1	Eşya-ı Ayniye Memurluğu inzimâmıyla Havale Memuru
Nizameddin Efendi	1	Manifesto Memuru
Adil Efendi	1	Manifesto Memuru
Mehmed Sabri Efendi	1	Manifesto Memuru
İhsan Efendi	1	Anbar Memuru
Hulusi Efendi	1	Anbar Memuru
Halid Efendi	1	Anbar Memuru
Salih Efendi	1	Anbar Memuru
Şakir Efendi	1	Anbar Kâtibi
Hakkı Efendi	1	Kapı Memuru
	4	Muhafaza Memuru

Hakkı Efendi	1	Galata Postahâne Şube Memuru	
Mehmed Ali Efendi	1	İstimator	
Hafız İbrahim Efendi	1	Muayene Memuru	
Ali Kemal Efendi	1	Muhasib ve Veznedar	
Ali Kemal Efendi	1	Anbar Kâtibi	
Mehmed Ali Efendi	1	Kapı Memuru	
Avni Bey	1	Beyoğlu Postahâne Şube Memuru	
İsmail Hakkı Efendi	1	İstimator	
Tahir Bey	1	Muhasib ve Veznedar	
Fazıl Bey	1	Anbar ve Manifesto Memuru	
Şemseddin Efendi	1	Muayene Memuru	
Hüseyin Hüsnü Efendi	1	Kapı Memuru	
	1	Muhafaza Memuru	
Nizameddin Bey	1	Başmüdür	
Ahmed Necati Efendi	1	Muhasebe Başkâtibi	
Tevfik Bey	1	Tahrirât Başkâtibi	
Hacı Sabri Efendi	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Osman Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Ekrem Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Medih Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Şerefeddin Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ali Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hüseyin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
İhsan Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Aziz Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Kemal Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hüseyin Sabri Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Haydar Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hafız Cemal Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	

İsmail Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Yahya Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
İbrahim Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Rıza Efendi	1	Sevk Memuru	
Mahmud Efendi	1	Sevk Memuru Refikı	
Burhaneddin Efendi	1	Başkâtib	Haydarpaşa Rüsûmât İdaresi
Cemal Bey	1	İstimator	
Rıfkı Efendi	1	Antrepo ve Manifesto Memuru	
Hacı Emin Efendi	1	Sandık Emını	
Rıza Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hakkı Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
İhsan Efendi	1	Muayene Memuru	
Sadık Efendi	1	Muayene Memuru	
Neşet Efendi	1	Muayene Memuru	
Tevfik Efendi	1	Şimendifer Anbar Memuru	
Ali Efendi	1	Anbar ve Eşya-yı Ayniye Memuru	
Halid Efendi	1	İskele Memuru	
Salâhi Efendi	1	İskele Memuru	
	1	Kantarçı	
	4	Muhafaza Memuru	
Raşid Efendi	1	Memur	Üsküdar Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Tevfik Efendi	1	Memur	Büyükkada Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Süleyman Sırrı Efendi	1	Memur	Şile Rüsûmât Memuriyeti
Ömer Lütfi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
	1	Süvari Muhafaza Memuru	
	1	Piyade Memuru	
Hüsnü Efendi	1	Memur	Büyükdere Rüsûmât Memuriyeti
Mehmed Sâim Efendi	1	Memur	Beykoz Rüsûmât Memuriyeti

	1	Muhafaza Memuru		
Ata Efendi	1	Memur	Kartal Rüsûmât Memuriyeti	
Mehmed Efendi	1	Memur	Pendik Rüsûmât Memuriyeti	
Arif Efendi	1	Anadolu Kavağı Muhafaza Memuru		
Hüseyin Efendi	1	Riva Muhafaza Memuru		
Mehmed Efendi	1	Heybeliada Muhafaza Memuru		
Mehmed Efendi	1	Burgazadası Muhafaza Memuru		
Neşet Efendi	1	Maltepe Muhafaza Memuru		
Hakkı Efendi	1	Ağva Muhafaza Memuru		
Hakkı Efendi	1	Memur		Darıca Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru		
	1	Tuzla İskelesi Muhafaza Memuru		
Ragıp Bey	1	Müdür	İzmit Rüsûmât Müdüriyeti	
Murtaza Efendi	1	Başkâtib		
Ahmed Refik Efendi	1	İstimator		
Mehmed Ali Efendi	1	İkinci Kâtib		
Memduh Efendi	1	Manifesto Memuru		
İbrahim Nazmi Efendi	1	Sandık Emni		
İhsan Efendi	1	Muayene Memuru		
Şükrü Efendi	1	Muayene Memuru		
Mehmed Tahir Efendi	1	Muayene Memuru		
Hilmi Efendi	1	Anbar ve Eşya-yı Ayniye Memuru		
Davud Hilmi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Naci Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Kenan Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib		
Salih Efendi	1	Anbar Memuru		
Mehmed Kadri Efendi	1	Kapı Memuru		

Halil Ekrem Efendi	1	Kapı Memuru	
	1	Kantarıcı	
	7	Muhafaza Memuru	
	1	Sandalcı	
Sıdkı Efendi	1	Memur	Karamürsel Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Ahmed Şeref Efendi	1	Memur	Derince Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Abdülaziz Efendi	1	Memur	Ereğli-i Zîr Rüsûmât Memuriyeti
Salih Efendi	1	Memur	Gonca Rüsûmât Memuriyeti
Davud Efendi	1	Memur	
	1	Sandalcı ve Muhafaza Memuru	Sekban Rüsûmât Memuriyeti
Edhem Efendi	1	Memur	Değirmendere Rüsûmât Memuriyeti
Behçet Efendi	1	Memur	
	1	Ereğli-i Bâlâ Muhafaza Memuru	
	1	Yarımca Muhafaza Memuru	Hereke Rüsûmât Memuriyeti
	1	Dil İskelesi Muhafaza Memuru	
Dilâver Efendi	1	Memur	Yalova Merkezi Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
	1	Samanlıdere Muhafaza Memuru	
Hüsnü Efendi	1	Memur	Enkere Rüsûmât Memuriyeti
Ahmed Tevfik Efendi	1	Memur	
	1	Çınarcık Muhafaza Memur[u]	
	1	Koru Muhafaza Memur[u]	Katırlı Rüsûmât Memuriyeti
Hüseyin Azmi Efendi	1	Müdür	Gemlik Rüsûmât Müdüriyeti

Faik Efendi	1	Başkâtib	
Mahmud Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hafız Ahmed Efendi	1	Sandık Emni	
Hacı Ahmed Efendi	1	Muayene Memuru	
Mustafa Efendi	1	Manifesto Memuru	
Arif Efendi	1	Anbar ve Eşya-yı Ayniye Memuru	
Şemsi Efendi	1	Kapı Memuru	
	1	Kantarçı	
	6	Muhafaza Memuru	
Mustafa Şükrü Efendi	1	Memur	
Mehmed Asım Efendi	1	Memur	Kumla Rüsûmât Memuriyeti
Hanefi Efendi	1	Memur	Armudlu Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Ahmed Efendi	1	Memur	Kapaklı Rüsûmât Memuriyeti
	1	Karacaali Muhafaza Memuru	
Said Servet Bey	1	Müdür	Mudanya Rüsûmât Müdüriyeti
Adem Rıza Efendi	1	Başkâtib	
Besim Efendi	1	İstimator	
Süleyman Hakkı Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Sadullah Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
İsmail Hakkı Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Salahaddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hayri Efendi	1	Manifesto Memuru	
Emin Efendi	1	Sandık Emni	
Remzi Efendi	1	Muayene Memuru	
Ali Efendi	1	Muayene Memuru	
Şevket Efendi	1	Muayene Memuru	
Ali Rıza Efendi	1	Muayene Memuru	
Halid Efendi	1	Anbar ve Eşya-yı Ayniye Memuru	

Fahri Efendi	1	İskele Memuru	
Bahaeddin Efendi	1	Kapı Memuru	
	1	Kantarıcı	
	8	Muhafaza Memuru	
Hüsnü Efendi	1	Memur	Terliye Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Mehmed Zühdü Efendi	1	Memur	Sığı Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Mustafa İsmet Efendi	1	Memur	Bergos Rüsûmât Memuriyeti
	1	Eşkel Limanı Muhafaza Memuru	
	1	Kapanca Muhafaza Memuru	
Hafız Arif Efendi	1	Müdür	Bandı[r]ma Rüsûmât Müdüriyeti
İsmail Efendi	1	Başkâtib	
İsmail Hakkı Efendi	1	İstimator	
İsmail Hayri Efendi	1	İkinci Kâtib	
İlhami Bey	1	Manifesto Memuru	
Necati Efendi	1	Sandık Emni	
Fezullah Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hüseyin Hüsnü Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Aziz Efendi	1	Muayene Memuru	
Muhtar Efendi	1	Muayene Memuru	
Osman Efendi	1	Muayene Memuru	
Osman Efendi	1	Anbar ve Eşya-yı Ayniye Memuru	
Kâmil Efendi	1	Kapı Memuru	
	1	Kantarıcı	
	4	Muhafaza Memuru	
Hamîd Efendi	1	Memur	Meyhane Rüsûmât Memuriyeti
Burhaneddin Efendi	1	Memur	Erdek Merkez Rüsûmât Memuriyeti
Hüsnü Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emni	

İsmail Hakkı Efendi	1	Muayene Memuru	
	2	Muhafaza Memuru	
Edhem Efendi	1	Memur	Herek Rüsûmât Memuriyeti
Mehmed Efendi	1	Memur	Palatya Rüsûmet Memuriyeti
Fethi Efendi	1	Memur	Marmara Rüsûmet Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
Tahir Efendi	1	Memur	Kapıdağı Rüsûmet Memuriyeti
Mustafa Efendi	1	Memur	Misakça Rüsûmet Memuriyeti
Ahmed Şevki Efendi	1	Memur	Paşalimanı Rüsûmet Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
	1	Arablar Muhafaza Memur	
	1	Zohla Muhafaza Memuru	
Nazmi Efendi	1	Memur	Eğnilik Rüsûmet Memuriyeti
	1	Avşa Muhafaza Memuru	
Mehmed Ali Efendi	1	Memur	Karacabey Rüsûmet Memuriyeti
	1	Süvari Muhafaza Memuru	
	1	Edincik Muhafaza Memuru	
	1	Ermeniköy Muhafaza Memuru	
Lebib Efendi	1	Müdür	Kale-i Sultaniye Rüsûmât Müdüriyeti
Karabet Efendi	1	Başkâtib	
Süleyman Zihni Efendi	1	İkinci Kâtib	
Aleksandr Efendi	1	Manifesto Memuru	
Mustafa Efendi	1	Sandık Emni	
Muharrem Efendi	1	Muayene Memuru	
Şevket Efendi	1	Anbar Eşya-yı Ayniye Memuru	
Nuri Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Halil Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	

Hüseyin Efendi	1	Kapı Memuru	
	1	Kantarıcı	
	6	Muhafaza Memuru	
Salih Efendi	1	Memur	Geyikli Rüsûmât Memuriyeti
	1	Süvari Muhafaza Memuru	
Hüdayi Efendi	1	Memur	Maydos Rüsûmât Memuriyeti
	1	Süvari Muhafaza Memuru	
	1	Piyade Muhafaza Memuru	
Mustafa Efendi	1	Memur	Bozcaada Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Haydar Efendi	1	Memur	Kösedere Rüsûmât Memuriyeti
Talat Efendi	1	Memur	Kumkale Rüsûmât Memuriyeti
Hasan Efendi	1	Memur	İmroz Rüsûmât Memuriyeti
	1	Babakale Muhafaza Memuru	
	1	Sivrice Muhafaza Memuru	
	1	Yeniköy Muhafaza Memuru	
	1	Erenköy Muhafaza Memuru	
	1	İskender-i Bergos Muhafaza Memuru	
Sabri Efendi	1	Memur	Karabiga Rüsûmât Merkez Memuriyeti
Mustafa Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
	1	Kantarıcı	
	1	Muhafaza Memuru	
Fehmi Efendi	1	Memur	Kemer Rüsûmât Memuriyeti
Ali Rıza Efendi	1	Müdür	Zonguldak Rüsûmât Müdüriyeti
Hüsnü Efendi	1	Başkâtib	
Hafız Mehmed Nuri Efendi	1	Sandık Emni	
Sâmi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mustafa Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Rasim Efendi	1	Manifesto Memuru	

Mehmed Fehmi Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
İsmail Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Neşet Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Cemil Efendi	1	Kapı Memuru	
İsmail Efendi	1	Anbar ve Eşya-yı Ayniye Memuru	
		Kantarcı	
		Muhafaza Memuru	
		Sandalcı	
İbrahim Efendi	1	Memur	Ereğli Merkez Rüsûmât Memuriyeti
Medeni Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emni	
Halid Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Kadri Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Osman Nuri Efendi	1	Muayene Memuru	
	2	Muhafaza Memuru	
	2	Sandalcı	
	1	Çavuşağzı Muhafaza Memuru	
Ahmed Efendi	1	Memur	Bartın Rüsûmât Memuriyeti
Ferhad Efendi	1	Depo Memuru	
	2	Muhafaza Memuru	
Mehmed Efendi	1	Memur	Amasra Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Emin Efendi	1	Memur	Boğazağzı Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Sadeddin Efendi	1	Memur	Filyos Rüsûmât Memuriyeti
	1	Kurucaşile Muhafaza Memuru	
	1	Muhafaza Memuru	
Ziver Efendi	1	Memur	Kilimli Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
	1	Çatalağzı Muhafaza Memuru	
Ahmed Şevki Efendi	1	Memur	Alaplı Rüsûmât Memuriyeti

Arif Efendi	1	Memur	Kozlu Rüsûmât Memuriyeti
Akif Efendi	1	Memur	Akçaşehir Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Vâsıf Efendi	1	Memur	Tuzla Rüsûmât Memuriyeti
	1	Süvari Muhafaza Memuru	
	1	Piyade Muhafaza Memuru	
	1	Köpi Muhafaza Memuru	
	1	Milan Muhafaza Memuru	
	1	Ulus Muhafaza Memuru	
	1	Çamlıağzı ve Kandilli Muhafaza Memuru	
	1	Alacağzı Muhafaza Memuru	
	1	Teftelli Muhafaza Memuru	
Âgâh Bey	1	Başmüdür	
Hulusi Efendi	1	Muhasebe Başkâtibi	
Fethi Bey	1	Tahrirât Başkâtibi	
Hayreddin Efendi	1	Sandık Emni	
Tevfik Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Âmil Bey	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Memduh Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Nesib Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Neşet Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Salih Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Tahir Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Cemal Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Süleyma[n] Vasfi Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Ali Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Salih Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Sadreddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ali Rıza Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hayri Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Salih Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	

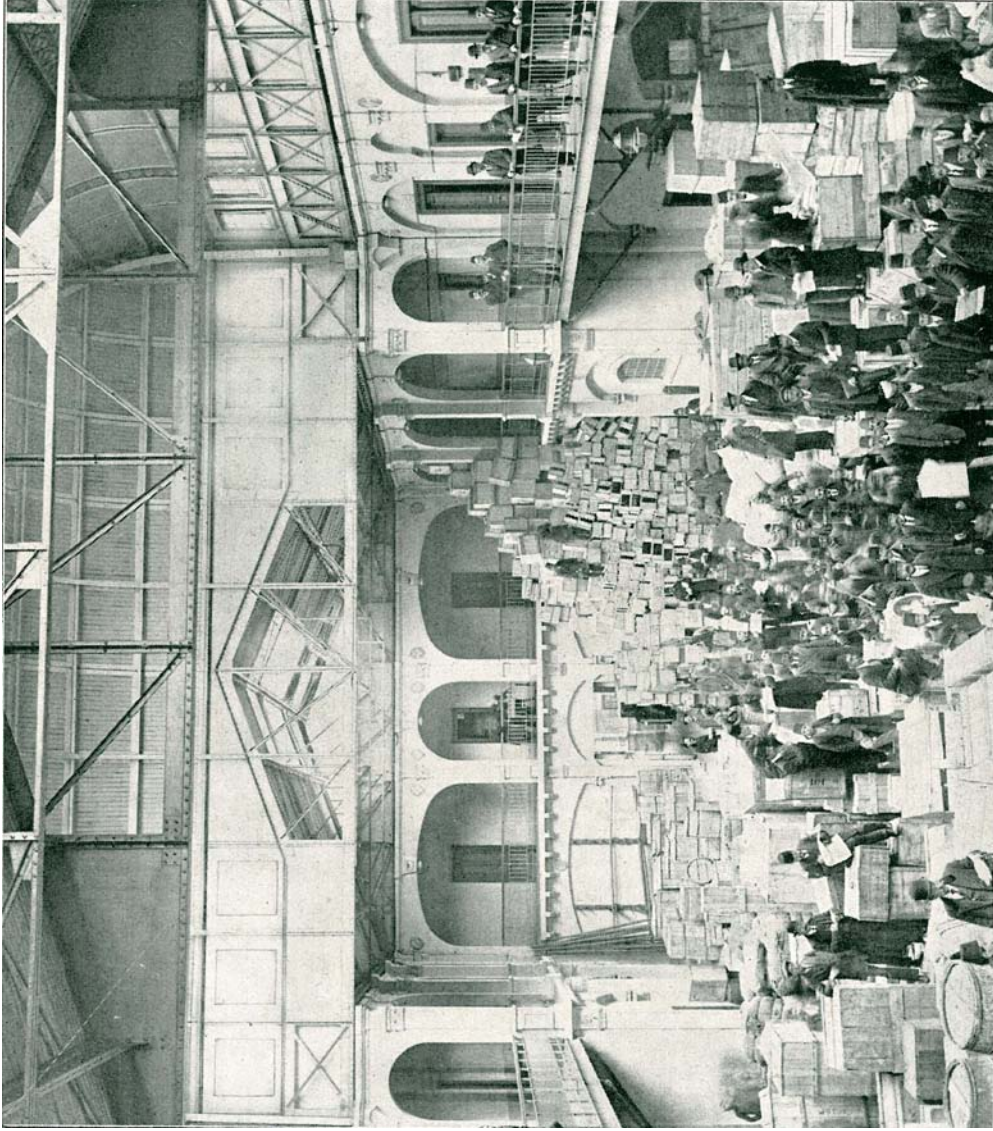
Mehmed Ali Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Münhaldir.	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Fahrî Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ali Rıza Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hafız Mehmed Şefik Efendi	1	İmam	
Mehmed Ali Efendi	1	Sevk Memuru	
Vefik Bey	1	Müdür	İzmir İdhâlât Gümrüğü Müdüriyeti
Esad Efendi	1	Başkâtib	
Şahab Sıdkı Bey	1	Kimyager	
Mehmed Fuad Efendi	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Haydar Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Sabri Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Nâzım Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Fuad Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Münhaldir.	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Nuri Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Sadık Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Bekir Bâhir Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Kemalettin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Nuri Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hüsameddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mustafa Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Naci Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Emin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Kadri Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Feyzi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Halid Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Şerefeddin Efendi	1	İstimator	
Yahya Efendi	1	İstimator	
Şakir Efendi	1	İstimator	
Hasan Efendi	1	İstimator	
Hayri Efendi	1	İstimator	

Hasan Zihni Efendi	1	İstimator
Nikolaki Efendi	1	İstimator
Ahmed Kudsî Efendi	1	Sandık Emini
Tevfik Efendi	1	Sandık Emini
Şevket Efendi	1	Sandık Emini
İdris Efendi	1	Eşya-yı Ayniye Memuru
Naci Bey	1	Sermanifesto Memuru
Rupen Efendi	1	Manifesto Memuru
İsak Efendi	1	İkinci Sınıf Manifesto Kâtibi
Nikolaki Efendi	1	İkinci Sınıf Manifesto Kâtibi
İhsan Efendi	1	İkinci Sınıf Manifesto Kâtibi
Ahmed Cemal Efendi	1	Üçüncü Sınıf Manifesto Kâtibi
Faik Bey	1	Üçüncü Sınıf Manifesto Kâtibi
Münhaldir.	1	Üçüncü Sınıf Manifesto Kâtibi
Rahmi Efendi	1	Sermuayene Memuru
Mazlum Bey	1	Sermuayene Memuru
Galib Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı
Behçet Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı
Enver Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı
Ali Rıza Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı
Mehmed Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı
Tevfik Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı
İhsan Bey	1	Muayene Memuru ve Kantarcı
Rıfat Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı

Şükrü Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı
Seyfeddin Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı
Cemal Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı
Eşref Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı
Ali Kadri Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı
İzzet Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı
Mustafa Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı
Şemi Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı
Mustafa Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı
Hüseyin Hüsnü Efendi	1	Seranbar Memuru
Rıfat Efendi	1	Anbar Mukayyidi
İlhami Efendi	1	Anbar Mukayyidi
Mehmed Rauf Efendi	1	Anbar Mukayyidi
Hüseyin Avni Efendi	1	Anbar Mukayyidi
İbrahim Efendi	1	Anbar Kâtibi
Ahmed Muhtar Efendi	1	Depo Memuru
Hakkı Efendi	1	Depo Memuru
Salih Efendi	1	Depo Memuru
Sâmi Efendi	1	Depo Memuru
Raif Efendi	1	Depo Memuru
Hüseyin Hüsnü Efendi	1	Depo Memuru
Mehmed Efendi	1	Depo Memuru
Ömer Efendi	1	Depo Memuru
Ahmed Şefik Efendi	1	Depo Memuru
Salih Efendi	1	Kapı Memuru
Hasan Tahsin	1	Kapı Memuru

Efendi			
Hasan Nüzhet Efendi	1	Kapı Memuru	
Hüsnu Efendi	1	Kapı Memuru	
Ali Efendi	1	Kapı Memuru	
Kirkor Efendi	1	Kapı Memuru	
	9	Muhafaza Memuru	

Galata Rüşmât Dairesi' nin muayene mahalli

Esâmî

Aded-i
Memurîn

Nev'-i Memuriyet

Şevke Bey	1	Müdür	
İbrahim Servet Efendi	1	Başkâtib	
Ömer Efendi	1	İstimator	
Hayreddin Efendi	1	Muayene Müfettişi	
Faik Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Sabri Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Şevki Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Eşref Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Fethi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Halim Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
İsmail Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Osman Fehmi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Fazıl Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Rupen Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ahmed Pertev Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ali Cemal Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Nâzım Efendi	1	Sandık Emni	İzmir İhracât Gümrüğü Müdüriyeti
Mustafa Efendi	1	Sermanifesto Memuru	
Şakir Efendi	1	Manifesto Memuru	
Salamon Mordhay Efendi	1	Manifesto Memuru	
Yervant Efendi	1	Manifesto Memuru	
Azmi Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Hacı Yusuf Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Tahir Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Mehmed Tevfik Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Ali Rıza Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Seyyid Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Cemal Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Ahmed Efendi	1	Muayene Memuru ve	

		Kantarıcı	
Nazmi Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Osman Cenab Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Ahmed Refik Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Hafız Abdullah Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Hamîd Efendi	1	Anbar Memuru	
Kemal Efendi	1	Anbar Mukayyidi	
Süleyman Efendi	1	Anbar Mukayyidi	
İsmail Hakkı Efendi	1	Anbar Memuru ve Markatör	
Ali Rıza Efendi	1	Kapı Memuru	
İbrahim Efendi	1	Kapı Memuru	
	1	Muhafaza Memuru Memur	
Ahmed Hulusi Efendi	1	Başkâtib ve Veznedar	
Ahmed Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mustafa Efendi	1	Memur	İzmir Yolcu Salon Memuriyeti
Edhem Efendi	1	Memur	
Mehmed Fevzi Efendi	1	Memur	
Hasan Fehmi Efendi	1	Muhafaza Memuru	
Necib Efendi	1	Sermemur	
Adil Efendi	1	Başkâtib ve Veznedar	
Ali Efendi	1	Tahrirât ve Manifesto Kâtibi	
Hacı Vehbi Efendi	1	İstimator	
Subhi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	İzmir Paket Gümrüğü Memuriyeti
Ahmed Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Zikri Efendi	1	Muayene Memuru	
Fuad Efendi	1	Muayene Memuru	
Edib Efendi	1	Muayene Memuru	
Ali Efendi	1	Muayene Memuru	
Abdurrahim Efendi	1	Muayene Memuru	

Yakub Efendi	1	Muayene Memuru	
Hakkı Efendi	1	Anbar Memuru	
Ziya Efendi	1	Anbar Mukayyidi	
Hüseyin Hüsni Efendi	1	Kapı Memuru	
Celâl Bey	1	Muhafaza Sermüfettişi	
Hüseyin Fehmi Efendi	1	Muhafaza Müfettişi	
Cevdet Efendi	1	Müfettiş	
Hüseyin Hüsni Efendi	1	Müfettiş	
İrfan Efendi	1	Müfettiş ve Maaş Kâtibi	
Mehmed Şevki Efendi	1	Müfettiş	İzmir Muhafaza İdaresi
Hilmi Efendi	1	Müfettiş Muavini	
Nuri Efendi	1	Müfettiş Muavini	
Hasan Efendi	1	Müfettiş Muavini	
Ahmed Tevfik Efendi	1	Müfettiş Muavini	
	70	Muhafaza Memuru	
	47	Sandalcı	
Şefik Efendi	1	Sermemur	
Mehmed Ali Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Ferid Efendi	1	Veznedar	
Hulusi Efendi	1	Muayene Memuru	Ponta Rüsûmât Memuriyeti
Şahab Efendi	1	Muayene Memuru	
Tevfik Efendi	1	Muayene Memuru	
	8	Muhafaza Memuru	
Muzaffer Efendi	1	Memur	
Mehmed Zeki Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emini	
Süleyman Sabri Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hamîd Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	Urla Rüsûmât Memuriyeti
Hayri Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
	24	Muhafaza Memuru	

Mehmed Emin Efendi	1	Müdür	
Ahmed Hamdi Efendi	1	Başkâtib	
Rüşdü Efendi	1	İstimator	
İsmail Hakkı Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Faik Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Şükrü Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ahmed Hulusi Efendi	1	Muhafaza Müfettişi	
Enver Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emini	Ayvalık Rüsûmât Müdüriyeti
Adil Efendi	1	Manifesto Kâtibi	
Mikail Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Faik Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Ali Rıza Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Münir Efendi	1	Anbar Memuru ve Markatör	
Taceddin Efendi	1	Kapı Memuru	
	8	Muhafaza Memuru	
	6	Sandalcı	
Ali Haydar Efendi	1	Memur	
Kasım Şevki Efendi	1	Kâtib	Dikili Rüsûmât Memuriyeti
İzzet Efendi	1	Muhafaza Memuru	
Hasan Efendi	1	Memur	
Ali Rıza Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emini	
Kâzım Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ahmed Şemseddin Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	Akçay Rüsûmât Memuriyeti
Ali Fehmi Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Münhaldir.	1	Anbar Memuru	
Süleyman Sudi Efendi	1	Markatör	
	10	Muhafaza Memuru	

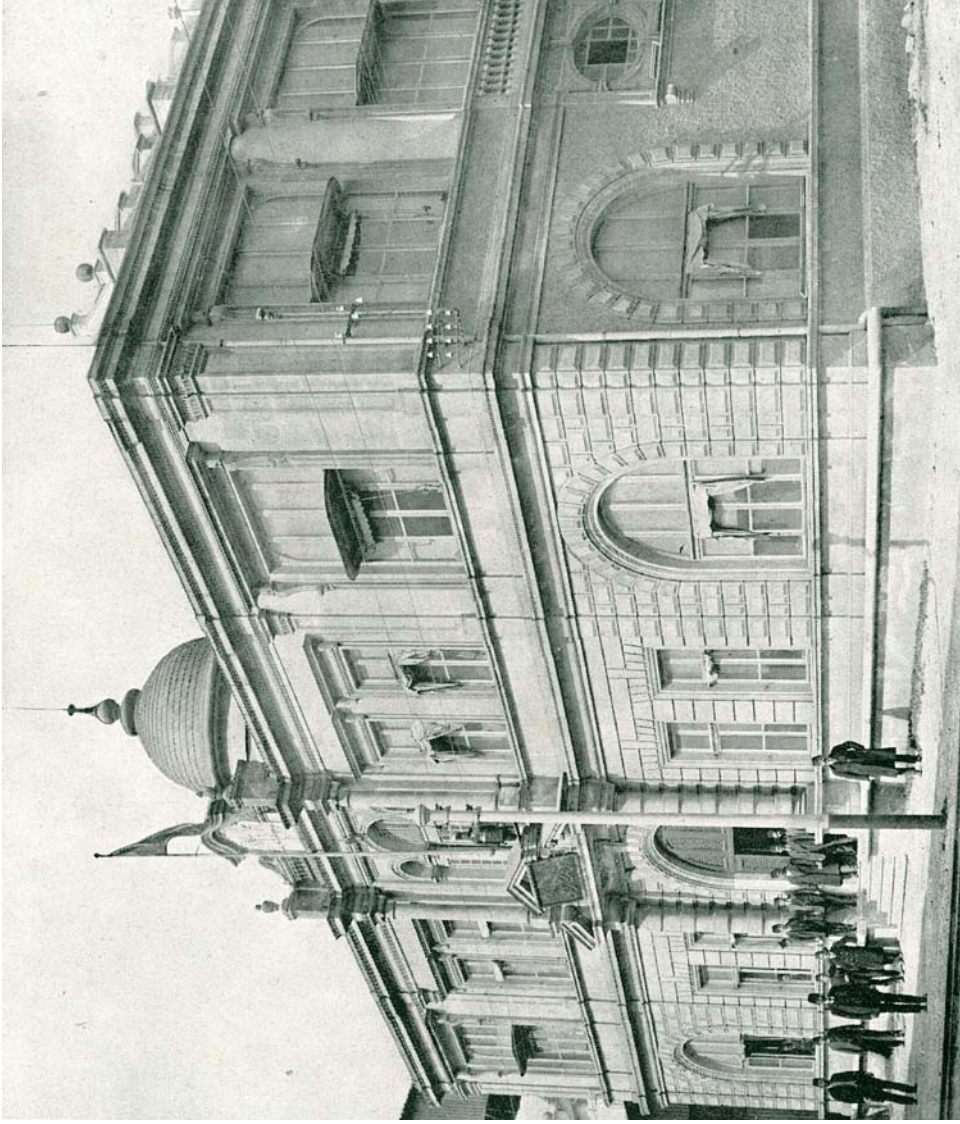
Hasan Tahsin Efendi	1	Memur	
Mehmed Emin Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emni	Hamidiye Rüsûmât Memuriyet
Ali Nâkil Efendi	1	Muhafaza Memuru	
Hüseyin Hüsni Efendi	1	Memur	Yunda Rüsûmât Memuriyet
	4	Muhafaza Memuru	
İbrahim Efendi	1	Memur	Gümüşlü Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Hakkı Efendi	1	Memur	
	1	Süvari Muhafaza Memuru	Çetmi Rüsûmât Memuriyeti
Osman Efendi	1	Memur	Behram Rüsûmât Memuriyeti
Necati Efendi	1		Ahmedce Rüsûmât Memuriyeti
Hamdi Efendi	1		
	1		Narlı Rüsûmât Memuriyeti
Feyzi Efendi	1		Papaslık Rüsûmât Memuriyeti
Kâni Efendi	1	Memur	
Arif Efendi	1	Kâtib ve Veznedar	
Mehmed Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	Kuşadası Merkez Rüsûmât Memuriyeti
Hasan Hulki Efendi	1	Anbar ve Manifesto Memuru	
	8	Muhafaza Memuru	
	6	Sandalcı	
Osman Remzi Efendi	1	Memur	
Ragıb Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emni	
Memduh Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Şinasi Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	Çeşme Rüsûmât Memuriyeti
Harun Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Mehmed Kemaleddin Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Yorgi Efendi	1	Anbar ve Manifesto	

		Memuru	
	6	Muhafaza Memuru	
	2	Sandalcı	
Ali Rıza Efendi	1	Memur	Alaçatı Rüsûmât Memuriyeti
	1		
Hakkı Efendi	1	Memur	
Ali Rıza Efendi	1	Kâtib	
Hasan Fehmi Efendi	1	Muayene Memuru ve Veznedar	Bodrum Rüsûmât Memuriyeti
Nesim Masliyah Efendi	1	Anbar ve Manifesto Memuru	
	2	Muhafaza Memuru	
Hasan Efendi	1	Memur	
Receb Efendi	1	Kâtib	
İsmail Hakkı Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	Gülek Rüsûmât Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
Hakkı Efendi	1	Memur	Gümüşlük Rüsûmât Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
Şükrü Rüsûmât Memuriyeti	1	Memur	Gökabad Rüsûmât Memuriyeti
	8	Muhafaza Memuru	
Ferid Efendi	1	Memur	
Ali Galib Efendi	1	Kâtib	
İbrahim Efendi	1	Muayene Memuru ve Veznedar	Mekri Rüsûmât Memuriyeti
Ali Efendi	1	Manifesto ve Anbar Memuru	
	3	Muhafaza Memuru	
	5	Sandalcı	
Yasef Efendi	1	Memur	Köyceğiz Rüsûmât Memuriyeti
	5	Muhafaza Memuru	
Münhaldır.	1	Müdür	
Süleyman Efendi	1	Başkâtib	
Bartuğ Efendi	1	Kimyager	
Ahmed Niyazi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	Midilli Rüsûmât Memuriyeti
Hüsnü Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Münhaldır.	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mustafa Efendi	1	Sandık Emni	

Necib Efendi	1	Manifesto Kâtibi	
Münhaldir.	1	İstimator	
Münhaldir	1	Anbar ve Eşya-yı Ayniye Memuru	
Bogos Efendi	1	Anbar Memuru ve Markatör	
Ahmed Efendi	1	Kapı Memuru	
Basri Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Sabri Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Selim Talat Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Rıfat Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Ali Refik Efendi	1	Salon Memuru	
Mustafa Efendi	1	Memur Muavini	
İsmail Efendi	1	Sermuhafaza Memuru	
	7	Muhafaza Memuru	
	12	Sandalcı	
Münhaldir.	1	Memur	
Hasan Efendi	1	Kâtib	Perme Rüsûmât Memuriyeti
	3	Muhafaza Memuru	
Rasim Efendi	1	Memur	
Hasan Şefik Efendi	1	Kâtib	Pilmar Rüsûmât Memuriyeti
	23	Muhafaza Memuru	
Rahmi Bey	1	Müdür	
Mehmed Hilmi Efendi	1	Başkâtib	
Münhaldir.	1	İstimator	
Mürşid Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Münhaldir.	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Münhaldir.	1	Sandık Emni	Sakız Rüsûmât Memuriyeti
Münhaldir.	1	Manifesto Kâtibi	
Hüseyin Sabit Efendi	1	Anbar ve Eşya-yı Ayniye Memuru	
Halil Efendi	1	Anbar Memuru ve Markatör	
Kâzım Efendi	1	Muayene Memuru ve	

		Kantarçı	
İbrahim Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarçı	
Râtıb Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarçı	
Musa Kâzım Efendi	1	Yolcu Salon[u] Memuru	
Hüseyin Efendi	1	Kapı Memuru	
Fehmi Efendi	1	Sermuhafaza Memuru	
	6	Muhafaza Memuru	
	3	Sandalcı	
Münhaldir.	1	Memur	İpsara Rüsûmât Memuriyeti
Münhaldir.	1	Memur	Kardamile Rüsûmât Memuriyeti
Mihaliki Efendi	1	Memur	Koyunada Rüsûmât Memuriyeti
	3	Muhafaza Memuru	

Haydarpaşa Rüşûmât Dairesi

Esâmî	Aded-i Memurîn	Nev'-i Memuriyet	
Âşir Efendi	1	Memur	Odiloz Rüşûmât Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
Mustafa Efendi	1	Memur	Karyot Rüşûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.		Memur	Limni Rüşûmât Merkez Memuriyeti
Münhaldir.		Kâtib	
	4	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Müdür	Rodos Rüşûmât Memuriyeti
Hüseyin Efendi	1	Başkâtib	
Münhaldir.		İstimator	

Akif Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emini	
Leba Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Münhaldir.		Manifesto Kâtibi	
Rıfkı Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Münhaldir.		Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Münhaldir.		Anbar Memuru ve Markatör	
Yusuf Ziya Efendi	1	Kapı Memuru	
	2	Muhafaza Memuru	
	3	Sandalcı	
Münhaldir.		Memur	
Abidin Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emini	
Derviş Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	Sömbeki Rüsûmât Memuriyeti
Münhaldir.		Muayene Memuru ve Kantarıcı	
	3	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.		Memur	
Ali Efendi	1	Kâtib	Meis Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	

İzmir İdhâlât Gümrüğü Kalem Odaları ve Muayene Mahallî

Esâmî	Aded-i Memurîn	Nev'-i Memuriyet	
Samed Efendi	1	Memur	Kaşot Rüsûmât Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Memur	Herkit Rüsûmât Memuriyeti
Aziz Efendi	1	Memur	Kerpe Rüsûmât Memuriyeti
Mehmed Bahri Efendi	1	Memur	Marmaris Rüsûmât Memuriyeti
	5	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Memur	Kalimyoç Rüsûmât Merkez

Münhaldir.	1	Kâtib ve Veznedar	Memuriyeti
Münhaldir.	1	Anbar ve Manifesto Memuru	
Mehmed Ali Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
	2	Muhafaza Memuru	
	3	Sandalcı	
Sadık Efendi	1	Memur Kâtib	İstanköy Rüsûmât Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Memur	Leryoz Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Emin Efendi	1	Memur	İstepalya Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Mehmed Efendi	1	Memur	Batnoz Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
	1	Memur	İncirli Rüsûmât Memuriyeti
Münhaldir.	1	Muhafaza Memuru	
Veysi Bey	1	Başmüdü	
Faik Bey	1	Muhasebe Başkâtibi	
Mustafa Efendi	1	Tahrirât Başkâtibi	
Said Efendi	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Enis Haddad Efendi	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Osman Efendi	1	Veznedar	
Beşir Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Selim Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Abdülkan Berber Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	Maa-Mülhakât Beyrut Rüsûmât Başmüdüriyeti
Ömer Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed Ali Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Cemil Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ömer Lütfi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Şaban Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Kâzım Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mustafa Efendi	1	İmam	
Mehmed Şefik Efendi	1	Sevk Memuru	

Hayreddin Efendi	1	Müdür
Reşid Tayyare Efendi	1	Başkâtib
Tevfik Bey	1	Kimyager
Nesib Efendi	1	Birinci Sınıf Kâtib ve Dava Vekili
Mehmed Ali Efendi	1	Birinci Sınıf Kâtib
İbrahim Efendi	1	İstimator
Ömer Efendi	1	İstimator
Muhyiddin Efendi	1	İstimator
Halil Efendi	1	İstimator
Kâmil Sabri Efendi	1	İstimator
Yusuf Bey	1	İkinci Sınıf Kâtib
Abdürrahim Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib
Mahmud Mikani Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib
Raif Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib
Hüseyin Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib
Hacı Mustafa Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Mehmed Bahaeddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Mehmed Fevzi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Tevfik Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Tahir Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Kâmil Hattab Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Ali Fevzi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Necmeddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Mahmud Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Nazif Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Muhyiddin Efendi	1	Veznedar
Mehmed Efendi	1	Veznedar
Hakkı Efendi	1	Manifesto Memuru

Beyrut İdhâlât Gümrüğü
Müdüriyeti

İsmail Efendi	1	Birinci Sınıf Manifesto Kâtibi
Habib Eburruus Efendi	1	İkinci Sınıf Manifesto Kâtibi
Hidayet Efendi	1	Üçüncü Sınıf Manifesto Kâtibi
Abdülmevla Efendi	1	Üçüncü Sınıf Manifesto Kâtibi
Galib Efendi	1	Üçüncü Sınıf Manifesto Kâtibi
Nail Efendi	1	Üçüncü Sınıf Manifesto Kâtibi
Sadık Efendi	1	Sermuayene Memuru
Hüsnü Efendi	1	Sermuayene Memuru
Misbah Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı
Abdülkerim Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı
Nedim Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı
Enis Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı
Tevfik Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı
Hafız Musa Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı
Nuri Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı
İbrahim Şevki Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı
Ömer Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı
Bekir Sâmi Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı
Sâim Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı
Osman Nuri Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı
Mir Mehmed Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı
Mehmed Saydanî Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı
Ahmed Efendi	1	Muayene Memuru ve

		Kantarçı	
Said Şakir Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarçı	
Hasan Zeki Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarçı	
Münib Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarçı	
Ahmed Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarçı	
Ömer Efendi	1	Seranbar Memuru	
Edib Efendi	1	Anbar Memuru ve Markatör	
Hasan Hulki Efendi	1	Anbar Memuru ve Markatör	
Mehmed Efendi	1	Anbar Memuru ve Markatör	
Muhyiddin Efendi	1	Anbar Memuru ve Markatör	
Beşir Efendi	1	Anbar Memuru ve Markatör	
Abdül Fettah Efendi	1	Anbar Memuru ve Markatör	
Mustafa Efendi	1	Anbar Memuru ve Markatör	
Subhi Efendi	1	Anbar Mukayyidi	
Hüsnü Efendi	1	Anbar Mukayyidi	
Fuad Efendi	1	Anbar Mukayyidi	
Halid Efendi	1	Anbar Mukayyidi	
Sâlim Efendi	1	Kapı Memuru	
Mehmed Refik Efendi	1	Kapı Memuru	
Mustafa Efendi	1	Kapı Memuru	
Şakir Efendi	1	Kapı Memuru	
	9	Muhafaza Memuru	
Eyüb Efendi	1	Sermemur	
Ömer Fevzi Efendi	1	İstimator	
Haçator Mahir Efendi	1	Başkâtib	Beyrut İhracât Gümrüğü Sermemuriyeti
Muhyiddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Halil Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	

Salih Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
İsmail Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Misbah Efendi	1	Veznedar	
Selim Efendi	1	Manifesto Kâtibi	
İbrahim Efendi	1	Manifesto Kâtibi	
Emin Salih Efendi	1	Muayene Sermemuru	
Hüsnü Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Abdulfettah Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Hüsnü Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Abdulfettah Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Necib Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Hüseyin Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Mehmed Ali Efendi	1	Anbar Memuru ve Markatör	
Mehmed el-Hatib Efendi	1	Anbar Memuru ve Markatör	
Mehmed Kapani Efendi	1	Anbar Memuru ve Markatör	
Selim Osman Efendi	1	Anbar Memuru ve Markatör	
Hasan İhsan Efendi	1	Anbar Memuru ve Markatör	
Nihad Efendi	1	Anbar Mukayyidi	
Mahmud Efendi	1	Anbar Mukayyidi	
	3	Muhafaza Memuru	
Ahmed Hamdi Efendi	1	Muhafaza Sermemuru	
	2	Merkez Muhafaza Memuru	
	2	Süvari Muhafaza Memuru	Beyrut Muhafaza Sermemuriyeti
	75	Piyade Muhafaza Memuru	
	14	Sandalcı	
Hayri Bey	1	Sermemur	Beyrut Yolcu Salon

Tevfik Efendi	1	Memur	Sermemuriyeti
Tevfik Efendi	1	Memur	
Mehmed Hasan Efendi	1	Memur	
Neşet Efendi	1	Muayene Memuru	
Ali Rıza Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
	2	Muhafaza Memuru	
Mehmed Bey	1	Sermemur	
Rıza Efendi	1	İstimator	
Mustafa Efendi	1	Başkâtib	
Mehmed Ali Efendi	1	Kâtib ve Veznedar	
Abdülfevâh Efendi	1	Tahrirât ve Manifesto Kâtib	
Kâmil Efendi	1	Muayene Memuru	
Said Efendi	1	Muayene Memuru	Beyrut Posta Paket Şubesi Sermemuriyeti
Kâzım Bey	1	Muayene Memuru	
Neşet Efendi	1	Muayene Memuru	
Bekir Zühdi Efendi	1	Muayene Memuru	
Ali Şevket Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Cemal Efendi	1	Kapı Memuru	
Süleyman Şevket Efendi	1	Kapı Memuru	
Misbah Efendi	1	Anbar Memuru	
	1	Muhafaza Memuru	
Enis Efendi	1	Postahâne İstimatoru	
Münir Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emni	Beyrut Osmanlı Postahânesi Rüsûmât Memuriyeti
Hayri Efendi	1	Muayene Memuru	
Münhaldir.	1	Muayene Memuru	
Mehmed Ağa	1	Kurşun Mühür Memuru	
İbrahim Efendi	1	Memur	
Hasan Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emni	Cüveyne Rüsûmât Memuriyeti
	12	Muhafaza Memuru	
Mehmed Resmî Efendi	1	Memur	Cebel Rüsûmât Memuriyeti
	4	Muhafaza Memuru	
Misbah Efendi	1	Sermemur	Sayda Rüsûmât Memuriyeti

Ziya Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emini	
Mehmed Emin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hüsnü Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Mehmed Necib Efendi	1	Anbar ve Manifeso Memuru	
	1	Merkez Muhafaza Memuru	
	1	Süvari Muhafaza Memuru	
	11	Muhafaza Memuru	
Osman Efendi	1	Memur	
Anton Efendi	1	Kâtib [ve] Sandık Emini	
	1	Süvari Muhafaza Memuru	Sur Rüsûmât Memuriyeti
	4	Piyade Muhafaza Memuru	
Sabri Efendi	1	Müdür	
Nesib Efendi	1	Başkâtib	
Ömer Azmi Efendi	1	Kimyager	
Hayrullah Efendi	1	İstimator	
Beşir Efendi	1	İstimator	
Ali Efendi	1	Sandık Emini	
Ali Rıza Efendi	1	Sandık Muavini	
Ali Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ali Rıza Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	Trablusşam Rüsûmât Memuriyeti
Hakkı Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Nüzhet Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mustafa Muhtar Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hâmid Efendi	1	Manifesto Kâtibi	
Abdullah Efendi	1	Manifesto Kâtibi	
Ahmed İbrahim Efendi	2	Muayene Memuru	
Mümtaz Efendi	1	Muayene Memuru	
Mahmud Efendi	1	Muayene Memuru	
İzzet Efendi	1	Muayene Memuru	

Abdullah Rıfki Efendi	1	Muayene Memuru	
Mehmed Efendi	1	Muayene Memuru	
Ziya Efendi	1	İstasyon Muayene Memuru	
İbrahim Edhem Efendi	1	Kapı ve İskele Memuru	
Abdurrahman Efendi	1	Kapı Memuru	
Vasfi Efendi	1	Markatör	
Reşid Efendi	1	Anbar Memuru ve Markatör	
Mustafa Haşim Efendi	1	Anbar Memuru ve Markatör	
	1	Anbar Memuru ve Markatör	
	26	Muhafaza Memuru	
	4	Süvari Muhafaza Memuru	
	2	İskele Memuru	
	9	Sandalcı	
Mehmed Rüşdü Efendi	1	Memur	Petrodan Rüsûmât Memuru
	2	Muhafaza Memuru	
Hüseyin Efendi	1	Memur	Şeka Rüsûmât Memuru
	1	Muhafaza Memuru	
Feyzullah Efendi	1	Memur	Arvad Rüsûmât Memuru
	2	Muhafaza Memuru	
Ragıb Bey	1	Memur	
İspiridon Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emni	
Emin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Galib Efendi	1	Muayene Memuru	Lazkiye Merkez Rüsûmât Memuriyeti
Habib Efendi	1	Anbar ve Manifesto Memuru	
	2	Süvari Muhafaza Memuru	
	6	Piyade Muhafaza Memuru	
Mehmed Ali Efendi	1	Memur	Banyas Rüsûmât Memuriyeti
	5	Muhafaza Memuru	

Abdülmeccid Efendi	1	Müdür	
Hüseyin Avni Efendi	1	Başkâtib	
Rıza Efendi	1	Kimyager	
Mehmed Sadık Efendi	1	İstimator	
Behçet Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Kemal Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ahmed Kemal Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Rıfat Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Kemaleddin Efendi	1	Sandık Emını	
Fethi Efendi	1	Manifesto Kâtibi	
İzzet Efendi	1	Anbar ve Eşya-yı Ayniye Memuru	Hayfa Rüsûmât Müdüriyeti
Yusuf Seyyid Efendi	1	Anbar Memuru ve Markatör	
Sadık Efendi	1	Markatör	
Hafız Mehmed Efendi	1	Kapı Memuru	
Salih Subhi Efendi	1	Anbar Kâtibi	
Mustafa Efendi	1	Muayene Memuru	
Nazif Efendi	1	Muayene Memuru	
Tevfik Efendi	1	Muayene Memuru	
Ahmed Efendi	1	Muayene Memuru	
Nuri Efendi	1	Yolcu Salon Memuru	
	2	Süvari Muhafaza Memuru	
	13	Muhafaza Memuru	
Mustafa Efendi	1	Memur	
Selim Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emını	
Selim Abud Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	Akka Rüsûmât Müdüriyeti
Tevfik Efendi	1	Manifesto Memuru	
	1	Süvari Muhafaza Memuru	
	4	Piyade Muhafaza Memuru	

Tahsin Bey	1	Müdür	
İsmail Hakkı Efendi	1	Başkâtib	
Bermatof Efendi	1	Kimyager	
Halid Efendi	1	Sermuayene Müfettişi	
Kerim Efendi	1	İstimator	
Recai Bey	1	Salon Memuru	
Yusuf Efendi	1	İstimator	
Mehmed Cemal Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Sabri Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
İsmail Hakkı Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hayri Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Şükrü Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hasib Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mustafa Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ali Rıza Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Abdülkadir Efendi	1	Salon Kâtib ve Sandık Emni	Yafa Rüsûmât Müdüriyeti
Reşid Efendi	1	Salon Kâtib ve Sandık Emni	
Beşare Efendi	1	Manifesto Memuru	
Anton Efendi	1	Manifesto Memuru	
Ali Asım Efendi	1	Manifesto Kâtibi	
Hattab Efendi	1	Anbar Memuru	
Şükrü Efendi	1	Anbar Memuru	
Halil Sıdkı Efendi	1	Anbar ve Eşya-yı Ayniye Memuru	
Namık Efendi		Muayene Memuru	
Hacı Lütü Efendi	1	Muayene Memuru	
Ömer Efendi	1	Muayene Memuru	
Beşir Efendi	1	Muayene Memuru	
Mahmud Efendi	1	Muayene Memuru	
Salih Efendi	1	Muayene Memuru	
Derviş Ali Efendi	1	Muayene Memuru	
Abdullah Naci Efendi	1	Salon Muayene Memuru	
Tevfik Efendi	1	Salon Muayene Memuru	

Hüseyin Naci Efendi	1	İskele Memuru ve Markatör	
Mustafa Sıdkı Efendi	1	İskele Memuru ve Markatör	
Hasan Efendi	1	İskele Memuru ve Markatör	
Ahmed Efendi	1	Kapı Memuru	
Hasan Efendi	1	Kapı Memuru	
	4	Salon Muhafaza Memuru	
	21	Muhafaza Memuru	
	1	Sandalcı	
Hüseyin Talat Efendi	1	Sermemur	
Edib Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emini	Gazze Rüsûmât Sermemuriyeti
	6	Muhafaza Memuru	
Mustafa Efendi	1	Memur	Hambus Rüsûmât Memuriyeti
Hüseyin Avni Efendi	1	Memur	Refah Rüsûmât Memuriyeti
	5	Muhafaza Memuru	
Hurrem Bey	1	Başmüdür	
Sadık Efendi	1	Muhasebe Başkâtibi	
Asım Bey	1	Tahrirât Başkâtibi	
Hüsameddin Efendi	1	Kimyager	
Corci Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	Maa-Mülhakât İskenderun Rüsûmât Müdüriyeti
Vehbi Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Şefik Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
İsmail Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ahmed Şükrü Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed Nuri Efendi	1	Başkâtib	
Osman Efendi	1	İstimator	
Nazif Efendi	1	İstimator	İskenderun Merkez Rüsûmât İdaresi
Şahin Efendi	1	Sandık Emini	
Ali Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Abdullah Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	

Kâmil Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ali Galib Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mustafa Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Kâzım Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Covan Efendi	1	İkinci Sınıf Manifesto Kâtibi	
Şerefeddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Manifesto Kâtibi	
Ali Rıza Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Hasan Fehmi Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Mehmed Nuri Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Mustafa Nuri Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Celâl Efendi	4	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Corci Emin Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Mişel Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Mustafa Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarıcı	
Şevki Efendi	1	Yolcu Salon Memuru	
Hakkı Efendi	1	Anbar Memuru	
Musa Kâzım Efendi	1	Anbar Memuru	
Mustafa Sadreddin Efendi	1	Maa-Eşya-yı Ayniye Muayene Memuru	
Ziya Efendi	1	Markatör ve İskele Memuru	
Mihail Efendi	1	Markatör ve İskele Memuru	
Mustafa Efendi	1	Kapı Memuru	
Mehmed Fevzi Efendi	1	Kapı Memuru	
	19	Muhafaza Memuru	
Mehmed Fevzi Efendi	1	Memur	Payas Rüsûmât Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
Hasan Fehmi	1	Memur	Ayas Rüsûmât Memuriyeti

Efendi	2	Muhafaza Memuru	
Hacı Ali Efendi	1	Memur	Süveydiye Rüsûmât
	2	Muhafaza Memuru	Memuriyeti
Said Bey	1	Müdür	
Mahmud Celâleddin Efendi	1	Başkâtib	
Hasib Efendi	1	Kimyager	
Hüsrev Efendi	1	İstimator	
Hüsnü Efendi	1	İstimator	
Musa Kâzım Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Cemaleddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed Nuri Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ahmed Hamdi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Bekir Sami Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Kâmil Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hakkı Efendi	1	Sandık Emni	
Kâmil Efendi	1	Sandık Emni	Mersin Rüsûmât Müdüriyeti
Nişan Canikyan Efendi	1	Manifesto Memuru	
Habib Efendi	1	İkinci Sınıf Manifesto Memuru	
Şerif Efendi	1	Üçüncü Sınıf Manifesto Memuru	
Süleyman Efendi	1	İhracat Memuru	
Ahmed Şakir Bey	1	Anbar Memuru	
Şakir Efendi	1	Anbar Memuru	
Halil Efendi	1	Eşya-yı Ayniye ve Anbar Memuru	
Ali Kâzım Efendi	1	İskele Memuru ve Markatör	
Abdülhamid Efendi	1	İskele Memuru ve Markatör	
Osman Nuri Efendi	1	Kapı Memuru	
Hasan Avni Efendi	1	Muayene Memuru	

Emin Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Tevfik Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Hakkı Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Ali Rıza Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Ali Rıza Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Receb Efendi	1	Posta Paket Muayene Memuru	
Ahmed Lütfi Efendi	1	İhracât Muayene Memuru	
	13	Muhafaza Memuru	
	2	Muhafaza Memuru	Karataş Rüsûmât Muhafaza Memuriyeti
Reşid Efendi	1	Memur	Taşucu Rüsûmât Memuriyeti
	3	Muhafaza Memuru	
Tevfik Efendi	1	Memur	Kelendire Rüsûmât Memuriyeti
	3	Muhafaza Memuru	
Kasım Efendi	1	Memur	Anamur Rüsûmât Memuriyeti
	5	Muhafaza Memuru	
Ragıb Bey	1	Müdür	
Selim Efendi	1	Başkâtib	
Cevdet Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Raşid Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emni	
Mahmud Celâleddin Efendi	1	Anbar ve Manifesto Memuru	Natalya Rüsûmât Müdüriyeti
Mehmed Nuri Efendi		Muayene Memuru ve Kantarcı	
Hüsnü Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
	4	Muhafaza Memuru	
	3	Sandalcı	
Şevket Efendi	1	Memur	Finike Rüsûmât Memuriyeti
	6	Muhafaza Memuru	
Mehmed Hilmi Efendi	1	Memur	Kalkan Rüsûmât Memuriyeti
	6	Muhafaza Memuru	

Cemal Efendi	1	Memur	
Tevfik Efendi	1	Kâtib	Alanya Rûsûmât Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
Talat Efendi	1	Memur	Manavgat Rûsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Kemaleddin Bey	1	Başmüdür	
Bezmi Efendi	1	Muhasebe Başkâtibi	
Ahmed Tevfik Efendi	1	Tahrirât Başkâtibi	
Dikran Efendi	1	Kimyager	
Nuri Efendi	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Abdülkerim Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Hâdi Bey	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	Maa-Mülhakat Bağdad Rûsûmât Başmüdüriyeti
Ali Galib Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Harun Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Seyyid Haşim Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hasan Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Musa Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Münhaldir.	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Yakub Efendi	1	Sandık Emini	
Nazmi Efendi	1	Müdür	
Halid Bey	1	Başkâtib	
İbrahim Efendi	1	İstimator	
Şakir Efendi	1	İstimator	
Münhaldir.	1	İstimator	
İbrahim Hakkı Bey	1	Sermanifesto Memuru	
Münir Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Şakir Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	Bağdad Rûsûmât Müdüriyeti
Yusuf Süleyman Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Remzi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Nuri Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
İbrahim Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Siyon Efendi	1	Muhasib	
Tevfik Efendi	1	Muhasib	
Neşet Efendi	1	Sandık Emini	
Abdürrezzak	1	Sandık Emini	

Efendi			
Süleyman Azra Efendi	1	Sandık Kâtibi	
Kenan Bey	1	Manifesto Memuru	
İskender Efendi	1	Manifesto Memuru	
Hamdi Efendi	1	Muayene Sermemuru	
Abdullah Efendi	1	Muayene Memuru	
Numan Efendi	1	Muayene Memuru	
Tâlib Efendi	1	Muayene Memuru	
Ömer Efendi	1	Muayene Memuru	
Abdülcebbar Efendi	1	Muayene Memuru	
Reşid Rüşdü Efendi	1	Muayene Memuru	
Abdülvahhab Efendi	1	Muayene Memuru	
Cemal Efendi	1	Muayene Memuru	
Mehmed Emin Efendi	1	Muayene Memuru	
Hacı Ata Efendi	1	Anbar Memuru	
Hüseyin Efendi	1	Anbar Memuru	
Habib Efendi	1	Anbar Memuru	
Hacı Şükrü Efendi	1	Anbar Kâtibi	
Şahab Efendi	1	Anbar Kâtibi	
Habib Efendi	1	Anbar Kâtibi	
Mehmed Efendi	1	Anbar Kâtibi	
Hüseyin Hüsnü Efendi	1	Kapı Memuru	
Tahir Efendi	1	Kapı Memuru	
Yusuf Efendi	1	Kapı Memuru	
Şevki Efendi	1	Kapı Memuru	
Hüseyin Zihni Efendi	1	Markatör	
Reşid Efendi	1	Markatör	
Süleyman Efendi	1	Markatör	
Abdülbaki Efendi	1	Markatör	
Halil Efendi	1	Sermuhafaza Memuru	
	10	Muhafaza Memuru	
Şevki Efendi	1	Müdür	Bağdad Transit Müdüriyeti

Kâmil Efendi	1	İstimator	
Mehmed Efendi	1	Transit Memuru	
Niyazi Efendi	1	Transit Kâtibi	
Azercekim Efendi	1	Transit Kâtibi	
Mehmed Ali Efendi	1	Transit Kâtibi	
İskender Efendi	1	Transit Kâtibi	
Cemil Efendi	1	Transit Kâtibi	
Mahmud Efendi	1	Sermuayene Memuru	
Halim Efendi	1	Muayene ve Kurşun Mühür Memuru	
Mehdi Efendi	1	Muayene Memuru	
Mehmed Emin Efendi	1	Muayene Memuru	
Mir Efendi	1	Posta Paket Muayene Memuru	
İbrahim Efendi	1	Posta Paket Anbar Memuru	
	3	Süvari Muhafaza Memuru	
Hamza Efendi	1	Memur	Kütulemmare Rüsûmât Memuriyeti
Hüseyin Efendi	1	Kâtib	
	3	Muhafaza Memuru	
Mahmud Nedim Efendi	1	Memur	
Celâleddin Efendi	1	Kâtib	
Rıfat Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed Cemal Efendi	1	Sandık Emni	Ammare Rüsûmât Merkez Memuriyeti
Ali Rıza Efendi	1	Muayene Memuru	
Salih Efendi	1	Muayene Memuru	
Cemil Efendi	1	Anbar Memuru	
	7	Muhafaza Memuru	
Mahmud Hâmid Efendi	1	Memur	Şatra Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Ahmed Hamdi Efendi	1	Memur	Ali Garbî Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Ömer Fevzi Efendi	1	Müdür	Hanikin Rüsûmât Müdüriyeti

Nuri Efendi	1	Başkâtib [ve] Sandık Emini	
Şevket Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Salim Kâzım Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ahmed Hamdi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Arif Efendi	1	Muayene Memuru	
Ahmed İzzet Efendi	1	Muayene Memuru	
Mehmed Şükrü Efendi	1	Muayene Memuru	
Salih Efendi	1	Muayene Memuru	
Hasan Hilmi Efendi	1	Muayene Memuru	
Halid Efendi	1	Süvari Muhafaza Sermemuru	
	4	Süvari Muhafaza Memuru	
	5	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Memur	Kızılıribat Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Ali Rıza Efendi	1	Memur	
Resul Efendi	1	Kâtib	Mendeli Rüsûmât Memuriyeti
Arif Efendi	1	Muayene Memuru	
	7	Muhafaza Memuru	
Haşim Efendi	1	Memur	Badre Rüsûmât Memuriyeti
	3	Muhafaza Memuru	
Mehmed Tevfik Efendi	1	Memur	
Ali Kemal Efendi	1	Kâtib	
Hüseyin Avni Efendi	1	Muayene Memuru	Süleymaniye Rüsûmât Merkez Memuriyeti
Reşid Bey	1	Süvari Sermuhafaza Memuru	
	5	Muhafaza Memuru	
Mehmed Emin Efendi	1	Memur	Pençevin Rüsûmât Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
Câsim Fahri Efendi	1	Memur	Musul Rüsûmât Memuriyeti

İsmail Hakkı Efendi	1	Kâtib	
	3	Muhafaza Memuru	
Tevfik Efendi	1	Memur	
Mehmed Yaver Efendi	1	Kâtib	
Ali Niyazi Efendi	1	Muayene Memuru	Revanduz Rûsûmât Merkez Memuriyeti
Mehmed Hamdi Efendi	1	Süvari Sermuhafaza Memuru	
	5	Muhafaza Memuru	
Ahmed Efendi	1	Memur	Râtib Rûsûmât Memuriyeti
	5	Muhafaza Memuru	
Hasan Azmi Efendi	1	Müdür	
Mehmed Rüşdü Efendi	1	Başkâtib	
Ziya Efendi	1	Kimyager	
Salih Efendi		Tahrirât Kâtibi	
Abidin Efendi	1	Kâtib	
İshak Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Münhaldir.	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Abdurrahman Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Seyyid Davud Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Abdülkerim Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	Basra Rûsûmât Müdüriyeti
Mustafa Asım Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Receb Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ahmed Nafiz Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Süleyman Sırrı Efendi	1	İstimator	
Salih Efendi	1	İstimator	
Şaul Efendi	1	Sandık Emni	
Hüseyin Efendi	1	Sandık Emni	
Rüşdü Efendi	1	Sandık Kâtibi	
Mansur Efendi	1	Manifesto Memuru	
Abdullah Efendi	1	Manifesto Kâtibi	
Abdülmesih	1	Manifesto Kâtibi	

Efendi			
Ali Ragıb Efendi	1	Salon Memuru	
Haydar Efendi	1	Sermuayene Memuru	
Musa Efendi	1	Muayene Memuru	
Mehmed Emin Efendi	1	Muayene Memuru	
Ahmed Şevki Efendi	1	Muayene Memuru	
Seyyid Mehmed Efendi	1	Muayene Memuru	
Ali Rıza Efendi	1	Muayene Memuru	
Hacı Mehmed Emin Efendi	1	Muayene Memuru	
Abdurrahman Efendi	1	Muayene Memuru	
Mehmed Arif Efendi	1	Posta Paket Muayene Memuru	
Süleyman Efendi	1	Anbar Memuru	
Tevfik Efendi	1	Anbar Memuru	
Mehmed Rüşdü Efendi	1	Anbar Memuru	
Mehmed Nazmi Efendi	1	Aktarma Memuru	
Hüseyin Efendi	1	Aktarma Memuru	
Tevfik Efendi	1	Anbar Kâtibi	
Mehmed Ali Efendi	1	Anbar Kâtibi	
Ahmed Efendi	1	Anbar Kâtibi	
Hüseyin Tahsin Efendi	1	Markatör	
Abdülhâdi Efendi	1	Markatör	
Süleyman Efendi	1	Markatör	
Süleyman Efendi	1	Markatör	
Mehmed Efendi	1	Kapı Memuru	
Mahmud Şükrü Efendi	1	Kapı Memuru	
	10	Muhafaza Memuru	
	4	Sandalcı	
Ali Rıza Efendi	1	Sermüfettiş	
Abdülcabbar Efendi	1	Müfettiş	Basra Muhafaza Sermüfettişliği

Hüseyin Nesimi Efendi	1	Müfettiş	
Ahmed Nâzım Efendi	1	Müfettiş	
Hidayet Efendi	1	Müfettiş	
Ömer Fevzi Efendi	1	Müfettiş	
Raif Efendi	1	Müfettiş	
	57	Muhafaza Memuru	
	1	İstimbot Kapudanı	
	1	İstimbot Makinisti	
	2	İstimbot tâifesi	
	4	Motor Makinisti	
Şevket Efendi	1	Memur	
	1	Muayene Memuru	Hendek Rüsûmât Müdüriyeti
	6	Muhafaza Memuru	
Hayri Efendi	1	Memur	Dü[z]ce Rüsûmât Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Memur	
Hasan Basri Efendi	1	Muhafaza Müfettişi	Zübeyir Muhafaza Memurluğu
	21	Zübeyir Jandarma Muhafazı	
Veli Efendi	1	Memur	
	2	Muhafaza Memuru	Korna Rüsûmât Memuriyeti
	2	Sandalcı	
Abbas Efendi	1	Memur	
Abdullah Efendi	1	Kâtib	Ebulhasib Rüsûmât Memuriyeti
	2	Sandalcı	
Hüseyin Efendi	1	Memur	
	1	Muhafaza Memuru	Da'îci Rüsûmât Memuriyeti
	2	Sandalcı	
Ahmed Hamdi Efendi	1	Memur	
	1	Muhafaza Memuru	Devâsir Rüsûmât Memuriyeti
	2	Sandalcı	
Câsim Efendi	1	Memur	
	1	Muhafaza Memuru	Neşve Rüsûmât Memuriyeti
	2	Sandalcı	
Seyfullah Efendi	1	Memur	Kav Rüsûmât Memuriyeti

	1	Muhafaza Memuru	
	1	Sandalcı	
Abdülmeccid Efendi	1	Memur	Sûku'ş-Şüyûh Rûsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Memur	
Münhaldir.	1	Kâtib	
Münhaldir.	1	Muayene Memuru	Katif Rûsûmât Memuriyeti
	4	Muhafaza Memuru	
	2	Sandalcı	
Hacı Reşid Efendi	1	Memur	
Muhammed el-Hâdi Efendi	1	Kâtib	
Mahmud Efendi	1	Muayene Memuru	Acir Rûsûmât Memuriyeti
	4	Muhafaza Memuru	
	2	Sandalcı	
Süleyman Efendi	1	Memur	
Ferik Efendi	1	Kâtib	El-Vekre Rûsûmât Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Memur	Dareyn Rûsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Memur	
Münhaldir.	1	Süvari Muhafaza Memuru	Gülanber Rûsûmât Memuriyeti
İzzet Efendi	1	Memur	
	2	Süvari Muhafaza Memuru	Meşrah Rûsûmât Memuriyeti
Münhaldir.	1	Memur	
	2	Muhafaza Memuru	Mesi'îde Rûsûmât Memuriyeti
Faiz Bey	1	Başmüdür	
Abdülvahhab Efendi	1	Muhasebe Başkâtibi	
Hüseyin Cemil Efendi	1	Tahrirât Başkâtibi ve Dava Vekili	
Münir Kemal Efendi	1	Kimyager	Maa-Mülhakât Cidde Rûsûmât Başmüdüriyeti
Ahmed Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Nâsır Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hasan Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed Salih	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	

Efendi			
Abdullah Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed Şerif Efendi	1	Başkâtib	
Ali Yümni Efendi	1	İstimator	
Abdullah Ukayl Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Abdullah Receb Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed Ali Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Abdülhamid Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed Taviil Efendi	1	İstimator Muavini	
Mehmed Nuri Efendi	1	Sandık Emni	
Osman Talat Efendi	1	Sandık Muavini	
Fahri Efendi	1	Manifesto Memuru	
Münhaldir.	1	Cava ve Hind Lisanı Mütercimi	
Mehmed Necib Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	Cidde Rüsûmât Merkez İdaresi
Mehmed Said Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Mehmed Ali Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Mehmed Ali Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Niyazi Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Derviş Efendi	1	Anbar ve Eşya-yı Ayniye Vekili	
Seyyid Hasan Efendi	1	Anbar Memur Refikı	
Kasım Efendi	1	Anbar Kâtibi	
Seyyid Hüseyin Efendi	1	Kapı Memuru	
Said Zehirî Efendi	1	Kapı Memuru	
Mustafa Tevfik Efendi	1	Kapı Memuru	

Şükrü Efendi	2	Kapı Memuru	
Hüseyin Tavîl Efendi	1	Markatör	
Abdi Efendi	1	Markatör	
	11	Muhafaza Memuru	
Mustafa Efendi	1	Müdür	
Asrar Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Halil Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	Yenbu 'u'l-bahr Rüsûmât Müdüriyeti
Mehmed Mahbub Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
	2	Muhafaza Memuru	
Mehmed Reşid Efendi	1	Memur	Emlah Rüsûmât Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
Mustafa Tevfik Efendi	1	Memur	
Zeki Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	Elvech Rüsûmât Memuriyeti
Ali Halil Efendi	1	Kâtib, Muayene Memuru ve Kantarcı	
	2	Muhafaza Memuru	
Şükrü Efendi	1	Memur	
İbrahim Ziya Efendi	1	Muayene Memuru ve Anbar Kâtibi	Zaba Rüsûmât Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Memur	
Yusuf Ziya Efendi	1	Kâtib, Muayene Memuru ve Kantarcı	Kunfuda Rüsûmât Memuriyeti
	3	Muhafaza Memuru	
Abbas Allâm Efendi	1	Memur	Râbi 'Rüsûmât Memuriyeti
	3	Muhafaza Memuru	
Beşir Efendi	1	Memur	
Mustafa Bedreddin Efendi	1	Kâtib	Akabe Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Memur	Kisare Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Ali Rıza Bey	1	Başmüdür	
Nuri Efendi	1	Muhasebe Başkâtibi	Maa-Mülhakât Yemen Rüsûmât Başmüdüriyeti
Mustafa Lâmi Efendi	1	Başkâtib	

Mehmed Hüseyin Efendi	1	Kimyager	
Abdullah Receb Efendi	1	Birinci Sınıf Kâtib	
Nuri Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Hasan Fevzi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Meşhu Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Seyyid Ali Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Rıfkı Efendi	1	Başkâtib	
Yusuf Efendi	1	İstimator	
Münir Efendi	1	Manifesto Kâtibi	
Mehmed Yaş Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Muhyiddin Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Münib Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ahmed Ziliğî Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Süleyman Akikî Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Seyyid Ubeyd Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Kâmil Efendi	1	Sandık Emini	
Ömer Efendi	1	Anbar ve Eşya-yı Ayniye Memuru	Hudeyde Rüsûmât Merkez İdaresi
Seyyid Mahfuz Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Hüseyin Hilmi Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Mehmed Yakub Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Abdurrahman Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
Seyyid Ömer Efendi	1	Kapı Kâtibi	
Ferhad Efendi	1	Kapı Memuru	
Mehmed Servet Efendi	1	Kapı Memuru	
Ferec Efendi	1	İskele Memuru	
Cevher Efendi	1	İskele Memuru	
Hasan Tahsin	1	İskele Memuru	

Efendi			
Mehmed Ramiz Efendi	1	İskele Memuru ve Üçüncü Sınıf Kâtib	
Ziver Efendi	1	Sermuhafaza Memuru	
	20	Muhafaza Memuru	
	6	Sandalcı	
Ahmed Akif Efendi	1	Müdür	
Hasan Sâmi Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib ve Sandık Emini	Lhayye Rüsûmât Müdüriyeti
Halil Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Abbas Efendi	1	Muayene Memuru	
Ali Efendi	1	İskele Memuru	
	15	Muhafaza Memuru	
Hasan Necmeddin Efendi	1	Memur	Kamran Rüsûmât Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
İbrahim Rüstem Efendi	1	Memur	Huleyf Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Memur	
	3	Muhafaza Memuru	Midi Rüsûmât Memuriyeti
Münhaldir.	1	Memur	
	2	Muhafaza Memuru	Elvesim Rüsûmât Memuriyeti
Seyyid Haşim Efendi	1	Memur	
	1	Muhafaza Memuru	Fersan Rüsûmât Memuriyeti
Ahmed Şevki Efendi	1	Memur	
Ahmed Yahya Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib ve Sandık Emini	Maha Rüsûmât Memuriyeti
Sabri Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
	6	Muhafaza Memuru	
İbrahim Derviş Efendi	1	Memur	
Münhaldir.	1	Kâtib	Hoha Rüsûmât Memuriyeti
	5	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Memur	Cizan Rüsûmât Merkez

Münhaldir.	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	Memuriyeti
Ömer Efendi	1	Muayene Memuru ve Kantarcı	
	5	Muhafaza Memuru	
Mehmed Nuri Efendi	1	Memur	Re's-i Kütüb Rüsûmât Memuriyeti
	4	Muhafaza Memuru	
İsmail Rüşdü Efendi	1	Merkez Memuru	Şeyh Said Rüsûmât Memuriyeti
Münhaldir.	1	Kâtib	
	4	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Memur	İbni Abbas Rüsûmât Memuriyeti
	3	Muhafaza Memuru	
Muharrem Efendi	1	Memur	Ali bin Yakub Rüsûmât Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Memur	Faze Rüsûmât Memuriyeti
	4	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Memur	Debâb Rüsûmât Memuriyeti
	6	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Memur	Çah Rüsûmât Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Memur	Galif'a Rüsûmât Memuriyeti
	17	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Memur	Zehareyn Rüsûmât Memuriyeti
	6	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Memur	Kede Rüsûmât Memuriyeti
	10	Muhafaza Memuru	
Münhaldir	1	Memur	Katarya Rüsûmât Memuriyeti
	8	Muhafaza Memuru	
Besim Bey	1	Başmüdür	
Hakkı Bey	1	Muhasebe Başkâtibi	
Fehmi Efendi	1	Tahrirât Başkâtibi	
Ali Hikmet Efendi	1	Sandık Emîni	
Hüsnü Efendi	1	İmam	Maa-Mülhakât Trabzon Rüsûmât Başmüdüriyeti
Ahmed Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Zühdü Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Mehmed Kâmil Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Yusuf Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	

Hasan Fehmi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Hakkı Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Murad Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Kemal Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed Ali Bey	1	Müdür	
Mehmed Bey	1	Başkâtib	Trabzon Rüsûmât Müdüriyeti
Hasan Tahsin Efendi	1	Kimyager Yüzbaşı	
Osman Nuri Efendi	1	Memur	
Ali Rıza Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emni	Mumhaneönü Rüsûmât Memuriyeti
Hasan Fehmi Efendi	1	Muayene Memuru	
	4	Muhafaza Memuru	
Mehmed Ali Efendi	1	Memur	
Osman Remzi Efendi	1	Kâtib	Poethâne Rüsûmât Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
İbrahim Edhem Efendi	1	Müdür	
Mehmed Râtib Efendi	1	Başkâtib ve Sandık Emni	
Halil Efendi	1	Kâtib	
Hayrullah Efendi	1	Tahrirât Kâtibi	
Lütfi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Yusuf Nidai Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Osman Hilmi Efendi	1	Muayene Memuru	Trabzon Transit ve Dâhiliye Gümrüğü Müdüriyeti
Hüseyin Hüsnü Efendi	1	Muayene Memuru	
Hacı Salih Efendi	1	Muayene Memuru	
Şakir Efendi	1	Anbar Memuru	
Mehmed Nuri Efendi	1	Anbar Memuru	
Ahmed Nafiz Efendi	1	Kapı Memuru	
Ahmed Efendi	1	Kurşun Mühür Memuru	

Ziya Efendi	1	Muhasib	
Mustafa Efendi	1	Sermuhafaza Memuru	
	10	Muhafaza Memuru	
	3	Sandalcı	
Hafız Ömer Efendi	1	Memur	Büyükliman Rüsûmât Memuriyeti
	3	Muhafaza Memuru	
Ahmed Hamdi Efendi	1	Memur	Ülgün Rüsûmât Memuriyeti
	3	Muhafaza Memuru	
Mehmed Hilmi Efendi	1	Memur	
Mehmed Şükrü Efendi	1	Kâtib	Sürmene Rüsûmât Memuriyeti
	6	Muhafaza Memuru	
Hüsnü Efendi	1	Memur	
	1	Muhafaza Memuru	Araklı Rüsûmât Memuriyeti
Sıdkı Bey	1	Müdür	
Ahmed Muhtar Efendi	1	Başkâtib	
Galib Efendi	1	İstimator	
Ahmed Necib Efendi	1	Muhasebe Kâtibi	
Hüseyin Hüsnü Efendi	1	Kâtib	
Ahmed Sâib Efendi	1	Kâtib	
İbrahim Efendi	1	Sandık Emni	
Ömer Lütfi Efendi	1	Manifesto Kâtibi	Giresun Rüsûmât Müdüriyeti
Mehmed Mahir Efendi	1	Muayene Memuru	
Hüseyin Kâzım Efendi	1	Muayene Memuru	
Aziz Efendi	1	Muayene Memuru	
Abdurrahman Efendi	1	Muayene Memuru	
Niyazi Efendi	1	Kapı Memuru	
Hüsnü Efendi	1	Anbar Memuru	
Süleyman Sıdkı Efendi	1	Markatör	

	6	Muhafaza Memuru	
	3	Sandalcı	
Zeynelabidin Efendi	1	Memur	Tirebolu Rüsûmât Memuriyeti
Kemal Efendi	1	Kâtib	
	2	Muhafaza Memuru	
Osman Nuri Efendi	1	Memur	Espiye Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Câzim Efendi	1	Memur	
Hüseyin Cemal Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emni	
Mehmed Efendi	1	Kâtib	
Hüseyin Hıfzı Efendi	1	Muayene Memuru	Ordu Rüsûmât Memuriyeti
Ahmed Efendi	1	Muayene ve Anbar Memuru	
	3	Muhafaza Memuru	
Mehmed Tevfik Efendi	1	Memur	Kozağzı Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Tahsin Efendi	1	Memur	Bulancak Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Hakkı Bey	1	Müdür	
Rasim Efendi	1	Başkâtib	
Süleyman Salim Efendi	1	Kimyager	
Kâzım Efendi	1	İstimator	
Süleyman Efendi	1	İstimator Muavini	
Rıfat Efendi	1	Sandık Emni	
İsmail Efendi	1	Kâtib	
Halis Efendi	1	Tahrirât Kâtibi	Samsun Rüsûmât Merkez Müdüriyeti
Rıza Efendi	1	Kâtib	
Süleyman Efendi	1	Kâtib	
Ali Rıza Efendi	1	Kâtib	
Münhaldir.	1	Kâtib	
Abdullah Efendi	1	Manifesto Memuru	
Dikran Efendi	1	Manifesto Kâtibi	
Ahmed Efendi	1	Anbar ve Eşya-yı Ayniye Memuru	

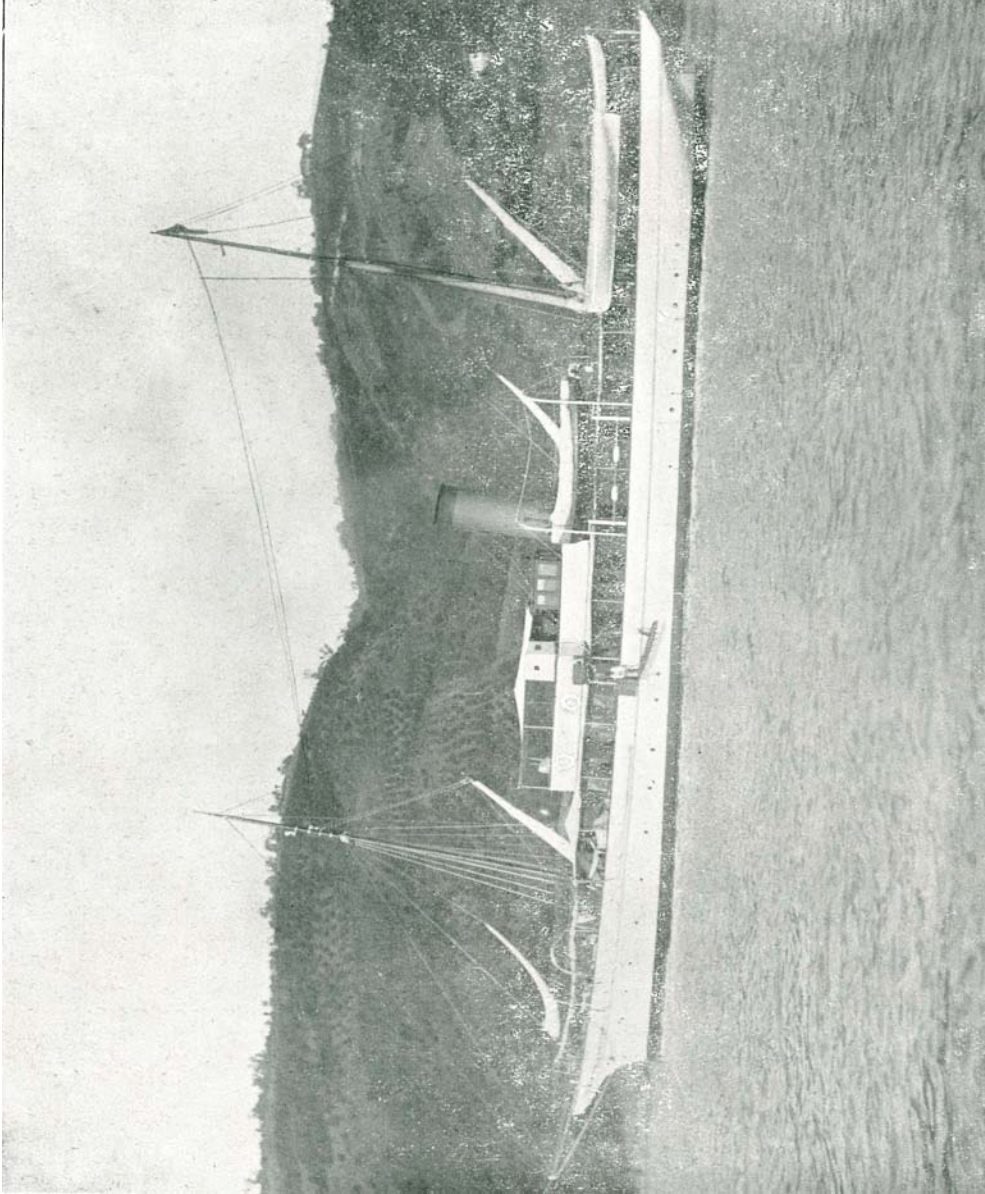
Osman Efendi	1	Anbar Memur Refikı	
Oseb Yaver Efendi	1	Muayene Memuru	
Mehmed Şevket Efendi	1	Muayene Memuru	
Abdullah Efendi	1	Muayene Memuru	
Mehmed Efendi	1	Muayene Memuru	
Bilâl Efendi	1	Muayene Memuru	
Emin Efendi	1	Muayene Memuru	
Hasan Tahsin Efendi	1	Muayene Memuru	
İbrahim Hakkı Efendi	1	Salon Memuru	
Hasan Tahsin Efendi	1	Kapı Memuru	
Halim Efendi	1	Kapı Memuru	
Mahmud Efendi	1	Kapı Memuru	
Abbas Efendi	1	Markatör	
Neşet Efendi	1	Markatör	
Hasan Tahsin Efendi	1	Sermuhafaza Memuru	
	8	Muhafaza Memuru	
	1	Sandalcı	
Salih Sırrı Efendi	1	Memur	Samsun Postahâne Memuriyeti
	3	Sandalcı	
İbrahim Efendi	1	Muhafaza Memuru	Alaçam Muhafaza Memuriyeti
Emin Efendi	1	Muhafaza Memuru	Terme Muhafaza Memuriyeti
Mehmed Nuri Efendi	1	Muhafaza Memuru	Çarşamba Muhafaza Memuriyeti
Salim Efendi	1	Memur	
	2	Muhafaza Memuru	Fatsa Rüsûmât Memuriyeti
Mehmed Tevfik Efendi	1	Memur	
İbrahim Şevket Efendi	1	Kâtib	Ünye Rüsûmât Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
Behçet Efendi	1	Merkez Memuru	
Esad Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emini	Sinob Rüsûmât Merkez Memuriyeti

Mehmed İzzet Efendi	2	Kâtib	
	1	Muhafaza Memuru	
Ali Efendi	1	Muhafaza Memuru	Çakıroğlu Muhafaza Memuriyeti
Osman Efendi	1	Muhafaza Memuru	Ayancık Muhafaza Memuriyeti
Nuri Efendi	1	Muhafaza Memuru	Gerze Muhafaza Memuriyeti
Ahmed İzzet Efendi	1	Müdür	
Hakkı Efendi	1	Başkâtib	
Adil Efendi	1	İstimator	
Hüseyin Efendi	1	Sandık Emni	
Hüsnü Efendi	1	Kâtib	
Abdürrezzak Efendi	1	Kâtib	
Mehmed Nuri Efendi	1	Kâtib	İnebolu Rüsûmât Müdüriyeti
Yanko Efendi	1	Manifesto Kâtibi	
Hayri Efendi	1	Muayene Memuru	
İsmail Hakkı Efendi	1	Muayene Memuru	
Mustafa Fevzi Efendi	1	Anbar Memuru	
Mehmed Emin Efendi	1	İskele Memuru ve Markatör	
Şevki Efendi	1	Kapı Memuru	
	3	Muhafaza Memuru	
Ahmed Zihni Efendi	1	Memur	Cide Rüsûmât Memuriyeti
	3	Muhafaza Memuru	
Hacı Hüseyin Efendi	1	Muhafaza Memuru	Hoşalay Muhafaza Memuriyeti
Ömer Efendi	1	Muhafaza Memuru	İliş Muhafaza Memuriyeti
Feyzi Efendi	1	Muhafaza Memuru	Örine Muhafaza Memuriyeti
Hasan Efendi	1	Muhafaza Memuru	Abana Muhafaza Memuriyeti
Mehmed Nuri Efendi	1	Muhafaza Memuru	Çatalzeytin Muhafaza Memuriyeti
Emin Efendi	1	Müdür	
İsmail Hakkı	1	Başkâtib	Rize Rüsûmât Müdüriyeti

Efendi			
Arslan Fehmi Efendi	1	Sandık Emını	
Hamza Efendi	1	Kâtib	
Mahmud Bedi Efendi	1	Anbar Memuru ve Kâtib	
Ata Efendi		Manifesto Memuru ve Kâtib	
Süleyman Sami Efendi	1	Muayene Memuru	
	4	Muhafaza Memuru	
	7	Sandalcı	
Ömer Lütfi Efendi	1	Memur	
	2	Muhafaza Memuru	
Hasan Hakkı Efendi	1	Memur	Yalıboyu Rüsûmât Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
Mehmed Nuri Efendi	1	Memur	Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Mustafa Efendi	1	Memur	
Receb Efendi	1	Kâtib	Atina Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Ahmed Hamdi Efendi	1	Memur	Ardeşen Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Kadri Efendi	1	Memur	Vıçe Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
İsmail Hakkı Efendi	1	Memur	Hopa Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Hasan Efendi	1	Muhafaza Memuru	Eskarsini Muhafaza Memuru
Hafız Fehmi Efendi	1	Memur	Arhavi Rüsûmât Memuriyeti
Cemal Efendi	1	Kâtib	
	1	Muhafaza Memuru	
Mahmud Efendi	1	Memur	Ab u İslah Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Ahmed Efendi	1	Memur	Mepavri Rüsûmât

	1	Muhafaza Memuru	Memuriyeti
Asım Bey	1	Müdür	
Abdülvâhid Efendi	1	Başkâtib	
İbrahim Hakkı Efendi	1	İstimator	
Hilmi Efendi	1	Kâtib	
İbrahim Hakkı Efendi	1	Kâtib	
Osman Nuri Efendi	1	Kâtib	Erzurum Rüsûmât Müdüriyeti
Abdullah Ferid Efendi	1	Sandık Emni	
İsmail Efendi	1	Transit Memuru	
Tevfik Efendi	1	Transit Kâtibi	
Mustafa Efendi	1	Muayene Memuru	
Zeki Efendi	1	Muayene Memuru	
Tevfik Efendi	1	Anbar Memuru	
Münir Efendi	1	Muayene ve kurşun Mühür Memuru	
	3	Muhafaza Memuru	
Ali Rıza Efendi	1	Memur	
Tevfik Efendi	1	Kâtib ve Muayene Memuru	
Ali Rıza Efendi	1	Kâtib	
Mehmed Efendi	1	Kâtib	
Abdülhamid Efendi	1	Anbar Memuru	Kötek Rüsûmât Memuriyeti
İsmail Hakkı Efendi	1	Kapı Memuru	
Arif Efendi	1	Muayene Memuru	
	5	Süvari Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Memur	Karakilise Rüsûmât Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
Rıfat Efendi	1	Memur	Kaleboğazı Rüsûmât Memuriyeti
	3	Muhafaza Memuru	
Ahmed Ferid Efendi	1	Muhafaza Memuru	Evhur Muhafaza Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Şaban Efendi	1	Muhafaza Memuru	Hud Muhafaza Memuriyeti

Hüsnü Efendi	1	Muhafaza Memuru	Eskiköy Muhafaza
	1	Muhafaza Memuru	Memuriyeti
Mustafa Vehbi Efendi	1	Memur	Milev Muhafaza
	2	Muhafaza Memuru	Memuriyeti
Hüseyin Avni Efendi	1	Memur	
Ali Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emini	
Yusuf Ziya Efendi	1	Kâtib ve Muayene Memuru	Hakkâri Rüsûmât Merkez
	1	Süvari Muhafaza Memuru	Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
Münhaldir.	1	Memur	
	2	Süvari Muhafaza Memuru	Gevar Rüsûmât Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	
Halil Efendi	1	Memur	
	1	Süvari Muhafaza Memuru	Deyr Rüsûmât Memuriyeti
Şamil Efendi	1	Memur	Koçkiran Rüsûmât
	1	Muhafaza Memuru	Me[mu]riyeti

Rûsûmât'ın Vazife Vapuru

Esâmî	Aded-i Memurîn	Nev'-i Memuriyet	
Ali Rıza Efendi	1	Memur	
	1	Süvari Muhafaza Memuru	Çıklık Rûsûmât Memuriyeti
Mehmed Vasfi Efendi	1	Memur	
	1	Süvari Muhafaza Memuru	Râzı Rûsûmât Memuriyeti
Şemseddin Efendi	1	Memur	
	1	Süvari Muhafaza Memuru	Şemdinan Rûsûmât Memuriyeti

	1	Muhafaza Memuru	
Şevki Efendi	1	Merkez Memuru	
Tevfik Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emini	
İrfan Efendi	1	Kâtib	
Hacı Mehmed Efendi	1	İmam	
Mehmed Bedreddin Efendi	1	Transit Kâtibi	Kızıldize Merkez Rüsûmât Memuriyeti
Ahmed Tahir Efendi	1	Muayene Memuru	
Abdülaziz Efendi	1	Anbar Memuru	
	2	Süvari Muhafaza Memuru	
	3	Muhafaza Memuru	
Abdullah Efendi	1	Muhafaza Memuru	İncesu Muhafaza Memuriyeti
Fazlı Efendi	1	Muhafaza Memuru	Kuştaban Muhafaza Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
İrfan Efendi	1	Memur	Gürcübulak Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Fuad Efendi	1	Memur	
Münhaldir.	1	Muhafaza Memuru	
Nazif Efendi	1	Kâtib	
Mustafa Zühdü Efendi	1	Muayene Memuru	Kurâ-yı Süflâ Rüsûmât Memuriyeti
	1	Süvari Muhafaza Memuru	
	1	Muhafaza Memuru	
Ferid Efendi	1	Memur	
Hafız Mustafa Efendi	1	Kâtib	
	1	Süvari Muhafaza Memuru	Çat Rüsûmât Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Kâmil Efendi	1	Muhafaza Memuru	Tırnak Muhafaza Memuriyeti
Hacı Mehmed Efendi	1	Muhafaza Memuru	Ahteler Muhafaza Memuriyeti
Şevki Bey	1	Başmüdür	Maa-Mülhakât Edirne Rüsûmât Başmüdüriyeti
Fuad Efendi	1	Kontrol Memuru	

Simyat Efendi	1	Kontrol Muavini
Abdurrahim Efendi	1	Muhasebe Başkâtibi
Şevki Bey	1	Tahrirât Başkâtibi
Tevfik Efendi	1	Kimyager
Mahmud Hamdi Efendi	1	İstimator
Hüseyin Hüsnü Efendi	1	Birinci Sınıf Kâtib
İhsan Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib
Ali Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib
Hasan Hilmi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Mehmed Hilmi Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Musa Kâzım Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
İsmail Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Mehmed Ali Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib
Hayreddin Efendi	1	Sandık Emni
Ahmed Efendi	1	Anbar ve [Ma]nifesto Memuru
Rupen Efendi	1	Manifesto Memuru
Hasan Tahsin Efendi	1	Muayene Memuru
Celâl Efendi	1	Muayene Memuru
Hüseyin Hüsnü Efendi	1	Muayene Memuru
Şerefeddin Efendi	1	Muayene Memuru
Mahmud Efendi	1	Kapı Memuru
Kâzım Efendi	1	Birinci Sınıf Muhafaza Memuru
Raif Efendi	1	Birinci Sınıf Muhafaza Memuru
Mahmud Efendi	1	Birinci Sınıf Muhafaza Memuru
Mehmed Şevki Efendi	1	Birinci Sınıf Muhafaza Memuru
Bekir Efendi	1	Birinci Sınıf Muhafaza Memuru
Rahmi Efendi	1	Birinci Sınıf

		Muhafaza Memuru	
Mehmed Nâmi Efendi	1	Birinci Sınıf Muhafaza Memuru	
	1		
İbrahim Efendi	1	Memur	Edirne Postahâne Memuriyeti
	1	Muhafaza Memuru	
Kasım Efendi	1	Memur	
Ahmed Nuri Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emini	
	1	Süvari Muhafaza Memuru	Teke Rüsûmât Memuriyeti
	2	Piyade Muhafaza Memuru	
Salih Efendi	1	Memur	
Zekâi Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emini	
	1	Süvari Muhafaza Memuru	Tatarköy Rüsûmât Memuriyeti
	1	Piyade Muhafaza Memuru	
Zekeriya Efendi	1	Memur	
	1	Süvari Muhafaza Memuru	Gaydahor Rüsûmât Memuriyeti
	2	Piyade Muhafaza Memuru	
Tevfik Efendi	1	Memur	
	2	Piyade Muhafaza Memuru	İnöz Rüsûmât Memuriyeti
Muharrem Eşref Efendi	1	Memur	
	2	Piyade Muhafaza Memuru	Kurutaş Rüsûmât Memuriyeti
	2	Muhafaza Memuru	Dragodine Rüsûmât Memuriyeti
Ziya Bey	1	Memur ve İstimator	
Neşet Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emini	
	1	Süvari Muhafaza Memuru	Mustafapaşa Rüsûmât Merkez Memuriyeti
	2	Piyade Muhafaza Memuru	
Edhem Efendi	1	Memur	Çirmen Rüsûmât

Cemal Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emini	Memuriyeti
	5	Birinci Sınıf Muhafaza Memuru	
	2	Çirmenkapısı Muhafaza Memuru	
Galib Bey	1	Müdür	
İsmail Hakkı Efendi	1	Başkâtib ve Sandık Emini	
Hayri Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Mustafa Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Muzaffer Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	Dimetoka Rüsûmât Müdüriyeti
Burhaneddin Efendi	1	Manifesto ve Anbar Memuru	
Mustafa Efendi	1	Muayene Memuru	
Ahmed Hamdi Efendi	1	Muayene Memuru	
	4	Birinci Sınıf Muhafaza Memuru	
İbrahim Efendi	1	Memur	
Hüseyin Hüsnü Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emini	Mandıra Rüsûmât Memuriyeti
	3	Birinci Sınıf Muhafaza Memuru	
	2	Mandıraköprüsü Muhafaza Memuru	
Ahmed Şükrü Efendi	1	Memur	
	1	Süvari Muhafaza Memuru	Tilkiköy Rüsûmât Merkez Memuriyeti
	2	Piyade Muhafaza Memuru	
Salih Efendi	1	Memur	
	2	Piyade Muhafaza Memuru	Adaköy Rüsûmât Memuriyeti
Nazmi Efendi	1	Memur	
	1	Süvari Muhafaza Memuru	İpsala Rüsûmât Memuriyeti
	3	Piyade Muhafaza Memuru	
Cevdet Efendi	1	Merkez Memuru	Malkoçlar Rüsûmât Memuriyeti
Yusuf Kâmil	1	Kâtib ve Sandık	

Efendi		Emini	
	2	Süvari Muhafaza Memuru	
	2	Piyade Muhafaza Memuru	
Mahmud Remzi Efendi	1	Memur	İğneada Rüsûmât Memuriyeti
	2	Süvari Muhafaza Memuru	
Mustafa Efendi	1	Memur	
	1	Süvari Muhafaza Memuru	Midye Rüsûmât Memuriyeti
	1	Piyade Muhafaza Memuru	
Ahmed Refik Efendi	1	Memur	Dereköy Rüsûmât Memuriyeti
Ali Efendi	1	Memur	Ayastefanos Rüsûmât Memuriyeti
	1	Süvari Muhafaza Memuru	
Cemil Efendi	1	Memur	Demirköy Rüsûmât Memuriyeti
	1	Süvari Muhafaza Memuru	
Mehmed Nuri Efendi	1	Memur	Bodime Rüsûmât Memuriyeti
	1	Süvari Muhafaza Memuru	
İbrahim Efendi	1	Müdür	
İsmail Hakkı Efendi	1	Başkâtib	
Edhem Efendi	1	İstimator	
Muhyiddin Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Şakir Efendi	1	İkinci Sınıf Kâtib	
Salih Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	Maa-Mülhakât Tekfurdağı Rüsûmât Merkez Müdüriyeti
Ali Fuad Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib	
Mehmed Ali Efendi	1	Sandık Emini	
Servet Efendi	1	Manifesto Memuru	
Raif Efendi	1	Muayene Memuru	
Hamdi Efendi	1	Muayene Memuru	
Ahmed Efendi	1	Anbar Memuru	
Mehmed Efendi	1	Kapı Memuru	

Rıza Efendi	1	Sermuhafaza Memuru	
	1	Süvari Muhafaza Memuru	
	6	Piyade Muhafaza Memuru	
Ahmed Cemal Efendi	1	Memur	Marmara Ereğlisi Rüsûmât Memuriyeti
	1	Süvari Muhafaza Memuru	
Azmi Efendi	1	Memur	Şarköy Rüsûmât Memuriyeti
	1	Piyade Muhafaza Memuru	
Mehmed Said Efendi	1	Memur	Hora Rüsûmât Memuriyeti
	1	Piyade Muhafaza Memuru	
Mehmed Efendi	1	Memur	Bergos Rüsûmât Memuriyeti
Cemal Efendi	1	Memur	Benados Rüsûmât Memuriyeti
	1	Piyade Muhafaza Memuru	
Necib Efendi	1	Memur	
Münhaldir.	1	Kâtib ve Sandık Emini	
Cemal Efendi	1	Kâtib	
Hasan Rıfat Efendi	1	Muayene Memuru	Silivri Rüsûmât Memuriyeti
	1	Süvari Muhafaza Memuru	
	1	Piyade Muhafaza Memuru	
Hacı İsmail Efendi	1	Memur	Papaslı Rüsûmât Memuriyeti
Kadri Efendi	1	Memur	Bigados Rüsûmât Memuriyeti
Cevdet Efendi	1	Memur	Şehteros Rüsûmât Memuriyeti
	1	Piyade Muhafaza Memuru	
Faik Efendi	1	Memur	Çekmece-i Kebir ve Kalikratya Rüsûmât Memuriyeti
Hulusi Bey	1	Müdür	Gelibolu Rüsûmât

Rüşdü Efendi	1	Başkâtib ve İstimator	Müdüriyeti
Mehmed Faik Efendi	1	Üçüncü Sınıf Kâtib ve Sandık Emini	
Salih Efendi	1	Anbar ve Eşya-yı Ayniye Memuru	
Nuri Efendi	1	Muayene Memuru	
Dikran Efendi	1	Manifesto Memuru	
Ahmed Efendi	1	Kapı Memuru	
Mustafa Efendi	1	Kapı Kâtibi	
	4	Piyade Muhafaza Memuru	
	1	Galata Mevkii Muhafaza Memuru	
	1	Bolayır Mevkii Muhafaza Memuru	
	1	Karaçalı Mevkii Muhafaza Memuru	
	1	Eksamil Mevkii Muhafaza Memuru	
Ömer Efendi	1	Memur	Lapseki Rüsûmât Memuriyeti
	1	Çardak Mevkii Muhafaza Memuru	
Mehmed Efendi	1	Memur	
	1	Piyade Muhafaza Memuru	Ebrice Rüsûmât Memuriyeti
Şevket Efendi	1	Memur	
Şekib Efendi	1	Kâtib ve Sandık Emini	
Mehmed Behzad Efendi	1	Muayene Memuru	
Yusuf Efendi	1	Anbar ve Manifesto Memuru	Mürefte Rüsûmât Memuriyeti
	1	Süvari Muhafaza Memuru	
	2	Piyade Muhafaza Memuru	
İbrahim Edhem Efendi	1	Memur	
	1	Piyade Muhafaza Memuru	Ganoz Rüsûmât Memuriyeti

GÜMRÜKLERİN SURET-İ VAZ' VE TE'SİSİ

İnsanlar ber-muktezâ-yı hilkat-i hâl cemiyetde yaşamakta oldukları ve yaşamak için lâzım olan mevâddı bir ferd veya bir memleket vücuda getiremeyerek muâvenet-i âhara, akvâm ve memâlik-i sâireye müracaatda muztar ve mecbur buldukları için kanun-ı teâvüne tevfikân bir adamın yapamayacağını diğerinden ve bir mahalde bulunmayan eşyayı âhar mahalden tedârük etmekde ve bunun icrası dahi ticaret gibi bir vâsıta-i müstakbeleye muhtac idüğü nâ-kâbil-i inkâr bir hakikat bulunmakta olduğu hâlde her nasılsa ezmine-i sâlifede bu dakâyıka bi-hakkın kesb-i vukûf edilemeyerek ecnebilerle icra-yı münasebet ve ticareti vatanları hakkında gayet muzır add ile umûr-ı ticariyelerini yalnız kendi memleketlerine hasretmek ve kendi memleketlerine mahsus âsâr vücuda getirmek fikrini kabul etmişler ve hatta sanayi'-i dâhiliyeyi muhafaza etmek ve dâhil-i memâlikde bulunan mahsulât-ı tabî'iyeden yalnız kendilerini müstefid etmek üzere her tarafda haricden eşya idhâlini men' etmişler idi.

Bu mümâna'at akvâm-ı kadîme-i şarkiyede o derecede hâr ve şedîd bir şekil almışdı ki, hatta İranîler, Babilîlerin memâlik-i İraniye'de ticaretlerini men' için limanlarına ve sefâin-i ticariyenin dâhil olabilecekleri enhârın manâsıbına sedler inşasıyla oralarını nâ-kâbil-i takarrüb bir hâle ifrâğ etmişler idi. Fakat sonraları yavaş yavaş bu usulün mazarrat ve sakâmeti anlaşılaraq muamelât-ı ticariyeye biraz daha sühûlet-i cereyan verilmiş ve esasen insanların yekdiğeriyle nerede bulunurlar ise bulunsunlar muvânesete fitraten mecburiyetleri ve ihtiyacât-ı beşeriyenin günden güne tekessürü tabî'î bulunmuş ve bu sâikin te'siriyle kurûn-ı vüstâda memâlik-i şarkiyeye ile garbiyeye beyninde münasebât-ı ticariye terakkîye yüz tutarak ve ara sıra iki taraftan verilen me'zuniyetler üzerine sefâin-i ticariye iki memleket sevâhilinde âmed şüd ederek ticaret etmeğe başlamışlar idi. Zaman ilerledikçe münasebât-ı beynelmilel dahi aynı derecede peydâ-yı ehemmiyet ve terakkî eylediğinden efrâd-ı beşerin mesaisinden diğerinin hisseyâb-ı nef' edilmesi hususu cemiyet-i beşeriyenin refah [u] saadetini te'min eden esbâb-ı asliyeden olduğu anlaşılaraq bu husus-ı mühimmin münasebâtında bulunan her iki tarafın menfaatini sıyâneten devletler arasında ticaret muâhedeleri akdetmek suretiyle tanzim ve ıslahına lüzum hâsıl olmuş ve bu yüzden birçok muahedât-ı ticariye akdedilip muamele-i dâd ü sitedin terakkî ve teâlîsine beyne'l-akvâm ikdâm-ı tam olunmuşdur ki, bu da idhâlât, ihracât gibi iki büyük muameleyi vücuda getirmiştir. İşte bu suretle teessüs eden mevâridât ve münâkalât muamelâtından efrâdın hey'et-i umumiyesinde, yani devletlerce dahi bir vergi istîfâsı teemmül edilerek bunun için de gümrükler vaz' ve te'sis olunmuşdur.

GÜMRÜKLERİMİZİN HULÂSA-İ AHVÂL-İ TARİHİYESİ

Memâlik-i Osmaniye gümrükleri Tanzimat-ı Hayriye'nin ilânına kadar suret-i gayr-ı muttaridede kısmen ümenâ ve kısmen de ihale ve iltizam suretiyle idare olunmuşdur. Vaktiyle mahrec, mevrid, yerli, ecnebi kayıtları nazar-ı dikkat ve itibara alınmayarak bir memleketden diğer memlekete gerek bahren ve gerek berren naklolunan her nev' emti'a ve eşya-yı ticariyeden masdariye, reftiye, bâc, ihtisâb, kantariye, kalemiye namlarıyla ve muhtelif hesab ve akçelerle bir takım resimler istîfâ olunurdu. İhtisab, bâc, kantariye namlarıyla istîfâ olunan rüsûm, rüsûm-ı dâhiliyeden ma'dûd olup asıl gümrük resmi âmediye, reftiye, masdariye veya mürûriye namlarıyla istîfâ olunan rüsûm idi. İşbu üç nev' tabirât düvel-i ecnebiye ile ticaret

muâhedeleri akdolundukdan sonra terk olunarak el-yevm müsta‘mel olduğu vechile idhâlât, ihracât, transit rüsûmu ta‘birâtı kabul edilmiştir.

İdhâlât-ı ecnebiyeden gümrük resmi istîfâ etmek için sevâhil ile hudud boylarında bulunan gümrük idarelerinden başka bir de dâhilen bir mahalden diğer mahalle naklolunan eşya-yı dâhiliyeden gümrük resmi ahz olunmak üzere Memâlik-i Şahane'nin nikât-ı muhtelifesinde “dâhilî gümrükleri” nâmı altında bir takım gümrük idareleri te'sis olunmuş ve nizâmât ve kavânîni vaktiyle memâlik-i İslâmiye'de mevzû‘ kavânînden iktibâs edilmiş idiye de bunların vücudu memleketin inkişafât-ı ticariyesine birer mâni‘a teşkil etmekte bulunduğu anlaşıl原因 olarak bilâhare ilga olunmuştur.

Dâhilî gümrüklerinin bizde vaz‘ına sebep-i aslî ancak te'min-i vâridât kazıyyesi idi. Çünkü mezkûr gümrüklerce ol zaman mer‘î olan usul ve muamelât memleketin sanayii, servet-i milliye ve ma‘muriyetini himaye ve tezyîd gibi bir fikr-i esasî ve iktisadiye müstenid bir kaide-i mazbûta ve muttarideye müstenid olmayarak her memleketin icabât-ı mahalliyesine ve ahalinin ülfet ve âdâtına göre vaz‘ ve te'sis kılınmış ve gümrüklerimizde usul ve muamelât pek mütefâvit bir hâlde cereyan etmekte bulunmuş idi. Meselâ Memâlik-i Osmaniye'nin bir tarafında eşya-yı ticariye bir mahalden diğer mahalle nakil ve imrâr olduğu zaman râyic suretiyle yüzde üç resm verdiği halde aynı mal dâhilde sarf olunmayıp da âhar mahalle gönderilir ise ondan yüzde dört alınır ve yine meselâ bir tarafda râyic usulü cârî iken diğer tarafda denk ve yük itibarıyla istîfâ-yı rüsûm edilirdi.

Tanzimat-ı Hayriye'nin ilânına kadar işbu dâhilî gümrükleri böyle suret-i gayr-ı muttaridede idare olundu. Bin iki yüz elli altı tarihinde İstanbul ve Galata cihetlerinde Emtia Gümrüğü nâmı ile birer gümrük idaresi teşkil olunarak Hazine-i Celîle-i Maliye'nin taht-ı emr ve idaresine vaz‘ olundu. Şu kadar ki, emtia gümrükleri üzerinde Maliye Nezâreti'nin müdahalesi bir nezâretten ve hâsılât-ı rüsûmiyeyi hazineye celb ile muamele-i hesabiyelerini görmekten ibaret idi. O vakte kadar gümrük rüsûmuyla birlikde cibâyet olunan ihtisâb rüsûmu tarih-i mezkûrda gümrük rüsûmundan tefrîk olunarak İhtisâb Nezâreti nâmıyla teşkil olunan idareye ve öteden beri ihale ve iltizâm suretiyle idare olunmakta bulunan kereste, meyve, zahire, zecriye gümrükleri de hâli üzere bırakıldı.

İltizâm muamelâtı dahi birkaç gümrük birleştirilerek veyahud gümrük resmine tâbi‘ eşya ayrı ayrı tefrîk olunarak muteber sarrafların taahhüdâtı tahtında Hazine-i Celîle'de alenen müzâyede olunup mültezimlerine ihale olunmak suretiyle cereyan ederdi.

Gümrüklerin ihale suretiyle idare edilmesinden her ne kadar hazinenin masraf ihtiyâr etmemesi gibi zâhiren menfaat görülmekte idiye de hakikatde bu usulün muzır olduğu anlaşılmağa başlamış idi. Vâridât-ı seneviyesi ma‘lum olan bir idarenin gerçi ihaleten idaresi bir dereceye kadar ma‘kul olabilir ise de gümrükler gibi hâsılât-ı sahîha-i seneviyesi suret-i kat‘iyede ta‘yin edilemeyen ve bâ-husus memleketin min-cihetin inzibât-ı dâhilîsine ve idhâlât ve ihracâtı hakkında bi'l-vâsıta daimî bir teftişe taalluku olan vâridâtın idaresi için emanet ile ihale suretlerinden hangisinin menfaat-i devlete muvâfık ve usul-i idare-i memlekete de mutâbık olduğunu tayin etmek güç değildi. İşte senelerce devam etmiş olan iltizâm usulü nihayet yetmiş beş tarihinde son defa olmak üzere terk olunmuş ve gümrüklerin ıslahı dahi taht-ı vücûbda görülerek şeref-sâdır olan irâde-i seniyye mücebince taşrada bulunan bi'l-cümle sevâhil ve kara gümrükleri [12]76 senesi Martı'ndan itibaren on yedi emanete taksim edilerek her birine “emin” unvanıyla birer müdür tayin olunmuş ve vâridât-ı rüsûmiyenin yekûn-ı sahîhi bu tarihten itibaren ma‘lum olmağa başlamış idi. Muahharan taşra gümrüklerinin muamelâtı Maliye'den Dersâdet Emtia Gümrüğü'ne devredilmiş olmakla gerek vâridâtın ve gerek gümrüklere aid kâffe-i muamelâtın temşiyet ve idaresi için Dersâdet Gümrük Emaneti merci‘ ittihâz olundu.

1270 tarihinde Devlet-i Aliyye-i Osmaniye, düvel-i ecnebiye ile akdeylediği ticaret muâhedeleri iktizâsınca tuz ile tütünün idhâlini men' eylediğinden memleha ve duhân idareleri için yeniden nizâmname tanzîm edildi.

Hudud ve sevâhilde bulunan gümrüklerin ahvâl ve suret-i cereyan-ı muamelesine gelince; gümrükler sevâhil gümrükleri, kara gümrükleri, hudud gümrükleri nâmlarıyla üç kısma ayrılmıştı.

Sevâhil gümrükleri, memâlik-i ecnebiyeden gelen ve memâlik-i şahaneden ecnebîye giden eşyanın veyahud dâhilde bir iskeleden diğer iskeleye giden emtia ve mahsulün gümrüğünü istihsâl eylemek vazifesiyle mükellef idi. Tüccar eşyasını herhangi iskeleye çıkarır ise çıkarırsın hîn-i ihracında yüzde üç gümrük ve hîn-i bey'inde veyahud ol iskeleden gerek berren ve gerek bahren diğer bir iskeleye sevk olundukda yüzde iki resm-i munzam ahz olunurdu.

Memâlik-i ecnebiyeye gidecek olan eşya-yı dâhiliyeden iskeleye vürûdunda yüzde dokuz ve gemiye tahmîlinde yüzde üç ki, cem'an yüzde on iki gümrük resmi istifâ olunur ve fakat eşya-yı mezkûrenin kara gümrüklerinden birinde resm-i gümrüğü alınarak tüccarın yedine tezkire verilmiş ise iskele gümrükçüsü tezkire mücebince resm-i aslîyi kara gümrükçüsünden ahz eylerdi.

Dâhil-i Memâlik-i Şahane'de devam etmiş olan asl-ı kadîm kara ve hudud gümrüklerine gelince; bu gümrükler ilk evvel hududlarda küşâd olunmuş ve fakat devr-i fütûhât devam ederek Memâlik-i Şahane'nin hududu tevessü' ve teceddüd etdikçe peyderpey hududlarda diğerleri açılarak evvelki gümrükler dâhilde hâli üzere kalmışdır. Bu gümrükler mahsulât ve ma'mulât-ı dâhiliyeden li-ecli't-ticare âhar bir kazaya nakil ve imrâr olunan emtia ve eşyanın sarfiyât-ı dâhiliye resmini istifâ ederlerdi. Gerçi bir kaza ahâlisi dâhil-i kazada bir kasabadan diğer kasabaya veya bir köyden diğer köye naklettikleri eşya ve erzak için resm-i gümrük itâsına mecbur tutulmamışlar ise de hayme-nişîn olan aşâyir seyyar bulduklarından dolayı onlardan sarfiyât-ı dâhiliye resmi alınır idi.

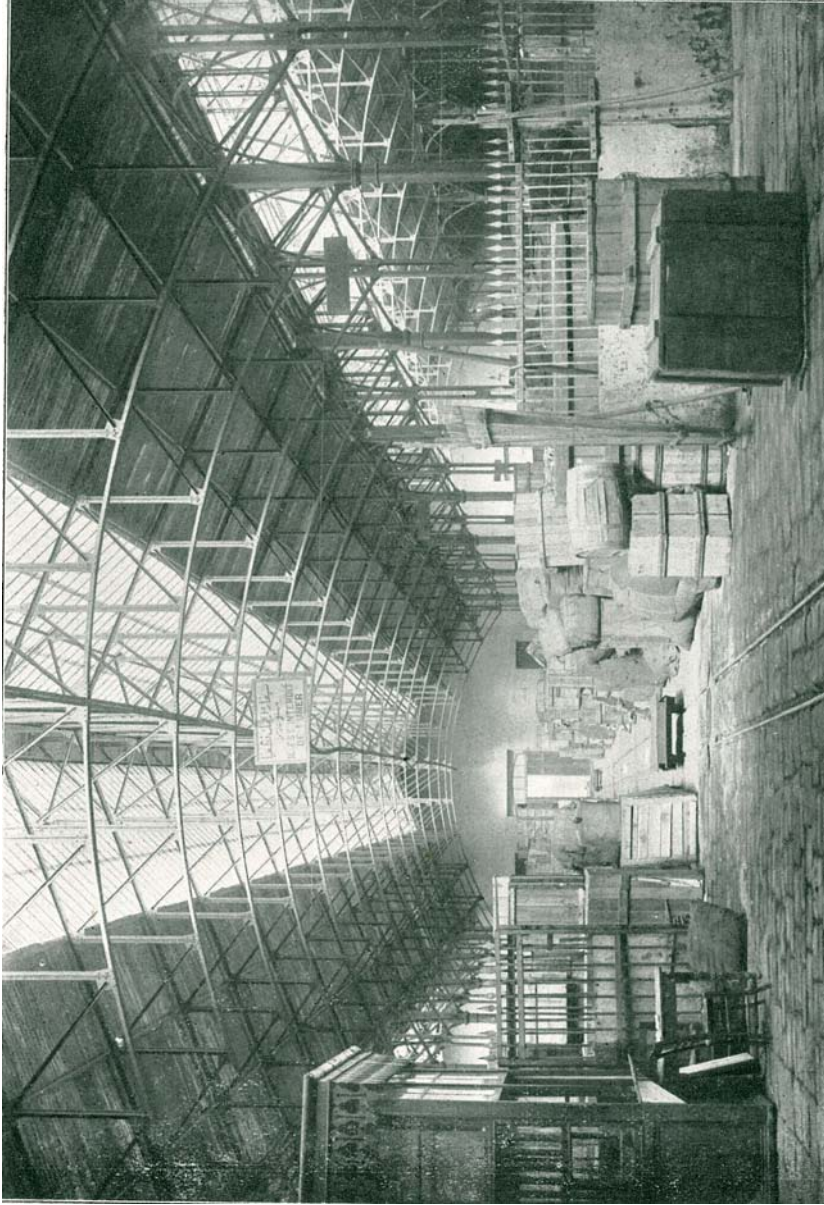
Kara gümrüklerinden iskele gümrüklerine nakil ve tenzîl olunacak emtia ve eşya-yı dâhiliyenin mahrec kara gümrüklerinde sarfiyât-ı dâhiliye resmi depozito olarak alınır ve sahib-i eşyaya hasbî olarak verilen ilmuhaber iskele gümrüğünden zahriyeli olarak ibrâz olduğu takdirde iade olunurdu. Yani bundan da anlaşıldığı üzere bahren vuku bulan ihracât ve idhâlâtın gümrük resmi sevâhil gümrüğüne aid idi.

1287 senesi evâhırına kadar bu suretle devam etmiş olan gümrüklerin ıslahı ve usul ve nizâmâtın tensik ve ikmâli ve emaneten idare edilmekte olan memlehaler ile duhân idarelerinin bir kat daha tanzim-i muamelâtı Bâbiâlice tasvib edilmesi ve düvel-i ecnebiye ile ikinci defa olarak tecdîd olunan ticaret muâhedeleriyle gümrük tarifelerinin tertib ve akdi bu zamana tesadüf etmesi hasebiyle Gümrük Emaneti, Rûsûmât Emaneti unvanına tahvîl ve makam-ı Emanet'e ilk defa Kâni Paşa merhum nasb u tayin olundu. Merhum-ı müşârunileyh gavâmız-ı umûr-ı maliyeye vukûfu olan zevâtın en revîyyetlilerinden olmasıyla memurîn-i mezkûreye tayinini müteâkib zamanın ihtiyacâtına göre mükemmel denilebilecek suretde kaleme alıp Bâbiâli'ye takdim eylemiş olduğu ta'limâtname mündericâtı Bâbiâlice tasvib olunması üzerine mevki'-i tatbik ve icraya konulmuşdur. İşbu ta'limâtname mücebince taşrada bulunan gümrük emanetleri müdürlüğe, memleha müdürleri memurluğa ve duhân nezâretleri dahi müdürlüğe tahvîl olunarak idare-i selâse-i mezkûre müteaddid nezâretlere taksim olunmuşdu.

Adedi on yediye bâliğ olan işbu nezâretler mülga gümrük emînlerinin mukîm buldukları beldelerde teşkil olduğu cihetle nezâret daireleri kemâ fi's-sâbık gümrük emanetlerinin buldukları yerlerde kalmış ve ol zamana kadar gümrük müdürleri gümrük emanetlerine ve memleha memurları memleha müdüriyetine ve duhân müdürleri dahi duhân nezâretlerine müracaat ettikleri halde hasbe't-teşkilât idare-i selâse-i mezkûre doğrudan

doğruya Rûsûmât Nezâretlerine merbût buldukları için umûr ve mesâlih-i me'mûrelerinden dolayı onlar ile muhabereye ve hâsılâtlarıyla irad ve masraflarını hâvî şehri icmâl defterlerini ve bunların evrak ve senedât-ı müteferri'asını vesâireyi mensub oldukları Rûsûmât Nezâretlerine gönderirler idi. Mülga eminler ile duhân nâzırlarına ve memleha yerlerine aid olan nizâm-nâme ve ta'limât-ı matbû'a ve gayr-ı matbû'a Rûsûmât Emanet-i Celîlesi'nden gönderilen muharrerât-ı resmîyede mastûr olan vezâif tamamıyla Rûsûmât nâzırlarına intikal etmiş olduğundan nuzzâr-ı mûmâileyhim onlara müracaatla ifa-yı vazife etmeğe başlamışlar idi. Muamelât-ı rûsûmiyenin mihver-i lâyıkında cereyan edip etmediği ve idarelerde hilâf-ı uhûd ve nizâm bir hâl ü hareket vuku bulup bulmadığını tahkik ve teftiş için müteaddid müfettişler tayin olundu. Teşkilâta kadar bazı gümrüklerin iltizâm suretiyle idare edilmiş olmasından dolayı gümrükçülerin etvâr u ahlâk ve vukûf u iktidarları bittab' nazar-ı ehemmiyete alınmayarak gümrük daireleri bir takım ehliyetsiz kesânla dolmuş ve bu hâl ıslahât-ı vâkı'a ile bittab' kâbil-i tevfiq ve te'lif görülemeyerek Maliye vesâir devâir-i âliyeden umûr-ı hesabiyeye aşına birçok memurlar celb olunup müstevfî maaşlar ile istihdam edilmiş ve hatta memurînin vezâif-i res[mi]yeleriyle muamelât-ı rûsûmiyenin suret-i cereyanı hakkında Kânî Paşa merhum tarafından altmış dört bendi şâmil bir de nizâm-nâme kaleme alınarak irâde-i seniyye ile bin iki yüz yetmiş yedi senesi zarfında mevki'-i icraya konmuş idi.

Kânî Paşa'nın Rûsûmât Emaneti'nde bulunduğu müddetçe pek çok nizâmât ve ıslahât saha-i tatbîke vaz' olunmağla beraber ticaret-i dâhiliyeye îrâs-ı usret ve sekte eyleyen kara gümrükleri ve hatta bin iki yüz doksan tarihiyle mer'iyetine irâde-i seniyye-i hazret-i Padişahî şeref-sânih olan lâyiha üzerine memleketin muamelât-ı ticariyesine bahş-ı sür'at ve sühûlet edilmiştir.

İzmir İdhâlât Anbarı'nın dâhilen görünüşü

Temhîdât-ı mebsûtadan müstebân olmuş olacağı üzere vâridât-ı rûsûmiye zaman-ı kadîmden beri hep râyic-i belde esasına tevfikân kıymet-i eşya üzerinden istîfâ olunmuşdur. Vâkıâ bir aralık 1273 tarihlerine doğru ilk evvel Fransa, muahharan İngiltere, Avusturya, İtalya, İsveç, Danimarka, Belçika, Prusya, İspanya, Felemenk ve Rusya Devletleriyle mün'akid ticaret muâhedenâmelerine merbût tarifeler mücebince gümrük resmi istîfâ olunmuş ise de işbu tarifeler düvel-i müşârunileyhimin her biriyle ayrı ayrı tanzim edilmiş olmasından dolayı bittab' birinin diğeri adem-i mutâbakatı esna-yı tatbikatında bir takım ihtilâflar hudûsuna sebep olmuş ve meselâ birinde bulunan bazı eşyanın diğeri münderic olmaması veyahud birindeki eşyanın kıymeti diğeri aynı bulunmaması gibi ahvâlden istifade-i şahsiyeler te'minine kalkan tüccar kendi menfaatine hangi devletin tarifesi muvâfık ise getirdiği eşyayı oradan getirildiğini iddia ve dermiyân etmek veyahud ilâ yevminâ hâzâ turuk ve vesâit-i nakliyenin tehâlûfû sebebiyle getirilen eşyanın menşe'-i sahîhleri hakkıyla tayin edilememek gibi ahvâl bi'n-netice Hazine-i Celîle'nin ızrârını müeddî olduğu anlaşılacak

tarifelerin tevhîdi karara alınmış ve zaten o sıralarda, yani 1297/1883 tarihinde Düvel-i Muazzama'dan ekserîsiyle mün'akid muâhedenâmelerin müddetleri hitâma resîde olarak ve bazılarıyla tecdîden akd-i muâhede edebilmek zamanı hulûl ederek artık 1299/1884 tarihinde Düvel-i Muazzama'dan hiçbirisi ile muâhede-i ticariye ile bağı bulunmamak hasebiyle bi'l-cümle muâhedâtın mefsûhiyeti ilân ile beraber tecdîd-i muâhedâtla yeni tarifelerin tanzimine değin bi'l-cümle mevâridât-ı ecnebiyeden ya eski tarifeler veyahud kıymet-i râyice mücebince yüzde sekiz resm alınmak hususlarından birinin tercihi lâzım gelerek gerçi ol zaman Rüsûmât Emaneti'nde bulunmuş olan Edib Efendi merhum tarafından ikinci suretin lâyıkiyla ifasındaki imkânsızlıktan ve bir takım suistimalâta meydan açacağından bahisle Bâbîâli'nin nazar-ı dikkati celb olunmak istenilmiş idiye de Düvel-i Muazzama tarafından yakın zamanda tecdîd-i muâhede edileceği cihetle Bâbîâlice kıymet-i râyiceye göre yüzde sekiz resm alınmak sureti bi't-tercih devletlere o yolda ifa-yı tebligât olunmuş ve Rüsûmât Emaneti'ne de 14 Nisan sene 1297 [26 Nisan 1881] tarihinde ona göre emir verilmiş idi. Mûteâkiben devletler ile bi'l-muhabere tecdîden akdi karargîr olan muâhedât esasâtını ihzâr için tayin olunan murahhaslardan mürekkeb Bâbîâli'de bir komisyon in'ikâd ederek müzâkerâta devam eylemiş ve 1302 tarihinde Rüsûmât Emaneti'nde de muâhedât-ı cedîde esasâtına merbût tarifeleri tanzim etmek üzere kezâlik tarafeyn delegelerinden mürekkeb bir Tarife Komisyonu teşekkül etmiş ve her biriyle anlaşarak tanzim edilen tarifeler tarafeyn murahhasları tarafından dahi imza edilmiş idi ve hatta bu cümleden olarak Almanya Devlet-i fâhîmesiyle akdolunan ahidnâme-i ticarete merbût yeni tarifenin mevki'-i mer'iyete konması kesb-i kat'iyet etmişken düvel-i sâire ile tahassul eden bir takım ihtilâfât bunu akîm bırakmış ve yalnız zî-kiyem mücevherât ve sîm ü zer kısmı tatbik olup diğer eşyadan kemâkân kıymet-i râyice üzerinden resm istîfâ edilmekte bulunmuşdur. Bu kıymet-i râyice üzerinden istîfâ-yı rüsûm olunmak usulünün Edib Efendi merhum tarafından keşif ve tahmin olunduğu üzere hakkıyla tayin ve takdir edilememesini vukuât-ı câriye meydan-ı sübûta koymuş ise de muâhedâta merbût tarifelerin mevki'-i mer'iyete çıkamaması hasebiyle bi'z-zarure bu usulde devam edilmekle beraber hiç değilse kısmen suistimalâta mahal bırakılmamak üzere bin üç yüz yirmi beş senesi Ağustosundan [Ağustos 1909] beyânnâme usulü vaz' ve te'sis olunarak ilâ yevminâ hâzâ o suretle vâridât-ı rüsûmiyenin ahz ve cibâyetine devam edilegelmekte bulunmuşdur.

İşte gümrüklerimizin bâlâya nakil ve derc edildiği üzere bugüne kadar geçirmiş olduğu safahât itibarıyla ahvâl-i tarihiyesi üç devreye inkisâm edip, devre-i ûlâyı Osmanlılığın bidâyet-i zuhûrundan Tanzimat-ı Hayriye'nin ilânına kadar güzerân olan müddeti addetmek icab eyledi. Bu müddetin gümrüklere aid mazbûtât-ı tarihiyesi hakkında bu sene ma'lumât elde edilememek hasebiyle bu noksanı ikmâl vazifesini bi'lütîhi'l-Müte'âl sene-i âtiyede daha sâir noksanlarını ikmâl ile saha-i intişâra çıkarılacak olan sâlnâmenin nüsha-i sâniyesi ifa edecektir.

Devre-i sâniye 1255 [1839] tarihten Rüsûmât Emaneti'nin tarih-i teşkili olan [12]78 senesine kadar geçmiş müddettir ki, o zamanın teşkilâtı hakkında bâlâda mümkün olduğu kadar itâ-yı ma'lumât edilebilmiş ve muamelâtına dair istihsâl edilebilen ma'lumât kabîlinden olmak üzere *Mahrec Nizâmnâmesi* nâmıyla ol vakit mevki'-i mer'iyetde tutulan ve hulâsa-i muhteviyâtı her türlü mahsulât-ı dâhiliyenin resm-i gümrüğü kara gümrükleri müstesna olmak üzere mahrec gümrüğünde ve kara gümrüklerinden sevâhile incek mahsulâtın resmi ilk iskelede ve iskeleye inmeyip de âhar bir mahalle naklolunduğu hâlde mahrec kara gümrüğünde alınmasını mutazammın olan ehemmiyetlice bir ta'limâtından başka bir şeye destres olunamamıştır.

Sâlnâmenin neşri tarihine kadar devam edip gelen devre-i sâlisinin ibtidâ-yı hulûlünde bâlâda da zikir ve ityân edildiği üzere bilhassa Kâni Paşa merhumun eser-i himmetiyle pek

çok kavânîn ve nizâmât kaleme alınmış ve bunlar içinde ilk evvel neşrolunan âtîde [*] işaretiyle aynen derc edilen nizâm-nâme ile *Düstûr*'un ikinci cildinin beş yüz elli birinci

* İşbu yetmiş yedi senesinden itibaren ihaleden kurtulmuş ve bi'l-icab müddet-i bâkiye-i ihaleleri fetholunmuş olan Memâlik-i Mahrûse-i Hazret-i Şahane gümrüklerinin idaresine tayin olunacak memurînin vezâif-i müterettibe ve harekât-ı mukteziyesini mübeyyin ta'limât-nâmedir:

Birinci Bend: Zikrolunan gümrükler emaneten idare etdirilmek üzere münasebet-i mevki'iyesine göre müte'addid gümrük emaneti idaresine taksim olunmuş ve her gümrük idaresine bâ-irâde-i seniyye birer gümrük emini tayin kılınmıştır. Ümenâ-yı mûmâileyhim memur buyuruldukları dairelerin merkez ittihâz olunan mahallinde ikamet edecek ve dâhil-i devâir olan sâir mülhakât gümrüklerine dahi gümrük müdürü nâmıyla birer memur tayin olunacaktır.

İkinci Bend: Daireler dâhilinde bulunan mülhakât gümrüklerine tayin olunacak müdürlerin birinci derecesi, yani başlıca yerlerde bulunacak gümrük müdürleri yine gümrük emînlerinin taht-ı emir ve nezâretinde olmak üzere bu taraftan intihâb ve irsâl olunup mâ'adâsı mültezimler vaktinde istihdam kılınmış ve ahvâl-ı mahalliyeye kesb-i vukûf ve ma'lumât etmiş ve hakkında tecrübe sebkât eylemiş olanlardan ve el-hâletü hâzihî muvakkaten müstahdem bulunanlardan vesâir münasib ve muktedir adamlardan olarak kefalet-i kaviye ile ve ümenâ-yı mûmâileyhim ma'rifetleriyle ve fakat merkezlere ziyadece ba'îd olan mülhakât müdürleri bizzat intihab olunamayacağından onlar taraflarından vuku bulacak iş'âra tevfikân mahalleri memurîni vasıtalarıyla ve sıfât-ı muharrereye muvafık suretle tayin kılınacaktır.

Üçüncü Bend: Merkezlerde ikamet edecek gümrük ümenâsı refakatlerine mine'l-kadîm berât ile memur ve idareye muktedir kâtibi olan mahallerden mâ'adâ Hazine-i Celîle ma'rifetiyle birer başkâtib tayin kılınmış idüğinden ümenâ-yı mûmâileyhim merkezlerde lüzumu olacak sandık emînleriyle ketebe ve hademe-i sâireyi ve dâhil-i daire-i idareleri bulunan mülhakât gümrükleri müdürlerinin maiyetlerinde iktizâsına ve derece-i cesâmetine göre istihdam olunacak sandık emînleriyle kezâlik ketebe ve hademeyi bend-i sâbıkda beyân olunduğu vechile mukaddem gümrük hizmetinde istihdam olunarak haklarında tecrübe sebkât etmiş olan kimesnelere vesâir münasib olanlardan kefalet-i kaviye ve mu'tebereye rabt ile intihâb ve tayin eyleyecek ve etdirecektir ve buradan tayin olunan mülhakât memurlarından gayrı mahallerince intihâb kılınacak müdürler ile memurîn-i sâireye itâsı tabî'î olan maaşların râdde-i mu'tedilede olarak kat' ve tahdîdiyle verilecek kararın neticesi Hazine-i Celîle'ye arz u iş'âr olunacaktır. Cânib-i hazineden memur ve irsâl olunacak mülhakât müdürleri ve başkâtiblerden mâ'adâ mahallerinde intihâb ve tayin olunan müdürlerin ve gerek ketebe ve sandık emînleri vesâir hademenin bir yerden mahall-i âhara nakline veyahud bütün bütün azl ve tebdiline ümenâ-yı mûmâileyhimin salâhiyetleri olacak ve hazineden irsâl olunan sâlifü'z-zikr müdür ve başkâtiblerin dahi bir sû-i hareketini müşâhede ve istihbar ettikleri halde zimâm-ı idareyi ellerinden ahz ve muvakkaten âhara tevdi' ile keyfiyeti bi'l-etraf Maliye Nezâret-i Celîlesi'ne arz u iş'âr edeceklerdir ve bu memurların intihab ve tayini ümenâ-yı mûmâileyhime tefvîz kılındığından artık bunların nîk ü bed ahvâli tamamıyla kendilerinden mes'ul olacağına mebnî intihâb maddesinde bir gûne uygunsuzluk vukû'a gelir veyahud bir suretle irtikâb ve sirkat ve sû-i hâl ve hareket zuhûru tahkik olunur ise gümrük emînleri mes'ul olacaktır.

Dördüncü Bend: Ümenâ-yı mûmâileyhim merkezlere vürûdunda birer gümrük mahalli ittihâz etmek lâzım geleceğinden mal-i mîrî olmak üzere gümrük ebniyesi bulunan yerlerde ikamet

---

eyleyecek ve mîrî malı olarak gümrükçülüğe mahsus bina yoğ ise icabât-ı mahalliyyeye nazaran mevâki'-i münasibe tedârük ve istîcâr edecektir.

Beşinci Bend: Gümrük ümenâsı merâkiz ve mevâki'ce maiyet memurlarını intihâb ve tayin ve mahall-i ikametlerini tedârük ve tanzim ederek ve etdirterek hey'et-i idareyi te'sis ve teşkil ettiği gibi bir yevm-i muayyende idareye teşebbüs ile beraber çünkü sâl-i hâlde ihaleden kurtulacak gümrüklerin karar-ı idare tahakkuk edinceye kadar hükümet-i mahalliye ma'rifetiyle emaneten idare etdirilmesi evvelce mahallerine bildirilmiş olduğundan ümenâ-yı mûmâileyhim ve mülhakât müdürleri bir taraftan dahi ibtidâ-yı Mart'dan emr-i idareyi tefevvüz eyleyecekleri tarihe kadar vuku bulan hasılâtın muhasebesini mecâlis-i mahalliye ve gümrükler memurîn-i muvakkatesi muvâcehelerinde rü'yet ve devir ve teslim kaidesinin icrasına mübâderet ederek ol müddet zarfında ne mikdar hasılât ve masârîfât vuku bulmuş ise defâtir-i sahîha ve mukteziyesi bunların taht-ı kabulünde olmak üzere tanzim edilecek ve hasılât-ı vâkı'a hiçbir masraf ve havaleye verilmeyerek Hazine-i Celîle'ye gönderilecektir.

Altıncı Bend: Ümenâ-yı mûmâileyhim bend-i sâbıkda beyân kılındığı üzere idare-i umûra şürû' ve mübâşeretle yedlerine verilen nizâmname ve tarife ahkâmına tevfikân gümrüklere gelip giden kâffe-i emtia ve eşya rüsûm gümrüğüne kaide-i câriye-i mer'iyesi mücebince tamamen ahz u istîfâ eyleyecek ve mülhakâtda dahi aynıyla icra etdirilecektir ve eşya-yı vâridenin ashâbı esâmisiyle cinsi ve mikdarını ve alınan resm-i gümrüğün kemmiyetini yedlerine itâ olunan numune vechile müfredât üzere yevmiye defterlerine sabit mürekkeb ile bilâ-hak yazdıracaktır ve merkez gümrüklerinde beher mâh vuku bulacak hasılât ve masârîfâtın mâh-ı âtî hasılât ve masârîfâtına karışdırılmayarak ba'de'l-masârîf mikdar-ı hasılât her neye bâliğ olursa cins [ve] mikdarını mübeyyin memhûr pusulasının dahi leffîyle bâ-tahrîrât doğruca Hazine-i Celîle'ye isrâ ve bu pusulanın bir nüsha-i memhûresi ma'lumât olmak üzere hükümet-i mahalliyyeye itâ olunacaktır ve mülhakât gümrük müdürleri her mâhın hasılâtını nihayet şehir-i âtînin haftasına kadar hasılât ve masârîfâtı hâvî bir kıt'a icmâl defteriyle beraber merbût oldukları emanet merkezine irsâl ve gönderdikleri akçenin cins ve mikdarını mübeyyin bir kıt'a memhûr pusulasını dahi dâhilinde buldukları sancağın mal memuruna îsâl eyleyeceklerdir. Gümrük esasını dahi defâtir-i vârideyi tedkik etdikden sonra bizzat idarelerinde bulunan gümrüklerin hasılât ve masârîfâtını mübeyyin umum icmâl defteri tanzim ve mülhakât gümrükleri hasılât ve masârîfâtını dahi merkezler hasılât ve masârîfâtına zeyl ve terkîm ile her bir ayın icmâlini ertesi ayın içinde bâ-tahrîrât-ı mahsusa Hazine-i Celîle'ye gönderilecektir [göndereceklerdir] ve merkezlere ba'îd ve İstanbul'a karîb olan mevkiller hasılâtı nakliyeden dolayı masârîfât-ı zâide ve teehhurât-ı bîhûdeyi mücib olmamak için vapurlar ve postalar vasıtasıyla doğruca hazineye tesyâr olunmak münasib olacağından o makûle mülhakât gümrükleri müdürleri tarafından hasılât-ı vâkı'a cins ve mikdarını mübeyyin memhûr pusulasıyla her ay bâ-tahrîrât hazineye isbâl ve pusulanın bir nüshasıyla icmâl defteri bilâ-teehhur emanet merkezine ve pusulanın diğeri bir nüshası dahi dâhilinde bulunduğu sancağın mal memuruna îsâl olunacaktır ve mülhakâtdan kangılarının hasılâtı doğrudan doğruya hazineye irsâl olunmak lâzım geleceğini ümenâ-yı mûmâileyhim tahkik ve tayin ve ol vechile müdürlere tenbih ve tebyîn ile ma'lumât olmak için keyfiyeti hazineye dahi iş'âr edeceklerdir ve rüsûm-ı gümrüğün peşinen ve meksûkâtın geçende dahi te'kîd buyurulan nizâmı vechile kaide-i mîrîyesi üzere nakden tahsiline ikdâm ve gayretle tüccar vesâire üzerlerinde bir akçe zimemât bırakılmayacaktır.

Yedinci Bend: Memâlik-i Mahrûse mahsulü olan emtia ve eşya ve zehâyirin sevâhil gümrüklerine hîn-i tenzîlde yüzde dokuz âmediye ve sefâyine tahmilen harice naklinde yüzde üç refîye ki, bunların yüzde on altı iskontosu tenzîl olunduktan sonra cem'an yüzde on

iki resm-i gümrüğün ahzına mübâderet diyar-ı ecnebiye mahsulü olan eşya-yı arziye ve sınâ'iyenin hîn-i vürûdunda yüzde yirmi iskontosu bi't-tenzîl yüz[d]e üç resm-i âmedîsi ahz olunacağı gibi hîn-i bey'inde veyahud âhar mahalle naklinde iktizâ eden yüzde iki resm-i munzamının dahi te'diye olunacağına dair tebaa-i Devlet-i Aliyye'den muteber kefil verilmek veyahud sâir suretle te'minât gösterilmek misillü ashâbı hakkında bazı mertebe tekellüfât ihtiyarına hâcet kalmamak ve bununla beraber eşya-yı vâride Memâlik-i Mahrûse'de fûrûht olunmayıp da yine diyar-ı ecnebiyeye iade ve irsâl olunduğu takdirde gümrük defterlerine bi'l-müracaâ red ve itâ kılınmak üzere eşya-yı mezkûre resm-i munzamın dahi Dersaâdet Emtia Gümrüğüyle taşra mülhakâtlarında el-ân cereyan eylediği vechile mârru'l-beyân yüzde üç resm-i âmedî ile birlikde olarak peşinen tahsiline ikdâm ve gayret kılınacaktır ve İran memâliki mahsulâtından olan her nev' emtia ve eşyanın râyic [ve] kıymetinden bir gûne iskonto [ve] tenzîl edilmeksizin yüzde dört resm-i gümrüğü ve yed-i âhara tedavülünde dahi yüzde iki resm-i munzammı istihsâl olunacaktır ve usul-i mevzû'adan bulunduğu üzere düvel-i ecnebiye konsoloslarının levâzımât-ı zâtiyesi için bunlardan birinci derecede olan başkonsoloslar memleketlerinden getirecekleri eşyadan senede yirmi beş bin ve derece-i sâniyede bulunan konsoloslar yirmi bin ve konsolos vekilleri on beş bin kuruşluk eşya resm-i gümrüğünden muaf tutulup her ne mikdar ziyâde eşya getirtirler ise onun suver-i meşrûha vechile resm-i âmed ve munzamının birlikde olarak peşinen ve tamamen istifâsına himmet edilecektir.

Sekizinci Bend: Bu defa emaneten idaresi mukarrer olan gümrükler dâhilinde bulunarak şimdiye kadar gümrükler vâridâtıyla birlikde maktû'an ihale ve idare olunan vâridât-ı öşriye ve her nev' vâridât-ı rûsûmiyenin gümrükler idaresinden bi't-tefrîk mahallî hükûmetleri cânibinden usul ve nizâmına tevfikân başkaca müzâyede ve ihale ve tâlibi bulunmadığı halde emaneten idaresi keyfiyetleri evvelce Hazine-i Celîle'den memurîn-i mülkiyeye bildirilmiş idüğünden şu hâle göre ümenâ-yı mûmâileyhimin ve zîr-i idarelerinde bulunacak mülhakât gümrükleri müdürlerinin vezâyif-i mertebesi yalnız hükm-i nizâm ve tarife mücebince eşya-yı dâhiliye ve ecnebiye rûsûm-ı gümrüğünün suret-i ahz u istifâsıyla gümrükler umûrunun hüsn-i idaresi kazıyyesine münhasır olacaktır.

Dokuzuncu Bend: Dördüncü Bend'de gösterildiği vechile derece-i lüzumuna göre istîcârı icab eden ve öteden beri gümrük tanınmış olan mahaller icârınının ba'd-ezîn hasilâtı gümrükden tesviyesi tabiat-ı maslahatdan ise de her halde kaide-i tasarrufiyeye riayet lâzımeden olmasıyla bu makûle mîrînin malı olmayan gümrük mahalleri icârı râdde-i mu'tedilede değil ise ashâbı bi'l-ırrzâ hadd-i nisâbına tenzîl ve râzı olmadığı halde âhar münasib mahal tedârük olunarak kararlaştırılacak icârı hasilât-ı gümrükden tesviye ve îkâ ve gümrüklerin masraf defterlerine derc ve imlâ olunacak ve bunların masârıf-ı tamiriye vesâiresi ashâbına aid olacaktır. Mîrî malı olanların tamirâtı bittab' hükûmete râci' olduğu gibi umum gümrüklerin masârıf-ı müteferrikası dahi gümrük hasilâtından ifa kılınacak ise de bu makûle masârıfın nihayet derecesi iki bin kuruşu tecavüz etmeyecektir ve bunun rû'yetinde hükûmet-i mahalliye'nin inzimâm-ı re'yi şâmil olacağı misillü bu mikdarı tecevvüz eden tamirâtın ve sundurma ve mevâki'-i sâirenin ve hususuyla gemi yanaşıp eşya çıkarılacak veyahud ahz ve tahmil kılınacak iskelelerin te'hîr kabul edemeyecek suretle inşası yolunda vuku bulacak masârıfâtın nizâm ve usulüne tevfikân keşif ve münâkasa olunduktan sonra tesviyesiyle beraber keyfiyetleri hemen bâ-mazbata Hazine-i Celîle'ye bildirilecektir.

Onuncu Bend: Fabrika-i Hümâyûnlar ile mevâki'-i mîriye-i sâireye celb olunagelen eşya-yı ma'lume nizâm-nâme-i mezkûrda dahi muharrer olduğu vechile resm-i gümrük ifasından müstesna tutulduğuna mebnî bu muamele-i istisnaiye kemâkân cereyan edeceği misillü

levâzımât-ı askeriye için tüccar ile kontrat olunmayarak araya hiçbir gûnâ vasıta karışmayarak doğrudan doğruya hükûmet-i mahalliye ma'rifetiyle tüccarın gayrı ahali-i kaza ve kurâdan mübâya'ası icab eden ve mikdar-ı sahîh mecâlis-i mahalliye'nin bâ-mazbata tasdikı tahtında bulunan zehâyir ve erzak ve eşya-yı sâire dahi gümrük resminden müstesna tutulmak iktizâ-yı maslahatdan olmasıyla o makûle eşyadan resm-i gümrük talep olunmayacaktır. Maamâfih bunların kemmiyet-i sahîhası hazinece ma'lum olmak lâzım geleceğinden o makûle eşyayı nakil ve celb eden memuru cins ve mikdarlarını mübeyyin gümrüklere birer kıt'a memhûr sened itâ edip gümrüklerde dahi bu senedlerin hâvî oldukları eşyanın resm-i gümrüğü bi'l-hesab zeyl sene[di]nde terkîm olunarak mezkûr senedler ve mecâlis-i mahalliye mazbataları icmâl defterleriyle beraber hazineye tesyâr kılınacaktır.

On Birinci Bend:

Mülhakât gümrüklerinde olan müdürler hususât-ı lâzıme-yi âmirleri bulunan merkezler gümrük ümenâsından ve istiş'âr edecekleri gibi bu gümrüklerin umûr-ı dâhiliyesine, yani muamelât-ı câriyeden usul ve emsâline müracaat icab edip de merkezler gümrük ümenâsının bu taraftan istîzâha lüzum görecekleri keyfiyât ve müşkilâta dahi Dersaâdet Gümrük Emanet-i Celîlesi merci' ittihaz kılınmış olduğundan bu makûle mevâddi ümenâ-yı mûmâileyhimin doğrudan doğruya emanet-i müşârunileyhâdan istîzân ve istiş'âr eylemeleri lâzım geleceği misillü umûr-ı hesabiye ve mevâdd-ı maliyesine mütedâir olan hususât dahi yine ümenâ-yı gümrük taraflarından doğruca Maliye Nezâret-i Celîlesi'ne arz u iş'âr olunacaktır.

On İkinci Bend: Gümrük ümenâsı zîr-i idarelerinde bulunan gümrüklerin umûr-ı maliye ve hesabiyesinin ve mesâlih-i idaresinin hüsn-i rü'yet ve temşiyetine müstakillen memur ve vezâyif-i müterettibelerinin tamamî-i icrasına mecbur olarak her bir hususda kendileri muhatab-ı mes'ul olacağı misillü umûr-ı me'murelerine dair muvafık-ı usul vâki' olacak ifadât ve iş'ârâtın Dersaâdet cânibinden iş'âr-ı vuku'una hâcet bırakmaksızın mahallî hükûmetleri cânibinden hüsn-i icrasıyla is'âfına himmet ve mesâlih-i câriyenin merkez-i matlûbda deveranına muâvenet kılınacak ve bununla beraber gümrüklerce mesâlih-i idareye müdahale ve gümrüklerde istihdam olunmak üzere adam tavsiye olunmayacaktır. Ancak hükûmetin lâzıme-i zimmet ve her halde müterettib sıfat-ı memuriyeti olduğu üzere gerek gümrük ümenâsının ve gerek mülha[kâ]t gümrükleri müdürleriyle bunların maiyetleri ketebe ve hademesinin usul ve harekâtına her bâr medd-i enzâr-ı dikkat ve hafî ve celî tahkikât-ı mütemâdiyeye himmetle ednâ mertebe bir uygunsuz halleri görüldüğü takdirde der-ân Maliye Nezâret-i Celîlesi'ne inhâ olunması kâffeten Mülkiye ve Maliye memurlarının cümle-i vezâyif-i mahsusasından ma'dûd olacaktır ve bunların içlerinden şayed sirkat ve irtikâba mücâseret edip de yalnız memuriyetlerinden ihracı hükm-i kanun icabınca ceza-yı kâfi olamayarak haklarında mücâzât icrası lâzım gelenler zuhûr eder ise usulüne tevfiқан istintâk ve muhâkemesi iş'âr olunmak üzere ümenâ-yı mûmâileyhim hükûmet-i mahalliye'ye beyân-ı madde ile derhal teslim mecbur olacak ve mecâlis-i memleketde dahi muhâkeme-i mukteziyeleri bi'l-ifa tebeyyün eden cünha ve kabahatlerine göre mücâzât-ı kanuniye icra ve keyfiyetleri usulü dairesinde bâ-mazâbit inhâ kılınacaktır ve ümenâ-yı mûmâileyhim ile mevâki'-i gümrük müdürleri haklarında hazinece dahi tahrirât-ı icabiye ifa olunacağından onlar da itâ olunan şu me'zuniyet üzerine her halde müstakîmâne ve müteyakkızâne hareketle iltizâm-ı iffet ve hamiyet ve hüsn-i ifa-yı memuriyete bezl-i vüfûr-ı dirâyet ve hilâfi hâlât vukû'unda kemâliyle hazer ü mücânebet eyleyeceklerdir.

sahifesinde münderic olan sevâhil ve kara gümrükleriyle kadîm kara gümrükleri hakkındaki nizâmnâmedir ki, bunun da fasl-ı evveli sevâhil gümrükleriyle İstanbul gümrüklerini ve fasl-ı sâni de hudud-ı ecnebiyedeki kara gümrükleri tarafından cibâyet olunacak rüsûma aid usul ve tenbihâtı câmi‘ olarak muvakkaten mevki‘-i icraya konulmuş ve muahharan hükümden ıskât edilmiştir.

Bu devreyi takib edecek dördüncüsünü âlem-i ticarete bir feyz-i inkişâf bahşedeceği vâreste-i arz ve tezkâr olan tarife usulü üzere cibâyet-i rüsûm olunmağa mübâşeret zamanının hulûlü teşkil edecektir ki, bunun da bi-mennihi'l-Kerim ahd-i karîbde idraki me'mul ve muntazırdır.

RÜSÛMÂT EMANETİ'Nİ İHRÂZ ETMİŞ OLAN ZEVÂT

Kâni Paşa	Bin iki yüz yetmiş altı tarihinde Rüsûmât emini tayin olunarak üç defada on seneyi mütecâviz bir müddet makam-ı emaneti işgal etmiş ve hidemât-ı reviyetkârânesiyle ihrâz-ı nîk-i tam eylemiştir.
Muhlis Efendi	Kâni Paşa'yı istihlâfen bir buçuk sene kadar Rüsûmât Eminliği etmiştir.
Mecid Efendi	Üç ay kadar emanetde bulunmuştur.
Ahmed Vefik Efendi	Makam-ı Sadâret'i ihrâz etmiş olan merhum-ı müşârunileyh dahi üç buçuk sene kadar Rüsûmât Emaneti'ni işgal etmiştir.
Galib Bey	Evkâf-ı Hümâyûn Nâzırlığı'nda buldukları sırada vefat eden Galib Paşa merhum iki defa makam-ı emanete gelmiş ve müddet-i emanetinde hidemât-ı mebrûresi görülmüştür.
Yusuf Bey	Maliye Nezâreti'ni de ihrâz etmiş olan Yusuf Paşa merhum on dört sene kadar makam-ı emanetde bulunmuş ve kemal-i reviyetle hidemât-ı hasene ifa etmiştir.
Zühdü Efendi	Maliye ve Maarif Nezâretlerinde bulunmuş olan Zühdü Paşa merhum Rüsûmât Emaneti'nde sekiz ay kadar bulunmuşlardır.
Sabri Paşa	On dört ay kadar makam-ı emaneti işgal etmiştir.
Edib Efendi	Kâni Paşa merhumdan sonra gümrüklerimizin ıslah ve terakkîsi emrinde hidemât-ı reviyetkârânesi meşhûd olan bir zâtdır. Dokuz sene makam-ı emanetde bulunmuş ve hüsn-i sît bırakmıştır.
Raif Paşa	Edib Efendi merhumu istihlâfen makam-ı emanete gelen merhum-ı müşârunileyh üç defa Rüsûmât Emaneti'ni ihrâz eylemiş ve müddet-i memuriyetinin mecmû'u dört buçuk sene teşkil edip her bir defasında kemâl-i vakar ve ciddiyetle mevki'-i memuriyetini muhafaza ederek hidemât-ı reviyetkârâne ibrâz eylemiştir.
Hasan Fehmi Paşa	Raif Paşa merhum ile halef ve selef olmak suretiyle merhum-ı müşârunileyh dahi üç defa makam-ı emaneti işgal etmiş ve mecmû'u dört seneyi tecavüz eden hizmetinde menfaat-i hazineyi muhafazaten hidemât-ı hasene ifa etmiştir. Maliye Nezâreti'nden naklen makam-ı emanete gelip yedi sene devam eden müddet-i memuriyetlerinde kemâl-i hilm [ü] vakar ile hidemât-ı hasene ifa etmişlerdir.
Raif Bey	Raif Paşa merhumu istihlâfen fi Mart sene [1]325 tarihinde makam-ı emanete tayin buyurulmuşlar ve el-yevm "müdür-i umumi" unvanıyla ifa-yı vazife etmekte bulunmuşlardır.

RÜSÛMÂT EMANETİ VEKÂLETİ'NDE BULUNAN ZEVÂT

Müşir Tefvik Paşa	Raif ve Hasan Fehmi Paşa merhumların makam-ı emanette buldukları sırada memuren Avrupa'ya gittiklerinde Nafia nâzırı bulunan merhum-ı müşârunileyh iki defa vekâleten makam-ı emaneti işgal etmiştir.
Mikail Efendi	Edib Efendi merhumun hastalığında vekâleten tayin olunmuş olan Mikail Efendi Raif Paşa merhumun memuriyetine kadar makam-ı emanetinde ifa-yı vekâlet etmiştir.

RÜSÛMÂT MÜDÜRİYET-İ UMUMİYESİ

Rüsûmât Umurûnun Teşkilâtına Aid

Birinci Madde- Rüsûmât İdare-i Umumiyesi, Maliye Nezâreti'ne merbûtdur. İdare-i mezkûre umûru Maliye nâzırının maiyetinde olarak bir müdür tarafından rü'yet olunur. Müdür-i umumî Maliye nâzırının teklif-i vâkı'ı üzerine bâ-irâde-i seniyye tayin olunur.

İkinci Madde- İdare-i Merkeziye şube müdürleriyle sermüfettiş ve müfettiş-i umumîler, mektubcu ve muhasebeci ve başmüdürler müdür-i umumî tarafından intihâb ve Maliye Nezâreti'ne inhâ ve nezâret-i müşârunileyhâdan Bâbîâlî'ye iş'âr edilerek bâ-irâde-i tayin olunurlar.

Üçüncü Madde- Hukuk müşaviri ve idare-i merkeziye rüesâ-yı aklâmı ve kontrolörler müdür-i umumî tarafından teklif ve Maliye nâzırı tarafından tayin olunurlar.

Dördüncü Madde- Mevâdd-ı sâbıkada ta'dâd olunan memurînin başka bi'l-cümle Rüsûmât memurîni Maliye nâzırına vekâleten müdür-i umumî tarafından tayin olunurlar.

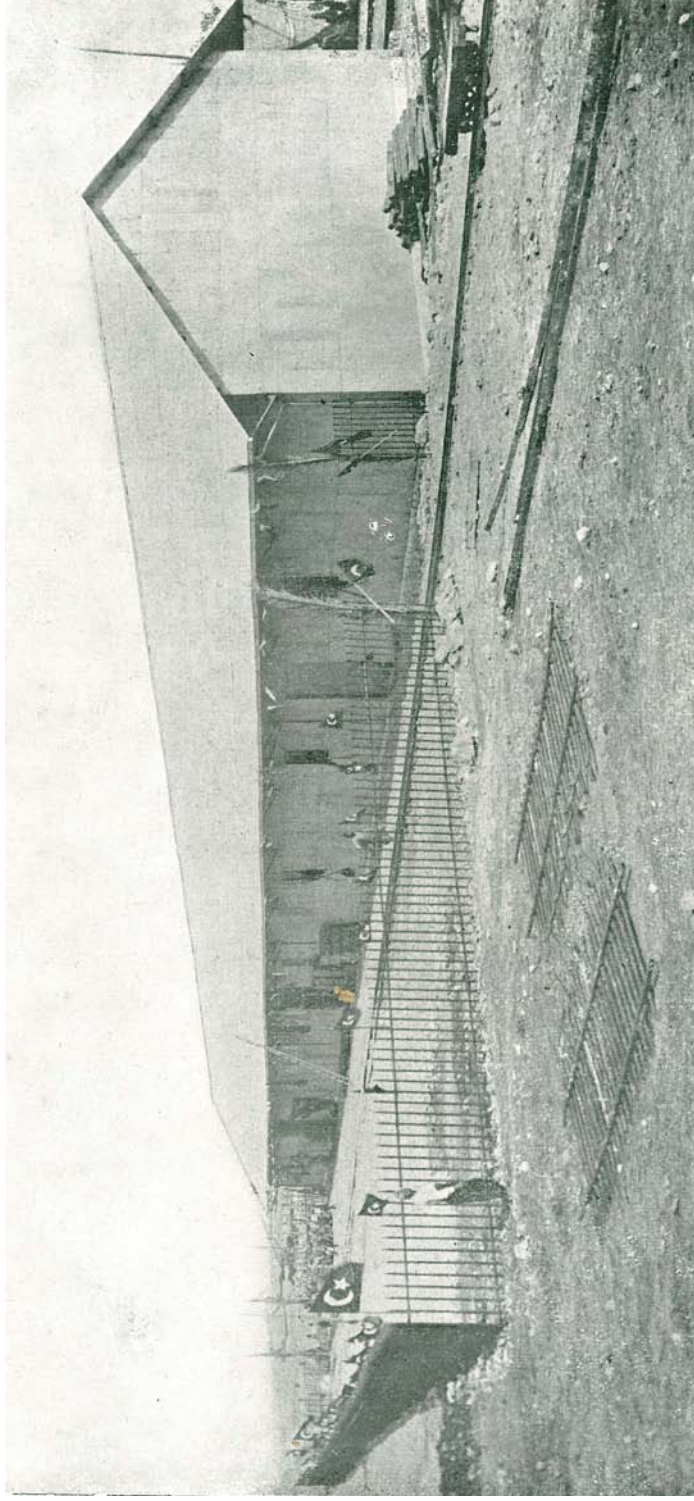
Beşinci Madde- Maliye Nezâretince tayin edilen memurînin terfî ve terakkîleri müdür-i umumînin teklifi üzerine Maliye nâzırına aid olduğu gibi memurîn-i sâirenin keyfiyet-i terakkî ve terfilere de müdür-i umumîye aiddir.

Altıncı Madde- Yeni ihdâs edilecek her memuriyet Bütçe Tahsisâtı Dairesi'nde olmak şartıyla Maliye nâzırının kararına vâbestedir.

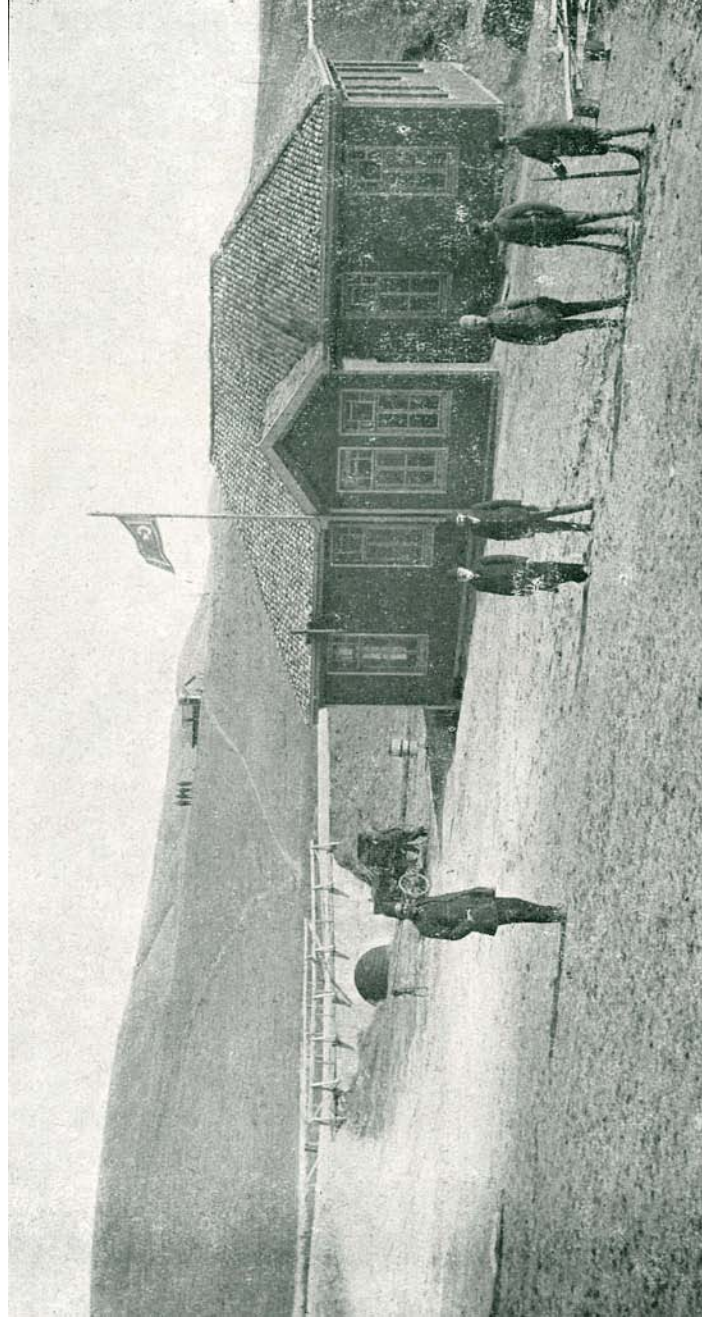
Yedinci Madde- Memurînin idareten mücâzât edilmeleri müdür-i umumîye aid ise de hakk-ı azl müdür-i umumînin teklifi üzerine Maliye nâzırına aiddir.

Sekizinci Madde- Rüsûmât İdaresince bir hidmetin lağvı veya tensîkı ve ale'l-umum rüsûmât umûruna taalluk eden esaslı mukarrerât Maliye nâzırının tasdikine iktirân etdirilecektir. Beş yüz liradan fazla bir masrafi intâc edecek olan taahhüdât ve ameliyâtın şerâit-i müzâyede ve münâkasası ve mezâd kâimeleri Maliye nâzırının tasdikine iktirân etdirilecektir.

Dokuzuncu Madde- Nuzzâr ile bi'l-umum muhaberât Maliye nâzırını vasıtasıyla vuku bulacak ve ale'l-umum ta'limât ve muharrerât ve evâmir, hâsılı rüsûmât umûruna aid muhaberât-ı dâhiliye müdür-i umumî tarafından imza edilecektir.

Hayfa-Hicaz demiryolu iskelesinde müceddeden inşa olunan gümrük dairesinin kara ciheti manzarası

Edirne Rûsûmât Başmüdüriyeti mülhakâtundan yeni Mustafapaşa Osmanlı Hudud Gümrüğü

Masârif ve Vâridât

Onuncu Madde- Rûsûmât masârifinin emr-ı sarfı doğrudan doğruya Maliye nâzırı tarafından itâ edilir. Maamâfih maaşât ile iki yüz lirayı tecavüz etmeyen masârifin icrası için Maliye nâzırı tarafından müdür-i umumî tevkiî olunabilir.

On Birinci Madde- Beş yüz lirayı tecavüz eden masârif Maliye nâzırının me'zuniyeti istihsâl olunmaksızın taht-ı taahhüde alınamaz.

On İkinci Madde- Rüsûmât İdaresi'nin bi'l-cümle masârıfı ve maaşâtı devâir-i sâire-i devlet için olduğu gibi mal sandıkları tarafından te'diye olunur.

On Üçüncü Madde- Rüsûmât vâridâtı Maliye nâzırı tarafından tayin olunacak evkât ve şerâit dairesinde Osmanlı Bankası'na veyahud mal sandıklarına tevdi' olunacaktır.

On Dördüncü Madde- İşbu ahkâma muhalif olan bi'l-cümle mukarrerât mefsûhdur.

On Beşinci Madde- Maliye nâzırı işbu nizâmnâmenin icra-yı ahkâmına memurdur.

Rüsûmât Umûrunun Teşkilâtına Aid Nizâmnâmenin Yedinci Maddesi Makamına Kâim Olan Madde-i Nizâmiye Suretidir.

Yedinci Madde- Memurînin idareten icra-yı mücâzâtı ve maaşı beş yüz kuruşa kadar olan memurîn ve müstahdemînin lüzum-ı kanunî görüldükde azilleri müdür-i umumîye aid ise de ondan fazla maaşlı memurînin azli Maliye nâzırına aiddir.

İDARE-İ MERKEZİYE İLE GÜMRÜKLERDE MÜSTAHDDEM MEMURÎNE MÜTE'ALLİK NİZÂMNÂME-İ UMUMÎ

Suret-i İntihâb

Rüsûmât hizmetine girmek isteyen her kimse Dersâdet'de İdare-i Umumiye'ye, taşrada Rüsûmât başmüdürüne bir arzuhâl vermeğe mecburdur. Bu arzuhale sinini, tahsilini mübeyyin evrakı, mekteb diploması ve şehâdetnâmesi ve bâ-husus tasdiknâme ve sevâbık ve terceme-i hâliyle adresini derc ve buna hüviyet tezkiresini ve nüfus tezkiresini veyahud bunun makamına kâim olan diğer bir varakayı ve ikmâl-i tahsil ettiği mektebin şehâdetnâme veya tasdiknâmesini ve hüsn-i hâlini mübeyyin bir şehâdetnâmeyi ve ahvâl-i sıhhiyesi hakkında İdare-i Umumiye cânibinden tayin olunan etibbâ tarafından mu'tî bir kıt'a raporu rabt edecektir. Memuriyete kabul olunmak için sinni yirmiden dîn ve yirmi altıdan efzûn olmamak ve bir hey'et-i mümeyyize tarafından kabul edilmek lâzımdır.

İmtihan

Memuriyetler iki nev' olup birinci nev' İdare-i Umumiye ve gümrük aklâmındaki memuriyetler, ikinci nev' ise kolculuk, gardiyan, sahil muhafaza memuriyeti ve hademelik gibi hidemât-ı tâliyedir. Birinci nev' memuriyetlere kabul olunmak için icra kılınacak imtihan fûnûn ve mebâhis-i âtiyeyi şâmil olacaktır:

Ulûm ve mebâhis-i mecburiye:

1-Lisan-ı Osmanî

2-Lisan-ı Fransevî

3-Hesab: A'mâl-i erba'a, faiz, iskonto, tahvîl-i meskûkât, mikyasât, usul defteri

4-Coğrafya

Ulûm ve mebâhis-i ihtiyâriye:

Türkçe ve Fransızca'dan mâ'adâ Avrupa lisanları.

İhtiyar olan lisanların bir veya birkaçından kemâl-i muvaffakiyetle imtihan verebilen nâmzedler diğerlerine takdim olunacaklar ve elsine-i ihtiyariyeden aldıkları numaralar ulûm ve mebâhis-i mecburiyeden aldıkları numaralar zam ve ilâve olunarak dereceleri ona göre tayin olunacaktır. İkinci nev' memuriyetlere kabul olunmak için mecburî imtihan yalnız Türkçe okuyup yazmak ile hesaba (a'mâl-i erba'a) münhasır olacaktır. her ders için tayin olunan numaraların a'zamîsi 12'dir. Durûs-ı mecburiyenin her birinden a'zamî numaranın nısfını kazanamayan nâmzed kabul edilmeyecektir. Lisan derslerinden icra olunacak imtihanların kısım-ı şifahîsine tahsis olunacak numaraların a'zamîsi umum numaranın rub'undan ibaret olacaktır, yani imtihan-ı tahrirîye 9 numara ve imtihan-ı şifahîye 3 numara tahsis edilecektir. Birinci nev' memuriyetlere nâmzed olanları imtihana memur olacak hey'et-i mümeyyize İdare-i Umumiye tarafından tayin olunacaktır. Her nâmzedin inşa ve kitabete aid evrak-ı imtihaniyesi ismi ayrı bir kâğıda muharrer olduğu halde İdare-i Umumiye'ye tevdi' olunacaktır. Orada umûr-ı tahririye müdürü her nâmzedin evrak-ı imtihaniyesine alâmet-i mümeyyize olmak üzere bir numara vaz' edecektir ve nâmzedler esâmîsinin mümkün olduğu kadar mümeyyizlerce ma'lum olmaması için evrakı mümeyyizlere tevdi' etmezden evvel nâmzedlerin esâmîsini hâvî ayrı kâğıdını koparacaktır. Lisan derslerinin imtihan-ı şifahîleri gerek Dersâdet'de ve gerek taşrada müdüriyet-i umumiye tarafından tayin olunacak mümeyyizîn-i mahsusa ma'rifetiyle icra edilecektir. Taşrada ikinci nev' memuriyetlere (kolculuk, hademelik vesâire) kabul olunmak için vuku bulacak imtihanları icraya memur mümeyyizler müdüriyet-i umumiyece taşra gümrüklerinde müstahdem rüesâ miyânından intihâb olunacaktır. İmtihanlar(1) senede bir defa icra olunacaktır.

Müsabaka imtihanı hitâm bulunca mümeyyizler imtihanda muvaffak olan nâmzedlerin esâmîsini mübeyyin bir cedvel tanzîm edeceklerdir ve müdüriyet-i umumiyece münhal vuku buldukça bu cedvelde esâmîsi münderic nâmzedleri tayin edecekler.(2)

Maaşât

Aklâm-ı müstahdemînin maaşâtı ber-vech-i âtî olacaktır.(3)

Müdür: 2.000-2.500. İki senede bir yüz kuruş zam olunacaktır.

Mümeyyiz: 1.300-1.800. İki senede bir yüz kuruş zam olunacaktır.

Birinci Sınıf Ketebe: 900-1.200. İki senede bir yüz kuruş zam olunacaktır.

İkinci Sınıf Ketebe: 600-800. İki senede bir yüz kuruş zam olunacaktır.

Üçüncü Sınıf Ketebe: 300-550. İki senede bir elli kuruş zam olunacaktır.

Yemen, Cidde, Bağdad, Trablusgarb Rüsûmât Başmüdüriyetleriyle Rusya ve İran hududlarındaki Rüsûmât Müdüriyetlerinde, yani Musul, Van ve Erzurum Vilâyetleri gümrüklerinde müstahdem memurîn, maaşlarının rub'u kadar bir zamm-ı maaşa nâil olacaklardır. Bu gümrüklerde iki sene kadar hizmet edenlerin diğer bir gümrüğe tahvîl-i memuriyete hakları olacak ve bunlar vuku bulacak talepleri üzerine diğer gümrüklerde buldukları sınıf dâhilinde ilk açılacak memuriyete tayin olunacaklardır.(4)

Terfi ve Zammiyât

Münhal memuriyetlere memur tayin olunacağı sırada evvelâ mâdûn sınıfında bulunan memurînin iktidar ve hüsn-i hareketleri ve sâniyen kıdemleri nazar-ı itibara alınacaktır. Bir sınıftan diğer sınıfa terfi'-i münhal vuku buldukça İdare-i Umumiye'de aklâm müdürlerinin

ve gümrüklerde başmüdürlerin inhâ ve Müdüriyet-i Umumiye'nin tasdik ve tasvibi ile icra edilecektir. Müdür-i umumînin müsaadesi inzimâm etmedikçe hiçbir vechile zamâim icra olunmayacaktır. Üçüncü sınıf ketebeden biri o sınıfa mahsus maaşın hadd-i a'zamîsine nâil olur ve bir sene zarfında ikinci sınıf dâhilinde münhal olmamasından dolayı sınıf-ı mezkûra terfi edemez ise münhal vuku'una kadar Müdüriyet-i Umumiye'nin muvâfakatıyla evvelden bütçeye idhâl edilmiş olmak şartıyla ikinci sınıf ketebeyeye mahsus maaş ahz edebilir.(5)

Tekaüd

Muhafaza memuriyeti gibi zahmetli hidemâtda altmış beş yaşını mütecâviz kimseler istihdam olunmayacaktır.(6)

Devam Saatleri

Şühûr-ı Rumiye	İdare-i Umumiye-i Merkeziye (Alaturka Saat)	Gümrükler (Alaturka Saat)
Mart	3-10½	2½-10½
Nisan	2-10½	1½-10
Mayıs	2-10½	1-9½
Haziran	2-9½	1½-9½
Temmuz	2-9½	1½-9½
Ağustos	2-10½	1½-10
Eylül	3-10½	2½-10
Teşrîn-i Evvel	3-11½	3½-11
Teşrîn-i Sâni	4-11½	4-11½
Kânûn-ı Evvel	4-12½	4-11½
Kânûn-ı Sâni	4-12	4-11½
Şubat	3-11½	3-11½(7)

Her kalem veya gümrükde birer devam cedveli tutulacak ve bu cedveller müdür ve mümeyyizin masalarında bulunacak ve memurîn oraya gelip vaz'-ı imza eyleyecektir. Her kalemin müdürü bu cedvellere bizzat nezâret vazifesiyle mükellefdir. Müdür cedvelleri devam saatlerinden bir çârşek sonra İdare-i Umumiye'de umûr-ı tahririye müdürüne(8) ve gümrüklerde başmüdüre tevdi' edecekdir. Me'zunen gelmeyenler devam cedvelinde işaret edilecektir.(9) Sabahleyin kaleme muayyen saatden sonra gelen ve akşam muayyen saatden evvel bilâ-me'zuniyet kalemi terk eden her memura üç ay zarfında bu hususdaki ilk hareketi için kendisine bir ihtarnâme tebellüğ olunacaktır. İkinci defada kiste'l-yevm icra edilir. Üçüncü defada isimleri dairede ilân olunur. Dördüncü defada bir aylık maaşları kat' edilir. Beşinci defada sicillerine devamsız kaydedilerek terakkî hakkından nez' olunur. Altıncı defada memuriyetlerinden afv edilirler. A'zâr-ı meşrû'aya mebnî gelmeyecek olanlar müdürlerine ihbar-ı keyfiyet etmeğe mecburdurlar.(10)

Harcırah: Başmüdürler, müdürler, müfettişler, müfettiş muavinleri dâhil olduğu halde büyük memurlar umûr-ı rüsûmiye için seyahat ettikleri takdirde birinci mevki itibarıyla harcırah alacakları gibi kendi limanları (merkez-i memuriyetleri) haricinde bilâ-fâsıla yirmi dört saat vazife-i teftişiye ifa edip de otellerde beytütete mecbur buldukları takdirde her

yirmi dört saat için masârif-ı iâşe olmak üzere doksan kuruş yevmiye dahi ahz ve istîfâ edeceklerdir. Kalem müdürü ve ikinci derecede memurîn için harcırah ikinci mevki' itibarıyla itâ olunacak ve masârif-ı iâşe dahi limanları (merkez-i memuriyetleri) haricinde bilâ-fâsıla yirmi dört saat vazife-i teftişiyeyi ifa ettikleri takdirde her yirmi dört saat için altmış kuruşdan ibaret olacaktır.(11)

Mücâzât-ı İntibâhiye ve İnzibâtiye

Osmanlı gümrük memurlarına:

1-Gümrük ile muamelâtı olan kimselerden hediye, bahşış, ikramiye talep ve kabul etmek(12)

2-Matbuât vasıtasıyla Rüsûmât İdaresi veya memurları hakkında mütalaât beyân etmek(13)

3-İdarede terakkî, zamm-ı maaş veya bir memuriyet istihsâli için âmirlerinden başka bir kimsenin tavassut ve delâletine müracaat etmek

4-Maiyetindeki memurlara para ikrâz veya onlardan istikrâz etmek(14)

5-Müdür-i umumînin me'zuniyeti olmaksızın idare haricinde diğer bir vazife ifa etmek memnû'dur.

1 işaretli fıkraya muhalif harekât-ı fi'lin derece-i vehâmetine göre ya memurun bilâ-tazminât azlını veya tenzîl-i sınıfını intâc edebilir.

2 ve 3 işaretli ahkâma mugâyir harekât Müdüriyet-i Umumiye cânibinden tayin olunacak bir müddet için maaşının kat'ını veya tenzîl-i sınıfını istilzâm eyleyebilir.

Memurînin Azli

Bir gümrük memuru hakkında vuku bulan şikâyet üzerine kendisinin mehâkime sevki lâzım gelip gelmediğini tayin için icra kılınan tahkikât neticesinde mes'uliyeti tebeyyün eder ise hemen işden el çekdirilecektir. Memuriyetinden el çekdirilen her memur gerek hukuk-ı şahsiye ve gerek hukuk-ı umumiye nokta-i nazarından davası rü'yet olunmak üzere mehâkime sevk olunacaktır. Eğer mahkûmiyeti fîmâ ba'd adem-i istihdamını istilzâm edecek derecede ise azl ve kadrodan ihrac olunacaktır. Azledilen bir memur bir daha hidemât-ı rüsûmiyede istihdam olunamayacaktır. Hapis cezasına veya dolandırıcılık, sahtekârlık ve emniyeti suistimâl cürümlerinden dolayı mahkûm olacak olan memurîn-i rüsûmiye fîmâ ba'd rüsûmât memuriyetlerinde istihdam olunamayacaklardır.(15)

Sureti bâlâda münderic nizâmname-i umumîde erkâm ile işaret olunan nikâta dair izahâtdır:

(1) Hidmet-i rüsûmiyeye kabule mahsus olan işbu imtihanlar yeniden memur istihdamına lüzum görüldüğü vakit icra olunacaktır.

(2) Terakkî-i memuriyet için edilecek imtihanların suret-i icrası ber-vech-i âtîdir:

a-Müstahdem buldukları memuriyet sınıfının mâfevkinde açılacak bir memuriyete tayin olunmak üzere terfî-i sınıf arzusunda bulunanlar Nisan ve Eylül aylarına musâdif olmak üzere senede iki defa imtihan edilir. Bu aylardan biri Ramazan-ı şerife musâdif olduğu halde imtihanlar mâh-ı mezkûru takib eden ay içinde icra olunur.

b-İşbu imtihanlara duhûl arzusunda bulunan memurîn sinnini ve almakda olduğu maaş miktarını mübeyyin bir varaka-i istid'âiye ile müracaat edeceklerdir. Bu varakanın memurun müstahdem bulunduğu idarenin âmiri tarafından dahi bir ay tasdik-i imza edilmesi ve müsted'înin ehliyet ve hüsn-i hâl ü hareketi hakkında mensub olduğu başmüdüriyetin mütalaâtı meşrûh bulunması iktizâ eder. İşbu arzuhâlin Nisan ayında icra olunacak imtihan

için Kânûn-ı Evvel ve Eylül ayında edilecek imtihanlar için Mayıs ayına kadar Müdüriyet-i Umumiye'ye gönderilmesi lâzımdı[r].

c-Müdür, kontrol memuru ve başkâtib memuriyetleri imtihanlarına gümrüklerde lâ-ekal on sene hizmeti sebk etmiş olmak şartıyla istimatorlar, memurlar, muayene müfettişleri birinci sınıf muayene memurları ile birinci sınıf ketebe kabul olunur.

d-Muayene memurları, ikinci sınıf ketebe ve anbar memurları, kezâlik gümrüklerde hizmeti on seneden aşağı olmamak şartıyla sekiz yüz kuruş ve daha ziyade maaşı olan memurluk ve istimatorluk ve muayene müfettişliği imtihanına kabul olunabilirler.

h-Birinci sınıf muhafaza memurları, ikinci sınıf muhafaza müfettişliği için İstanbul'da ve sermuhafaza memurluğu için taşrada imtihana tâbi' tutulur.

v-Başmüdür için şürût-ı ânife dairesinde imtihan icra edilmez. Müdüriyet-i Umumiye başmüdürlüğe müstehak gördüğü erkân-ı memurînin esâmîsini tahkikât-ı lâzıme'yi ba'de'l-icra kendi mesuliyeti tahtında tayin ve inha eyler.

z-İmtihan es'ilesi Müdüriyet-i Umumiye'de bu husus için tayin olunacak bir hey'et tarafından tanzim olunur ve her bir imtihana kabul olunacak nâmzedlerin adedi Müdüriyet-i Umumiyece tayin edilir. Nâmzedlerce evvelden ma'lum olamamak için imtihan es'ilesi her başmüdüriyet için ayrı ayrı bi't-tertib Müdüriyet-i Umumiyece tayin olunacak evkâtda gönderilir. İmtihan sualleri mühürlü zarf derûnunda gönderilecek ve bunların başmüdüriyetçe imtihan gününden evvel açılmaması ve zarfın başmüdüriyet merkezinde Maliye müfettişi var ise onun ve bulunmadığı takdirde Düyûn-ı Umumiye resm-i munzam memurunun huzuru ile küşâd edilmes ilüzumunu bildirilecektir. İmtihan günü es'ile-i imtihaniye evrakı nâmzedlere tevzî' olunur. Cevablarının başmüdür ve Maliye müfettişi huzurunda yazılması meşrûtdur. Maliye müfettişi bulunamaz ise li-ecli's-şehâde Düyûn-ı Umumiye resm-i munzamn memuru davet olunabilecektir. Evrak-ı imtihaniyenin memurîn-i mûmâileyhimâ tarafından toplanılmasını müteâkib mühürlü zarfa mevzu bulunduğu halde taahhüdlü olarak Müdüriyet-i Umumiye'ye irsâli icab eder.

h-Muamelât-ı rûsûmiyeye müte'allik şifahî imtihanlar için başmüdür ile Maliye müfettişi ve onun gıyabında Düyûn-ı Umumiye resm-i munzam memuru gümrük nizâmnâmesi üzerine dört sual irad edecekler ve dâhil-i müsabaka olan memurun işbu şifahî imtihanında verdiği cevabları ne yolda takdir eylediklerine dair her nâmzede aid varaka-i imtihaniye üzerine şerh vereceklerdir.

(3) Müdüriyet-i Umumiye ve Gümrükler Memurîni Maaşâtı

Müdür-i umumî	10.000 ilâ 12.000
Sermüfettiş	6.000 ilâ 7.000
Daire-i Hesabiye müdürü	5.000 ilâ 6.000
Kontrol Dairesi müdürü	5.000
Müfettişler	5.000
Umûr-ı Tahririye ve Memurîn ve Levâzım Dairesi müdürü	5.000
Hukuk müşaviri	3.000
Müfettiş muavinleri	2.500
Aklâm müdürleri	2.000 ilâ 2.500
Aklâm mümeyyizleri	1.300 ilâ 1.800
Birinci sınıf ketebe	900 ilâ 1.200
İkinci sınıf ketebe	600 ilâ 800

Üçüncü sınıf ketebe	300 ilâ 550
Birinci sınıf veznedar	1.300
İkinci sınıf veznedar	900 ilâ 1.200
Üçüncü sınıf veznedar	500 ilâ 800
Daire müdürü	1.000
Hademeler	500
Odacılar	400
Sevk memurları	400

Muhafaza İdaresi

Muhafaza müdürü	3.000
Birinci sınıf müfettiş	1.200
İkinci sınıf müfettiş	600 ilâ 800
Muhafaza memuru, sandalcı vesâir emsali birinci sınıf	500 ilâ 600
Muhafaza memuru, sandalcı vesâir emsali ikinci sınıf	400
Muhafaza memuru, sandalcı vesâir emsali üçüncü sınıf	250 ilâ 350
İstimbot kapudanı	
İstimbot makinisti	
Kano otomobil makinisti	

Gümrüklerin Maaşâtı

Birinci sınıf başmüdür	5.000
İkinci sınıf başmüdür	4.000
Birinci sınıf müdür kontrol memurları	2.500 ilâ 3.000
İkinci sınıf müdür kontrol memurları	2.000 ilâ 2.500
Üçüncü sınıf müdür kontrol memurları	1.300 ilâ 1.800
Dördüncü sınıf müdür kontrol memurları	900 ilâ 1.200
Birinci sınıf memur	1.300 ilâ 1.800
İkinci sınıf memur	900 ilâ 1.200
Üçüncü sınıf memur	600 ilâ 800
Dördüncü sınıf memur	400 ilâ 500
Birinci sınıf istimator	1.300 ilâ 1.800
İkinci sınıf istimator	900 ilâ 1.200
Üçüncü sınıf istimator	800
Muayene müfettişleri	1.300 ilâ 1.800
Birinci sınıf muayene memurları	800
İkinci sınıf muayene memurları	600 ilâ 700

Üçüncü sınıf muayene memurları	500
Birinci sınıf iskele memurları	800
İkinci sınıf iskele memurları	400 ilâ 600
Birinci sınıf anbar memurları	1.300
İkinci sınıf anbar memurları	800
Üçüncü sınıf anbar memurları	500 ilâ 600
Serkimyager	2.250
Kimyagerler	1.500

Hâşiye- Gümrükler veznedar ve ketebesini ile muhafaza memurları Müdüriyet-i Umumiye ve muhafaza idaresindeki emsali derecesinde addolunur.

(4) 22 Kânûn-ı Sâni [1]326 tarihinde Şura-yı Devlet ve Meclis-i Mahsus-ı Vükelâ kararıyla şeref-sâdir olan irâde-i seniyye-i hazret-i Padişahî mücebince işbu madde hükmü Rumeli vilâyâtındaki gümrük hudud memurlarına da teşmil buyurulmuştur.

(5) İkinci sınıf muayene memurlarının birinci sınıfına ve istimatorların sınıftan sınıfa terfi'i başmüdür tarafından teklif edilerek Müdüriyet-i Umumiye'nin tasvibi ile icra kılınacaktır. Muhafaza memurlarının sınıftan sınıfa terfi'i taşrada başmüdüriyetlerden ve Dersâdet'de muhafaza müdüriyetinden teklif edilerek kezâlik Müdüriyet-i Umumiyece bi't-tasvib icra kılınacaktır. Mâ-fevka sınıfa terfi'-i memurîn imtihan faslında beyân olunan şerâit dairesinde münhal vuku buldukça icra olunur.

(6) Memurîn-i rüsûmiyenin icra-yı tekaüdleriyle ma'zullerine verilecek maaşât memurîn-i mülkiyenin tekaüd ve ma'zuliyeti hakkında tasdik-i âliye iktirân eden nizâm-nâme-i mahsus ahkâmına tevfi-k-i muamele olunur ve mezkûr nizâm-nâme mücebince büyük ve küçük bi'l-umum Rüsûmât memurlarından sene-i Şemsiye itibarıyla altmış beş yaşını ikmâl edenler rızalarına bakılmaksızın tekaüd edilerek hizmetlerine hitâm verilir.

(7) Muamelât-ı câriyenin icabına göre bâlâda beyân olunan devam saatlerinden fazla memuriyetleri başlarında bulunması lâzım gelen memurîn bu meşguliyetin saat-i muayyene haricinde olduğunu bahane ederek ifa-yı vazifeden istinkâf eyleyemez.

(8) Müdüriyet-i Umumiye'de devâir müdürleri devam cedvellerini nâ-mevcutları göstererek Müdüriyet-i Umumiye'ye bildirecektir.

(9) Bir memurun devam saatinden sonra gelmesi veya saat-ı muayyeneden evvel avdet eylemesi veyahud memuriyeti başından gaybûbiyeti fevkalâde bir sebep zuhûru ile Müdüriyet-i Umumiye tarafından verilecek müsaade-i mahsusaya ibtinâen câiz olabilir. Fakat bu bâbdaki müsaade müdür-i umumî tarafından bizzat devam cedveline işaret olunmak iktizâ eder. Cedvelde nâ-mevcut olarak gösterilen memur esbâb-ı mûcibesini bizzat müdür-i umumîye izaha mecburdur. Müdür-i umumî keyfiyetin bir sebep-i mücbirden ileri geldiğini anlayacak olur ise devam cedvelindeki nâ-mevcut işaretini çizerek ibtal eder. Bi'l-umum Rüsûmât idarelerinde idare-i merkeziye hakkında tatbik olunan usul-i ânife vechile devam cedvelleri tutulacaktır. Gümrüklerdeki aklâm zâbitanı devam cedvellerini başmüdüriyete getireceklerdir. Mezkûr cedveller müdüriyet ve memuriyetlerde müdür ve memurlara irâe olunur.

Memurînin me'zuniyetiyle memuriyetlerinden müfâratlarına gelince:

Harcırah Kararnâmesi'nin on dördüncü maddesine zeil edilmek üzere Şura-yı Devlet ve Meclis-i Mahsus-ı Vükelâ kararıyla irâde-i seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhî'ye iktirân edip 9 Ağustos sene [1]326 tarihinde Maliye Nezâret-i Celîlesi'nden tebliğ kılınan fikarât-ı nizâmiye mücebince umum memurîn sırasında gerek Müdüriyet-i Umumiye'de ve gerek Dersâdet ve

taşra gümrüklerinde müstahdem memurîn-i rüsûmiye gerek istirahat ve gerek seyahat edebilmek üzere her sene bir ay me'zuniyet dahi istihsâl edebilirler. Mütevâliyen iki sene bu salâhiyetden istifade etmemiş olanlara iki, bu hakkı kezâlik mütevâliyen üç sene evvel isti'mâl etmeyenlere üç ay me'zuniyet itâ kılınır. İşbu müddetler zarfında kendilerine maaşları tam olarak verilir. Hasbe'l-lüzum vekâlet edeceklere bir şey verilmez. Üç seneden ziyade bu yolda ruhsat istihsâl etmemiş olanlara bundan dolayı fazla me'zuniyet verilmeyip müddet-i terhis her halde üç ayı tecavüz edemez. Umûr ve mesâlih-i devletin bu gibi ruhsatlardan dolayı hiçbir vechile haleldâr olmamasına nâzır ve âmirler tarafından itina edilerek bu bâbda icab-ı maslahat ve usul-i münâvebe gözedilecektir. Bu yolda me'zuniyet talebinde bulunan memurîn ve müstahdemîne mensub oldukları nezâret veya idarenin en büyük âmiri tarafından bi'l-istîzân ruhsat verilecektir.

İşbu fıkârât-ı nizâmiye hükmüne tevfikân memurîn-i rüsûmiyeden başmüdür ve müdür ve merkez memurları ile başkâtiblerin me'zuniyet istihsâl etmeği arzu ettikleri tarihten lâ-ekal üç mâh mukaddem Müdüriyet-i Umumiye'ye ihbar-ı keyfiyet etmeleri usul-i müttehazedendir.

Hastalık sebebiyle hânesinden çıkamayan her memur Müdüriyet-i Umumiye müstahdemîninden ise Müdüriyet-i Umumiye'ye ve bir gümrükde bulunur ise müdüre bir mektub ile derhal ihbar-ı keyfiyete mecburdur ve hastalığı iki günden ziyade imtidâd eder ise kendisinden tabib raporu talep olunacaktır. Dersaâdet gümrükleri müstahdemîni müstahdem buldukları kontrol memurlarına ihbar-ı keyfiyete mecburdurlar. Hastalık sebebiyle nihayet dört mâh me'zuniyet itâ olunabilir ve eğer hasta memurun müddet-i hizmeti beş seneyi tecavüz ediyor ise lüzumuna göre bu müddet bir misli daha temdîd edilebilir. İşbu sekiz mâh zarfında me'zun olan memur eğer vazife-i müştereke ashâbından ise maaşını tam olarak istifâ eder. Bu müddetin dört mâh daha temdîdi câiz olabilirse de vezâif-i müştere ashâbından olsa dahi bu müddete aid maaş nısf olarak verilir. Me'zuniyeti iki mâhı tecavüz eden bir memuru muayene için müdür-i umumînin bir tabib i'zâmına salâhiyeti vardır. Hastalığı bir seneden ziyade imtidâd eden memur idareden tayin olunan tabibin vereceği rapora göre ya ma'zûliyet maaşı almak üzere açığa çıkarılır veyahud tekaüde davet edilir. Memurînin gaybûbetlerinde maaşı tamam almak üzere berây-ı hacc-ı şerîf altı mâh me'zuniyet istihsâline hakkı vardır. Gerek dâhil-i esnân-ı askeriye olan ve gerek sınıf-ı ihtiyat ve redifde iken taht-ı silâha alınan memurîn-i rüsûmiye hakkında bu kabîl memurîn ve ketebenin memuriyet ve maaşlarına dair 6 Mart sene [1]326 tarihinde irâde-i seniyye-i hazret-i Padişahî'ye iktirân eden âtîdeki mevâdd-ı nizâmiyeye tatbik-i muamele olunur:

Birinci Madde- Vezâif-i müstakille veya müştere ashâbından olsun bi'l-umum memurîn ve ketebeden hizmet-i muvazzafa-i nizâmiyeye dâhil olanlar memuriyetlerinden infikâkleri tarihinden itibaren mün'azil addolunacaklar ve hitâm-ı müddet-i askeriyelerinde me'muriyet-i sâbıklarına muâdil olarak ilk açılacak memuriyetlere sâirlerine tercihen tayin edileceklerdir.

İkinci Madde- Bi'l-umum memurîn ve ketebeden ihtiyat veya redif veyahud müstahfızlıkları esnasında silâh altına alınanlar vezâif-i müştereke ashâbından olsun, olmasın me'zun addolunarak bunların memuriyetlerine muhassas maaşlarının bir sülüsü ailelerine ve sülüsânı yerlerie tayin kılınacak vekillere verilecektir. Sâlifü'z-zikr memurînden sınıf-ı ihtiyat veya redife dâhil olup da ta'lim maksadıyla silâh altına celb olunanlar ile üç ay müddetle hizmet-i ta'limiyesini ifa etmek üzere hizmet-i muvazzafası için bedel-i nakdî verenler işbu ta'lim müddeti esnasında me'zun addedilerek maaşlarını tam olarak alacaklardır. Şu kadar ki, vezâif-i müstakille ashâbından oldukları veyahud hizmet-i devletden infikâklerinde yerlerine vekil ta'yini lâzım geldiği halde maaşları hakkında işbu maddenin fıkra-i ülâsı mücebince muamele olunacaktır.

(10) Bilâ-ruhsat ve bir sebebe müstenid olmaksızın gaybûbet imtidâdına göre kiste'l-yevm hesabıyla tevkif-i maaşı müstelzimidir. Öğle tatili bilhassa öğle taamina mahsus olduğu cihetle saât-i iştigâl zarfında hiçbir memurun taam bahanesiyle memuriyeti başından gaybûbeti gayr-ı câizdir. Muayyen saat haricinde taam ettiği görülen memurun ilk defasında maaşından bir günlüğü, birinci tekerrüründe on beş günlük yevmiyesi, ikinci tekerrüründe maaşının tamamı kat' olunur. Üçüncüsünde keyfiyet siciline işaret olunmağla beraber zamm-ı maaş hakkında[n] mahrum edilir.

(11) Başmüdüriyet, başkâtibleri li-ecli't-teftiş mahall-i memuriyetlerinden müfâratlarında harcırahları ikinci mevki ve yevmiyeleri altmış kuruş olarak verilir. (28 Teşrîn-i Sâni [1]326 tarihli umuma müracaat)

(12) Gümrük ile muamelâtı olan kimselerden akçe istikrâzı ve bir tâcir veyahud gümrük ile işi olan bir kimseye doğrudan doğruya veya bi'l-vâsita dellâl veya simsar gibi hizmet ifası da bu kabîlden ma'dûddur.

(13) Müdür-i umumîden ve eğer gümrük memurîninden ise başmüdülden evvelce müsaade istihsâl etmeksizin matbuâta havâdis itâsı ve herhangi şerâit dairesinde olur ise olsun gazete muhabirliğinde bulunulması da aynı fi'l addolunur.

(14) Gümrük resmi mukabili aynen alınan eşyayı satın almak dahi gümrük memurlarına men' edilmiştir.

(15) Gerek mücâzât faslında ta'dâd olunan ve gerek ber-vech-i bâlâ 31 ve 14 numaralı izahâtda gösterilen memnû'iyetlere mugâyir hareketi veya vazifesinde cidden tekâsülü ve hukuk-ı rüsûmiyeye müte'allik olarak hazine-i devleti bi'n-netice dûçâr-ı zarar edecek suretde ta'limât-ı mübelliğâ ahkâmına muhalif ahvâle kasden mücâsereti anlaşılan memurîn Müdüriyet-i Umumiye'den lâhık olacak karara değin işden el çekdirilebilir. Memur eğer vilâyât gümrükleri müstahdemîninden ise kendisine başmüdüren emri ile işden el çekdirilir ve eğer görülen yolsuzluğu oldukça ehemmiyetli ise aid olduğu gümrük müdürü işden el çekdirildiğini memur-ı mes'ule tahriren bi't-tebliğ keyfiyeti derhal başmüdüre bildirecektir. Memurun işden el çektiği müddet zarfında maaş ahzına istihkâkı olup olamayacağının takdiri Müdüriyet-i Umumiye'ye râci'dir.

GÜMRÜK MEMURÎNİNİN VEZÂİFİ

Başmüdürlükler

1-Başmüdürlük idaresine tevdi' olunan gümrüklerin hüsn-i cereyan-ı muamelâtından Müdüriyet-i Umumiye'ye karşı mes'uldür. Tanzim ve ıslah-ı muamelâta müte'allik olarak tedkikât ve mütalaât-ı vâkı'asından istinbât eyleyeceği tedâbiri teklife mecburdur.

2-Başmüdürlük, başmüdüriyet dâhilindeki ve merkez memurluklarını senede hiç olmaz ise bir defa suret-i ciddiyede teftiş eyleyecektir. İşbu teftişâtı icradan sonra Müdüriyet-i Umumiye raporları hakkındaki ta'limâta tevfikân icab eden raporunu Müdüriyet-i Umumiye'ye irsâl eyleyecektir. İdaresi dâhilindeki bi'l-cümle gümrük idareleri muamelâtının nizâmât ve ta'limât ahkâmı dairesinde cereyanına itina edecektir.

3-Başmüdürlükler diğer başmüdürlükler ile ve tüccar, sâirleri ile muamelât-ı rüsûmiyeye taalluk eden hususât için muhabere edebilir.

4-Müdüriyet-i Umumiye'nin emri ile başmüdüriyeti ziyaret eden Müdüriyet-i Umumiye müfettişlerine her türlü teshîlâtı irâ'e edecektir.

5-Başmüdür gümrüklerin hesabât-ı şehriyesinin ol bâbdaki nizâm ve ta'limât dairesinde tutulmasından ve muntazaman Müdüriyet-i Umumiye'ye gönderilmesinden mes'uldür ve hesabât-ı mezkûrenin hîn-i irsâlinde vâridât ve masârifin tezâyüd ve tenâkusuna müte'allik olarak mütalaât ve izahât-ı lâzıme'yi bildirecektir.

6-Gümrük idareleri vâridâtının imkân dairesinde her gün Bank-ı Osmanî şubelerine tevdi' edilmesine veyahud Müdüriyet-i Umumiye Veznesi'ne gönderilmesine ve tahsilâtın ecnebi meskûkâtı ile olmayıp mutlaka meskûkât-ı Osmaniye'den olmasına itina eyleyecektir.

7-Mer'ıyyü'l-icra olan nizâm ve ta'limât ahkâmına veyahud Müdüriyet-i Umumiye'nin müsaade-i mahsusasına tevâfuk etmeyen hiçbir te'diyâtın icrasına müsaade etmeyecektir.

8-Başmüdüriyet dâhilindeki müdür ve memur vesâir gümrük müstahdemîninin gümrükde cereyan eden muamelâta fi'len alâkadar olmalarını te'mine ve bütün cereyan eden muamelâta fi'len alâkadar olmalarını te'mine ve bütün memurînin muntazaman vazifeleri başında isbat-ı vücud etmelerine itina eyleyecektir. Bunun için müdür ve memurlar tarafından gönderilen şehri raporlar ile devam jurnallerini bizzat tedkik eyleyecek ve icab-ı hâle göre lüzum göreceği tahkikâtı bi'l-icra nizâmen muayyen olan mücâzât-ı inzibâtiyeyi tatbik eyleyecektir.

9-Tatbikine me'zun olduğu böyle bir mücâzâtın icrasına rağmen bir memurun muntazaman devam etmediğini veyahud bilâ-ruhsat vazifesinden gaybûbet eylediğini görür ise Müdüriyet-i Umumiye'yi haberdar edecektir.

10-Bir memurun sû-i hareketi ceza-yı nizâmîsi muayyen olan yolsuzluklar derecesini tecavüz eder ise başmüdür, Müdüriyet-i Umumiye'yi haberdar edecektir. Fakat hâlin icab ettiği hükmeder ise kabahatli memura Müdüriyet-i Umumiye'den tebliğ olunacak karara intizâren işden el çekdirebilir. Memurînin yolsuz harekâtını bildirdiği sırada başmüdür bu yolsuzluğa müte'allik tafsilâtı doğru olarak tayin etmeğe ve mevzû'-ı bahis edilen memurun ahvâl-i âdiyedeki harekâtına dair mütalaâtı da beyân etmeğe mecburdur.

11-Başmüdür maiyetinde bulunan memurîn ve eşhâs-ı sâire tarafından Müdüriyet-i Umumiye'ye li-ecli't-tevdî' kendisine verilen mektub ve arzuhal veya varaka-i istid'âiyeyi aldığından nihayet üç gün zarfında Müdüriyet-i Umumiye irsâl edecektir.

12-Tüccar veya gümrük memurînine li-ecli't-tebliğ başmüdüriyete bildirilen her bir emir ve ta'limât ve ilânın mümkün olduğu kadar kısa bir müddet zarfında tebliğine itina edecektir.

13-Bir başmüdür bir memura senede dört günü tecavüz etmemek üzere me'zuniyet verebilir. Fakat suret-i hâl kaydedilmek üzere keyfiyeti Müdüriyet-i Umumiye'ye bildirecektir ve memurun me'zun olmasının müstahdem bulunduğu gümrük idaresi muamelâtını suret-i ciddiyede ihlâl etmemesine itina edecektir.

14-Ahvâl-i müsta'cele ile esbâb-ı mücbire müstesna olarak başmüdür Müdüriyet-i Umumiye'yi evvelce haberdar ederek me'zuniyet istihsâl etmeksizin üç günden ziyade memuriyeti başından gaybûbet edemez. Hastalanması hâlinde hastalığının ne olduğunu müş'ir alacağı tabib raporunu Müdüriyet-i Umumiye'ye gönderecektir. Gaybûbeti üç haftayı tecavüz edecek olur ise bir ikinci rapor daha ahz ve tevdi' i icab eder.

15-Başmüdür kendisinin me'zunen vazifesi başında bulunmadığı esnada başkâtibin de gayr-ı mevcut bulunmasına meydan kalmamasını daima nazar-ı itinada bulunduracaktır.

16-Her sene-i Maliye nihayetinde başmüdür kendisine müdürlerden gelen raporlar mündericâtı ile mütalaât-ı zâtiyesine müsteniden başmüdüriyet muamelâtının suret-i cereyanı hakkında bir rapor tanzim edecek ve bu raporunda lüzum görür ise memurînin ehliyet ve ifa-yı vazifedeki tarz-ı hareketini de gösterecektir.

17-Başmüdür memurînin yolsuz harekâtından dolayı icrası icab eden mücâzâtın hüsn-i tatbikinden mes'ul tutulacaktır. Eğer bir memur tatbik-i mücâzâta rağmen müsaade almaksızın muntazaman devam etmezse Müdüriyet-i Umumiye'ye bildirecektir.

18-Başmüdür, başmüdüriyet dâhilindeki memurînin me'zuniyet-i nizâmiyelerinden hangi tarihlerde istifade etmeleri lâzım geleceğine dair tanzîm edeceği listeyi Müdüriyet-i Umumiye'ye takdim eyleyecektir. Her sene ibtidalarında takdimi iktizâ eden işbu liste Müdüriyet-i Umumiyece tasvib olunacaktır.

19-Başmüdüriyetler dâhilindeki müdüriyetlerce tanzîm olunacak me'zuniyet listelerinin başmüdüriyetler tarafından da tasdikan imza edilmesi iktizâ eder. Bu suretle müdür ve başmüdür tarafından imzalanmış olan listeler li-ecli't-tasvib Müdüriyet-i Umumiye'ye gönderilecektir.

Gümrük Müdürleri ve Merkez Memurları

1-Gümrük müdür ve merkez memurları memur buldukları gümrük idaresi muamelâtının hüsn-i cereyanından ve bâ-husus muamelât-ı câriyenin nizâm ve ta'limât ahkâmı dairesinde icrasından mes'uldür.

2-Müdür ve merkez memurları gümrük muamelât-ı câriyesinden fi'len ve şahsen kendilerini alâkadar addetmeğe mecbur olduklarından saât-ı nizâmiyede muntazaman vazifesi başında isbat-ı vücud edecek ve depo ve muayene mahalleri ile aklâmda cereyan eden muamelâta nezâret eyleyecektir. Müdür ve merkez memurları bizza imzalayacakları ve memurîne imzalatacakları devam jurnallerini her ay nihayetinde başmüdüriyete göndereceklerdir.

3-Seyr-i Sefâin kumpanyaları acenteleri ile beyannâme ashâbına müte'allik muamelâtın biri diğerine tercih olunmayarak sıra ile icra edilmesine itina edecektir.

4-Gümrük muamelâtını hukuk-ı hazineyi muhafaza ile beraber muamelât-ı ticariyeyi bîhûde işkâl etmeyecek tarzda icra etdirecektir.

5-Kaçakçılığın men'ine müte'allik her türlü tedâbîr-i mümkinneyi ittihâz eyleyecektir.

6-İbrâz olunan beyânnâmelerin beyânnâme ashâbının imza-yı tahrirîsini hâvî bulunmasına ve beyânnâmeler ile birlikde ibrâz olunan faturaların ber-mûceb-i ta'limât mürsel ticarethânenin tasdikini ihtiva etmesine hâssaten dikkat etmeğe mecburdur.

7-Muamelâtı ikmâl edilmiş olan beyânnâmelerin nizâmnâmeye tevfikân bordrosuyla birlikde her gün akşamı veyahud her gün posta yoğ ise her posta günü Müdüriyet-i Umumiye'ye gönderilmesine de itina edecektir. Bu hususa adem-i dikkatin tekerrürü Müdüriyet-i Umumiyece ağır bir intizamsızlık olmak üzere telâkkî edilecektir.

8-Gümrük resmine tâbî' bir eşyadan gümrük resmi alınmaksızın imrâr etdirilmiş olduğu halde mes'ul tutulacaktır.

9-Gümrük vâridât-ı umumiyesinin her gün ve mümkün olduğu kadar çabuk bir müddet zarfında Bank-ı Osmanî'ye teslim veya Müdüriyet-i Umumiye Veznesi'ne irsâline ve meskûkât-ı Osmanîye miyânında ecnebi meskûkâtı bulunmamasına dikkat edecektir.

10-Gümrük idaresinin hesabât-ı şehriyesinin ol bâbdaki nizâmât ve ta'limâta tevfikân ve her ay nihayetinde başmüdüriyete irsâline itinaya mecburdur. Bu hesap vâridât ve masârifin tezâyüd ve tenâkusuna müte'allik mütalaât ve izahât-ı mahsusayı da ihtiva edecektir ve vâridâtda bir tenezzül görülürse bu suretle tanzim kılınacak hesabın bir sureti de Müdüriyet-i Umumiye'ye gönderilecektir.

11-Muayene defterleri ile muhasebe ve vezne defâtirinin nizâmât ve ta'limât ahkâmına tevfikân tutulmasına dikkat eyleyecektir.

12-Müdüriyet-i Umumiye'den vürüd eden evâmîr ve ta'limâta ittîlâ' hâsıl ederek bunların ahkâmını icabına göre bilâ-teehhur memurîne ve alâkadar olan sâir kimselere tebliğ ve tefhîm edecektir.

13-Nizâm ve ta'limât dairesinde halledemediği ve deruhde edebileceği mes'uliyet fevkinde gördüğü hususâtı başmüdüriyet vasıtasıyla Müdüriyet-i Umumiye'ye bildirecektir. Ahvâl-i müsta'celede Müdüriyet-i Umumiye'ye telgrafla müracaat edebilir.

14-Berây-ı teftiş gümrüğe gelen başmüdüre ve Müdüriyet-i Umumiye ve müdüriyet-i umumiye müfettişlerine her türlü teshîlâtı icraya mecbur olacaktır.

15-Gümrük müdürü veya merkez memuru müdüriyet ve merkez memurluklarına tâbi' olan idareler dâhilindeki memurîne bir sene zarfında üç günü tecavüz etmemek şartıyla me'zuniyet verebilir ve bu me'zuniyetin kaydedilmesi için her sene ibtidâsında müdüriyetler ve memuriyetler müstahdemîninden hangilerinin me'zuniyet-i nizâmiyeden müstefid olacaklarını mübeyyin bir listesini tanzim ve başmüdüriyete irsâl edecektir.

16-Müstahdemîn idare tarafından ikâ' edilecek intizâmsızlıklara müte'allik mücâzât-ı inzibâtkârînin suret-i tatbikinden mes'ul tutulacaktır. Eğer müstahdemîninden biri müsaade istihsâl etmeksizin gaybûbetde devam edecek olur ise keyfiyeti başmüdüriyete bildirecektir.

17-Memurînden birisinin muayyen olan mücâzât-ı nizâmiye fevkinde bir ceza tatbikini müstelzim bir sû-i hareketi vuku'unda bilâ-istisna keyfiyeti başmüdüriyete bildirmeğe mecbur olacaktır. Fakat Müdüriyet-i Umumiye'nin kararına intizâren kabahatli memura işden el çekdirebilir.

18-Gümrük müdür ve merkez memurları idareye mensub bir memurînin mukaddem ve vazifesini ifaya muktedir olmasına itina edecektir ve ehliyetsiz bir memuru terfi' etdirdiği ve herhangi bir memurun ehliyetsizliğini ketmeylediği ve böyle bir hareket ile menâfi'-i hazine aleyhine hareket eylediği Müdüriyet-i Umumiyece taayyün eder ise mes'ul tutulacaktır.

19-Bir hâl-i müsta'cel veya sebep-i mücbir olmadıkça müdür veya merkez memuru kendisine dört gün kadar suret-i istisnaiyede me'zuniyet itâsına hâiz-ı salâhiyet olan başmüdüriyeti haberdar etmeksizin iki günden ziyade mahall-i memuriyetinden gaybûbet edemez. Me'zuniyet-i nizâmiye istihsâli için me'zuniyetinin bed' edeceği tarihten lâ-ekalüç ay evvel başmüdüriyet vasıtasıyla Müdüriyet-i Umumiye'ye müracaat mecburdur ve zaman-ı me'zuniyeti gümrük idaresi umurûnun muhtel olmaması için başkâtibin idarede bulunmasına musâdif olacak suretde tertib eyleyecektir.

20-Hastalık vuku'unda hastalığının ne olduğunu müş'ir tabib raporu ibrâzına mecburdur ve gaybûbeti üç haftayı tecavüz edecek olur ise ikinci bir [r]apor tanzim olunacaktır.

21-Maiyetinde bulunan memurîn ile sâirleri tarafından kendisine Müdüriyet-i Umumiye'ye li-ecli'l-irsâl verilecek mektub, arzuhal veya evrak-ı istid'âiyeyi tarih-i ahzından itibaren nihayet üç gün zarfında Müdüriyet-i Umumiye'ye îsâl eyleyecektir.

22-Her sene-i Maliye hitâmında gümrük dairesinin o seneye müte'allik muamelâtının suret-i cereyanı hakkında bir rapor tanzimiyle Müdüriyet-i Umumiye'ye li-ecli'l-irsâl başmüdüriyete gönderecektir.

Memurlar

1-Rüsûmât memurları, idarelerine vürûd eden gümrük resmine tâbi' her mal üzerindeki hukuk-ı rüsûmiyenin istîfâsından mes'ul ve emvâl-i mezkûrenin diğer bir Rüsûmât idaresinde resmini verip vermemiş olduğunu tedkike memurdur.

2-Rüsûmât memurları memuriyetleri muamelâtının hüsn-i cereyanından fi'len menfaatdar imişçesine ihtimam-ı şahsî atfetmeğe mecbur olduklarından muayyen olan saât-ı nizâmiyede memuriyeti başında muntazaman isbat-ı vücud eyleyecek ve her ay nihayetinde memuriyetinin tâbi' olduğu müdüriyet veya merkez memuriyetine irsâl edeceği devam jurnalleri kendisi ile refakatindeki memurlar tarafından imza edilecektir.

3-Refakatindeki memurînin yolsuz bir hareketinin tahakkuku takdirinde icab-ı hâle göre tedâbir-i mukteziye li-ecli'l-ifa müdüriyet veya merkez memuriyetine keyfiyeti derhal bildirecektir.

4-Rüsûmât memurları kendi memuriyetleri muamelâtına müte'allik nizâmât ve ta'limât ahkâmına kesb-i vukûf etmeğe itina edecektir.

5-Rüsûmât memurları bilhassa hesabât ve defâtirin nizâmât ve ta'limât-ı müte'allikasına tevfikân tutulmasına ve hasılâtın ta'limât-ı mahsusasına tevfikân irsâlâtına ve her bir muamelenin ta'limâta muvâfik olarak cereyanı ile beraber idaresi dâhilinde kaçakçılık vuku'unun men'i için icab eden her bir tedbiri ittihâz hususuna itina ve dikkate mecburdur.

6-Saât-ı muayyene esnasında refakatindeki memurların vazifeleri başında bulunmasına ve me'zuniyetin müddetine göre müdür veya başmüdür veya Müdüriyet-i Umumiye'den istihsâl-i müsaade eylemeksizin hiçbirisinin işleri başından ayrılmamalarına dikkat edecektir.

7-Eğer memur veyahud refakatindeki memurlardan birisi hastalanır ise tedâbir-i lâzıme li-ecli'l-ittihâz tâbi' bulunduğu müdüriyet veya merkez memuriyetine derhal ihbar-ı keyfiyete mecburdur.

Başkâtibler

Bir Başmüdüriyet Başkâtibi:

1-Bir başmüdüriyet başkâtibi müdüriyet aklâmının vezâif-i mevdû'asını hüsn-i ifa eylesinden mes'uldür.

2-Başkâtib muhaberâtın muntazaman icrasına ve esbâb-ı makbuleye gayr-ı müstenid teehurât vuku bulmamasına ve başmüdüriyete mülhak muhtelif gümrükler hesabâtının muntazaman vürûdu ile ta'limât-ı müte'allikasını dairesinde tanzim edilmiş olmasına ve başmüdüriyet hesabâtının nizâmına tevfikân tertib ve tanzimiyle suret-i muntazamada Müdüriyet-i Umumiye'ye gönderilmesine başmüdüriyet aklâmı müstahdemînin nizâmen muayyen olan saâtde işleri başında isbat-ı vücud ederek devam jurnallerinin her memur tarafından imzalanmış olmasına ve Müdüriyet-i Umumiye'den tebliğ olunan nizâm ve ta'limât ve muharrerât-ı umumiye ve evâmir ve tebligâtın usulü dairesinde hıfz ve kaydına ve memurînin tarafından vukû'a getirilebilecek yolsuz ahvâlin başmüdürün nazar-ı ıttılâ'ına vaz'ına itina edecektir.

3-Başkâtibler başmüdürün gaybûbetinde başmüdür makamına kâim olacağından muamelât-ı rüsûmiyeye müteferri' nizâmât ve ta'limât ahkâmına ıttılâ' hâsıl etmeğe mecburdur.

4-Başkâtibler Müdüriyet-i Umumiye mümeyyizlerinin hâiz oldukları imtiyazât ile ayn-ı kavâ'id ve mücâzât-ı inzibâtiyeye tâbi' tutulacaklardır.

Bir Müdüriyet veya Merkez Memuriyeti Başkâtibi:

1-Bir müdüriyet başkâtibi gümrük idaresi aklâmı muamelâtının hüsn-i cereyanından dolayı müdüre doğrudan doğruya mes'uldür.

2-Müdüriyet-i Umumiye'den tebliğ olunan kâffe-i nizâm ve ta'limât ahkâmına ıttılâ' hâsıl etmeğe ve gümrüğün te'min-i idare ve muamelâtı için suretlerini alıkoymağa mecburdur.

3-Başkâtib bilhassa Manifesto Kalemi muamelâtının nizâm ve ta'limât ahkâmına mutâbık olarak cereyanına ve beyânnâme ashâbının sıra ile ve biri diğerine tercih olunmayarak muamelelerinin yapılmasına ve muayene defâtirinin ta'limâta muvâfik olarak tutulmasına ve muhaberâtın teehurâta dũçâr olmayıp ona müte'allik defâtirin hüsn-i hâlde bulunmasına ve Muhasebe Kalemi'nin defâtir ve hesabâtı ile vezne defâtirinin nizâm ve

ta'limât-ı müte'allikasına tevfikân tutulmasına ve muamelesi hitâm bulan beyânnâmelerin suret-i muntazamada Müdüriyet-i Umumiye'ye irsâl edilmesine ve gümrük cedâvil-i şehriyesinin muntazaman bi'l-istihzâr bilâ-teehhur başmüdüriyete (İstanbul'da her gümrük idaresinin hesabâtı doğrudan doğruya Müdüriyet-i Umumiye'ye gönderilir) îsâline ve aklâm ketebesinin nizâmen muayyen olan saâtde işleri başında bulunup devam jurnallerini imza etmelerine ve gümrüğün bir memuru tarafından icra edildiği sabit olan her bir yolsuzlukdan müdürün ıttılâ' hâsıl eylemesine itina eyleyecektir.

4-Başkâtib gümrüğün veznesini muntazaman kontrol edip neticesini müdüre bildirmeye mecburdur. Müdürün gaybûbetinde vazifesi başkâtib tarafından rü'yet olunacak ve müddet-i vekâleti zarfında muamelâtın hüsn-i cereyanından mes'ul tutulacaktır.

İstimator

1-İstimator gümrükde muamelesi icra kılınmış olan eşya kıymetlerinin suret-i müessirede kontrol edilmesinden mes'uldür. Binaenaleyh istimatorlar kahve ve şeker gibi eşyanın piyasada külliyetli alım satım fiyatından daima haberdar olmağa mecburdur ve muhtelif ticarethânelere nâmına gelen eşya-yı mümâsile için beyân olunan fiyatların aynı olup olmadığını tebeyyün etdirebilmek için işbu fiyatları kayıd ve zabtedecektir.

2-İstimatorlar muamelât-ı rüsûmiyeye dair olan ta'limâtın takdir-i kıymet faslında muharrer usul ve ahkâmı iyice öğrenmeğe mecburdur.

3-İstimatorlar bilhassa beyân olunan fiyatlarda masârıf-ı nakliyenin idhâl edilmiş olduğunu anlamak için faturalarda muharrer fiyatın CIF veyahud FOB mu olarak gösterildiğini tedkik eyleyecek ve faturaların sıhhat-i mündericâtı hakkında muktezî şerhi hâvî olup olmadığına ve faturaların tahrif edilmiş olduğuna delâlet edecek suretde hakk veya rakamların değiştirilmesi gibi âsâr bulunup bulunmadığına ve cins ve nev'-i eşyanın beyânnâme ve faturaların bu bâbdaki iş'ârâtına mutâbık olup olmadığına ve takdir-i kıymet için irâ'e olunan numunelerin muayene olunan kabda zuhûr eden eşyanın hepsinin ne nev' ve ne cins eşya olduğu anlaşılabilir suretde alınmış olmasına ve istîmâyâ müte'allik muamelâtın ashâb-ı mesâlihden birisi tercih olunmaksızın sıra ile icra edilmesine dikkat ve itina edecektir.

4-İstimator beyânnâme sahibi ile aslâ pazarlık etmeyecektir. Fakat eğer beyân olunan fiyatı kabule gayr-ı şayan görür ise beyânnâme sahibinden ma'lumât talep edebilir. İstimatorlar dikkatsizliğinden veyahud yolsuz bir muamelesinden tevellüd edebilecek bir ziyâ'-ı vâridâtından dolayı mes'ul tutulacaktır.

Muayene Müfettişleri

1-Muayene müfettişi muayene muamelâtının hüsn-i cereyanı için müdüre karşı mes'uldür.

2-Muayene müfettişi her muayene memurunun işin umumuna iştirâkini te'min edecek suretde muayene muamelâtının memurîn-i muayene arasında tevzî'yle umûr-ı mezkûrenin muntazaman cereyanına itina etmeğe mecburdur ve bu maksadın te'mini ve gümrük anbarlarındaki eşyanın bilâ-fasıla icra-yı muamele-i rüsûmiyesi ittihâz-ı tedâbir olunabilmesi için muamele-i rüsûmiyesi icra olunmak üzere bulunan kablarnın adedinden müdürü haberdar edecektir.

3-Rıhtım üzerinde eşya kablarnın birikmesine meydan kalmamak üzere kablarnın güzel istif edilmiş olup olmadığını ve mevcut mahallerden bi-hakkın istifade olunup olmadığını anlamak için ara sıra gümrük anbarlarını teftiş edecektir.

4-Muayene müfettişi muayeneye tâbi' tutulan kablarnın muayene memurları tarafından bi-hakkın muayene edilip edilmediğine ve muhteviyât-ı hakikiyelerini tebeyyün etdirip

etdirmediklerine dikkat edecektir ve eğer lüzum görür ise muayene muamelâtına yardım edecek ve evzân ve mikyasât-ı ecnebiyenin tahvîlleri hesabâtını nazar-ı teftîşde bulunduracaktır.

5-Muayene müfettişi suret-i umumiyede evzân ve eskâl ve mikyasât-ı ecnebiyenin bi-hakkın taayyün etdirilmesine ve kıymet-i eşyanın suret-i sahîhada kontrolünü teshîl edecek suretde evsâf-ı eşyanın tayin ve tasrîh olunmasına ve esna-yı muayenede kablâr muhteviyâtının muayene memurları tarafından örseldilmemesine ve muayene memurlarının vazifelerini nizâm ve ta'limâta tatbikan icra eylemelerine ve netice-i muayene ile beyânnâme mündericâtı arasında mübâyet tahakkukunda müdürün haberdar edilmesine dikkat ve itina eylemeğe mecburdur.

6-Muamelâtı kontrol etmek üzere lüzum gördüğü ahvâlde muayene edilmek üzere işaret edilmemiş olan kablârın da icra-yı muayenesi hususunu müdüre tavsiye edecek ve münasib gördüğü takdirde muayene edilmiş olan kabı tekrar muayene edecektir. Fakat bir sebebe müstenid olmaksızın cereyan-ı muameleyi ihlâlden ve bilâ-lüzum ve bir şübheye müstenid olmaksızın kablârı tekrar muayene etdirmekten daima mütevakki bulunacaktır.

7-Muayene müfettişi doğrudan doğruya müdüre veya makamına kâim olan memura karşı doğrudan doğruya mes'ul olacak ve nizâmen muayyen olan saatde vazifeleri başında isbat-ı vücud etmeyen veya vazifesini gayretle ifa etmeyen veyahud itaatsizliği görülen muayene memurlarının esâmîsini kendisine bildirecektir.

8-Muayene müfettişinin müstahdem bulunduğu gümrük idaresinde rüsûmâtça tanınmış bir antrepo mevcut ise muayene müfettişi oradaki muayene muamelâtını ara sıra teftîş edecek ve antrepoda mevcut eşyanın gümrük idaresinin ma'lumâtı olmaksızın sahibine teslim edilmiş olup olmadığını tebeyyün ettirmek üzere defterlerde antrepoda mevcut gösterilen eşyadan beş veya altı kabının kendisine irâ'esini gümrük müdüründen istihsâl edeceği müsaade mücebince talep edecektir.

9-Muayene müfettişi tutacağı bir deftere anbarlardaki teftîşât yevmiyesi saatini ve mevki'-i muayenede hâzır bulunduğu evkâtı ve nâ-mevcut muayene memurîninin aded ve esâmîsini ve hangi vakit kablârın tekrar veya re'sen muayenesini bizzat icra eylemiş ise bu suretle icra kılınan muayenenin kaç defa vuku bulduğunu ve netâyicini ve antrepoda mevcut kablârın ayda bir icra edeceği kontrolü neticesini gösterecektir. Bu defterin her hafta nihayetinde müdüre bi'l-irâ'e tarafından "görölmüşdür" işareti ile imza edilmesi muktezîdir. Bu defter esna-yı teftîşlerinde kezâlik başmüdüre ve Müdüriyet-i Umumiye müfettişlerine irâ'e olunacaktır.

Muayene Memurları

1-Muayene memuru, muayene muamelâtına müteferri' ta'limât ahkâmına vukûf hâsıl etmeğe mecburdur. Dikkatsizliği veya yolsuzluğu neticesi olarak tahaddüs ettiği anlaşılan ziyâ'-ı vâridâtdan dolayı mes'ul tutulacaktır.

2-Muayene memuru, muayene olunmak üzere işaret edilen her bir kabı kâmilin muayene etmeğe hâssaten itina etmeğe mecburdur ve mâlik-i mikdar ve evsâfının beyânnâme mündericâtına muvâfık olarak zuhûr ettiğini ve beyânnâmede gösterilen marka ve numaraların kablârın üzerindeki marka ve numaralar ile ordinoda gösterilen marka ve numaralara mutâbik bulunduğunu ve istimatara li-ecli'l-irâ'e alınan numunelerin muayenesi icra olunan kab muhteviyâtının nev' [ve] cinsinden olduğunu müş'ir olarak muayenesini icra eylediği kablârın üzerini damgalayacaktır.

3-Muayene muamelâtının sıra ile icrası mecburî olduğu cihetle muayene memurları bu usule tamamî-i riayetle hiçbir kimseye asla muamele-i tercihiyede bulunmayacaktır vesâir müstahdemîn idarenin tâbi' oldukları muamelât-ı inzibâtiyeye riayete mecburdur.

Anbar Memur ve Mukayyidleri

1-Anbar memuru mâlik gümrük anbarına teslimine müte'allik ta'limât ahkâmını güzelce öğrenmeğe mecburdur.

2-Anbar memuru eşya kablari üzerinde tefriklerine hizmet eden alâmâtı hâvî bulunmasına ve bu alâmâtın kendisine li-ecli'l-imza ibrâz olunan listedeki alâmâta mutâbık bulunmasına ve bir kabın anbara esna-yı tesliminde kırıklığını ve bir tarafı açık bulunduğunu görecektir ise alâkadar olan acentenin memurunu haberdar ederek suret-i hâli mübeyyin imzasını ahz etmekle beraber keyfiyeti gümrük müdürüne de bildirmeğe hâssaten dikkat ve itinaya mecburdur.

3-Anbar memuru anbarın açık olduğu saatlerde yolsuzluk vukû'unu mâni' ittihâz-ı tedâbîr olduğuna emin olmadıkça anbardan asla müfârat edemeyecektir.

4-Her halde anbar memuru anbara vaz' olunan kablari için icra-yı muayenelerine kadar daima mes'ul tutulacaktır.

5-Anbar memurlari memurîn-i rüsûmiyenin tâbi' tutulduklari evâmîr-i inzibât-kârîye her halde tevfik-ı harekete mecburdur.

Kapı Memurlari

1-Kapı memuru eşyanın ihracı muamelâtına müte'allik ta'limât ahkâmını güzelce öğrenmeğe mecburdur.

2-Kapı memuru ordinosu ile gümrük resminin tesviye olduğuna müş'ir makbuz senedi irâ'e olunmaksızın hiçbir kabın gümrükden çıkmamasına ve çıkan kablari marka ve numaralarının senedi makbuz ile ordino üzerinde muharrer marka ve numaralara mutâbık olmasına ve çıkan kablari marka ve numarasını ordino zahrına işaretle kaydını kapatdıktan sonra bunu manifesto memuruna iade etmeğe hâssaten dikkat ve itina vazifesiyle mükellefdir.

3-Gümrük idaresinin ma'lumâtı olmadıkça hiçbir kabın çıkamayacağına emin olmadıkça kapı memuru mahall-i memuriyetinden ayrılamaz. Gümrüğün açık olduğu saatlerde bâlâda beyân olunan muamelât ifa olunmaksızın bir kab gümrükden çıkacak olur ise kapı memuru her halde mes'ul tutulacaktır.

4-Kapı memurlari memurîn-i rüsûmiyenin tâbi' bulduklari evâmîr-i inzibât-kârîye tamamıyla tevfik-ı harekete mecburdurlar.

Gümrükler Aklâmı Mümeyyiz ve Memurlari

1-Gümrükler aklâmı mümeyyizleri nizâm ve ta'limât ile muayyen muamelâta iyice vukûf hâsil etmeğe mecburdurlar.

2-Aklâm mümeyyiz ve memurlari kalemlerine müte'allik muamelâtın muntazaman cereyanından ve refakatlerindeki ketebenin intizam-ı ahvâl ve muamelâtından mes'uldür.

3-Manifesto sermemuru ibrâz olunan beyânnâmeler üzerinde teselsül numarası bulunmasına ve beyânnâmeye aid ordino birlikde olmasına ve beyânnâme sahiblerinin el yazısı ile yazılmış imzasını hâvî bulunmasına ve beyânnâmenin hâvî bulunduğu eşyaya müte'allik manifesto kuyûdunun usulü dairesinde kapatılmış olmasına ve manifestoda muharrer olup gümrüğe teslim edilmemiş veya muamelât-ı nizâmiyesi bi'l-ifa aktarması icra kılınmamış olan her bir kab hakkında gümrük müd[ür]ünü haberdar etmeğe ve muamelâtı hitâm bulmuş olan beyânnâmelerin muntazaman Müdüriyet-i Umumiye'ye irsâline ve beyânnâme sahiblerine müte'a[l]lik işlerin bir gûne tercih gözetilmeksizin sıra ile ifa edilmesine hâssaten dikkat ve itina ile mükellefdirler.

4-Muhasebe Kalemî mümeyyizi gümrüğün hesabât-ı şehriyesinin bilâ-teehhur suret-i muntazamada ihzârı ve gümrük resminin te'diyesinden evvel beyânnâmeler üzerindeki hesabâtın tedkiki ve meskûkât-ı ecnebiyenin meskûkât-ı Osmaniye'ye tahvîlinden dolayı vâridâtça bir güne zâyî'ât vukû'una mahal kalmaması hususâtına dikkat ve itina edecektir.

5-Kalem mümeyyizleri devam jurnallerini muntazaman imza etmeğe ve nizâmen muayyen olan saatlerde vazifesi başında isbat-ı vücud eylemeğe mecbur ve kalemlerine aid vezâifin ketebeyi suret-i ma'kûlede işgal edecek ve hiçbirisini fazla iş görmeğe mecbur etmeyecek surette tefrîk ve tayininden mes'uldür.

Veznedarlar

Veznedarlar gümrük resmi olmak üzere tayin edilen akçenin tamamen ve meskûkât-ı sahîha ve hâlisa olmak üzere peşin olarak istifâsına mecburdur.

Veznedar istifâ eylediği akçenin sened-i makbuzda usulü dairesinde yazılmış olmasına ve Kalem Odası'nda vâridâtın hıfzına mahsus bir kasa bulunarak istifâ kılınan hasılâtın sirkat veya zâyî'ât vukû'una mâni' olacak her bir tedbirin ittihâz edilmiş bulunmasına ve usul-i mevzû'a haricinde veznedenden hiçbir akçe çıkarılmamasına ve kasaya giren ve kasadan çıkan her bir akçenin ta'limât-ı müte'allikasında vezne defterine kaydolunmasına ve bir yevmiye defteri tutulup her akşam muhasebe defteri ile karşılaştırılarak kasada kalacak paranın mütekâbil kayıd ve tasdik edilmesine hâssaten dikkat ve itina eyleyecektir.

Gümrük Ketebesî

Gümrük ketebesî mensub oldukları gümrük müdürlerinin evâmiri dairesinde ifa-yı vazife ile mükellef olup bunun haricinde vazifeleri Müdüriyet-i Umumiye aklâmı ketebesinin aynıdır. Şöyle ki: Ketebe kendi kalemlerinin doğrudan doğruya mümeyyiz veya müdürlerinin emri altında hareket edeceklerdir. Nizâmen muayyen olan saatlerde vazifelerinin başında isbat-ı vücud ederek ifa-yı vazife için tayin kılınmış olan saatler zarfında ve işlerin gayr-ı muntazır olarak tehâcümü hâlinde mezkûr saatlerden fazla olarak çalışmağa mecburdurlar. Elllerinden geçecek evrak üzerindeki işarât ve kuyudâtı asla hakk etmeyip icrası muktezî tebdîlâtı işarât ve kuyudât-ı asliye okunabilmek şartıyla işaret etmeğe ve kendilerine muhavvel defâtir ve evrak-ı resmîyeyi kemâl-i itina ile hıfz eylemeğe mecburdurlar.

RÛSÛMÂT MÛDÛRİYET-İ UMUMİYESİ

Muamelât-ı rûsûmiye hakkındaki işbu nizâmnâme Rûsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi tarafından 1 Ağustos sene 1325 ve 14 Ağustos sene 1909 tarihinden itibaren bi'l-cümle Osmanlı gümrüklerinde mevki'-i fi'l ve icraya vaz' edilmiştir.

Eşyanın Sefâinden İhracına ve Gümrük Muamelesinin İfasına Dair Nizâmnâmedir.

Eşyanın Sefâinden İhracı

Birinci Madde- Bir sefine Osmanlı limanlarından birine vürûdundan itibaren otuz altı saat zarfında ve sefinedeki eşyanın ihracından evvel kapudan veyahud sefinenin acentesi hamulenin asıl manifestosunu ve aslına mutâbakatı musaddak iki kıt'a suretini gümrüğe itâ edecektir.

İkinci Madde- Aslı manifesto ile suretleri gümrüğe vâsıl oldukda suretler aslıyla tatbik olunmak üzere bunlar Manifesto Kalemi'ne tevdi' edilecektir. Tatbik muamelesi hitâm buldukda Manifesto Kalemi aslı manifestoyu nakliyâtı icra eden kumpanyanın acentesine aide ederek suretlerden bir adedini gümrüğün mahallî kontrol muamelâtında ma'mûlün bih olmak üzere nezdinde hıfz ve ikinci suretini dahi Rûsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi'ne irsâl edecektir.

Muamelât-ı Rûsûmiye

Üçüncü Madde- Bi'l-cümle muamelât-ı rûsûmiyeye mübâşeretden mukaddem eşyanın mürselün ileyhi veya sahibi veyahud bunların vekil-i musaddakı tarafından mümzâ olarak gümrüğe bir beyânnâme verilecektir. Bu bâbda herbir ticarethâne müdür veya sahibleri ve şirket nâmına vaz'-i imzaya me'zun bulunan vekiller kendi tatbik imzalarını gümrüğe itâ eylemeğe mecbur olacaklardır. Sanatı gümrükden mal çıkarmak olan bir kimse tarafından imzalanmış beyânnâmeler kabul edilmeyecektir*.

Dördüncü Madde- İşbu beyânnâme ordino ile beraber hamulenin ihracından itibaren sekiz gün zarfında ibdâr edilecektir**. Beyânnâme numunesi işbu nizâmnâmeye merbût varaka üzerine tahrir edilecek ve hususât-ı âtiyeyi hâvî olacaktır:

Evvelâ: Beyânnâme sahibinin isim ve ikametgâhı

Sâniyen: İdhâlât için eşyanın mevridi ve ihracât için eşyanın mahreci

Sâlisen: Eşyayı nakleden veya edecek olan vapur veya demiryolunun ismi

Râbi'an: Kablaların aded ve cins ve marka ve numaraları

Hâmisen: Eşyanın mikdar ve vezin ve tarif ve nev'i

Sâdisen: Eşyanın mahall-i iştirakindeki kıymeti üzerine gümrüğe gelinceye kadar vuku bulan nakliye ve sigorta ve zurûf vesâir tahliye masârufı zammedilecek hesap edilmiş olan kıymeti.

Beşinci Madde- Beyânnâmenin tahriren tanziminden mukaddem kendi nâmına gelen kablaların muhteviyâtını talep vuku'unda muayene için eşya sahibine me'zuniyet itâ edilecektir.

Altıncı Madde- Beyânnâme tanzim ve itâ kılındıktan sonra hâvî olduğu mikdar veya kıymet beyânnâme sahibi tarafından ta'dil edilemeyecektir. Fakat beyânnâmenin muayene memuruna havalesinden evvel nâzırın müsaade-i tahririyesi üzerine diğer bir beyânnâme tanzim edilebilecektir. Şu hâlde bunun hâvî olduğu ta'dilâtın zîri başmüdür*** tarafından dahi imza edilecek ve yeni beyânnâmede münderic bi'l-cümle eşya başmüdürün bizzat taht-ı nezâretinde olarak muayene olunacaktır. Gümrük memurîni tarafından her ne sebebe mebnî olursa olsun beyânnâmede bir gûne ta'dilât ve tağyîrât icrası câiz olmayacaktır.

Yedinci Madde- İcra edilecek muamele ber-vech-i âtîdir:

---

* Sanatı gümrüklerden mal çıkarmak olan bir kimse bir eşyanın mürselün ileyhi veya sahibi veyahud bir ticarethânenin imzasını vaz'a me'zun vekili bulunduğu hâlde mezkûr eşyaya aid beyânnâmeyi imza edebilecektir.

** Hamulenin ihracı eşyanın gümrük anbarlarına idhâli demektir.

*** Başmüdür, müdür veya kontrol memuru.

Evvelâ: Ordinoyu hâmil bulunan kimse tarafından beyânnâmenin itâsını müteâkib evrak-ı mezkûrede münderic kablarn adedi ve marka numaraları manifesto suretiyle tatbik edilecek ve beyânnâmeye sıra numarası vaz' olunacaktır. Bu muamele ikmâl olundukda bilâ-imhâl eşyanın muayenesine ibtidâr edilecektir.

Memâlik-i ecnebiyeden vürüd edip idhâlât rüsûmunun ifasından sonra Osmanlı limanlarının birinden diğesine irsâl olunan eşya için mürsel beyânnâme ile beraber bunun bir suretini dahi ibrâz edecek ve bu suret gümrük tarafından aslıyla tatbik edildikten sonra gayet muhtasar yazılması icab eden tezkireye rabt edilecektir **.

Sâniyen: Gümrük lüzum gördüğü takdirde bi'l-cümle kablarn muayene etmek hakkını daima muhafaza edecek ve fakat başmüdür, müdür veya müfettiş beyân olunan muhteviyâtının muayenesine lüzum görmediği kablarn muayenesinden sarf-ı nazar edebilecektir. Ale'l-umum beyânnâmede aynı cins ve nev' ve kıymetde olarak beyân edilen eşyayı hâvî müteaddid kablarn bulunduğu takdirde emr-i muayene her beş kabda bir kaba hasr ve tahdîd edilebilecektir. Bir beyânnâmede muharrer müteaddid kablarn muhteviyâtı muhtelif cins ve kıymetde eşyadan ibaret olduğu takdirde emr-i muayene lâ-ekal beşde bir üzerine icra olunacaktır. Bazı ahvâl-i hususiyede eşya kablarn şekil ve vüs'atinden veyahud evvelce sık sık muayene edilmiş eşya-yı mümâsileden olması hasebiyle hakkında hâsıl olan tecârüb sayesinde sühûletle anlaşılabilirdiği takdirde başmüdür veya müdür veya müfettiş muayeneyi suret-i istisnaiyede onda bire hasr etdirebilecektir. Beyânnâmede yolsuzluk veya sahtekârlık iştibâhı hâsıl olduğu takdirde her bir kab muayene edilecek ve fakat nâzır veya müdüre evvelce ihbar-ı keyfiyet olunarak emr-i muayene onun müsaadesiyle ve kendi huzurunda icra kılınacaktır.

Sâlisen: Muayene muamelesi hitâm bulduktan sonra muayene memuru beyânnâmeyi mukârin-i sıhhat gördüğü hâlde bunun zahrına şerh vererek imza edecek ve kendi defterine de eşyanın tarifine ve mikdar ve kıymetine dair beyânnâmede münderic tafsilâtı derc ve kaydeyleyecektir. Hîn-i muayenede kablarn muhteviyâtı ile beyânnâme arasında bir fark ve tefâvüt görüldükde muayene memuru beyânnâmenin zahrına muayenin netâyicini kaydedecek ve işbu kayıd muayenede hâzır bulunan eşyanın mürselün ileyhi veya vekil tarafından imza edilecek ve bu gibi ahvâlde muayeneyi tedkik eylemesi icab eden başmüdür veya müdür tarafından dahi imza olunacaktır.

Râbi'an: Muayene icra olunduktan sonra daima ordino ile merbût bulunan ve muayene memuru tarafından zahrına iza edilmiş olan beyânnâme istimatora ibrâz olunacak ve istimator dahi beyân olunan kıymeti tedkik edecektir. Eşya kendisince ma'lum olduğu ve beyân olunan kıymeti kabul eylediği takdirde veyahud eşya kıymet-i muayene tarifelerinden birinde muharrer bulunduğu halde beyânnâmeyi imza edecektir.

Bilakis eşya kendisince mechul olduğu veyahud kıymeti nev' ve cinsine göre veya suver-i sâire ile mütehavvil bulunan eşyadan ma'dûd bulunduğu takdirde istimator beyân olunan kıymeti tasdik etmezden evvel bir numune irâ'esini talep edebilecektir.

Hâmisen: Eşyanın kıymetini takdir veyahud tarifedeki resmi tatbik eyledikten sonra istimator eşyanın kıymetini veyahud resm-i muarrefi muayene memurunun defterine kaydedecek ve mezkûr kıymet veya resmi beyânnâmenin zahrına dahi işaret ederek beyânnâmeyi imza edecektir.

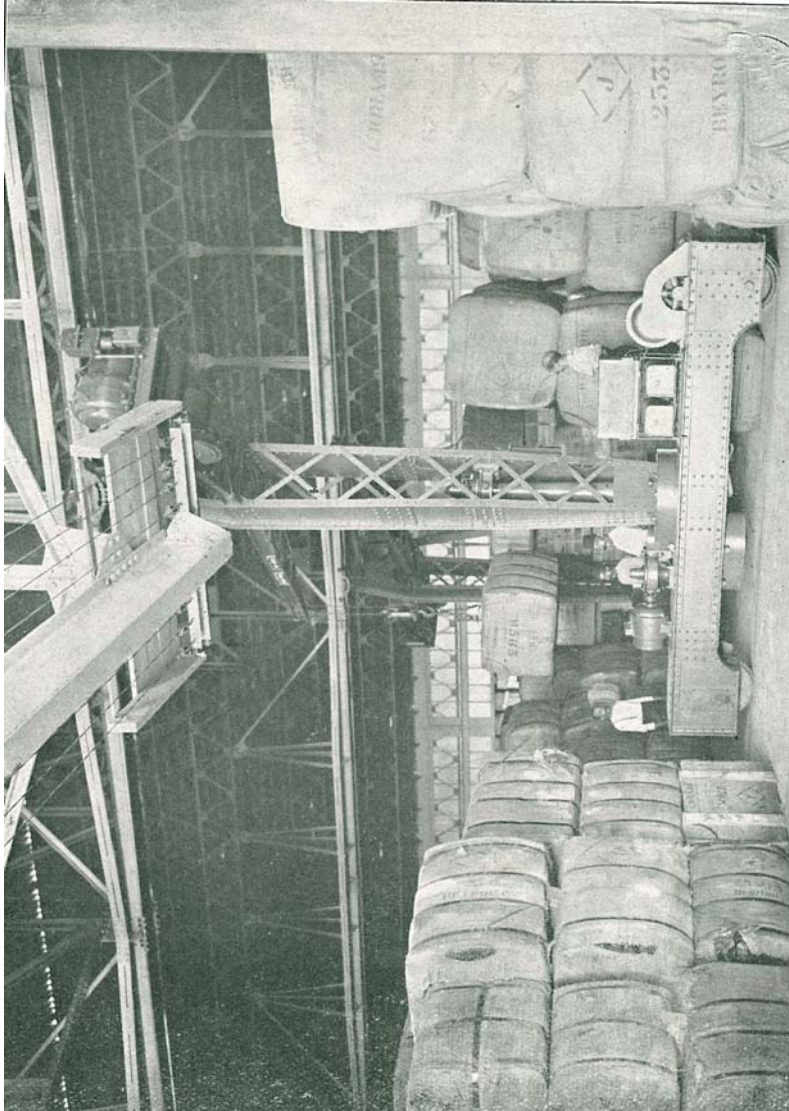
Sâdisen: İstimator mürselün ileyh tarafından beyân olunan kıymeti kabul etmez ise keyfiyeti başmüdür, müdür veya müfettişe ihbar edip o da istimatorun re'yine iştirak eylediği takdirde beyânnâmede gösterilen kıymeti tedkike medâr olmak üzere eşyayı fûrûht eden

** İşbu kaide yalnız idhâl olunan eşya bilâ-tağyîr mürselün ileyhi veya sahibi tarafından diğ bir Osmanlı limanına irsâl olunduğu halde tatbik olunur.

ticarethâne veya fabrika tarafından mümzâ fatura nüsha-i asliyeleriyle tarifnâme ve mekâtîb ve evrak-ı sâirenin ibrâzını beyânnâme sahibinden talep eyleyecektir.

Sâbi'an: Başmüdür veya müdür veyahud müfettiş bu yolda ibraz olunan evrakı gayr-ı kâfi addeylediği takdirde mevzû'-ı bahis olan eşyanın kıymetini bizzat takdir edecek ve bu halde eğer beyânnâme sahibi gümrük rüsûmunu nakden te'diyeden imtinâ' eyleser aynen istîfâ-yı rüsûm eyleyecektir. Beyânnâme sahibi başmüdür veya müdürün talebi üzerine beyân olunan kıymetin sıhhatini isbat için fatura veya sâir evrakı ibrâz etmediği takdirde evrak-ı mezkûreyi ibrâz edinceye kadar resm-i gümrüğü kıymet-i mukaddere üzerinden nakden ve depozito suretiyle te'diye edecektir.

Sâminen: Ne beyânnâme sahibi ve ne de idare-i rüsûmiye, kıymeti münâza'un fih olmayan eşya resm-i gümrüğünün aynen alınmasını talep edemeyecektir.

Beyrut gümrükleri anbarlarında balyaların nakil ve istifinde isti'mâl olunan vinçli arabalar

Tâsi'an: Takdir-i kıymet icra olunduktan sonra beyânnâme ile ordino ve fatura ve sâir evrak-ı müte'allikasını evvelen rüsûmu tayin ve mikdarını beyânnâmede kayıd ve şart edecek

olan bir muhasebe kâtibine, sâniyen kâffe-i muamelâtın ikmâl olduğuna kanaat hâsıl etdikden sonra beyânnâmeyi imza edecek olan başmüdür veya müdür veyahud müfettişe tevdi' olunacaktır.

Âşiren: Nihayet beyânnâme ve ordino ve evrak-ı sâire-i merbûta rüsûmun te'diyesi için vezneye veyahud eşya-yı ayniye anbarı memuruna ibrâz olunacaktır. Rüsûmun istifâsından sonra veznedar beyânnâmeyi imza ve hıfz edecek ve makbuz senedini tanzim edirecektir. Makbuzun sıra numarası beyânnâme ile ordino üzerinde kayıd ve işaret edilecektir. Makbuz senedi veznedar tarafından tahtîm edildikten sonra ordino ve evrak-ı sâire ile beraber beyânnâme sahibine veya eşyayı gümrükden çıkaran kimesneye verilerek bunun tarafından eşya gümrükden ihrac olunacak ve rüsûm aynen istifâ kılındığı takdirde keyfiyet beyânnâmeye derc edilecektir.

Hâdî aşer: Eşyayı gümrükden çıkaran kimesne makbuz senediyle ordinoyu kapı memuruna ibrâz edecek ve bu da ordinoyu alıkoyarak kablar çıkarıldıkça bu ordino ile tatbuk edecek ve kablara adediyle marka vesâiresini ve gümrükden çıkarıldığı tarih ve saati kendi defterine kaydedecektir.

Sekizinci Madde- Rüsûmun istifâsına kadar her bir muamelenin ifa olduğu yevm ve saat beyânnâmenin kısm-ı mahsusunda gösterilecektir.

Dokuzuncu Madde- Eğer gümrük idaresi beyânnâme ile muayene olunan eşya beyinde bir fark ve tefâvüt müşâhede eder ise başmüdür beyânnâme sahibine keyfiyeti bi'l-ihbar bu bâbda izahât talep eyleyecektir. Eğer fark ve tefâvüt yüzde onu tecavüz eder veya yüzde ondan noksan ve yüzde beşden fazla farklar tekerrür ederse resm-i gümrüğü tecavüz etmemek üzere bir ceza-yı nakdî ahz edilebilecektir. Başmüdür beyânnâme sahibinin izahâtını nazar-ı dikkate aldıktan sonra işin böyle bir cezayı müstelzim olup olmadığını kararlaştıracaktır. Bu takdirde keyfiyeti tahriren beyânnâme sahibine bildirecektir. Ale'l-umum tahakkuk eden ilk yolsuzluk için ceza-yı nakdî resm-i gümrüğün nısfı mikdarına kasr ve tahdîd edilebilecek ise de tekerrürü hâlinde ceza-yı nakdî hadd-i a'zamîye iblâğ olunacaktır. Ceza-yı nakdî resm-i gümrükle beraber nakden istifâ kılınacaktır. Beyânnâme sahibi ceza-yı nakdî kararına itiraz eder ve başmüdür de bu itirazın muhakk olmadığı ve yolsuzluğun kasden îkâ' edildiği fikrinde bulunur ise iş Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi veya hüküm hey'eti veya merci'i olan mahkeme tarafından tesviye edilinceye kadar ceza-yı nakdînin muvakkaten te'min edilmesini başmüdür talep edebilecektir.

Bir ceza-yı nakdî istifâsına karar verildiği veyahud bir beyânnâme sahibi tarafından itâ olunan izahât kâfi addedilmediği takdirde beyânnâme sahibi nâmına gelen eşyanın beher kabı birer birer ve ale'l-müfredât muayeneye tâbi' tutulacaktır.

İhracat

Onuncu Madde- Bir sefîne Osmanlı limanlarının birinden hareket etmezden evvel kapudanı veya acentesi mezkûr limandan sefîneye tahmîl olunan eşya manifestosunun bir suretini gümrüğe itâ eylemeğe mecbur olacaktır.

On Birinci Madde- İşbu nizâmnâmenin icrasına Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi memurdur.

Nizâmnâmenin Onuncu Maddesinin İzahnâmesidir.

Geminin hareketinden evvel manifestosunun tanzim edilemediği acentesi tarafından gümrüğe ihbar ve tasdik edildiği halde nihayetü'n-nihaye altı gün mühlet verilebilir.

Nizâmât-ı Rüsûmiyenin Suret-i Tatbikine Dair Ta'limâtnâmedir.

Taşra Gümrükleri

[1]-Manifesto ve Beyânnâmelerin İbrâzı

a) İdhâlât

Manifesto Kalemi bir Osmanlı limanına emtia ve eşya ihrac eden her bir sefînden orijinal manifesto ile bunun iki kıt'a suretini ahz ve teslim eder. İşbu suretleri orijinal manifesto ile tatbik etdikden sonra Manifesto Kalemi orijinal manifestoyu nakliyâtı icra eden kumpanyanın acentesine iade ve suretlerden birini mahallî gümrük muamelâtının kontrolünde isti'mâl etmek üzere nezdinde alıkoyarak diğer nüshasını dahi aynı günde vürûd edip ertesi sabah birlikde Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi'ne gönderilecek olan bi'l-cümle ikinci manifesto suretleriyle beraber hıfz eder.

Mürselün ileyhlere itâ edecekleri beyânnâmeler ile eşyanın ordinoları kezâlik Manifesto Kalemi'ne ibrâz edilerek bunların muhtevî bulunduğu kablarn adedi, marka ve numaraları tahkik edilmek üzere mezkûr beyânnâme ve ordinoların manifesto suretleriyle tatbikâtı icra olunacaktır. Bu tatbikâtın hitâmından sonra beyânnâmeye bir sıra numarasıyla bunun tarih-i ahz ve kabulü ve gümrüğün ismi vaz' edilerek muayenesi iktizâ eden kablarn işaret ve muayene memuru tayin edilmek üzere beyânnâme başmüdür veya müdüre ibrâz olunacaktır.

Resm-i gümrüğü istîfâ edilmiş olan eşya beyânnâmelerini vezne her gün akşam üzeri kezâlik Manifesto Kalemi'ne gönderecek ve kapı memuru da gümrükden çıkan eşyanın ordinolarını her gün mezkûr kaleme teslim edecektir.

Bu evrakı teslim etdikçe manifesto memuru bunları nezdinde kalacak olan manifesto suretiyle tatbik ederek resm-i gümrükleri istîfâ edilmiş olduğunu mezkûr suret üzerinde işaret edecek ve ertesi gün bir gün evvel resm-i gümrüğü istîfâ edilmiş ne kadar beyânnâme varsa Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi'ne gönderecektir. Ordinoları dahi aid oldukları manifestolar ile tomar şeklinde nezdinde muhafaza edecektir.

b) İhracat

Osmanlı gümrüklerinde eşyayı tahmîl eden sefâin bulunamayanlardan hîn-i infikâkinde kapıdan veya acentesi mezkûr limandan sefîneye tahmîl edilmiş olan eşyanın manifestosunun bir suretini gümrüğün Manifesto Kalemi'ne teslim edecek ve işbu suret ihrac edilen kablarn adedi kontrol edilmek üzere gümrüğün defâtiri ve ihracât evrakıyla mukabele edildikten sonra Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi'ne gönderilecektir.

Sefâinin hareketlerinden evvel acenteler lâzım gelen manifestoları gümrüğe ibrâzedemedikleri hâlde sefâin-i mezkûrenin tarih-i hareketlerinden itibaren sâlîfû'z-zikr manifestoların gümrüklere ibrâzı için altı gün mühlet itâ edilir.

Memâlik-i ecnebiyeye ihrac edilen eşyanın beyânnâmeleri mürsilin resm-i gümrüğü te'diye etdiği günün ferdâsı Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi'ne irsâl edilecektir.

2-Muayene

Muayene Muamelâtı: Gümrüğün başmüdür, müdür veya Kontrol Memuru Nizâmnâmesi'nin yedinci maddesinin sâniyen fıkrasına tevfikân beyânnâmenin üzerinde muayeneye tâbi' olan kablarn adedini, marka ve numaralarını tasrîh ile tayin edecektir. Muayene memuru muayene edilen kablarn muhteviyâtını ber-tafsîl kendi defterine kayıd ve beyânnâmenin muhtevî olduğu bi'l-cümle eşyanın beyân olunan mikdar ve kıymeti yekûnlarını dahi defter-i mezkûra bilâ-tafsîlât derc ve ilâve edecek ve beyân olunan muhteviyâtıyla bi'l-muayene tahakkuk eden muhteviyât beyninde fark bulunduğu hâlde beyânnâmenin muamele-i zahriyesini bi'l-ifa bu husus için tahsis edilmiş olan mahalle imza eyleyecektir. Beyânnâmede gösterilen muhteviyât ile netâyic-i muayene beyninde bir fark zuhuru hâlinde netâyic-i muayene başmüdür, müdür veya kontrol memuru ve muayenede hâzır bulunduğu hâlde mürselün ileyh veya onun vekili taraflarından imza edilecektir. Başmüdür, müdür veya kontrol memuru lüzum gördüğü hâlde açılarak muayeneleri işaret edilmiş olan kablarn muayeneleri hitâm buluncaya kadar beyânnâmeyi nezdinde hıfz edebilir ve bu hâlde muayene memuru netice-i muayeneyi beyânnâmenin zahrına kaydetmezden evvel muayene neticesi ile beyânnâme muhteviyâtının tatbikâtını icra edecektir.

Hitâm-ı muayeneyi müteâkib muayene memuru tarafından zahrına imza edilmiş olan beyânnâme istimatora teslim edilecektir.

3-Takdir-i Kıymet

Takdir-i Kıymet: İstimator beyân olunan kıymeti kabul etdiğı hâlde kıymet-i mezkûreyi beyânnâmenin zahrına kaydederek bu husus için tahsis edilmiş olan mahalli imza edecek ve bu kıymeti muayene memurunun defterine dahi derc edecektir. İstimator beyân olunan kıymeti tasdik etmezden evvel ve lüzum gördüğü takdirde mebhûsün anı olan eşyayı veyahud bir numunesini görecektir. Sonra beyânnâme ile ordinoyu muhasebeye itâ edecek ve bu da ahz u istîfâsı lâzım gelen resmi hesap etdikden sonra evrak-ı mezkûreyi başmüdür, müdür veya kontrol memuruna verecektir.

İstimator mürselün ileyh tarafından beyân olunan kıymeti kabul etmediğı suretde ke[y]fiyetden başmüdür, müdür veya kontrol memurunu haberdar edecektir. Başmüdür, müdür veya kontrol memuru beyânnâmede gösterilen kıymetin tahkiki zımnında beyânnâmeyi imza eden zâtdan eşyayı fûrûht etmiş olan fabrika veyahud ticarethânenin imzasını hâmil orijinal faturaların ibrâzını talep edecektir. Faturayı henüz ahz etmemiş olduğunu beyânnâme sahibi iddia eylediğı takdirde eşyasını gümrükden çıkarmazdan evvel ve fatura gelinceye kadar takdir-i kıymet üzerinden hesap edilen resm-i gümrüğü depozito olarak terk edecektir. Fatura mevcut olmadığı hakkında gümrükçe kanaat hâsıl olduğu takdirde gümrük beyân olunan kıymeti isbat için sâir evrak-ı mutebere ibrâzını beyânnâme sahibinden talep edecektir.

4-Resm-i Gümrük Hesabı

Beyânnâmede gösterilen ve üzerinde resm-i gümrük hesap edilecek olan mecmû' kıymetin nakliye ve sigorta ve tahliye ve eğer var ise bendiye masârifâtını ve rıhtım ücretini dahi muhtevî bulunmasına gümrük dikkat edecektir. İbrâz edilen beyânnâme ve faturanın muhtevî bulunduğu işârâtdan beyân edilmiş olan kıymetin nakliye, sigorta vesâire masârifâtını ihtivâ etdiğı muvazzahan anlaşıldığı suretde rûsûm-ı lâzime işbu kıymet üzerinden hesap edilecektir.

Beyân edilen kıymet-i eşyayı fûrûht eden fabrika veya ticarethânededen veyahud eşyanın tahmîl edildiği limandan iştirâ kıymeti olduğu, yani FOB kıymeti bulunduğu takdirde istifâsı lâzım gelen resm-i gümrük hesab edilmezden evvel beyânnâmeye nakliye ve sigorta vesâir masârifinin zammedilmesine veya masârifât-ı mezkûrenin beyân edilmiş olan mecmû'-ı kıymetde dâhil bulunmasına dikkat ve itina edilecektir.

Beyânnâmeyi imza eden zât beyân edilen kıymetin nakliye, sigorta ilh. masârifini ihtiva edip etmediğinden adem-i ma'lumât beyân ettiği takdirde resm-i gümrüğü beyân edilen kıymet üzerine hesap ettiği surette gümrük bunun üzerinden hiçbir iskonto icra etmeyecektir. Meselâ nakliye, sigorta ilh. masârfi dahi dâhil olduğu hâlde beyân edilen kıymet Mecidiye akçe bin kuruş bulunursa resm-i gümrük ber-vech-i âî hesab edilecektir:

Kuruş			
80	% 8	1.000	1.000
30	% 3	3	8
110		30.000	80.000

Gümrük nakliye ve ilh. masârfi dahi dâhil olduğu hâlde beyân olunan kıymetin sıhhat ü selâmetinden emin olduğu hâlde resm-i gümrük umumen bu kıymet üzerinden hesap edilecektir.

Beyânnâme ve faturada gösterilen kıymetin evvelce eşyayı mümâsile hakkında beyân ve kabul edilmiş olan fi-i cârîden hiss olunur derecede dûn olduğu müşâhede edildiği surette gümrük beyânnâme sahibinden izahât talep edecektir. Verilen izahât mukârin-i sıhhat görülmekle beraber beyânnâmenin kabulü için gayr-ı kâfi addolunduğu takdirde mebhûsün anı olan eşyanın kıymeti gümrük tarafından takdir olunacaktır ve bu hâlde beyânnâmeyi imza eden zât gümrük resmini nakden ifadan imtinâ' ederse resm-i gümrük aynen istifâ kılınabilir. Fakat gümrük mükemmelen tahkik etmedikçe kıymet takdir etmeyecek ve bundan dolayı vâridâtça bir zarar tevellüd eyledikde mes'ul olacaktır. Her hâlde gümrükler evvelce Rûsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi tarafından müsaade istihsâl etmeksizin takdir edilen kıymeti nakden te'diye ederek gayr-ı kâbil-i taksim eşyayı hiçbir vechile aynen kabul edemeyeceklerdir.

İhtilâf zuhuru hâlinde gümrük mes'eleyi Müdüriyet-i Umumiye'nin nazar ıttılâ'ına arzedecek ve buradan bir karar suduruna kadar başmüdür, müdür veya kontrol memuru beyânnâmeyi imza etmiş olan zâta hemen eşyasını imrâr mı etmek veya icab eden resm-i gümrüğü gümrükçe takdir edilen kıymet üzerinden depozito etmek mi veyahud rûsûm-ı lâzıme beyân edilen kıymet üzerinden tesviye ile bu kıymet ile gümrükçe takdir edilmiş olan kıymet beynindeki farkı icabı hâlinde nakden ifa edeceğine taahhüd etmek mi arzu ettiğini sorulacaktır. Gümrük ibraz edilen orijinal faturanın sahte olduğu hakkında bir şübhe hâsıl ederse mezkûr faturanın doğru ve sahit olduğuna dair beyânnâmeyi imza etmiş olan zâtdan diğeri bir beyânnâme daha talep edecektir. İşbu beyânnâme ibraz edilmiş olan orijinal fatura veya tahkik ve beyânnâmeyi imza etmiş olan zât tarafından imza edilmiş olan bir kıt'a suretiyle beraber Müdüriyet-i Umumiye'ye gönderilecektir. Rûsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi tarafından icra edilecek olan tahkikâtın neticesine intizâren beyânnâmeyi imza etmiş olan zât gümrükten eşyasını almazdan akdem icab eden resm-i gümrüğü gümrükçe takdir edilmiş olan kıymet üzerinden depozito etmeğe mecbur olacaktır.

5-Meskûkâtın Tahvili

Faturalarda muharrer olan meskûkât-ı ecnebiyenin meskûkât-ı Osmaniye'ye tahvili zîrdeki tarife mücebince hesap edilecektir:

Kuruş	Santim	
102	75	Lira-yı Osmanî
19	-	Sîm Mecidî
113	-	İngiliz lirası
5	65	Şilin
4	52	Frank
4	75	Kron (Avusturya)
5	65	Mark
12	16	Ruble
24	14	Dolar

6-Resm-i Gümrüğün Vezne'ye Teslimi

Vezne ican ede[r] resmin ahz-ı istîfâsından evvel resm-i mezbûrun muhasib tarafından usulü dairesinde tayin ve beyânnâmenin başmüdü, müdür veya kontrol memuru tarafından imza edilip edilmediğine dikkat edecektir.

Vezne beyânnâmeyi imza ederek nezdinde alıkoyacak ve bir makbuz senedi tanzim ve zîrini tahtîm etdikden sonra bunu ordino vesâir evrak ile birlikde eşyanın gümrükden çıkarılması muamelesinde isti'mâl edilmek üzere ya sahib-i beyânnâmeye veyahud eşyayı gümrükden çıkaran zâta itâ edecektir.

Resm-i gümrük aynen istîfâ edildiği suretde eşya-yı ayniye memuru beyânnâmeyi imza ederek nezdinde alıkoyacak ve ordino ile evrak-ı sâire-i resmiyeyi beyânnâme sahibine veya eşyayı gümrükden çıkaran zâta itâ edecektir.

Numara, tarih, beyânnâme sahibinin ismi ve te'diye edilen resmin mikdarı gibi tafsilât-ı esasiye kaydedildikten sonra vezne kâtibi veyahud eşya-yı ayniye memuru beyânnâme üzerine makbuzun sıra numarasını göstererek beyânnâmeyi Manifesto Kalemi'ne itâ edecektir.

8-Eşyanın Gümrük Kapısından İhracı

Kapı memuru kendisine bir eşyanın makbuzuyla beraber ordino ibrâz edilmedikçe hiçbir eşyanın gümrük kapısından çıkarılmasına müsaade etmeyecektir. Kapı memuru ordinoyu nezdinde alıkoyarak bunun vasıtasıyla eşya çıktıkça kablari tahkik edecek ve çıkarılan kablari numara, marka ilh.'sini defterine kaydetdikden sonra ordinoyu o günü akşam üzeri Manifesto Kalemi'ne teslim edecektir.

8-Beyânnâme ile Netice-i Muayene Beyninde Zuhûr Edecek Mübâenet

Gümrük tarafından nizâmnâmenin dokuzuncu maddesinin tatbiki lüzumu hissedildiği hâlde başmüdü, müdür veya kontrol memuru işbu nizâmnâmede gösterilen usule tevfi-k-i muameleye itina edeceklerdir. Alâkadar bulunan konsoloshâne tarafından muhalefet vukû'unda gümrük bu iş hakkında bir zabıt varakası tertib ederek Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi'ne gönderecektir.

Emtia ve Eşyanın Osmanlı Limanlarında Aktarmalarının Suret-i İcrası

1-Gümrük İdaresi'nin müsaadesi olmaksızın Osmanlı limanlarında hiçbir aktarma muamelesi icra olunamaz.

Aktarma muamelâtını icra edebilmek için vapur acenteleri itâ edecekleri te'minâta mukabil Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi'nden birer ruhsatnâme-i umumî ahz edeceklerdir.

Seyr-i Sefâin Acenteleri Tarafından İcra Edilecek Aktarmalar

2-Seyr-i Sefâin kumpanyaları acenteleri veya vapur kapudanları hamulelerinden kendilerinin vesâatlarıyla aktarmaları icra olunarak gerek diyar-ı ecnebiyeye ve gerek Memâlik-i Osmaniye'nin sâir limanlarına gönderilecek olan kablarnın aded, marka ve numaralarını mübeyyin gümrük idaresine bir liste itâ edeceklerdir. Aktarma edilmeğe mahsus olan eşyanın işbu listesi sefînenin vusûlünden nihayet otuz altı saat bir müddet zarfında itâ edilmek lâzımdır.

3-Bir vapurun Osmanlı limanlarından birine vusûlünden itibaren on beş gün müddet zarfında (ahvâl-i fevkalâdede bu müddet temdîd edilebilir) vapur acenteleri vapurun vusûlünde vermiş oldukları listede gösterilmiş olan eşyanın aktarma edildikleri vapurların isimleriyle bunların mensub oldukları acenteleri mübeyyin gümrüğe bir ikinci liste vermeğe mecburdurlar. Bir ecnebi limanına nakledilmek üzere aktarma edilmiş olan eşya için vapur acenteleri bir de eşya-yı mezkûrenin tahmîl edilmiş olduğu vapurun konşimento nüsha-i sâniyesini ibrâza mecburdurlar.

4-Bütün bu aktarma muamelâtında vapur acenteleri eşyanın mevriline vâsıl olmamasından dolayı bu bâbda kanaat-bahş izahât veremedikleri hâlde nizâmen ahzı lâzım gelen gümrük resminin te'diye ve ifası hususunda Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi'ne karşı mes'ul olacaklardır.

Mürselün İleyhler Tarafından İcra Edilen İdhâlât Aktarmaları

5-İdhâlât eşyası mürselün ileyhleri eşyanın vürûdunda bunların gerek ecnebiye ve gerek Memâlik-i Osmaniye limanlarından birine aktarmalarını icra etmek istediği hâlde gümrüğe üç nüsha olarak bir istid'â listesi verecek (bu istid'â listeleri gümrük idarelerinden tedârük edilecektir) ve bu listelerde kablarnın aded, marka ve numaralarını ve manifestoda münderic muhteviyâtı ile mevridler gösterilecektir. Listelerden iki nüshası kablarnın yalnız adediyle marka ve numaralarını irâ'e edeceklerdir.

6-Bu istid'â listesi manifesto ile tatbik olunarak tevâfuk ettiği suretde bunlardan iki nüshası Manifesto Kalemî memuru tarafından temhîr edilerek müsted'îye teslim edilecektir. Müsted'î bunlardan birini aktarma edilecek kablarnın bulunduğu vapurun acentesine verecek ve diğerini aktarma muamelesinin ifasına kadar nezdinde tevkif ederek muamelât-ı mezkûrenin ikmâlinden sonra yedinci maddede beyân olunan konşimento nüsha-i sâniyeleriyle beraber gümrüğe iade ve itâ edeceklerdir.

7-Müsted'î istid'â listesini itâ ettiği sırada kablarnı nakleden vapurun hareketinden itibaren kırk sekiz saat zarfında listedeki kablarnı mevriline nakletmiş olan vapurun acentesi tarafından mümzâ konşimento nüsha-i sâniyesinin ibrâzını te'minen gümrüğe depozito tarîkıyla iki aded Osmanlı lirası verecek ve fakat eşya mevriline vâsıl olmadığı takdirde te'diyesi lâzım gelen rüsûm-i nizâmiyeyi de ayrıca tesviye edeceklerdir. Lâkin kablarn aktarmanın icra edildiği limanda mukim bir acentesi bulunmayan vapur ve yelken sefînesiyle nakledildiği takdirde müsted'î, eşyanın mevriline vusûlünü musaddak bir şehâdetnâme ibrâz edinceye kadar icab eden gümrük resmini depozito suretiyle te'diye edilecektir.

8-Bir Osmanlı limanına gitmek üzere aktarma edilmiş olan eşyanın mevridine gitmediği tahakkuk ettiği suretde konşimento nüsha-i sâniyesini itâ etmiş olmasından dolayı kablari nakletmiş olan vapurun acentesi bu bâbda izahât-ı kanaat-bahşâ veremediği takdirde gümrük resminin te'diyesinden mes'ul tutulacaktır.

9-Mevride nakledecek seffinenin vürûduna intizâren aktarma eşyası gümrük anbarına veyahud Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesince musaddak bir anbara vaz' edilmiş olduğu hâlde müsted'î üçüncü maddede zikredilen liste nüshasını gümrük anbarı veya musaddak bir anbar-ı gümrük memuruna ibrâz ve bu da anbara vaz' edilmiş olan kablari marka ve numaralarıyla tatbik ettikten sonra listeyi defterine kaydedecektir. Nakledecek seffineye tahmîl edilmek üzere eşya anbardan ihrac edildiği zaman liste tekrar müsted'îye itâ edilecek ve bu da beşinci ve altıncı maddeler mücebince eşyayı nakleden seffâin konşimento nüsha-i sâniyeleriyle beraber gümrüğe iade ve teslim edecektir.

10-Aktarma edilecek eşya seffinenin vürûduna intizâren ma'ûneler derûnuna vaz' edilmiş oldukları takdirde "on birinci maddeye müracaat" müsted'î ikinci maddede zikredilen listede ma'ûnenin numarasıyla mahall-i kaydını irâ'e edecektir.

11-Aktarma muamelâtında kullanılan ma'ûne ve her nev' merâkib-i bahriye gümrük idareleri zr kayıd ve tasdik edilecektir. Bu vechile mukayyed ma'ûnelerin ashâbı Dersaâdet'de Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi ve taşralarda gümrük idareleri tarafından verilmiş ve ma'ûnenin numarasını ve sahib veya reisinin ismini ve mahall-i kaydını müş'ir birer cüzdanı hâmil olacaktır. Kaydedilmiş olan her bir ma'ûnenin dış tarafında gayet okunaklı hurûfâtla yazılmış numarası bulunacaktır.

12-Eşyayı nakledecek seffinenin vürûduna intizâr eden ve derûnunda aktarma eşyası bulunan ma'ûne ve merâkib-i bahriye bu husus için liman riyâsetinden suret-i mahsusada tahsis edilecek mahalde şamandıra-bend olacaklar ve burada gümrüklerin nezâret-i mütemâdiyesi altında bulunacaklardır.

13-Hususât-ı âtiyenin icrası memnû'dur:

Evvelen: Gümrüğün müsaadesi olmaksızın aktarmaya mahsus kablari küşâdı

Sâniyen: Gümrüğün izni olmaksızın aktarmaya mahsus kablari marka numaralarının tebdîli

Sâlisen: İki ve üç ve dört ve on birinci maddelerde zikrolunan listeleri gümrüğe itâ etmeksizin aktarma muamelesinin icrası

Râbi'an: Gümrük tarafından kaydedilmemiş ma'ûnalara aktarma eşyası tahmîli

Hâmisen: Gümrüğün müsaadesi olmaksızın aktarma eşyası mahmûl bir ma'ûnanın esbâb-ı mücbireden mütevellid ahvâlden başka mahall-i mahsusunun hududu haricinde şamandıra-bend olması

14-On Üçüncü Madde hilâfına vuku bulacak her hareket taalluk ettiği eşyanın idhâlât gümrük resmine tâbi' tutulmasını ve ma'ûna ruhsatiyesinin fesh ve ibtalini davet ve intâc eder.

Kara Aktarmaları

15-Bahren aktarma suretiyle bi'l-vürûd şimendifer tarîkıyla diyar-ı ecnebiyeye nakledilmeğe mahsus eşya için mevrîd gümrüğüne ikinci maddede beyân olunan istid'â listesi nüshateyn olarak itâ edilecek ve bunda eşyanın tarîk ve tarih-i sevk ve irsâli gösterilecek ve eşya gümrükden istasyona kadar gümrük muhafaza memuru refakatiyle sevk edilecektir.

Müsted'î kablari marka ve numaralarının istasyon gümrüğüne tatbiki icra edilmek üzere listenin suretini mezkûr gümrüğe itâ edecektir. İşbu liste sureti mevrîd gümrüğüne iade

olunacak ve eşya vagonlara tahmîl ve bunlara da kurşun mühür ta'lik edilecektir. Şimendifer kumpanyası nüshateyn olarak bir hamule listesi tanzim ve eşya mahmûl olan işbu vagonları hudud gümrüğüne teslim edeceğini taahhüd edecektir. Bu listelerden biri eşyanın sevk edildiği gümrük idaresi tarafından alıkonularak diğer hamule senediyle hudud gümrüğüne irsâl ve hudud gümrüğü de hamule listesi üzerinde eşyanın ecnebîye gönderilmiş olduğunu tasdik edecek ve işbu listeyi hamule senediyle beraber eşyanın irsâl edilmiş olduğu gümrüğe iade edecektir.

16-Kara tarîkıyla bi'l-vürûd bahren irsâl edilecek eşya için müsted'î, İkinci Madde'de beyân olunan listeyi şimendifer kumpanyasının ordinosuyla beraber istasyon gümrüğüne ibrâz edecektir. İstasyon gümrüğü kablının aded, marka numaralarını tahkik etdikden sonra bunlara eşyanın sevk ve imrâr edileceği gümrüğe kadar bir gümrük muhafaza memuru terfik edecektir. Müsted'î liste suretini eşyanın sevk ve imrâr edileceği gümrüğe itâ ve konşimento nüsha-i sâniyesini de müddet-i muayyene zarfında ibrâz edeceğini taahhüd eyleyecektir. Konşimentonun ibrâzından sonra eşyanın irsâl edilmiş olduğunu musaddak liste sureti istasyon gümrüğüne iade olunacaktır. Şimendiferle vürûd eden eşya doğrudan doğruya istasyon gümrüğünden eşyayı nakledecek olan sefîneye nakledildiği suretde eşyaya refakat eden muhafaza memuru liste suretini istasyon gümrüğüne getirip teslim edecek ve gümrüğe konşimento nüsha-i sâniyesi dahi itâ edilecektir.

Ahkâm-ı Umumiye

17-Aktarma memurları eşyanın sefâine tahmîl ve sevk ve irsâl edilmiş olduğu üzerlerinde musaddak bulunan liste suretleriyle konşimento nüsha-i sâniyelerini aldıktan sonra nezdlerinde mahfuz ve tasnif edilmiş bulunan listeleri işbu evrak mücebince kapatacak ve mevrîd gümrüğündeki idhalât manifestolarında işbu eşyaya dair olan kayıtları da kapatdıracaktır. Memâlik-i Osmaniye limanlarından birine nakledilen eşya için gümrük aktarma memuru mevrîd limanına kablının aded, marka ve numaralarını hâvî birer tezkire gönderecektir. Mevrîd gümrüğü vürûd eden eşya ile tezkirenin hâvî olduğu izahât tevâfuk eylediği suretde işbu tezkireyi temhîr ile mahrec gümrüğüne iade ve irsâl edecektir.

Aktarma memuru her hafta nihayetinde aktarma edilen kablının marka ve numaralarını mübeyyin bir liste tanzim ve merkez Manifesto Kalemi kontrol muamelâtı için Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi Kontrol Dairesi'ne irsâl edecektir.

On Sekizinci Madde- İşbu ta'limâtname 1/14 Mart sene 1326 tarihinden itibaren mer'ıyyü'l-icra olacaktır.

Antrepoya İdhâl Olunan Eşya Hakkında Ta'limâtname'dir.

Eşyanın Antrepoya Tevdî'i

1-Gümrük resmine tâbi' bi'l-cümle eşya Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi tarafından musaddak bulunan bir antrepoya tevdî' olunabilir.

2-Maamâfih manifestosunda transit edileceği gösterilen veyahud hîn-i idhâlinde aktarma edileceği ihbar edilen eşya ile kâbil-i işti'âl ve infilâk mevâd ve bozulup çürüyecek veya kurb ve civarında bulunan eşyaya mazarrat îrâs edebilecek olan eşya antrepoya kabul edilmez.

Evvelen Gümrük Anbarlarından Geçtikden Sonra Antrepoya Tevdî' Edilen Eşya

3-Gümrük anbarlarından geçtikten sonra Müdüriyet-i Umumiye tarafından musaddak ve me'zun olan bir sahib-i imtiyazın antrepolarına tevdi' edilmek üzere idhâl edilmiş olan eşya için mürselün ileyhe veyahud vekil murahhası (Mürselün ileyh antrepo sahib-i imtiyâzını kendi vekil murahhası gibi hareket etmeğe memur edebilir: *Gümrük Nizâmnâme-i Cedîdi*'nin Üçüncü Maddesi) nüshateyn idhâlât beyânnâmesiyle beraber ordinoyu ve eşya manifatura nev'inden ise (halılar müstesnadır) orijinal faturayı da gümrüğe ibrâz edecektir.

Bâlâsında gayet okunaklı suretde "Antrepo Beyânnâmesi" ibâresi yazılmış veya damgalanmış olan beyânnâme *Gümrük Nizâmnâme-i Cedîdi*'nin Dördüncü Maddesi'nde zikrolunan tafsilâtı ve bilhassa her kabın sıkletini hâvî olmalıdır.

4-Bundan sonraki muamele-i rüsûmiye eşyanın gümrükden ihracı hakkındaki muamelenin aynı olup yalnız veznedar kendi defterine "Antrepo Beyânnâmesi" ibâresini derc eyledikten sonra aslına mutâbakatını tasdikan mühürlediği beyânnâme nüsha-i sâniyesini sahib-i imtiyâza veyahud vekil murahhasına itâ edecektir. Bundan sonra beyânnâme nüsha-i asliyesi manifesto memuruna havale olunup bu da Kontrol Dairesince muamele-i kaydiyesi icra edilmek üzere ertesi sabah Müdüriyet-i Umumiye'ye irsâl edilecektir.

5-Eşyayı gümrükden ihrac ordinoyu kapı memuruna teslim eyledikten ve memur-ı mûmâileyhe eşyanın kabzını müş'ir ya ordinonun zîrini imza veya ayrıca bir makbuz itâ etdikden sonra sahib-i imtiyaz veyahud vekil murahhası kablari antrepoya nezâret etmek üzere tayin edilmiş olan gümrük memuruna beyânnâmenin nüsha-i sâniyesini ibrâz eder. Antrepoda bulunan gümrük memuru da beyânnâme sureti ile kablari aded, marka ve numara ve sıkletlerini kontrol etdikden sonra kendi defterine beyânnâmede zikrolunan kâffe-i tafsilâtı; marka, esâmî ve kıymet-i eşyayı tahrir ve imlâ edip beyânnâme suretini tasnif eder. Her hâlde kablari antrepoya nakli bir gümrük muhafaza memurlarının taht-ı nezâretinde icra edilecektir.

Sâniyen: Doğrudan Doğruya Antrepoya İdhâl Edilen Eşya

6-Mürselün ileyh eşyasını evvelce gümrük anbarlarından geçirmeyerek bir müsaadeli antrepoya vaz' etmek ister veya eşya manifestosunda "antrepo için" ibâresi mukayyed bulunursa ordino evvel emirde gümrük müdürüne ibrâz edilecek ve gümrük müdürü dahi mezkûr ordinonun zahrına "müsaade olunmuşdur" ibâresini yazdıktan sonra antrepoya nakledilen kablari bir muhafaza memuru terfîk edilecektir.

Eğer antrepo gümrüğün daire-i şümûlü dâhilinde ve gümrüğe mülâsık bulunursa ordino gümrüğe ibrâz edilmezden evvel eşya doğrudan doğruya antrepoya tevdi' edilecektir.

Ordino antrepo gümrük memuruna ibrâz olunarak o da bunun muhtevî olduğu marka vesâireyi kablari üzerindeki marka vesâire ile kontrol etdikden sonra defterine kablari marka ve numara vesâiresini derc ve imlâ ve mezkûr ordinoyu "antrepoda" ibâresiyle tahşiyeye ederek manifestosu kapatılmak üzere aid olduğu gümrük manifesto memuruna irsâl eder.

Elektrikli su makineleri

Beyrut gümrükleri anbarlarında te'sis olunan elektrikli âlât-ı nakliyeden iki bin kilo cerr eden vinç

7-Bu suretle antrepoya nakledilmiş olan kablur için sahib-i imtiyaz veya vekil murahhası tarafından gümrüğe yirmi dört saat zarfında "Antrepo Beyânnâmesi" ibâresini hâvî iki nüsha beyânnâme itâ olunacak ve gümrük müdürü mezkûr kablurın muhteviyâtını antrepo dâhilinde muayene etdirecektir. Sâir bi'l-cümle muamele-i rüsûmiye bâlâda zikir ve beyân olunan muamelenin aynı olup yalnız "antrepoda" ibâresini hâvî ordino beyânnâme ile tatbik edilmek üzere antrepo gümrük memuru tarafından manifesto memuruna itâ edilecek ve manifesto memuru da Altıncı Madde'de beyân olunduğu surette manifestosunu kapatdıktan sonra ordinoyu manifesto ile beraber tasnif eyleyecektir. Şübheyi dâ'î bir hâl olmadığı takdirde evvelce diğerk bir gümrükden muayene edilip kurşun mührü tahtında vürüd eden kablur muhteviyâtının muayene-i mufassalaya tâbi' tutulmasına lüzum yokdur.

8-Antrepoya tevdi' edilmek istenilen yerli eşyası için eşya sahibi veyahud vekil murahhası kablurın aded, marka ve numara ve sıkletleriyle muhteviyâtını nâtik bir istid'â itâ etdirecektir. Mezkûr istid'â gümrük müdürü tarafından zahriye edildikten sonra gümrük

antrepo memuruna ibrâz olunacak ve bu da istid'âda zikredilen kablarn idhâlîne ruhsat itâsıyla kablarn kendi defterine de kayıd ve işaret ve istid'ânâmeyi hıfz edecektir. Bu hâlde dahi sahib-i imtiyâz veya vekil murahhası yirmi dört saat zarfında mârru'l-beyân tafsilâtı nüshateyn olarak gümrüğe bir beyânnâme itâ edecektir.

Eşyanın Antrepodan İhracı

9-Eşya antrepodan ihrac edilebilmek için ya idhâlât veya ihracât resmi te'diye olunmak veyahud diğeri bir antrepoya tevdî' edilmek üzere ihrac edilmesi icab eder. Bir müsaadeli antrepodan eşya çıkarmak için mürselün ileyh veya sahib-i eşya *Gümrük Nizâmnâmesi*'nde beyân olunan kâffe-i tafsilâtı muhtevî nüshateyn olarak icabına göre gerek idhâlât ve gerek ihracât beyânnâmesi itâ edecektir.

10-Üzerine "gümrük muamelesi antrepoda ifa edilecektir" ibâresini hâvî damga vurulmuş olan işbu nüshateyn beyânnâme evvel emirde gümrük memuruna ibrâz edilecek ve bu da kablarn antrepoya tevdî' edildiği zaman nezdinde hıfz etmiş olduğu beyânnâme suretini buna rabt edecektir. Ba'dehû bu üç evrak gümrük müdürüne itâ edilecek ve müdür de muayenesi icra olunacak kablarn işaret ve muayene edecek memuru tayin eyleyecektir. Muayene muamelesinin hitâmından sonra resm-i gümrüğün te'diyesine kadar ifası iktizâ eden sâir muamelât-ı rüsûmiye *Gümrük Nizâmnâmesi*'nin Yedinci Maddesinin (3 ilâ 8) fıkârâtı ahkâmına tevfikân icra olunacaktır. Veznedar, üzerinde muamelât-ı rüsûmiye icra edilmiş olan işbu beyânnâmeyi manifesto memuruna itâ edecek ve bu da Müdüriyet-i Umumiye'ye irsâl eyleyecektir.

11-Antrepo gümrük memuru tarafından beyânnâme sureti rabt edilmiş olan beyânnâme nüsha-i sâniyesi veznedar tarafından kaydedildiğinden ve üzerine "resm-i gümrüğü te'diye edilmiştir" ibâresi yazılmakdan sonra resm-i gümrüğün te'diye edilmiş olduğunu nâtlık makbuz ile beraber sahib-i imtiyâz veyahud vekil murahhasına teslim edilecek ve o da gümrük antrepo memuruna ibrâz eyleyecektir.

Gümrük antrepo memuru makbuzu veznedarın temhîr etmiş olduğu beyânnâme üzerinde muharrer resm-i gümrük mikdarıyla tatbik etdikden sonra işbu beyânnâme ile kablarn aded, marka ve numaralarını kontrol ederek eşyanın ashâbına teslim edilmesine müsaade edecektir.

Gümrük memuru kendi defterinde aynı mürsel ile nâmına antrepoya tevdî' edilmiş olan kablarn kapudanı hizâsına ihrac edilen kablara aid kâffe-i tafsilâtı derc eyledikten sonra mârru'z-zikr beyânnâmeyi antrepo beyânnâmesi sureti ile beraber muhafaza edecektir.

Eğer eşya için idhâlât resmi verilmiş ise sahib-i eşyaya bir kapı pusulası itâ ve kapı memuru dahi mezkûr pusulaya, çıkan kablarn aded ve markalarını zahriye ederek işbu pusulayı antrepoya iade eder. Eğer eşya için ihracât resmi verilmiş ise işbu eşyanın vapura tahmîline kadar bir muhafaza memuru terfîk ve konşimento nüsha-i sâniyesini talep eder.

12-Manifatura eşyası ile nîm ma'mûl eşyanın antrepodan ihracı hâlînde eşya-yı mezkûrenin resm-i gümrüğü bunlarn antrepoya hîn-i tevdî'inde beyân edili kabul edilmiş olan kıymeti üzerinden hesap edilecektir. Şeker, ham pamuk, ispiro, kahve, maden kömürü ve ilh. gibi fiyatları her günkü piyasa fiyatına teba'an tehâlûf eden eşyanın gümrük resmi antrepodan ihrac olundukları gün tahakkuk edecek kıymetleri üzerinden hesap olunacaktır.

13-Halılarn muamele-i rüsûmiyesi, bunlarn ihrac edildikleri gün beyân ve tahakkuk edecek kıymetleri üzerinden icra edilecektir.

14-Emtia ve eşya, diğeri bir müsaadeli antrepoya vaz' edilmek üzere aynı eşya olup olmadığının tahkiki için lâzım gelen bi'l-cümle tafsilâtı muhtevî bir tezkire-i mahsusa ile bir müsaadeli antrepodan çıkarılabilirler.

Eşya asıl mevridine vâsıl olmadığı suretde eşya sahibi gümrük resminin te'diyesine karşı mes'ul tutulacaktır. Mevrid antrepo memuru nakledilmiş olan kablarn antrepoya girmiş olduğunu, üzerinde tasdik edeceği tezkireyi mahrec antreposuna iade edecektir.

Kablar Hakkında Antrepo Dâhilinde İcra Edilecek Ameliyât

15-Mâru'l-beyân muamelâta tevfi-k hareket etmeksizin gümrük memur veya sâirleri antrepoya ne eşya tevdî' ve ne de oradan eşya ihrac edebilirler.

16-Antrepoya tevdî' edilecek eşyayı hâvî olan zurûf ile sandıkların hüsn-i hâlde olması ve kırılmış veya yırtılmış kablarn evvelce ta'mir edilmesi iktizâ eder.

17-Gümrüğün müsaadesi olmaksızın antrepoya tevdî' edilmiş kablar muhteviyâtı üzerinde hiçbir ameliyât icra edilemez. İşbu müsaade ile gümrük idaresi kendi nezâreti tahtında olarak ber-vech-i zîr muamelâtın icrasına me'zuniyet itâ eder.

Evvelen numune ahzı: Kıymeti beş kuruşu mütecâviz her numuneden ve bir kabdan alınan birden ziyade numunelerin cümlesinin kıymeti üzerinden gümrük resmi ahz olunacaktır.

Sâniyen: Bir numune irâ'esi kifayet etmediği takdirde eşyanın fûrûhtundan evvel muhteviyâtının muayenesi için küşâdı

Sâlisen Kablarn taksim veya tevhi'di için eşya denklerinin bozulması: Denkler bozulmadan akdem muhteviyâtı bir muayene-i mufassalaya tâbi' tutularak eski ve yeni kablarn sıklet-i sâfiye ve gayr-ı sâfiyeleri tahkik edilecektir. Bu yeni kablarn numara ve sıkletleri kayıtları ibtal edilecek olan eski kablarn kayıtları yerine tahrir edilecektir.

Râbi'an derûnunda halı bulunan kablarn açılması ve halılarn yayılması: Bâlâda zikrolunduğu suretde antrepoya tevdî' edilen halılara bunlarn tarih-i irsâlleriyile derûnundan çıkarılmış oldukları kablarn marka ve numaralarını hâvî birer etiket ta'lik edilecektir.

Hâmisen halılarn yıkanması vesâir ameliyât-ı istisnaiye: Antrepoya tevdî' olunan eşyanın gerek muhafazası ve gerek kıymet-i ticariyelerinin tezyîdi için iktizâ eden bu kabîl ameliyât-ı istisnaiye mahal ve vesâit-i mevcude olmadığı suretde eşyanın gümrük resmi depozito edilerek tahkiki zımnında gümrük idaresi kurşun vaz'ı ve vezinlerinin tahkiki gibi lâzım gelen bi'l-cümle muamelât-ı mukteziyeyi icra edecektir.

18-On Yedinci Madde'nin sâlisen ve râbi'an işaretli fikarâtı ahkâmının gayrı ahvâlde antrepoya tevdî' edilmiş eşya kablarnındaki marka ve numaralarn her ne bahane ve sebeble olursa olsun tebdîli memnû'dur.

19-Eşya denklerinin tebdîli, eşya üzerinde bir muamele icrası, bunlarn taksimi, eşyanın suret-i tabî'iyede tebahhur etmesi veya kuruması gibi ahvâlde sıkletlerince husûle gelecek fark ve tefâvüt, antrepo gümrük memuru tarafından tahkik edilecek ve bu eşyanın kâmilen veya kısmen antrepodan teslimi hâlinde idhâlât resminin te'diye edileceği sırada nazar-ı itibara alınacaktır.

20-Gümrük memuru hâzır olmadıkça kablarn teslim ve tesellümü için antrepo küşâd edilmeyecek ve memur-ı mezkûr mevcut bulunmaksızın antrepoya hiçbir kab tevdîm edilmeyeceği gibi buradan hiçbir kab teslim olunmayacaktır.

21-İşbu ta'limâtname ahkâmına mugâyir olarak antrepoya herhangi bir kab tevdîm edilir veya antrepodan teslim olunur veyahud antrepoda bir kabın muhteviyâtı üzerinde gümrük idaresinin ruhsatına mukterin bulunmayan bir ameliye icra olunursa mezkûr kab hakkında kaçak muamelesi icra edilecektir.

22-Eşyanın antrepoda bulunduğu müddetçe kablarda vukû'a getirilebilecek tağyîrât neticesi olarak boş kalan zurûf istihlâk olduğu zaman idhâlât resmine tâbi' tutulacaktır.

23-Antrepoda bozulmuş olan eşya gümrük memurunun nezâreti tahtında tahrib ve imha edilecektir. İşbu tahrib ve imha hakkında bir mazbata tanzim ve muvâfık-ı hakikat olduğu tasdik edilecektir. Bu mazbata evrak-ı müsbete hükmünde tutulacak ve kapı pusulası makamına kâim olacaktır.

24-Antrepo, anahtarlarından biri gümrük memuru nezdinde ve diğeri sahib-i imtiyâz yedinde bulunmak ve ancak tarafeynin iştirâkiyle sed ve küşâd edilecek bir tarzda olmak üzere çifte anahtarlı kilidlerle mesdûd olacaktır.

25-Antreponun sahib-i imtiyâzı antrepo ebniyesinin hüsn-i hâlde ve nizâm-şikenâne ahvâle karşı muhafazalı bulunmasına dikkat ve nezâret edecektir. Antrepo sahib-i imtiyâzı antreponun sükûn ve intizâmını buraya tayin edilmiş olan gümrük memurunun muâvenet ve müzâheretiyle te'min ve harîk ve muhâtarasını tenkîse hâdim kâffe-i tedfîri ittihâz edecektir.

26-Eşyanın antrepoda kalması on iki ay müddeti tecavüz etmeyecek ve fakat eşyayı antrepoya tevdi' eden zâtın talebi üzerine bu müddet gümrük tarafından bir bu kadar daha müddet için tecdîd edilebilecektir. Maa-hâzâ işbu müddet haddü'l-gâyeden evvelce Hükûmet-i Osmaniye'nin diğeri bir antreposunda bulunduğu müddet tenzîl edilecektir. Muayyen olan müddetden sonra antrepolardan çıkarılmamış eşya hakkında gümrük nizâmı ahkâmı vechile muamele edilecektir.

27-Eşya antrepoda bulunduğu sırada fûrûht edildiği takdirde bâyi' (antrepoda sahib-i eşya olarak mukayyed bulunan) keyfiyet-i fûrûhtu kendi el yazısıyla mûmzâ bir varaka ile gümrük müdürüne ihbar edecektir. Gümrük müdürü antrepoda bulunup tasnif edilmiş olan beyânnâme ve evrak-ı sâireyi müşteri nâmına ciro etdirmesi için mûmâileyhe ruhsat itâ edecektir. Bu ciro muamelesi antrepoda gümrük memuru müşteri veyahud vekilinin huzurunda icra edilecektir. Ciro bâyi' ve müşteri veyahud vekili taraflarından imza edildiği gibi antrepo gümrük memuru tarafından da zîri imza edilecektir. Gümrük memuru da kendi defterinde o sırada tebeddülât-ı lâzimeyi icra edecek ve işbu tebdîlâtı bâyi' ve müşteriye imza etdirecektir.

28-Musaddak bir antreponun sahib-i imtiyâzı işbu ta'limâtname ahkâmına mugâyir bi'l-cümle ahvâlden veya eşyanın antrepoya hîn-i idhâlinde kabul edilen beyânnâmeleriyle aynı eşyanın esna-yı tesliminde icra edilecek muayene neticesi beyninde zuhûr edecek olan noksan ve fazla her türlü fark ve tefâvütten 1/14 Ağustos sene [1]325 tarihli nizâmnâmeye tevfikân hukuk-ı rûsûmiyenin te'mini hususunda Müdüriyet-i Umumiye'ye karşı bâ-taahhüdname mes'ul tutulacaktır. Fakat işbu farklar tabiat-ı eşyadan veya esbâb-ı mücbireden neş'et ettiği isbat edilen ahvâlde müstesnadır.

29-İşbu ta'limâtname 1/14 Mart sene 1326 tarihinden itibaren mer'ıyyü'l-icra olacaktır.

Ticaret-i Dâhiliye

Eşya-yı Dâhiliye ile Gümrük Resmi İstîfâ Edilmiş Olan Eşya-yı Ecnebiyenin Osmanlı Limanlarının Birinden Diğeriine Sevkine Dair Ta'limâtname

1-Yerli eşyası ile Memâlik-i Osmaniye'ye hîn-i vürûdunda resm-i idhâlâtı istîfâ kılınmış olan eşya-yı ecnebiye bir Osmanlı limanından diğeriine bahren veya nehren nakledildikde gümrük resminden muâfdir. Bu muâfiyetden müstefid olmak için eşya-yı mezkûre zîrde muharer ahkâma tevfikân nakledilmek lâzım gelir.

2-Sandık ve balya derûnunda mevzû' ve kâmilen eşya-yı ecnebiyeden ibaret olan ve evvelce resm-i gümrüğü eda edilmiş olduğu beyân edilip ol vechile tahakkuk eyleyen eşya için mürsili tarafından gümrük idaresine nüshateyn olarak *Ticaret-i Dâhiliye Beyânnâmesi* itâ

edilecek ve bunlardan biri pul ilsâk edilmiş olduğu hâlde gümrük idaresi tarafından ba'de't-temhîr mevrid gümrüğüne ibrâz edilmek üzere mürsil-i eşya yedine verilecektir. İdarenin muamelât-ı dâhiliyesine mahsus suret olması cihetle mürsilin imzasını hâmil bulunması icab etmeyen diğer nüshaya dahi "gümrük muamelât-ı dâhiliyesine mahsusdur" deyu işaret ve beyânnâme sahibinin ismi ve beyânnâme tarihi tahrir edilerek zîri mühr-i resmî ile tahtîm edildikten sonra mezkûr nüsha gümrükde hıfz ve tasnif edilecektir. Beyânnâmede mürsilin ismi ve adresi ve kapların aded ve cinsi ve marka ve numaraları ve menşeleri ve muhteviyâtının mikdar ve sıklet ve kıymet ve esâmîsi ve mevridi ile eşyanın li-ecli's-sevk tahmîl olunacağı vapurun ismi gösterilir.

3-Bi'l-cümle kab ve balyaların üzerinde sevk olunacakları limanın ismi okunabilecek suretde muharrer bulunacaktır. Bunlara mahrec gümrük idaresinde memurlardan birisi ma'rifetiyle "ticaret-i dâhiliye" kelimelerini hâvî kırmızı mürekkeble bir damga vurulacaktır.

4-Eğer sandık ve kablarn muhteviyâtı tamamen yerli eşyasından veyahud yerli eşyasıyla eşya-yı ecnebiyeden mürekkeb olacak olur ise bâlâda zikrolunan muamelât onlar hakkında dahi mer'î olmağla beraber beyânnâme sahibi vapur kumpanyası acentesinin me'zun vekili tarafından mûmzâ nüsha-i sâniye konşimentosunu kırk sekiz saat zarfında ibrâza mecburdur.

5-Konşimento nüsha-i sâniyesi bâlâda mezkûr olan müddet zarfında ibrâz edilmediği ve mevrid gümrüğü eşyanın vürûdunu tasdik eylemediği takdirde beyânnâme sahibi eşya-yı mezkûre kıymeti üzerinden yüzde birde bir resm te'diyesine mecbur olacaktır. Eğer beyânnâme sahibi mahrec limanında müesses bir ticarethâneye mâlik değil ise konşimentonun nüsha-i sâniyesini ibrâz edinceye değin yüzde bir resmin resîde olduğu meblağı depozito tarîkıyla tevdi' edecekdir.

6-Konşimento nüsha-i sâniyeleri aid oldukları beyânnâmelere rabt edilecek ve bunlarla beraber gümrük idaresinde hıfz olunacaktır. Fakat evrak-ı mezkûre evvel emirde eşyayı nakleden sefînenin ihracât manifestosuyla tatbik olunarak buna aid kuyûdât kapatılacaktır.

7-Beşinci Madde'de zikredilen depozito akçeleri mahrec gümrüğü tarafından tutulacak hususî bir deftere kaydedilecektir. İşbu depozito gümrüğün hesabât-ı kat'iyesi miyânına idhâl edilmeyecektir. Konşimento nüsha-i sâniyesinin adem-i ibrâzından dolayı hakkında resm-i gümrükden mütehasıl vâridât-ı âdiye muamelesi ifa edilecek depozitolar müstesnadır.

Konşimento nüsha-i sâniyesinin ibrâzını müteâkib depozito akçesi iade olundukda veznedar mezkûr depozitoya aid makbuz senedini veznede mahfuz olan defterdeki koçana yapıştırmak üzere beyânnâme sahibinden iadeten ahz eyleyecektir.

8-Dördüncü Madde'de beyân olunan kab ve sandıklara mevzû' eşya mahrec limanında müesses seyr-i sefâin hutûtuna mensub olmayan vapur ve yelken sefîneleri ile nakledilir ve binaenaleyh konşimento nüsha-i sâniyesi alınmak mümkün olamaz ise eşya-yı mezkûrenin vürûdu ile kablarn aded, marka ve numara ve sıkletlerinin beyânnâmedeki tafsilâta mutâbakatını musaddak mevrid gümrük idaresi tarafından memhûr bir iş'âr-ı resmî ibrâzına ta'lîkan beyânnâme sahibi yüzde bir ihracât resmini depozito tarîkıyla itâya mecburdur. İşbu iş'âr-ı resmîyi mutazammın evrak, eşya-yı vârideye aid olarak mahrec gümrüğünde mevcut beyânnâme nüshasına rabtan hıfz edilir. Eğer bu varaka iki ay zarfında ibrâz edilmeyecek olur ise depozito akçesi kat'iyen irad kaydedilir.

9-Memâlik-i Osmaniye dâhilinde bir limandan diğerine düğüm hâlinde nakledilecek yerli eşya ile idhâlât resmi istîfâ kılınmış olan ecnebi eşyasının gerek beyânnâme ve gerek konşimentolarına müte'allik muamelât dahi bâlâda muharrer olduğu vechile cârî olacaktır.

10-Eşyayı irsâl eden kimse muamelât-ı mukarrereyi ifa etmiş olduğu hâlde mevâdd-ı ânifede gösterilen şerâit dâhilinde sevk olunacak eşya mahrec gümrüğünde muayeneden suret-i umumiyyede müstesna tutulacaktır. Fakat gümrük âmiri eşya-yı mezkûreyi muhtevî

kabların idhâlât resmi itâ olunmamış eşya-yı ecnebiyeyi veyahud mevâdd-ı memnû'ayı hâvî bulunduğundan şübhelenecek olursa bunları muayene etdirebilir.

11-Mevrid limanında eşya-yı vâride kablarının gerek aded ve marka ve sıkletleri ve gerek muhteviyâtı esâmîsi, düğüm hâlinde ise taayyün eden mikdarı beyânnâmesiyle tatbik olunacaktır. Fazla gördüğü hâlde bu bâbda izahât talep edilecek ve bu fazlanın mevâridât-ı ecnebiyeden olabileceği muhtemel bulunur ise mübâyet-i vâkı'a Müdüriyet-i Umumiyece kanaat-bahş bir suretde meydan-ı vuzûha konuluncaya değin gümrük idaresi depozito suretiyle idhâlât resmini talep edebilecektir. Eğer mevrîd gümrüğünce kabların adedi noksan görülür veyahud düğüm hâlinde gelen eşyada gayr-ı kâbil-i izah bir noksan zuhûr eder ise kezâ mübâyet-i mütehaddise Müdüriyet-i Umumiyece mûcib-i hoşnudî bir suretde tevazzuh edinceye kadar gümrük idaresi noksan zuhûr eden mikdar için depozito olarak yüzde bir ihracât resmi talep edecektir.

12-Mevrid gümrüğü eşyanın vusûlüyle ona dair olan beyânnâmenin ibrâz edilmiş olduğunu mahrec gümrüğüne bildirecek ve bir fark ve tefâvüt tahakkuk etmediği takdirde vuku bulacak iş'âr yalnız beyânnâmenin tarih ve numarasıyla beyânnâme sahibinin ismini ve "eşya ve beyânnâme muvâfıktır" ibâresini muhtevî bulunacaktır. Fakat bir fark ve tefâvüt zuhûrunda iş'âr-ı mezkûr bu fark hakkında icab eden tafsilâtı ihtiva edecektir.

13-Memâlik-i Osmaniye dâhilinde bir limandan diğerine gönderilen eşyanın mürselün ileyhi eşya-yı mezkûreye aid beyânnâmenin bir sebeble tehhur eylediğini iddia ile müddet-i kalîle zarfında vürûd edeceğini beyân edecek ve eşyanın mevâridât-ı ecnebiyeden olabileceği görülecek olur ise gümrük idaresi idhâlât eşyasına mahsus bir beyânnâme talep edip idhâlât resmini depozito suretiyle istîfâ edecektir. Eşya-yı mezkûreye aid *Ticaret-i Dâhiliye Beyânnâmesi*'nin vürûdunda icab eder ise mezkûr depozito beyânnâme sahibine iade edilecek ve *İdhâlât Beyânnâmesi* bi'l-ibtal suret-i hâl üzerine tahrir edilerek Müdüriyet-i Umumiye'ye irsâl kılınacaktır. Eğer *Ticaret-i Dâhiliye Beyânnâmesi* bir ay zarfında ibrâz olunmayacak olur ise *İdhâlât Beyânnâmesi* Müdüriyet-i Umumiye'ye bi'l-irsâl depozito suretiyle alınmış olan rüsûm, vâridât hesabına kayıd ve idhâl edilecektir.

14-Diri hayvanât, taze meyve, sebze, taze ve kuru soğan, ot, saman, mangal kömürü, hatab, işlenmiş veya işlenmemiş mermer, topraktan ma'mul mevâd, pişmiş toprak evânî, kiremid, tuğla, yerli kireç, gübre, kum, çakıl, buğday, taş, arpa, yulaf, dakîk, kepek, darı, çavdar, kokoroz gibi mahsulât-ı dâhiliyenin küçük yelken gemileri, mavnalar, yelken kayıklarıyla ve Marmara sahilinde İdare-i Mahsusa vapurlarıyla bir Osmanlı limanından diğer bir Osmanlı limanına nakli muhafaza pusulasıyla icra olunacaktır.

15-Memâlik-i Osmaniye dâhilinde bir limandan diğerine gidecek yolcuların isti'mâl-i zâtiyelerine mahsus olan elbise, çamaşır ve me'kûlât beyânnâme ve pusula muamelâtından muâfıdır.

16-İşbu ta'limatnâme 1/14 Mart sene 1326/1910 tarihinden itibaren mer'ıyyü'l-icra olacaktır.

Gümrüklerce İcra Edilecek Muayene-i Sıhhiyeye Dair Nizâmnâmedir.

Ahkâm-ı Umumiye

Birinci Madde: Âtîde ta'dâd olunan eşya gümrüklerce muayene-i sıhhiyeye tâbî'dir:

Evvelen: Müstahzarât-ı kimyeviye ve ispençiyâriye ve edviye-i hususiye

Sâniyen: Yağlar ve unlar

Sâlisen: Kahve ve çaylar

Râbi'an: Yirmi Üçüncü Madde'de beyân olunan müskirât.

İkinci Madde: Muayene-i sıhhiyenin icrası için Dersaâdet'de Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi'nde bir tahlîlhâne bulunacak ve bunda bir serkimyager ve üç kimyager ve bir bakteriyolog istihdam edilecektir. İşbu tahlîlhânenin Galata Emtia-i Ecnebiye Gümrüğü'nde bir şubesi bulunarak orada da üç kimyager bulundurulacaktır. İzmir, Selanik, Trabzon, İşkodra, Beyrut, İskenderun, Basra limanları gümrük idarelerinde dahi birer kimyager bulunacaktır. Kimyagerler münhasıran Dersaâdet'de Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi ve vilâyâtda Rüsûmât Başmüdüriyetleri maiyetinde bulunarak muvazzafan istihdam edileeklerdir. Kimyager bulunmayan mahallerde muayene-i sıhhiye belediye tabibleri vasıtasıyla icra ve hîn-i muayenede bilâ-tahlîl kimyevî imrârı kat'iyen câiz olmadığı etıbbâ-yı belediye taraflarından bâ-müzekkire Rüsûmât İdarelerine bildirilen eşyanın numuneleri kimyager bulunan en yakın Rüsûmât İdaresi'ne sevk ile orada tahlîl etdirilecektir.

Üçüncü Madde- Kimyagerlerin tebaa-i Devlet-i Aliyye'den olmaları ve kimyagerlik şehâdetnâmesini hâiz bulunmaları meşrûtdur. Bunlar Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesince intihâb olunacak bir memu[r] huzurunda Müdüriyet-i Umumiye kimyageriyle Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane'den i'zâm olunacak iki kimya mualliminden mürekkeb bir hey'et tarafından bi'l-ımtihan isbât-ı ehliyet eyledikten sonra taraf-ı Müdüriyet-i Umumiye'den tayin olunurlar.

Dördüncü Madde- Gümrüklerce muayene-i sıhhiyeye tâbi' tutulan mevâddın muayenesi ve icabı hâlinde tahlîli gümrük kimyagerleri ma'rifetiyle ve sür'at-i mümkinine ile icra olunur ve bidâyeten vuku bulacak muayene ve tahlîlâtdan bir gûnâ harc olunmaz.

Beşinci Madde- Birinci Madde'de muharrer olup gümrüğe çıkarılacak eşyanın ale'l-usul gümrüklerce muayene-i lâzimesi icra ve defter-i mahsuslarına kayıd ve imlâ olunduktan sonra eşya-yı mezkûrenin sahibi hâzır olduğu hâlde alınacak numuneleri Rüsûmât İdaresi ve eşyanın ashâbı taraflarından üçe taksim ve sahibleri müvâcehesinden billûr kab veya şişelere vaz' ve ağızları kendi kapaklarıyla güzelce kapatılarak ve üzerleri idare ile sahibi tarafından müştereken tahtîm edilerek bunlardan biri gümrük hey'et-i fenniyesine tevdi' ve biri gümrük idaresinde hıfz ve üçüncüsü de sahibine itâ edilecektir. Kimyagerler tarafından numunelerin sıra numarasıyla mukteziyât-ı feniyyeye tatbikan derhal muayenesi ifa ile imrârında mahzur olmadığı halde muamelesi icra ve şayed bu muayene-i ibtidâiye sâfiyetinde şübhe ederse o hâlde Rüsûmât İdaresi'ne ma'lumât verilerek üç günü tecâvüz etmemek üzere sür'at-i mümkinine ile tahlîl olup imrârı câiz görülecek olur ise defterlerin zîri tasdik ile mahtûmen iade ve gümrüklerce de işbu defterlerdeki eşyanın resmi bi'l-istihsâl imrâr edilecektir.

Altıncı Madde- Muayene olunan mevâddın mağşûş ve bozuk veya muzır-ı sıhhat olduğu tebeyyün eder ise kimyagerler keyfiyeti defterdeki kayıdları hizâsına şerh ve işaretle zîrini imza edecek ve mezkûr numuneleri tahtîm ve tarih vaz'ıyla tahlîlhânedede otuz gün kadar hıfz eyleyecektir ve bu tahlîl varakasının sureti makbuz mukabilinde eşya sahibine verilecektir.

Yedinci Madde- Alâkadârân-ı hey'et-i feniyyenin vuku bulan muayenesi neticesinde kanaat etmediği hâlde eşyanın tekrar tahlîl etdirilmesi Altıncı Madde'de beyân olunan tahlîl varakası suretine mevzû' tarihten itibaren otuz gün zarfında Rüsûmât İdarelerine müracaatla

taleb ve istid'â edebilirler ve müddet-i mezkûreden sonra vâki' olacak müsted'ayât kabul olunmaz.

Sekizinci Madde- İşbu numunelerin tekrar tahlîli müddet-i nizâmiyesi zarfında talep ve istid'â olduğu suretde Yedinci Madde mücebince hıfz olunacak numuneler alâkadârân tarafından tahlîl-i sâni harcının peşinen itâsından sonra Dersaâdet'de Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi tarafından memur edilen bir zât müvâcehesinde gümrük serkimyageriyle tahlîl-i evveli icra eden kimyager ve alâkadârın tevkîl edeceği diğer kimyager tarafından ve vilâyâtda kezâlik Rüsûmât İdaresi'nin bir memur-ı mahsusa müvâcehesinde gümrük kimyageriyle alâkadârânın irâ'e edeceği kimyager ve gümrük idaresince bulundurulacak bir üçüncü kimyager tarafından suret-i müşterekede ve sür'at-i mümkinine ile icra olunur. Tahlîl-i sâni'de kimyagerlerden ikisi hangi re'yde bulunur ise o suret kat'î addolunacaktır. Üçüncü kimyager bulunamayan mahallerde gümrük idaresinin netice-i tahlîline kanaat olunmadığı takdirde alâkadârân tahlîlin Dersaâdet'de icrasını talebde muhtardır.

Dokuzuncu Madde- İnde'l-muayene idhâli câiz görülmeyen eşyayı gümrük idaresi imrâr etdirmeyip sahibine tefhîm-i keyfiyetle geldiği mahalle veya tarafından intihâb olunacak diğer bir ecnebi memleketine usulü vechile iade ve ihrac etdirecektir. Bu hâlde eşya sahibi eşya-yı mezkûrenin iade olduğunu mübeyyin ikinci konşimentosunu Rüsûmât İdaresi'ne itâya mecbur olacaktır.

Onuncu Madde- Tahlîl-i sâni neticesinde eşya sahibinin sıhhat-i müdde'ası tebeyyün eylediği takdirde evvelce Rüsûmât İdarelerince alınan tahlîl harcı kendisine red ve iade olunacak ve aksi hâlde sahibinin tahlîl harcını istirdâda hakkı olamayacaktır. Eşyanın muamelât-ı tahlîliye esnasında gümrük anbarlarında kaldığı müddet için arziye resmi alınmaz.

On Birinci Madde- Tahlîl-i sâni harcı yüz kuruşdur. Bir cinsden bir tâcire aid olarak muayene olunacak numunelerin zurûfu ta'addüd etse dahi bunlardan yalnız bir numune için muayyen olan tahlîl harcı alınır. Ancak muhtelif cinsden olan numunelerin her biri için ayrı ayrı olarak harc istîfâ olunur.

On İkinci Madde- Dersaâdet'de icra olunan tahlîlât netâyicine nazaran bilâ-tahlîl idhâli mücâz olacak ma'mulâtın esâmî ve alâmât-ı fârikasını mübeyyin her ay nihayetinde serkimyager tarafından verilecek cedvel ba'de't-tedkik peyderpey Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi'nden vilâyât rüsûmât idarelerine ta'mîmen tebliğ edilecek ve bu misillü eşya ve ma'mulât mahallerince tahlîle hâcet kalmaksızın imrâr olunacaktır. Dersaâdet'de muayenesi icra olunan eşyanın aynen vilâyâta irsâlinde tekrar muayene-i sıhhiyeye hâcet kalmamak üzere keyfiyet eşya-yı mezkûre için verilen hasbî tezkirelere derc ve işaret edilecektir.

On Üçüncü Madde- Kimyagerler tarafından vezâif-i memurelerince suistimalât vuku bulduğu ve muamelât-ı ticariyeye tas'îbât îkâ' edildiği hâlde haklarında Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesince ta'kibât-ı kanuniye icra olunacaktır.

Müstahzarât-ı Kimyeviye ve İспенçiyâriye ve Edviye-i Hususiye

On Dördüncü Madde- Terkîbi mechul olan veyahud sâfiyet ve hâlisiyeti Hükûmet-i Seniyye'nin kabul eylediği Düstûru'l-Edviye'de musarrâh şerâitden dûn bulunan edviyenin idhâline müsaade olunmaz. Şu kadar ki, mechulü't-terkîb olan edviye resmi bir akademi veya sâir devâir ve hey'ât-ı mahsusa-i resmîye tarafından kabul olunmuş ise tasdiknâme ve

numunesiyle miktar tasrîh edilmeyerek yalnız mevâdd-ı terkîbiyesi esâmîsini hâvî cedvel Rûsûmât İdaresi'ne ibrâz ve tevdi' edildiği ve kimyagerlerce bi't-tedkik mevâdd-ı memnû'ayı hâvî olmadıkları anlaşıldığı halde duhûlüne müsaade olunur. Ancak ibrâzı lâzım gelen tasdiknâmelerin Saltanat-ı Seniyye şebenderlikleri tarafından musaddak olması muktezîdir. Mu'âlecât ve müstahzarâtdan tasdiknâmeyi hâiz olmayanların terkibinde dâhil bulunan mevâddın kezâlik yalnız esâmîsini hâvî cedvel ile numunesi Rûsûmât İdaresi'ne itâ olunduğu halde gümrük kimyagerleri tarafından tedkik ve muayene ve icab eder ise tahlîl edildikten sonra tebeyyün edecek neticeye göre muamele olunur.

On Beşinci Madde- On Dördüncü Madde mûcebince imrârlarına müsaade edilmiş bulunan müstahzarât-ı kimyeviye ve ispençiyariye ve edviye-i hususiyenin mahiyet-i muttaridesi ma'rûf bir alâmet-i fârîka ile te'min edilmiş olduğu hâlde bunların her defa tahlîline mahal bırakılmayarak imrârları teshîl ve tesrî' edilir.

On Altıncı Madde- İsti'mâlından mazarrat görmüş olan kokain mürekkebâtı sülfütlü ve serum anti-tüberkülin di Koch ve balıkotu ve **pikar ve tofin** ve canabis, yani esrar ile ma'mul edviye-i hususiyenin idhâli memnû'dur. Bunlar Dokuzuncu Madde'ye tevfi'kan iade edilir.

On Yedinci Madde- Eczâ-yı nâriye imal ve istihzârına sâlih olan **chlorate des potasse** ve **chorat de sud** ve **nitrat des potas** ve **nitrat de sud*** ve **bikratlar** ve nitro-gliserin ve **kolmifoton** ve emsali eczâ-yı kimyeviye'nin idhâli memnû'dur. Bu misillü eczâ gümrüklere vürûdunda zabt ve müsâdere ile usul ve nizâmına tevfi'k-ı muamele olunur.

On Sekizinci Madde- Madde-i sâbıkada beyân olunan eczâ-yı memnû'adan tabâbetde isti'mâlleri mecburî olan **chorat des potasse** ve **chorat de sud** ve **nitrat de sud** ve **nitrat des potasse** ve **bikratların** beher eczane ve akar için Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane ve sanayi ve ziraatde kullanılacakların dahi aid olduğu nezâretlerce tayin olunacak miktarı te'minât tahtında olarak Tophâne-i Âmire ma'rifetiyle ve fiyat-ı asliyesiyle itâ olunacaktır. Fakat edviye-i hususiye şekline ifrâğ edilmiş olmasından dolayı eczâ-yı nâriye imaline sâlih olmayan **chorat des potasse** pastillerinin ve emsali edviyenin idhâli mücâzdir.

Me'kûlât ve Meşrubât ve Müskirâtdan Muayene-i Sıhhiyeye Tâbi' Mevâd

On Dokuzuncu Madde- Gümrüklere vürûd eden yağlardan bi'l-muayene muhill-i sıhhat mevâdd-ı muzırrayı hâvî bulunmasından veya kokmuş ve bozulmuş olmasından nâşi ekle gayr-ı sâlih bulunanların idhâline müsaade olunmaz. Sanayide isti'mâl olunmak üzere getirilecek saf pamuk yağları ve kezâlik sanayide isti'mâl olunacak şuhûm ve züyût-ı nebâtiye-i sâire mahlût olmamak ve isimleri müsemmalarına mutâbık olmak şartıyla bilâ-telvîn imrâr etdirilir. Hey'et-i hâliyeleriyle imrârları câiz olmayan her türlü yağların sahibi tarafından arzu edildiği hâlde usul-i fenniyesine tatbikan ba'de't-telvîn imrârına müsaade olunur.

Yirminci Madde- Gümrüklerce gelecek dakiklerin esna-yı muayene ve tahlîlinde alçı ve kibritit **barit** ve tebeşir ve **sabuncutozu** ve **kaya manyezi** ve şab ile mahlût olanları ve lâ-ekal yüzde altı glüteni hâvî olmayanları imrâr edilmeyip iade olunur.

* Nitrat de sud, kimyevî gübre makamında isti'mâl olunmak hasebiyle 18 Mart sene [1]330 tarihli kanun ile idhâli serbestdir.

Yirmi Birinci Madde- Kahvelerden kurum yeşili gibi mevâdd-ı semmiye-i madeniye ile mülevven ve çaylardan masnû‘ ve mağşûş bulunanları idhâl edilmeyip kezâlik iade edilecektir.

Yirmi İkinci Madde- Lahm-ı hınzırdan ma‘mul sucuk ve pasdırmalar ile jambonlar hayvanât-ı il-el-i sâriyesi mevcut olan bir memleketden getirildikleri hâlde yalnız muayene-i sıhhiye ile iktifâ olunmayıp ma‘mulât-ı mezkûrenin illetden sâlim oldukları hakkında mevridler devâir-i resmiyesinden mu‘tî bir tasdiknâmenin ibrâzı dahi talep olunacaktır.

Yirmi Üçüncü Madde- Memâlik-i Şahane'ye idhâl edilecek müskirât ve meşrubât-ı küûliyeden muhafaza için **asid salisilik** katılmış ve telvîn ve kuvvetini tezyîd zımnında muzırr-ı sıhhat olacak derecede mevâdd-ı muzır ilâve edilmiş olanlarının imrârları câiz değildir. Ma‘rûf fabrikalar ma‘mulâtından olan şişeleri üzerindeki etiketlerde mahiyetleri tebeyyün eden ve fiyatları gâlî bulunan şampanya, şarab ve konyak ve likörler gibi müskirâtın muamelesi doğrudan doğruya gümrük memurları ma‘rifetiyle icra edilecektir.

Mevâdd-ı Şitâ

Yirmi Dördüncü Madde- Muayene-i sıhhiyeye tâbi‘ olan eşyadan telvînât nokta-i nazarından vuku bulacak muayenede kurşun ve krom ve cıva ve bakır ve antimon ve arsenik mürekkebatı gibi mevâdd-ı madeniye-i semmiye ile mülevven olanlarının idhâli memnû‘dur.

Yirmi Beşinci Madde- Gümrüklere vürûd eden bi'l-cümle eşya ve mevâddın muayenesiyle muamele-i lâzimesinin icrası emrinde Rüsûmât İdarelerince mer‘iyyü'l-icra olan usul kemâkân bâkî olup işbu nizâmnâme ahkâmı yalnız muayene-i fenniye ve tahlîlât-ı kimyeviye tâbi‘ ve muhtac olan eşya ve mevâdda münhasırdır.

Yirmi Altıncı Madde- Eczâ-yı tıbbiye teftiş memurlarının vezâifine dair 6 Mayıs sene 1300 ve fî 6 Şaban sene 1301 tarihli nizâmnâmenin ve Hıfzussihha-i Umumiye Komisyonu'nun vezâifini hâvî olan 25 Haziran sene [1]311 ve 24 Ramazan sene 1302 tarihli ta‘limâtın teftişât-ı dâhiliyeye müte‘allik ahkâmı müstesna olmak üzere gümrüklerce icra olunacak muamelâta aid mevâdd ve gümrüklerce vâki‘ olan muayene-i sıhhiyeye dair 26 Şevval sene 1317 ve fî 14 Şubat sene 1315 tarihli nizâmnâme işbu nizâmnâme ile mefsûhdur.

Yirmi Yedinci Madde- İşbu nizâmnâmenin icrasına Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi memurdur.

Fî 29 Rebî‘ülevvel sene 1323 ve fî 21 Mayıs sene 1321

İzmir Rüşmât Dairesi

Levâzım Umûruna Mütê'allik Ta'limâtnâmedir.

1-Rüşmât Müdüriyet-i Umumiyesi'ne aid levâzım-ı umûru Umûr-ı Tahririye ve Memurîn ve Levâzım Dairesi Müdüriyeti'ne tevdi' edilmiş olduğundan ba'demâ bi'l-umum mübâya'ât ve inşaât ve ta'mirât ve münâkasât ve bunlara müteferri' kuyûd ve muamelât müdüriyet-i mezkûrenin taht-ı mes'uliyetinde olarak bir hey'et-i kalemiye tarafından ifa ve idare edilecektir. Mimarlıkla daire müdüriyeti işbu müdüriyete merbûtdur.

2-Hey'et-i kalemiye-i mezkûre bir mümeyyiz ve üç kâtibden ibaret olup idare-i merkeziye aklâmı müstahdemîni miyânından terkîb ve teşkîl olunur.

3-Umûr-ı Tahririye ve Memurîn ve Levâzım Müdüriyeti ma'rifetiyle icra olunacak sarfiyât için Usul-i Muhasebe-i Umumiye Kanunu'nun otuz ikinci maddesine tevfikân inde'l-

icab tezyîd olunmak üzere müdüriyet-i mezkûre nâmına şehri beş bin kuruşluk avans küşâd edilecektir.

4-Doğrudan doğruya idare-i merkeziyeye aid olan mahrûkât ve tenvirât ve kırtasiye ve matbuât ve Terkos suyu ve mefruşât ve inşaât ve tamirât ve emsali ihtiyacât-ı dâimeye aid muamelât ve mübâya'ât ve mukavelâtın akd ve icrası Umûr-ı Tahririye ve Memurîn ve Levâzım Müdüriyeti'ne mevdû'dur.

5-Müdüriyet-i Umumiye'de bulunan her şube kendine lâzım olan eşyanın tedârük ve mübâyaasını bâ-müzekkire Müdüriyet-i Umumiye'ye arz edecek ve Müdüriyet-i Umumiye'nin kabul ve tasdikine iktirân ettiği takdirde evvel emirde bütçede karşılığı tahkik olunarak ona göre müdüriyet-i mezkûrece iktizâsı ifa kılınacaktır.

6-Umûr-ı Tahririye ve Memurîn ve Levâzım Müdüriyeti nezdindeki avans akçesinden her türlü masârifâ te'diyâtda bulunabilecektir. Şu kadar ki, bu gibi te'diyât müteferrik ve müsta'cel hususâta münhasır olup ahvâl-i âdiyede sahib-i istihkâk Müdüriyet-i Umumiye Veznesi'ne sevk edilecektir.

7-Araba ve hademe ücretleri ve elden alınan ufak tefek levâzım esmânı gibi daimiyyü'l-vukû' olan masârif-ı müteferrika ve cüz'iyeye ashâb-ı istihkâkın senedâtı üzerine Umûr-ı Tahririye ve Memurîn ve Levâzım Müdüriyeti tarafından tesviye olunacaktır.

8-Merkez ve taşaya aid mübâyaât ile inşaât ve tamirât için icab eden münâkasât, Umûr-ı Tahririye ve Memurîn ve Levâzım Müdüriyetince icra olunacaktır. Münâkasaya vaz' edilen eşya için evvelâ bir şartnâme tanzim olunup keyfiyet gazetelerle ilân edilecek ve münâkasaya dâhil olacıklardan ale'l-usul yüzde on nisbetinde te'minât akçesi veya devletçe tanınmış bir bankanın kefalet mektubu ahz eyleyecektir.

9-Münâkasa kapalı zarf usulüyle icra olunup bedel-i münâkasa dahi iki bin beş yüz kuruş mikdarında ise yevm-i münâkasada teklif mektupları Umûr-ı Tahririye ve Memurîn ve Levâzım Müdüriyeti tarafından küşâd olunup tedkik ve karar ihalesi icra olunacaktır. İki bin beş yüz kuruşdan fazla ise müdür-i umumî veya müşâvirliğin huzuruyla teklif mektupları açılıp icabı ifa olunacaktır.

10-Bedel-i münâkasa iki bin beş yüz kuruş veya fazla bulunsun, tâlibler tarafından teklif olunan fiyat şâyân-ı kabul görülmediği takdirde yeniden münâkasa edilecek ve ikinci münâkasa üzerine bedel-i lâyıgını bulmadığı ve istenilen eşyanın haricde pazarlık suretiyle ve daha ehven fiyatla tedârük ve mübâya'ası mümkün bulunduğu bi't-tahkik anlaşıldığı takdirde bu bâbda bir karar itâsı için keyfiyet bâ-müzekkire Müdüriyet-i Umumiye'ye arz olunup ona göre iktizâsı ifa edilecektir.

11-Umûr-ı Tahririye ve Memurîn ve Levâzım Müdüriyeti merkez ve taşraya aid mübâyaât esmânı ile inşaât ve tamirâtın müstelzim olduğu sarfiyât için bütçedeki tahsisâtı nazar-ı dikkate almağa mecburdur. Şöyle ki: Merkeze aid tamirât ve inşaât ve mefruşât ve tenvirât ve mahrûkât ve kırtasiye ve matbuât için vuku bulacak mübâyaâtı icra edebilmek üzere evvel emirde Levâzım Müdüriyeti bütçedeki tahsisâtın kifayet ve adem-i kifayetini o işlere müte'allik evraka derkenar ile cânib-i Muhasebe'den tahkik edecek ve ona göre mübâyaaya veya akd-i mukavele gibi taahhüdâta girişecektir.

12-Taşraya aid tamirât ve inşaât ve mefruşât ve tenvirât ve mahrukât ve kırtasiye ve matbuât için vuku bulacak mübâyaâta gelince:

Bu mübâyaâta aid tahsisât havalenâmeleri esasen mahallerine tebliğ olunup da lüzumu olan eşyanın mahallerince tedârükü mümkün olamamasından nâşi Dersâdetçe alınıp gönderilmesine lüzum gösterilmiş ise mahallerinden gelen sipariş mektupları mübâyaât bedelinin hadd-i mukarrerini de şâmil olmak lâzım geleceğinden Umûr-ı Tahririye ve Memurîn ve Levâzım Müdüriyeti işbu hadd-i mukarrere kadar mübâyaâtını icra ve bedelinin

mahallinden bi'l-celb bâyi' veya müteahhidine te'diyesi hususunu şerâit-i mübâyaaya idhâl ve Muhasebe'ye dahi ma'lumât itâ edecektir.

13-Bi'l-münâkasa tâlibine ihale olunan eşya ve mübâyaât için şartnâme mücebince bir mukavelenâme tanzim olunacak ve bu mukavelenâme müsveddesi Hukuk Müşavirliğince tedkik ve tasdik olunduktan sonra tebyîz ve Umûr-ı Tahririye ve Memurîn ve Levâzım Müdüriyeti ile müteahhid beyninde imza ve teâti kılınacaktır.

14-Ber-vech-i muharrer akid ve teâti olunan mukavelenâme merkez mübâyaâtına aid olduğu takdirde ahkâmının tatbik ve icrası zımında Umûr-ı Hesabiye Dairesi'ne tevdim edilecektir. Taşra mübâyaâtına taalluk eylediği hâlde dahi kezâlik ahkâmının tatbik ve icrası için aid olduğu Rûsûmât İdaresi'ne gönderilecektir.

15-Taşra gümrüklerinden gelen sipariş mektupları yalnız nev'-i eşyayı tayin ile lüzum-ı mübâyaayı irâ'e etmekde ve bunun muhteviyâtından o eşyaya aid tahsisâtın gayr-ı muhavvel bulunduğu müstebân olmakda ise bu makûle mübâyaât esmânı bûdçenin merkez ve taşra arasında müşterek beşinci masârif-ı umumiye faslına dâhil bulunacağından evvel emirde karşılığının mevcudiyet ve adem-i mevcudiyeti Muhasebe'den tahkik ve ona göre icabı icra olunacaktır.

16-Münâkasaya tâlib olanlardan alınacak te'minât akçeleriyle kefalet mektupları Umûr-ı Tahririye ve Memurîn ve Levâzım Müdüriyeti kasasında hıfz edilecektir. Ancak ba'de'l-ihale taahhüdâtın te'min-i icrası zımında ahz olunacak kefalet akçesiyle kefalet mektupları Müdüriyet-i Umumiye Veznesi'nde hıfz olunacaktır.

17-Taşra mübâyaâtının mahallerine sevk ve irsâli ve tesellüm ilmuhaberlerinin celbi Umûr-ı Tahririye ve Memurîn ve Levâzım Müdüriyeti'ne aid olup gerek bu hususda ve gerek haricen icrası muktezî hidemât ve tahkikâtda müdüriyetin vesâit-i icraiyesi odacılarla sevk memurları ve lede'l-hâce haricden tutulacak ücretli ameledir.

18-Umûr-ı Tahririye ve Memurîn ve Levâzım Müdüriyeti muamelât-ı kaydiye ve hesabiyesi için altı kıt'a defter tutacaktır. Birincisi kasa defteri, ikincisi taleb defteri, üçüncüsü mübâyaât defteri, dördüncüsü inşâat defteri, beşincisi mukavelât defteri, altıncısı tesellüm defteri.

19-Kasa Defteri: Bu defter Umûr-ı Tahririye ve Memurîn ve Levâzım Müdüriyetince avans suretiyle alınan mebâliğ ile vuku bulan sarfiyâtın ale'l-müfredât kaydına mahsusdur.

20-Taleb Defteri: Bu defter şu'abât-ı merkeziye ile taşra gümrükleri tarafından mübâyaası taleb olunan eşyanın cins ve nev'ini, mikdarını, ol bâbdaki müzekkere veya tahrirâtın tarih ve numarasını, aid olduğu idarenin ismini ve evrakın tarih-i vürûdunu ihtiva edecektir.

21-Mübâyaât Defteri: Bu defter merkez ve taşra hesabına mübâyaaya olunan eşyanın kaydına mahsus olup kezâlik eşyanın kıymetini, tarih-i te'diyesini, cins ve nev'ini, mikdarını, bâyi'in ismini, aid olduğu şube veya mahalli ihtiva edecektir.

22-Mukavelât Defteri: Bu defter ale'l-umum mübâyaât için müteahhidlerle teâti olunan mukavelenâmelerin aynen kaydına mahsusdur. Bazen müteahhidlerden alınan taahhüd senedâtı dahi bu deftere yazılacaktır.

23-İnşâat ve Tamirât Defteri: Bu defter merkez ve taşra gümrüklerinin inşâat ve tamirâtı için icra kılınan sarfiyâta mahsusdur. İnşâat ve tamirâtın nerelerde icra olunduğunu, bedel-i inşâat ve tamirâtı, münâkasa tarihini, ol bâbdaki müzekkere veya tahrirâtın tarih ve numarasını ihtiva edecektir.

24-Tesellüm Defteri: Bu defter eşyanın Umûr-ı Tahririye ve Memurîn ve Levâzım Müdüriyeti tarafından mahallerine sevk ve teslim edildiğinin kaydına mahsusdur. Eşyanın nev'ini, mikdarını mahall-i tevdi' ve irsâlini, tarih-i teslimini ve tesellüm eden kimsenin imzasını ihtiva edecektir.

25-Umûr-ı Tahîriye ve Memûn ve Levâzım Müdüriyetince avans akçesinden vuku bulan sarfiyât senedâtı ay gâyelerinde bir bordroya rabtan Daire-i Hesabiye'ye tevdi' olunacaktır. Ancak avans akçesi tamamen sarf olunmayıp daima rub' u nisbetinde bir meblağ kasada mevcut bulundurulacağından şayed fazla sarfiyât olur ise ay ortasında senedâtı kezâlik bir bordro ile Daire-i Hesabiye'ye itâ olunup yeniden mikdar-ı muayyene kadar akçe ahz olunacaktır.

Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesiyle Mısır Gümrükleri İdaresi Beyninde El-yevm Cârî Olan İttifaknâme

Gümrük rüsûmunun ahz u istîfâsına dair Devlet-i Aliyye'nin Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesiyle Mısır Gümrükleri İdaresi beyninde sık sık zuhûr etmekte olan ihtilâfa bir nihayet verilmek lâzım geldiğine ve ahkâm-ı muâhedâta îrâs-ı halel etmeksizin gümrük rüsûmu eşyanın istihlâk olduğu memleketde tahsil olunmak kaidelerini esas ittihâz ile her iki tarafa aid olan hâsılâtın vikâye ve te'mini idareteynce mûcib-i menâfi' bulunduğu nazaran işbu kaideyi tasdikân şeref-sudûr buyurulan 4 Ramazan sene 1307 ve 11 Nisan sene 1306 tarihli irâde-i seniyye mûcebince mevâdd-ı âtiye bi't-tensib karargâr olmuştur:

Birinci Madde: Mısır'dan Memâlik-i Osmaniye'nin sâir bir eyaletine veyahud Memâlik-i Osmaniye'nin sâir eyaletinden Mısır'a ihrac edilen emtia-i ecnebiye için gümrük resmi ifa edilmiş olduğunu musaddak mahrec gümrüğünden ke'l-evvel hasbî bir tezkire verilecektir. Eşya-yı mezkûre derûn-ı tezkirede tayin edilmiş olan mevride muvâsalatında mahallî gümrük idaresi gerek Mısır'da ve gerek Memâlik-i Osmaniye'nin sâir cihetinde mer'ıyyü'l-icra bulunan usul mûcebince ahzı lâzım gelecek idhâlât resmini tayin edecektir. Bu maksada mebnî eşya advalorem, yani gayr-ı muarref kısımdan ise mevrid iskelesinde resm-i gümrüğü verildiği gün mahallî râyici üzerine takdir-i kıymet olunarak ve muarref olduğu hâlde tarifesine tatbik edilerek lâzım gelen resm hesap olunacaktır. Mevrid gümrüğünde istîfâ edilecek resm mahrec gümrüğünde ahz olunup tezkirede muharrer bulunan resmden fazla olduğu takdirde mevrid gümrüğü tahakkuk eden fazlayı kendi hesabına ahz u istîfâ edecektir. Bilakis mevrid gümrüğünde ahz u istîfâ edilecek resm mahrec gümrüğünde alınan resmden dîn bulunduğu takdirde mevrid gümrüğü eşya-yı mezkûre ashâbına hiçbir te'diyât ile mükellef olmayacaktır.

İkinci Madde: Madde-i sâbıkada tayin olunan surette itâ edilecek olan tezkire kemâl-i dikkatle her iki idare tarafından bu husus için mahsus tutulacak bir hesap-ı cârîye kaydedilecektir. İşbu hesap-ı cârîde bir Mısır limanında resmi te'diye ile Memâlik-i Osmaniye'nin cihât-ı sâiresine irsâl olunan emtia ve eşya Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi hesabına matlûb ve Mısır gümrüğüne zimmet ve bir Osmanlı limanında resmini te'diye ile Mısır'a irsâl olunan emtia ve eşya dahi Mısır gümrüğüne matlûb ve Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi'ne zimmet kaydedilecektir.

Hesab-ı cârî kuyûdâtı kavâ'id-i âtiyeye tevfikân icra edilecektir. Derûn-ı tezkirede gösterilen rüsûm mevrid gümrüğünde tahakkuk eden rüsûma muâdil veya ondan dîn bulunduğu hâlde rüsûm-ı mezkûre hesap-ı cârîye bilâ-tebeddül kaydedilecektir. Bilakis derûn-ı refîyede muharrer bulunan rüsûm mevrid gümrüğünde tahakkuk eden rüsûmdan fazla olduğu surette mevrid gümrüğü hesap-ı cârîde mahrec gümrüğünün zimmetine mevrid gümrüğünde ahz u istîfâ edilmesi lâzım gelen rüsûmu kaydedecek ve bu vechile her iki

merkez-i idare kaideten kendilerine aid olan ve taht-ı idarelerinde bulunan mahallerde sarf ve istihlâk edilen eşya-yı ecnebiyeden doğrudan doğruya vürûdunda istîfâ etmeleri lâzım gelen mebâliği tahsil eylemiş olacaktır. İdareteyn-i mezkûreteynin merkez-i idareleri her üç ayda bir matlûb ve zimemâtın mizanını tanzim edecek ve ziyâde mebâliği ahz u istîfâ etmiş olan idare gerek Dersaâdet'de ve gerek İskenderiye'de altın akçe olarak (icabına göre Osmanlı veya Mısır altını) tahakkuk edecek fazlayı diğerine te'diye edecektir. Birinci Madde'de zikrolunduğu vechile idareteyn-i mezkûreteynden biri tarafından mer'ıyyü'l-icra bulunan tarife veya istimâ farkından dolayı tahsil edilmiş olan fazla hesab-ı câriye geçirilmeyip işbu fazla bunları ahz u istîfâ etmiş olan idarenin malı olacaktır.

Üçüncü Madde: Mısır'ın veyahud Memâlik-i Osmaniye'nin sâir aksâmının mahsulât-ı arziye ve sınâyesinden bulunup berren veya bahren diğer bir cihetin bir şehir veya iskelesine nakolunan emtia ve eşya bundan böyle sarf ve istihlâk olunduıkları memleketdeki gümrük resmine tâbi tutulacaktır. Rüsûm-ı mezkûre her iki cihetinde dahi eşya-yı mebhûsenin ecnebiyeden gelen mümâsillerine tatbik edilmekte olan en müsaid usul mücebince ahz u istîfâ edilecektir. Yani mahsulât-ı mezbûrenin ecnebiden gelen mümâsilleri râyic usulüne tâbi' bulunduğu hâlde bunlar usul-i mezkûreye tâbi' tutulacak ve muarref olduğu takdirde mahsulât-ı mezbûre dahi en müsaid tarife mücebince tasnif ve resme tâbi' kılınacaktır. Şu kadar ki, muâhedât-ı ticariyenin mevki'-i icraya vaz'ına değin gerek Mısır'da ve gerek Memâlik-i Şahane'nin kıta'ât-ı sâiresinde râyic üzerinden ahz u istîfâ kılınacak resm-i gümrük yüzde sekizden ibaret olacaktır. Bundan akdem emtia-i dâhiliye için verilegelmekte olan reftiye yerine irsâl olunan emtia ve eşyanın mahall-i husûlüyle hüviyetinin anlaşılabilmesine medâr olacak kâffe-i ma'lumât-ı müfideyi hâvî şehâdetnâme itâ edilecektir.

Dördüncü Madde: Mısır'ın mahsulât-ı arziye ve sınâyesinden olup da Memâlik-i Osmaniye'nin aksâm-ı sâiresine gönderilen veyahud Memâlik-i Osmaniye'nin mahsulât-ı arziye ve sınâyesinden olup da Mısır'a irsâl edilen emtia ve eşya ihracâtı resme tâbi' tutulmayacaktır.

Beşinci Madde: Suret-i tesviye-i hâzıranın muhtevî bulunduğu ahkâm-ı tütün ile tönbeğin envâ'-ı muhtelifesiyle tuz ve natrun, yani soda hulâsası ve haşhaş ve barut ve eşya-yı cârihe ve harbiye, velhâsıl gerek Mısır'da ve gerek Memâlik-i Osmaniye'nin aksâm-ı sâiresinde memnû' veya bir usul-i mahsusaya tâbi' bulunan bi'l-cümle mevâdd-ı sâireye kâbil-i tatbik olmayacaktır.

Altıncı Madde: İdareteyn-i mezkûreteyn tarafından müttefikân bir nizâmname-i mahsus tanzim edilerek bunda emtia ve eşya-yı ecnebiye için verilecek reftiyelerin suret-i teslim ve itâsı ve şâyân-ı kabul olabilmek için iktizâ eden şerâiti ve hasab-ı cârînin te'sisine lâzım gelen defterlerin numunesi ve bunların suret-i tahririyesi tayin edilecektir.

Yedinci Madde: Suret-i tesviye-i hâzıranın ahkâmı ibtidâ-yı Kânûn-ı Evvel sene 1306 tarihinde mevki'-i icraya vaz' olunacak ve işbu ahkâm gerek Mısır ve gerek Memâlik-i Osmaniye'nin sâir aksâmı limanlarına tevârüd edecek emtia ve eşya hakkında mücerred 1/13 Teşrîn-i Evvel sene 1890 tarihinden itibaren verilmiş olan reftiye veya şehâdetnâmelerle beraber irsâl kılınan emtia ve eşyaya kâbil-i tatbik olacaktır.

Sekizinci Madde: Suret-i tesviye-i hâzıraya mugâyir bulunan kâffe-i ahkâm ilgâ edilmiştir.

Eşya-yı Ecnebiye İçin İtâ Olunacak Reftiyeler ile Eşya-yı Dâhiliye İçin İtâ Olunacak Şehâdetnâmeye Dair Olup Mer‘iyet-i Ahkâmına Bi'l-istîzân İrâde-i Seniyye-i Cenâb-ı Padişahî Şeref-müte‘allik Buyurulan Nizâmnâmedir.

**Birinci Fasıl
Hesab-ı Cârî**

Birinci Madde: 21 Rebûlâhir sene 1308 ve 22 Teşrîn-i Sâni sene 1306 tarihli mukavelenâmenin İkinci Maddesinde zikrolunan hesab-ı cârînin tayini zımnında Devlet-i Aliyye ve Mısır İdare-i Merkeziye gümrükleri âtîde münderic defâtiri tutacaklardır:

Evvelen- Bir tarafı itâ olunan tezâkire ve diğer tarafı tezâkir-i vâride kaydına mahsus olmak üzere bir rakamlı numune vech üzere bir defter ve mezkûr deftere teselsül ve tezkire numaraları ve bunların tarih-i itâsıyla vusûl tarihi mahrec ve mevrîd gümrüklerinin isimleri ve eşyanın cinsi ve mikdarı ve kıymeti ve mahrec gümrüğü tarafından istîfâ kılınan resm-i gümrükle mevrîd gümrüğüne zimmet kaydı lâzım gelen mikdarı ve ma‘lumât pusulalarının numaralarıyla tarihleri kaydolunacaktır. Reftiyeler defter-i mezkûra her gümrük için ayrı ayrı kaydolunacaktır.

Sâniyen- Aylarını ve ma‘lumât pusulalarının numara ve tarihlerini ve mevrîd gümrüğünün ismini ve itâ veya kabz olunan reftiyelerin numara ve tarihlerini ve zimmet kaydedilen ve talep olunan rûsûmun mikdarını hâvî olmak ve sütunları da bundan ibaret bulunmak üzere iki rakamlı numune vech üzere bir defter tutulacaktır.

İkinci Madde: Her üç ay nihayetinde idare merkezlerinin her biri diğerine üç rakamlı numune vech üzere hesab-ı cârî defterinin musaddak bir suret-i müstahrecesini gönderecektir.

Üçüncü Madde: Reftiyeler peyderpey itâ veya kabz olundukça bunlar bi'l-cümle tafsilâtıyla beraber derhal kaydolunmak üzere bir rakamlı defter isti‘mâl olunacaktır. İki rakamlı hesab-ı cârî defterinin muamelesi ber-vech-i âtî cereyan etdirilecektir. Tezâkir-i vâride vâsıl oldukça mezkûr tezkirelerde muharrer olan ve diğer idare-i merkeziyeye zimmet kaydı lâzım gelen mebâliğ zikrolunan deftere kaydolunacaktır. Reftiyelerin vürûdunu ve hâvî olduğu mebâliğin hesab-ı cârîsine zimmet kaydedildiğini müş‘ir dört rakamlı numune vechile mevrîd gümrüğü idare-i mezkeriyesinden bir kıt‘a ma‘lumât pusulası vâsıl olmadıkça mahrec gümrüğü idare-i merkeziyesi itâ eylediği reftiyeleri defter-i mezkûra kaydetmeyecektir.

**İkinci Fasıl
Eşya-yı Ecnebiye İçin İtâ Olunan Reftiyeler**

Dördüncü Madde: Eşya-yı ecnebiye için itâ olunacak reftiyeler mevâdd-ı âtiyeyi hâvî olacaktır. Mahrec ve mevrîd gümrüklerinin esâmîsi itâ olunan tezâkir kaydına mahsus defterlerin numarası ile mezkûr reftiyenin kat‘ edildiği koçanın numarası reftiyede münderic kablarn adediyle marka ve numaraları eşyanın cinsi ve hâle göre adedi, vezni ve ölçüsü ve istîfâ kılınan rûsûmun mikdarı gerek resm-i gümrüğün istîfâ ve gerek reftiyenin itâ kılınan tarih-i eşya ile beraber reftiyenin mevrîd gümrüğüne ibrâz olunacağı en nihayet müddetin

tarihi yazılacak ve Şu kadar ki müddet-i mezkûre eşyanın nakli için lâzım olan zamanın üç mislini tecavüz etmeyecektir.

Beşinci Madde: Şu suretle itâ olunan reftiyeler yekdiğerine mutâbık ise iki nüsha olarak tanzim edilecek ve bunlardan biri eşya ile beraber gönderilmek üzere sahibine itâ ve diğeri doğruca mahrec gümrüğünün tâbi‘ olduğu idare-i merkeziyeye irsâl olunacaktır. İşbu nüsha-i sâniyenin vusûlünü müteâkib idare-i merkeziye nüsha-i mezkûreye mahrec gümrüğüne mahsus numarayı vaz‘ ile muhteviyâtını bir rakamlı deftere kaydedecektir.

Altıncı Madde: Eşyanın nev‘ ve cinsi ve kıymeti reftiyenin muhteviyâtına tevâfuk etmek şartıyla reftiyede mûnderic makâdîrden zuhûr edecek noksandan resm-i gümrük aranılmayacaktır. Reftiye sahibi yedinden ahz olunduktan sonra evvelce noksan zuhûr eden makâdîr muahharan vürûd edecek olur ise bunların resm-i gümrüğü depozito tarîkıyla ahz olunarak tayin olunacak müddet zarfında noksan-ı mezkûrun tahmîl-i sefine edilememesinin esbâbını müş‘ir mahrec gümrüğünden bir kıt‘a şehâdetnâme celb eylemesi sahib-i eşyaya teklif olunacaktır.

Yedinci Madde: İstîfâ kılınan rüsûm-ı reftiyede mûnderic bulunmaz ise eşyanın resm-i gümrüğü depozito tarîkıyla ahz olunacak ve tayin olunacak müddet zarfında rüsûm-ı mezkûrenin mikdarı mahrec gümrüğü tarafından tezkire üzerine tayin olup mezkûr sehvlî tezkire yeniden ibrâz olunmak şartıyla ahz olunan depozito reddolunacaktır.

Sekizinci Madde: Zuhûr edecek fazlaların vezni veya ölçüsü yüzde ikiyi tecavüz etmediğı takdirde bunlardan eşyanın tâbi‘ olduğu rüsûm ahz olunacaktır. Aksi hâlde zuhûr edecek fazlalara kaçak nazarıyla bakılarak o suretle muamele edilecektir. Bununla beraber huzûr eden fazlanın bir kuvve-i mücbireden ileri geldiğine dair sahib-i mal gümrük idaresine kanaat-bahş olacak suretde isbat-ı müdde‘â edebilir ise bu yüzden alınacak rüsûm ve ceza-yı nakdî sahib-i mala terk edilecektir.

Dokuzuncu Madde: Hakk ve muahharan ilâve olunmuş tezkireler keen lem-yekûn hükmünde bakılarak bunların hâvî olduğu eşyanın icab eden resm-i gümrüğü kat‘iyen ahz olunacaktır.

Onuncu Madde: Bir reftiyenin tarih-i itâsıyla ibrâzı tarihi beyninde güzerân eden müddet mahrec gümrüğü tarafından derc ve tayin olunan müddeti tecâvüz etmiş bulunur ise mezkûr reftiye reddolunarak hâvî olduğu eşya resm-i gümrüğe tâbi‘ tutulacaktır. Reftiyenin bu suretle geç ibrâz olunması mutlaka kat‘î bir kuvve-i mücbireden ileri geldiğine dair gümrük idaresini ikna etmedikçe muamele-i istisnaiyede bulunulmayacaktır.

On Birinci Madde: Eşyanın tahmîl olunduğu sefine veya kapudanın ismini hâvî bulunmayan veya lüzumu olduğu hâlde kablarnın marka ve numaraları gösterilmeyen reftiyeler kabul olunmayıp eşya-yı mezkûrenin tâbi‘ olduğu rüsûm depozito tarîkıyla ahz u istîfâ kılınacaktır. Reftiyelerde gösterilen marka ve numaraların kablarn üzerindeki marka ve numaralara adem-i tevâfuku gibi sehviyât veyahud diğere suretle zuhûr edecek nevâkısı reftiyenin kabulüne mâni‘ olacağı gibi esbâb-ı mezkûreden dolayı bu gibi reftiyelerde mûnderic bulunan eşya rüsûmunun depozito tarîkıyla ahzına sebebiyet verecektir. Sahib-i eşya reftiyeleri mahrec gümrüklerine tashih etdirerek işbu tayin olunan müddet zarfında ibrâz edemediğı takdirde ahz olunan depozitolar irad kaydolunacaktır.

Fasl-ı Sâlis

Eşya-yı Dâhiliye İçin İtâ Olunacak Şehâdetnâmelere Dairdir.

On İkinci Madde: Eşya-yı dâhiliye için itâ olunacak şehâdetnâmelerde mevâdd-ı âtiye münderi bulunacaktır. Mahrec gümrüğü, mevrîd gümrüğü, teselsül numarası, şehâdetnâmelerin kat' olunduğu koçanın numarası, mezkûr şehâdetnâmede münderic kablârin adedi ve lüzumu hâlinde eşyanın tasrîfi ve mikdarı velhâsıl mürsel eşya-yı dâhiliyenin mahreci ve bunların o mal olup olmadığının tahkik ve tedkikine medâr olan bi'l-cümle izahâtı hâvî olacaktır.

On Üçüncü Madde: Sahib-i eşya şehâdetnâmelerin mahrec gümrüğünün kuyûdâtıyla ikmâl edilmiş olduğu hâlde iade edecek ve işbu şehâdetnâmelerin hâvî olduğu kuyûdât sahib-i eşya tarafından eşyanın hîn-i irsâlinde vermek mecburiyetinde bulunduğunu depozitonun reddi veyahud bir kefilin fesh-i kefaleti zımında mahrec gümrüğüne evrak-ı müsbete hizmetini ifa edecektir.

On Dördüncü Madde: İşbu nizâmnâmeye mugâyir bulunan kâffe-i ahkâm ilgâ edilmiştir.

Maliye Nezâreti'nden 1382 Numara ve 23 Kânûn-ı Sâni sene [1]325 Tarihli Tezkire

Kefalet Nizâmnâmesi ahkâm-ı umumiyesinin bazı mahallerce tamamıyla ve kemâ yelik icra kılınmadığı anlaşılmasına ve ahkâm-ı kanuniye ve nizâmiyenin ta'vîk ve te'hir-i icrası kat'iyen gayr-ı câiz bulunmasına binâen kefaletle mükellef memurîn kefaletlerinin ahz ve yoklaması hakkında mevâdd-ı âtiyenin tebliğine mübâderet kılınır.

Birincisi, kefaletle mükellef memurîn, hazâin ve devâir muhasebecileriyle defterdarlar ve evliye muhasebecileriyle ve evkâf ve Defter-i Hakanî memurları ve kaza ve mal müdürleri ve Rüsûmât nâzır ve müdürleri ale'l-umum hazâin ve devâir-i devletde ve onların şu'abâtında ve devâir-i belediye ve emniyet sandıklarında müstahdem veznedarlar ve sandikkârlar ve vilâyet ve livâ ve kazalarda ve bunların devâir-i belediyesinde ve Ziraat Bankalarında bulunan sandık eminleriyle tahsildar ve Rüsûmât memurlarından aynen ve nakden tahsilâta vâsita olanlar ve rüsûm-ı mürûriye olan tarîk ve cislerde ücret alanlarla mîrîye aid zehâir ve her nev' eşyayı kabz u hıfz ve sarfa memur olanlardır.

Zikrolunan memurîn ve hizmetlerde bulunacaklardan veznedar ve sandık ümenâsı ve telgraf posta memurunu ve tahsildarlar gibi doğrudan doğruya akçe ve emanât-ı sâireyi kabz ve sarf etmekle mükellef olanlar ale'l-usul kefalete rabt edilmedikçe işe başlayamazlar.

Doğrudan doğruya akçeye vaz'-ı yed etmeyen, yani defterdar ve muhasebeci ve mal müdürleri ve emsali memurîn dahi vazife-i memuriyetlerine bed' ve mübâşeretle beraber hükm-i kefalet mekfûlün lehin ibtidâ-yı memuriyetine dahi şâmil olmak üzere nihayet bir buçuk ay zarfında kefil tedârüküne mecburdurlar. Bu müddet zarfında kefil vermeyenler müstafi addolunarak hemen işden men' olunacaklardır.

İkincisi, doğrudan doğruya mala vaz'-ı yed olmayan muhasib mes'uller ki devâir-i merkeziye muhasebecileri ve vilâyât defterdar ve elviye muhasebecileri ve mal müdürleriyle

muhasebe mümeyyizi ve başkâtibleri ve tapu memurları ve mal müdür muavinleridir. Arzularına göre tüccarın itibar-ı malîleri üzerine veyahud emlâk irâ'esi suretiyle kefalet itâ edebilirler. Veznedar ve sandık emini ve maiyet refakatinde sandık emini bulunmayan Posta ve Telgraf ve Rüsûmât memurları gibi doğrudan doğruya akçe ve emvâl-i emiriyeye vaz'-ı yed edenler ise ne nakid veyahud hükûmetçe resmen kabul olunmuş eshâm ve tahvilât depozitosuyla ve haciz etdirilmek şartıyla emlâk irâ'e etmek suretiyle ita-yı kefalete mecburdurlar.

Üçüncüsü, itibar-ı ticarî üzerine ita olunacak kefalet senedi kefil tarafından merbût 1 numaralı numune vech ile tahrir ve mikdar-ı kefaletin kırk bin veya daha ziyade mikdarda olanlarına yirmi beşer kuruşluk maktû' ve kırk bin kuruşdan aşağı derecede tanzim edilenlerine mikdar-ı derecâtına göre nisbî damga pulu ilsâk edildikten ve kefil tarafından tahtîm olunduktan sonra mahallî Ticaret Odası'ndan ve Mukavelât Muharrirliği'nden tasdik etdirilecektir.

Emlâk irâ'esi suretiyle ita kılınan senedât dahi emlâk-ı mezkûrenin süknâ olmayıp akar idüğü ve arazidn ise kefilin tayin ve idaresine muktezî olan kısmından mâ'adâ olacağı ve bir taraftan hacz ve ilişiği bulunmadığı bi't-tahkik kıymet-i hakikiye-i hâzırası mal ve tapu kalemleriyle mecâlis-i idare tarafından şerh ve tasdik edildikten sonra kezâlik Mukavelât Muharrirliği'nden tasdik olunmak lâzımdır. Kefalet için ita olunacak depozito paraları ve tahvilât Dersaâdet'de Hazine-i Maliye'ye ita kılınacağı gibi taşralarca Mal Sandıklarına vuku bulacak bu kabîl mevduât bu bâbdaki Mukavelât Muharrirliği'nden musaddak olacağı kefalet senedâtıyla ayrıca doğrudan doğruya kezâlik hazineye isrâ edilecektir.

Dördüncüsü, devâir-i merkeziye muhasib mes'ul ve veznedarlar ile vilâyât defterdar ve sandık emini ve elviye muhasebecileriyle sandık ümenâsı ve kefalet senedâtı nezâret-i celîleye irsâl olunacak ve devâir-i merkeziyeye merbût şu'abât idareleriyle memurîn-i sâirenin ve kaza memurîn-i maliyesinin senedâtı dahi mensub oldukları devâir-i vilâyâtda hıfz kılınacaktır.

Beşincisi, her altı ayda bir kere küfelânın iktidar-ı malîleri ve mekfûlün bih olan emlâk ve tahvilâtın kıymet-i hâzıralarının muayenesi zımnında merbût 2 numaralı numune vech ile memurîn-i mükeffele tarafından varakalar tanzim ve Mecâlis-i İdare ve Ticaret Odası ve Mukavelât Muharrirliği'nden şerh ve tasdik etdirilerek makamât-ı iadesine irsâl ve itâ olunacak ve bir buçuk ay zarfında varaka-i mezbûreyi irsâl ve ita etmeyenlere kefilleri istîfâ etmiş nazarıyla bakılacaktır.

Altıncısı, bir memurun kefilî vefat veya istifâ eder veyahud servetine hâlel ve noksan geldiği anlaşılır ise bu kefilin vefat veya istifası ve servetine târî olan noksanın anlaşıldığı tarihten itibaren yerine o memurun iki ay müddet zarfında diğer kefil göstermesi iktizâ eder ve müddet-i mezkûre muhasebesi behemahal rü'yet olunmak lâzım olup aksi takdirde te'hir-i muhasebeye sebebiyet verenler mes'ul olurlar. Tecdîd-i kefalet etmeyen memura müstafi nazarıyla bakılır. Memurlardan bilfi'l akçe kabz ve hıfz vazifesiyle mükellef olanların kefillerinin vefat veya istifası veyahud servetine hâlel târî olduğu müddetden itibaren tecdîd-i kefalet için muayyen olan müddetin inkızâsına değin vazifesine mâ-fevkindeki kefilli memur tarafından nezâret olunarak şu müddet zarfında o memur zimmetine akçe geçirecek olur veya hasar-ı hazineyi müeddî suistimalâtda bulunursa tazmininde mâ-fevkindeki kefilli memur dahi iştirak etdirilir. Memur-ı munfasılın tayin olunan hey'et-i mahsusa ma'rifetiyle hesabı rü'yet olunup da berâeti tahakkuk ve halefî tarafından tasdik olunduktan sonra senedâtı Hazine-i Celîle'de bulunan memurînden ise hesabât şubesinde vilâyâtda bulunan memurînden ise Meclis-i İdarece tedkik ve tasdik olunduğunu müteâkib kefalet senedâtı red ve iade olunur.

Kefaletle mükellef memurînin kefalete suret-i rabtları hakkındaki mevâdd-ı esasiye ve mukarrerât bâlâda gösterilmiş olmağla merbût cedvelde muharrer olduğu vech üzere itâsı lâzım gelen kefaletlerin Hazine-i Celîlece ve devâir-i merkeziyede bulunan memurîne aid kısmının nihayet on beş gün ve veznedarların bir haftaya kadar ve taşrada bulunan sandık

eminlerinin on beş gün ve defterdar ve memurîn-i sâirenin bir buçuk ay zarfında ita-yı kefalete mecbur tutulmaları ve vermeyenlerin müstafi addolunarak haklarında hüküm ve nizâmın icrası takarrür etmiş olmağla kefalet ita etmiş olan memurînin kefalet senedâtının hemen Hazine-i Celîle'ye ve henüz kefil vermemiş olanların dahi hemen kefalete rabtları esbâbının istikmâli temennisiyle te'yid-i ihtirâm olunur.

Memurîn-i Rüsûmiyenin İrâ'e Edecekleri Küfelânın Mikdar-ı Servetini Nâtik Cedveldir.

İki yüz bin liradan üç yüz bin liraya kadar vâridât-ı seneviyesi olan başmüdüriyetler başmüdürleriyle bu başmüdüriyetlerin veznedarları	90.000
Yüz bin liradan iki yüz bin liraya kadar vâridât-ı seneviyesi olan gümrükler başmüdüriyetleriyle birinci kısımda gösterilen başmüdüriyet muhasebe başkâtibleri ve bu başmüdüriyetlerde müstahdem veznedarlar	60.000
Vâridât-ı seneviyesi yüz bin lira ve ondan dún derecede bulunan gümrükler başmüdürleriyle birinci derecede idhâlât gümrüğü müdürleri ve mezkûr başmüdüriyet ve müdüriyetlerin veznedarları	50.000
Birinci kısımda gösterilen başmüdüriyetler muhasebe refik-ı evvelleriyle ikinci kısımda muharrer başmüdüriyet muhasebe başkâtibleri ve vâridât-ı seneviyesi elli bin liraya kadar olan gümrük müdüriyetleri ve sandık emanetini dahi birlikde idare eden gümrük müdürleri ve Dersaâdet Gümrük Başmüdüriyetleriyle taşrada bilfi'l muamele icra eden başmüdüriyetlerde müstahdem seristimatorlar	40.000
Üçüncük kısım başmüdüriyet muhasebe başkâtibleriyle ikinci kısım başmüdüriyet muhasebe refik-ı evvelleri ve vâridât-ı seneviyesi yirmi beş bin lira ve ondan dún derecede bulunan gümrük müdürleri	30.000
Vâridât-ı seneviyesi elli bin liraya kadar olan gümrük müdüriyetleri başkâtibleri.	25.000
Vâridât-ı seneviyesi yirmi beş bin lira ve ondan dún derecede bulunan gümrük müdürleriyle başkâtibleri ve seristimator muavinleri	20.000
İkinci ve üçüncü derecede bulunan gümrük müdüriyetleri refik-ı evvelleri ve merkez Rüsûmât memurlarıyla birinci sınıf müdüriyet ve istimator muavinleri ve ikinci sınıf müdüriyet istimatorları ve Dersaâdet ve taşra gümrüklerinde müstahdem muayene memurları ile kapı ve iskele ve manifesto memurları ve anbar memur ve kâtibleri	15.000
Ale'l-umum başmüdüriyet ve müdüriyet muhasebe kalemlerinde müstahdem ketebe ile sevâhil Rüsûmât memurları ve Dersaâdet ve taşra gümrüklerinde bulunan muhafaza müfettiş ve merkez memurları ve deniz ve sahil muhafaza memurları ve kantarcı ve kurşun mühür memurları	10.000

Mukavelât muharriri ve Bidayet Mahkemesi mevcut olmayan mahallerde memurîn kefaletnâmelerinin Meclis-i İdare başkâtibleriyle tahrirât müdür ve kâtibleri tarafından

tasdikinin usul ittihâzına dair Şura-yı Devlet Maliye ve Nâfia Dairesi'nin 866 numara ve 9 Eylül sene [1]329 tarihli mazbatası suretidir.

Maliye Nezâreti'nin Şura-yı Devlet'e havale buyurulan 2 Haziran sene [1]329 tarih [ve] 2034/1 numaralı tezkiresi Maliye ve Nâfia Dairesi'nde kıraat olundu.

Mealinde Yenbu'a en yakın ve beren beş gün mesafede vâki' olan Medine-i Münevvere Livâsı'nda mukavelât muharriri olmadığı gibi Bidâyet Mahkemesi de gayr-ı mevcut bulunduğu cihetle Yenbu Rüsûmât Müdüriyeti'ne aid kefalet senedinin yalnız belediye ve idare meclislerinden musaddak olduğu hâlde gönderildiği ve maamâfih mukavelât muharriri ve Bidâyet Mahkemesi mevcut olsa ibel memurîne kefalet eden zevâtın bu yolda mezâhim ve masârif ihtiyarıyla beldeden beldeye gidemeyecekleri bedihî bulunduğu beyânıyla iktizâsı Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesince istifsâr kılınmış ve teşkilât-ı adliyesi olmayan kazalarda yalnız iltizâm senedâtıyla Ziraat Bankası'ndan akçe istikrâz eden zürrâ' senedâtına mahsus olmak üzere mukavelât muharrirliği vazifesinin Meclis-i İdare başkâtiblerine ve başkâtib olmayan mahallerde tahrirât müdür ve kâtiblerine havalesi hakkındaki karar-ı ahîr hükmü cesâmetleri cihetiyle kaza şeklinde idare olunan nevâhiye dahi şâmil tutularak aşar senedâtının mal kâtibleri tarafından tasdik etdirilmesi 6 Mart sene [1]313 tarihli tezkire-i sâmiye ile tebliğ olunmuş olan Şura-yı Devlet Maliye Dairesi kararı iktizâsından bulunmuş ve keyfiyet 2 Nisan sene [1]313 tarihinden [itibaren] memurîn-i maliye-i vilâyâta ta'mimen tebliğ edilmiş olmasına ve mukavelât muharriri veya Bidâyet Mahkemesi mevcut olmayan mahalde memurîne kefalet eden zevâtın dört-beş günlük ihtimal daha ziyâde bir mesafe kat' ederek mukavelât muharriri bulunan bir kasabaya gitmek külfetini ihtiyar etmeyecekleri bedihî bulunmasına nazaran memurîn kefaletnâmelerinin de mukavelât muharriri veya Bidâyet Mahkemesi bulunmayan mahallerde karar-ı mezkûra tevfikân Meclis-i İdare başkâtibleriyle tahrirât müdür ve kâtibleri tarafından tasdikinin usul ittihâzı münasib gibi mütalaa kılınmakta olduğundan bahisle istîzân-ı keyfiyet kılınmış ve esbâb ve mütâlâât-ı mesrûdeye nazaran iş'âr-ı nezâretin kabulü dairece münasib görülmüş olmağla ol vechile icra-yı icabının nezâret-i müşârunileyhâya havalesi tezekkür kılındı. Ol bâbda.

Şerâit-i kanuniyeyi hâiz olmayanlara veya evrak-ı lâzimesi noksan olanlara ma'zûliyet maaşı tahsisine dair iş'ârâtda bulunulmaması hakkında Maliye Nezâret-i Celîlesi Muhassesât-ı Zâtiye Müdüriyeti'nin 909 numara, 31 Kânûn [1]328 tarihli tahrirât-ı umumiyesi suretidir.

Ma'zûliyet-i Mülkiye Kanunu'nda muharrer şerâiti hâiz ve mensub olduğu nezâretten musaddak terceme-i hâl varakasıyla müddet-i hizmet cedvelleri vürüd eden ma'zûlîne her on beş günde Muhassesât-ı Zâtiye İdaresi'nde in'ikâd etmekde olan idare-i mezkûre Meclis-i İdare ve Hey'et-i Umumiyesince tedkikât-ı lâzime ba'de'l-icra ma'zûliyet maaşı tahsis olunmakta ise de devâir-i merkeziye ile taşralardan ma'zûliyet maaşı tahsisine dair vuku bulan iş'ârâtdan bazılarında kanun-ı mezkûr ahkâmı nazar-ı itibara alınmayarak ma'zûliyetin yalnız müddet-i hizmet cedvellerinin irsâliyle iktifa olunmasından nâşi bittab' muamele-i tahsisiye ifa edilemeyerek ikmâl-i nevâkısı için icra-yı muhabereye mecburiyet hâsıl olmakda ve bu yüzden zâten mağdur olan ashâbının temâdî-i zaruretlerine sebebiyet verilerek bi-hakkın şikâyâtı celb etmekde olduğu gibi bî-lüzum muhaberât ile Muhassesât-ı Zâtiye İdaresi ve devâir-i müte'allikasını bîhûde işgal olunmaktadır. Gerek ma'zûlîn ve gerek devâir için gayet muzır olan bu hâle nihayet verilmek üzere mevâdd-ı âtiyenin nazar-ı itinada bulundurulması muktezîdir:

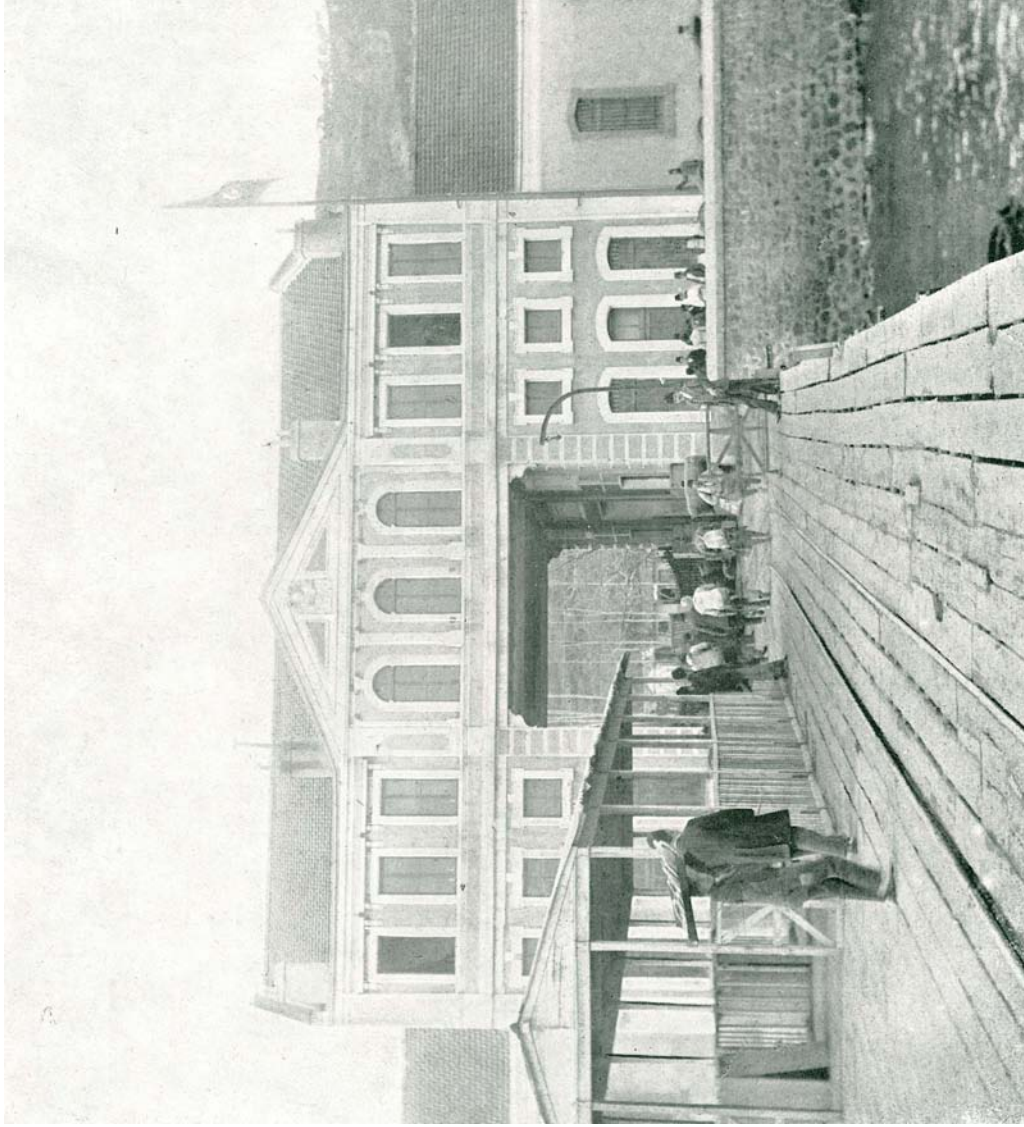
1-Ma'zûlîn-i Mülkiye Kanunu'nun Birinc Maddesinde musarrah olduğu üzere memuriyetinin lağv olunması veya devletçe görülen lüzuma mebnî infisâl etmesi veyahud esbâb-ı sıhhiyeye mebnî terk-i hizmete mecbur olduğu devâir-i iadesince tahakkuk etmesi üzerine açıkda kalanlar Ma'zûlîn Kanunu'ndan istifade edebilip esbâb-ı zâtiyeden dolayı istifa edenlerle teklif olunan memuriyeti ma'zeret-i meşrû'aya müstenid olmayarak kabul etmemesinden nâşi açıkda kalanlara ve Ma'zûlîn Kanunu'ndan istifade edemeyen taşra beledi memurlarına ve ahali intihâbiyla tayin olunan mecâlis reisi ve azâsına ve maaşları mahalleri Maarif Komisyonlarına veya mütevellîleri tarafından tesviye olunan mekâtib muallimlerine ve aidât veya ücûrâta tâbi' bulunan memuriyetlerden infisâl edenlere ma'zûliyet maaşı tahsis olunamayacağından bu kabîlden olanlar için bîhûde iş'ârâtda bulunulmaması.

2-Bâlâda muharrer şerâit dairesinde infisâl eden ma'zûlîn maaşa kesb-i istihkâk etmesi yirmi yaşına duhûlünden bi'l-itibar memuriyet maaşı alarak ekalli on beş sene hizmeti sebk etmek ve vazife-i memuriyetinden dolayı bi'l-muhakeme cünha veya cinayetle mahkûm olmamak ve mensub olduğu dairece cevâz-ı istihdamına karar verilmek meşrût olduğu kanun-ı mezkûrun ikinci maddesinde musarrah bulunduğu hâlde müddet-i hizmeti on beş seneye bâliğ olmayan veya aidât ve ücretle geçen müddetin ilâvesiyle müddet-i muayeneyi ikmâl eden ve taht-ı muhâkemeye alınanlardan derece-i mehâkimin kâffesinden geçerek berâeti kesb-i kat'iyet etmeyip yalnız bidâyeten iktisâb-ı berâet eyleyen ve icab-ı tayini devâir-i merkeziyeye aid ise devâirden ve taşraya aid ise mecâlis-i idareden cevâz-ı istihdam kararı istihsâl etmeyen ma'zûlîne maaş tahsisi hakkında iş'ârât tevâlî etmekde olduğundan kanunen istihkâkı olmayanlara cevap verilmesi.

3-Muhâkeme altına alınıp da tazminatla mahkûm olanların cevâz-ı istihdamlarına karar verildiği hâlde mahkûmün bih olan tazminatı tahsil olunarak tarih-i tahsilin sicil varakasinda tasrîh olunması.

4-Ma'zûliyet maaşlarının tayin-i makâdîri için musaddak terceme-i hâl varakalarıyla müddet-i hizmet cedvellerinin vücudu lâ-büd olduğu hâlde ziyade bu noktada müşkilâta tesadüf edilmekte ve bilhassa taşrada vuku bulan iş'ârâtda musaddak terceme-i hâl varakaları gönderilmemekde olduğundan muhaberât-ı zâide ile vakit geçirilmektedir. Ma'lum olduğu üzere her memur terceme-i hâl varakalarını tescil ettirmekle mükellef oldukları hâlde memurîn ve müstahdemîn-i devletden kısım-ı küllisi ya terceme-i hâl varakası vermemiş veyahud verdikleri hâlde vukuâtını takib ve tescil ettirmemiş oldukları cihetle ma'zûl kaldıktan sonra bunun tanzim ve ikmâli için aylarca uğraşmağa mecbur olarak bu suretle de sefâlete ma'rûz kaldıklarından bi'l-umum memur ve müstahdemîni memuriyetde buldukları müddet zarfında sicil varakasından itâsına vukuâtın tesciline mecbur edecek surette tedâbir ve takibât-ı müessire icra edilmekle beraber kâffe-i vukuâtı muhtevî olması lâzım gelen sicil varakaları ibrâz edemeyenlere ma'zûliyet maaşı tahsisi kanunen câiz olamayacağına nazaran terceme-i hâl varakası müseccel olan memurînden biri infisâl eylediği takdirde o memurun istihdamı merkeze aid ise devâirden son memuriyeti ilâve ve cevâz-ı istihdamı tescil edilmek taşraya aid ise kezâ son memuriyeti ve cevâz-ı istihdamı ilâve edilerek tasdik olunmak üzere cevâz-ı istihdam kararının rabtıyla mensub olduğu devâir-i merkeziyeye gönderilmesi ve müseccel terceme-i hâl varakası olmayanların yeniden tanzim edecekleri terceme-i hâl varakalarının devâire irsâli iktizâ eden evrak-ı mukteziye ber-minvâl-i muharrer ihzâr ve ikmâl olunduktan sonra ma'zûliyet maaşı tahsisi hakkındaki iş'ârâtın evrak-ı mezkûrenin irsâliyle beraber doğrudan doğruya Muhassestât-ı Zâtiye İdaresi'ne irsâli ve ev[r]ak-ı mezkûrenin nevâkısı var ise ma'zûlînin evvelce mensub oldukları devâir ile muhabere edilerek ikmâl olunması lâzım gelip evrakı tamam olmayanlara de[vâ]ir-i merkeziyeden gerek taşradan vuku bulan iş'ârât tervîc olunmayarak nevâkıs-ı mezkûre yine kendilerine ikmâl etdirilecektir. Bîhûde muhâberâta mahal bırakılmaması iktizâ eder.

Ba'demâ izahât-ı muharrere dairesinde ifa-yı muameleye itina ve ihtimâm olunmasının ve aksi takdirde alâkadârları tarafından serd olunacak şikâyâtdan mütevellid mes'uliyet bâdîlerine aid olmak üzere evrak-ı mürselenin mazrûfen iade kılınacağına icab edenlere suret-i müessirede tavsiye ve leffen irsâl olunan nüsah-ı matbû'anın da mülhakâta tebliğ olunması maa'l-ihtirâm temennî olunur.

Mudanya Rüşmât Dairesi

Ma'zûliyet maaşı almakda iken memuriyete tayin olunanların maaşlarından icra edilecek tevkifât hakkında Maliye Nezâret-i Celîlesi Memurîn Müdüriyeti Maaşât Kalemi'nin 208 numara, 25 Kânûn-ı Evvel sene [1]329 tarihli müzekkeresi suretidir.

Bilâ-maaş ma'zûl kaldıktan sonra memuriyete tayin olunanların ilk maaşlarından icra edilecek tevkifât hakkında Şura-yı Devletçe müttehaz kararı tebliğan yazılan 5 Şubat sene [1]328 tarihli tahrirât-ı umumiyyeye ma'zûliyet maaşı almakda iken memuriyete tayin olunanların dahi memuriyet-i lâhikaları maaşları memuriyet-i sâbıkaları maaşlarından fazla

ise bunların da ilk maaşlarından yalnız mikdar-ı munzamin kat'ı ve noksan veya müsâvî olduğu takdirde terakkî-i maaş nâmıyla bir şey tevkif edilmemesi ilâve edilmiş idiye de ahîren vâki' olan istîzân üzerine Mülkiye Tekâüd Kanunu'nun bu hususa dair Yirmi Dokuzuncu Maddesi'nin ikinci fıkrasını tefsiren şura-yı müşârunileyhâ Maliye ve Nâfia Dairesince tanzim ve hey'et-i umumiyyeden tezyîl olunarak bâ-buyuruldu-i sâmi hazineye tebliğ ve isrâ buyurulan 7 Haziran sene [1]329 tarihli mazbatada zikrolunan ikinci fıkra muharrer maaşı olan ma'zûlînden olup daha ziyade maaşlı bir memuriyete tayin kılınan ibâresi ma'zûliyet maaşından daha fazla maaşlı bir memuriyete ma'tûf olarak yoksa memuriyet-i sâbika maaşı gayr-ı maksûd bulunmasına binâen teâmül-i cârînin muvâfık-ı nefsü'l-emr bulunduğu gösterilmiş olduğundan şu hâle göre ma'zûliyet maaşı almakda iken memuriyete tayin olunanların ilk maaşlarından teâmül-i kadîm vechile ma'zûliyet maaşları ile memuriyet maaşları beynindeki farkın kat'ı ve sâlifü'z-zikr 5 Şubat sene [1]328 tarihli tahrirât-ı umumiye mücebince kat' edilmemiş tevkifât olduğu suretde bunların da ashâbının ilk maaşlarından tevkifiyle beraber suret-i hususiyede vâki' olan tebligât mücebince netice-i hâle ta'lîkan tevkif etdirilmiş olan mebâliğin de irad kaydı muktezî olarak keyfiyet ta'mîmen memurîn-i mülkiyeye tebliğ kılınmış olduğundan oraca da ona göre ifa-yı muamele olunması hususunun icab edenlere izbârı ve işbu tahrirât-ı umumiyenin leffen gönderilen nüсах-ı matbuasının memurîn-i Maliye'ye li-ecl-i tevzî' Muhasebe'ye tevdî'i temennisiyle te'yîd-i ihtirâm olunur.

Esbâb-ı sıhhiyeden dolayı istifa edenlerin müdellel rapor istihşâliyle sicil kayıtlarına ilâve olunmak üzere istid'ânâmelerine rabtan irsâli hakkında Maliye Nezâret-i Celîlesi Muhassesât-ı Zâtiye ve Ma'zûlîn Şubesi Tahsisât Kalemi'nde 59 numara, 2 Haziran sene [1]329 tarihli müzekkere suretidir.

Esbâb-ı sıhhiyeden nâşi memuriyetlerinden istifa edenlere ma'zûliyet maaşı tahsisi Ma'zûlîn-i Mülkiye Kanunu'nun İkinci Maddesi mücebince istifanın esbâb-ı sıhhiyeye müstenid olduğunun daire-i âidesince tasdik edilmesiyle meşrût ve ma'zeret-ı sıhhiyenin bir tabib raporuna istinad etmesindeki lüzum bedîhî bulunmasına ve bu kabîl istifa edenlere aid raporların Sıhhiye Müdüriyet-i Umumiyesince lüzum-ı tedkiki dahi Şura-yı Devlet kararı iktizâsından olmasına mebnî esbâb-ı sıhhiyeden dolayı istifaya mecbur olanların hîn-i infikâklerinde etebbâ-yı belediyeden ve etebbâ-yı belediye bulunmayan mahallerde etebbâ-yı askeriyeden fenne muvâfık suretde ve müdellel rapor istihşâl etmeleri ve muhtevî oldukları mühür veya imzaları mecâlis-i idareye tasdik etdirdikten sonra sicil kayıtlarına da ilâve olunmak üzere ma'zûliyet maaşı tahsisine dair olan istid'ânâmelere rabtan mensub oldukları devâire takdim eylemeleri ve devâirce terceme-i hâl varakası ve müddet-i hizmet cedvelleriyle birlikte Muhassesât-ı Zâtiye İdaresi'ne tevdî'i lüzumunun icab edenlere emir ve tebliğ buyurulması ve mülhakâta da ber-müceb-i iş'âr ifa-yı muameleye itina olunmak üzere leffen irsâl kılınan nüсах-ı matbuanın tebliği ricasıyla te'yîd-i ihtirâm olunur.

Ma'zûliyet veya kadro harici maaşı alanların me'zuniyet-i resmiye istihşâl etmedikçe mahall-i âhara gidememeleri hakkında mevki'-i icraya vaz' olunan kanun-ı muvakkatin suret-i tatbikine dair Maliye Nezâret-i Celîlesi Muhassesât-ı Zâtiye Müdüriyeti Ma'zûlîn

Şubesi Tahsisât Kalemî'nin 5142/9 numara, 8 Eylül sene [1]329 tarihli müzekkeresi suretidir.

Kadro haricleriyle ma'zûlîn buldukları yerlerde diğeri bir mahalle gitmek için memurîn-i muvazzafa misillü devâir-i âidesinden me'zuniyet istihsâline mecbur oldukları ve bu mecburiyete ittibâ' etmeyenlerin maaşları kat' olunacağı ve maaşlarının muhassas veya muhavvel olduğu yerlerde bulunmayanların istihsâl-i me'zuniyet edebilmeleri için kat'-ı maaş muamelesinin on beş gün te'hir edileceği 11 Ağustos sene [1]329 tarihinde neşrolunan kanunun Birinci Maddesi ahkâmından bulunduğundan bu tertiblerden maaş alanlardan İstanbul'da bulunanların her ay sicil müdürlerine ve taşladakiler buldukları mahallerin en büyük Mülkiye memuruna müracaatla maaşlarının muhavvel olduğu veya me'zun oldukları mahalde bulduklarını kuponunun zahrına bi't-tahrir tasdik edileceklerdir.

Hastalıktan veya esbâb-ı meşrû'a-i sâireden nâşi bizzat müracaat edemeyenler ma'zeretlerini maaş kuponunun zahrına bi't-tahrir mahalleleri imam veya muhtarına tasdik ettirdikten sonra ber-vech-i muharrer Dersâdet'de Memurîn veya Sicil İdarelerine ve taşralardakiler en büyük Mülkiye memuruna ibrâz edeceklerdir.

Me'zuniyet alarak mahall-i âhara gitmiş olanların keyfiyet-i me'zuniyetleri mezkûr idarelerden maaş cüzdanlarının serlevhası zahrına işarât olunacaktır.

Ruhsat-ı resmiye istihsâl etmeksizin mahâll-i âhara azîmet edenler hakkında ber-mûceb-i kanun ifa-yı muamele olunmak üzere hemen Muhassesât-ı Zâtiye İdaresi'ne ma'lumât ita edilecektir. Ber-minvâl-i muharrer ifa-yı muamele olunmasının icab edenlere emir ve tebliğ buyurulması ricasıyla te'yid-i ihtirâm olunur.

Ma'zûlîn veya kadro harici maaş alanların memurîn-i muvazzafa misillü devâir-i âidesinden me'zuniyet ahzına mecbur olduklarına dair Maliye Nezâret-i Celîlesi Memurîn Müdüriyeti Maaş Kalemî'nin 115 numara, 20 Ağustos tarihli müzekkeresiyle tebliğ olunan kanun suretidir.

Birinci Madde- Ma'zûliyet veya kadro harici maaş alanlar maaşlarının muhassas veya muhavvel olduğu yerlerden diğeri bir mahalle gitmek için memurîn-i muvazzafa misillü devâir-i âidesinden me'zuniyet istihsâline mecburdurlar. Bu mecburiyete ittibâ' etmeyenlerin maaşları kat' olunur. İşbu kanunun neşri tarihinde maaşlarının muhassas veya muhavvel olduğu yerlerde bulunmayanların istihsâl-i me'zuniyet edebilmeleri için kat'-ı maaş muamelesi on beş gün te'hir olunur.

İkinci Madde- İşbu kanunun icrasına Hey'et-i Vükelâ memurdur.

Üçüncü Madde- İşbu kanun tarih-i neşrinden itibaren mer'ıyyü'l-icradır.

İşbu lâyiha-i kanuniyenin Meclis-i Umumî'nin küşâdında kanuniyeti teklif olunmak üzere muvakkaten mevki'-i icraya vaz'ını ve kavânîn-i devlete ilâvesini irâde ederim.

Mehmed Reşad

Ma'zûliyet ve kadro harici maaş alanların muhassas veya muhavvel olduğu yerlerden diğer bir mahalle gitmek için devâir-i âidesinden me'zuniyet istihsâline mecbur bulduklarına dair tanzim olunup tasdik-ı âliye iktirân eden 1 Ağustos [1]329 tarihli kanun-ı muvakkatin sureti bâlâya derc edilmiş olmağla oraca da mücebince muamele olunması ve işbu tahrirât-ı umumiyenin leffen gönderilen nüsah-ı matbua-i kâfiyesinin memurîn-i Maliye'ye tebliğ ve isrâsı temennisiyle te'yîd-i ihtirâm olunur.

Ma'zûliyet ve kadro harici maaş alanlardan maaşlarının muhassas veya muhavvel olduğu yerlerde bulunmayanların taşralarda mal memurlarına vesika ibrâzına mecbur ve bu yolda vesika ibrâz etmeyenlerin maaşlarının kat' olunacağına dair Maliye Nezâret-i Celîlesi Muhassesât-ı Zâtiye Müdüriyeti'nin 118 numara, 2 Eylül [1]329 tarihli müzekkiresi suretidir.

Yüz on beş numaralı tahrirât-ı umumiye ile tebliğ olunan mevâdd-ı kanuniyeye tevfikân ittihâzı muktezî muamele ber-vech-i âtî izah olunur. Ma'zûliyet ve kadro harici maaş alanlardan el-yevm maaşlarının muhassas veya muhavvel olduğu yerlerde bulunmayanların müddet-i muayyene zarfında istihsâl-i me'zuniyet eylediklerine dair taşralarda mal memurlarına vesika ibrâzına mecburdurlar. Bu yolda vesika ibrâz etmeyenlerin maaşları kat' olunacaktır.

Ma'zûlîn ile kadro haricileri maaş verileceği zaman yedlerindeki vesikayı buldukları mahallerin en büyük mülkiye memuruna bizzat ibrâz ile maaşlarının muhavvel olduğunu veya me'zuniyet ile azîmet etdikleri mahalde bulduklarını kuponların zahrına bi't-tahrir tasdik etdirdikten sonra maaşlarını alacaklardır. Hastalıktan veya esbâb-ı meşrû'a-i sâireden nâşi bizzat müracaat edemeyenler ma'zeretlerini maaş kuponları zahrına mahalleleri imam veya muhtarlarına tahrir ve tasdik etdireceklerdir. Me'zuniyet olarak buldukları yerlerden mahâll-i âhara gitmiş olanların keyfiyet me'zuniyetleri en büyük Mülkiye memurları tarafından maaş cüzdanlarının serlevhası zahrına işaret olunacaktır. Bu suretle kuponları tasdik ve tahtîm edilmeyenlerin maaşâtı te'diye olunmayacaktır.

Ber-minvâl-i muharrer ifa-yı muameleye itina olunması ve maaşları kat' edilenler hakkında Muhassesât-ı Zâtiye İdaresi'ne hemen ma'lumât itâsı ve leffen irsâl kılınan nüsah-ı matbûanın mülhakâta tebliğ kılınması tavsiye olunur.

Muhassesât-ı Zâtiye İdaresi'ne aid bi'l-umum maaşâtın her sene Mart ve Eylül aylarında yoklamalarının icrasına dair Maliye Nezâret-i Celîlesi Muhassesât-ı Zâtiye Müdüriyeti Zâtiye ve Ma'zûlîn Şubesi Tahsisât Kalemi'nin 128 numara, 16 Eylül sene [1]329 tarihli müzekkiresi suretidir.

Muhassesât-ı Zâtiye İdaresi'ne aid bi'l-umum maaşâtın her sene Mart ve Eylül aylarında yoklamaları icra olunarak iskât-ı hakk-ı maaş edip etmediklerinin tedkiki usul-i mer'îye ve evâmîr-i mübelleğâ icabından bulunduğu hâlde bazı taraflarca yoklama muamelâtının Mart veya Eylül'e kadar olan maaşâtın te'diyesine ta'lik edilmekte olduğu Maliye müfettişlerinin icra eyledikleri teftişât neticesinde anlaşılmış ve bu ise kat'iyen gayr-ı câiz bulunmuş olduğundan yoklama muamelâtının te'diye-i maaşâta ta'lik edilmeyerek behemahal Mart ve Eylül aylarında icrasıyla usul-i mer'îyenin ve menâfi'-i Hazine-i Maliye'nin bi-hakkın

muhafazası ve evlâd-ı zükûrdan on dokuz yaşını ikmâl eyledikleri halde tashih-i sin etdirenler olur ise bu gibilerin dahi maaşlarının kat'ı ve leffen irsâl kılınan nüsah-ı matbuanın da mülhakâta tebliği tavsiye olunur.

Memurînin me'zuniyet-i nizâmiyesine dair olup Maliye Nezâret-i Celîlesi Memurîn ve Levâzım Müdüriyeti'nden 6 Temmuz sene 1327 tarihinde tebliğ olunan nizâmname ve ta'limâtname suretidir.

Harcırah Karamâmesi'nin On Dördüncü Maddesi'ne zeyl edilmek üzere kaleme alınan fikirâtın suretidir.

Merkez ve taşrada memurîn ve müstahdemîn-i devlet gerek istirahat ve gerek seyahat edebilmek üzere her sene bir ay me'zuniyet istihsâl edebilirler. Mütevâliyen iki sene bu salâhiyetden istifade etmemiş olanlar iki ay bu hakkı kezâ mütevâliyen üç sene isti'mâl etmeyenlere üç ay me'zuniyet itâ kılınır. İşbu müddetler zarfında kendilerine maaşları tam olarak verilir. Hasbe'l-lüzum vekâlet edeceklere bir şey verilmez. Üç seneden ziyade bu yolda ruhsat istihsâl etmemiş olanlara bundan dolayı fazla me'zuniyet verilmeyip müddet-i terhis her hâlde üç ayı tecavüz edemez. Umûr ve mesâlih-i devletin bu gibi ruhsatlardan dolayı hiçbir vechile haleldâr olmamasına nâzır ve âmirler tarafından itina edilerek bu bâbda icab-ı maslahat ve usul-i münâvebe gözedilecektir. Bu yolda me'zuniyet talebinde bulunan memurîn ve müstahdemîne mensub oldukları nezâret veya idarenin en büyük âmiri tarafından bilâ-istîzân ruhsat verilecektir.

Ber-vech-i bâlâ nakledilen mevâdd-ı nizâmiyeye mahsus ta'limâtname'dir.

İşbu me'zuniyete üç yüz yirmi altı senesi mebde' ittihâz olunmuşdur. Gerek mezkûr senede gerek ondan sonraki senelerde birer ay me'zuniyete istihkâk o senelerin bidâyeti olan Mart ibtidâsından Şubat nihayetine kadar hizmetde bulunmağla meşrûtdur. Seneden noksan müddet hizmet nazar-ı itibara alınmaz. Her senenin veya mütevâlî senelerin me'zuniyetinden ertesi sene içinde istifade olunabilir.

Memurîn ve müstahdemîne dairesindeki mâ-fevki tarafından ve ma'zeret-i meşrû'asına mebnî ayda üç günü tecavüz etmemek üzere izin verilebilir. Fakat bunların tekerrürüyle mikdarının altı ayda on ve senede on beş günü tecavüz etdirilmesi câiz değildir. Şu müteferrik me'zuniyetler bir aylık me'zuniyetden mahsub olunmaz. Ancak memurînin mukayese-i devamîde nazar-ı dikkate alınır. Üç günden ziyade me'zuniyet bâ-istid'â esbâb-ı mûcibe-i hakikiye dermiyânıyla vâki' olacak talebe mebnî itâ edilir ve o senenin bir aylık me'zuniyetinden mahsub olunur. Şu kadar ki, bir senede bu suretle iki defadan ziyade me'zuniyet verilemez ve iki defa me'zuniyet alan bunların adedi bir aydan dûn olsa da artık o senenin bir aylık me'zuniyeti bakıyyesinden istifade edemez. Bilâ-ma'zeretin vazifesi başında bulunmalarından nâşi kat'-ı maaş cezasına dûçâr olanların maaşlarından kiste'l-yevm yapıldığı günler her sene alacakları bir aylık me'zuniyet müddetinden mahsub olunur.

Mesâlih-i hususiyeye mübtenî olmak üzere me'zuniyet-i seneviye müddetlerine mahsuben itâ olunan me'zuniyetler esnasında memurîne tam maaş verilir. İnfikâkinde vazifesinin vekâleten ifasına mecburiyet olan memurlar için mâ-fevki tarafından o daire mensubîninden vekâleti tensib olunan memurun icra-yı vekâlet eylemesi lüzumu tahtında olarak işbu vekil bir şey talep veya vekâletden istinkâf edemez.

Bir kalem veya idare mevcudunun işler sekte-dâr olmamak şartıyla beraber aynı zamanda onda birinden fazlasına me'zuniyet verilemez ve iki, üç ve dört kişi beyninde deveran edecek

me'zuniyetlerde sıra gözedilir. Askerlik ve hastalık münasebetiyle nâ-mevcut olanların dâhil-i hesab edilip edilmemesi işlerin icabâtına mu'allakdır. me'zuniyetlerin senenin muhtelif aylarına tevzî'i ber-vech-i zîr icra olunur.

Mart ibtidâsından o sene kimlerin ve kangı aylarda me'zuniyet isteyecekleri sual olunur. Bunların vâki' olacak ifadelerine nazaran aynı mâha onda birden fazla isabet eder ise ya muvâfakatlariyla bazıları diğey aylara tebdil edilir veyahud aralarında kur'a çekilir. Şu muamelât neticesinde o senenin her ayında kimlere me'zuniyet verileceğini müş'ir bir cedveli yapılarak sırasıyla sırasıyla mevki'-i icraya konulur. Şu kadar ki bu cedvelde gösterilen zamanın bilâhare muvâfakat-ı tarafeyn ile tebdili câiz olabilir.

Merkez memurlariyla taşranın merkezden tayin olunan memurlarına Maliye Nezâreti'nden merkez-i vilâyet memurlariyla mal müdürlerine, defterdarlıktan livâ memurlariyla mal müdür muavinlerine, muhasebecilikden kaza memurlarına da mal müdürlüğünden ruhsat verilerek cümlesinden defterdarlıklara ma'lumât itâ olunur.

İşbu fikarâtda münderic müddetler haricinde mesâlih-i zâtiye ve tebdil-i hava için me'zuniyet verilemez.

A'zâr-ı mühimme ve makbuleye müsteniden verilecek me'zuniyet o senenin me'zuniyet-i nizâmiyesine mahsub edilmek kâbil olamaz ise behemahal ertesi senenin me'zuniyet-i nizâmiyesine mahsub edilmek şartı makam-ı nezâret-i celîlenin "mûcebince" işaretiyle emir ve iş'âr buyurulduğuna dair Maliye Nezâret-i Celîlesi Memurîn Müdüriyeti'nin 1931/21 numara, 26 Mayıs [1]323 tarihli müzekkiresi suretidir.

Memurîne senede iki ay me'zuniyet itâsı hakkındaki fikarât-ı nizâmiyeyi izahen tertib edilmiş olan ta'limâtnâmenin son fikrasında işbu müddetler haricinde tebdil-i hava ve mesâlih-i zâtiye için me'zuniyet verilemeyeceği muharrer olup halbuki Harcırah Kararnâmesi'nin On Dördüncü Maddesi mûcebince mesâlih-i zâtiyesini tesviye için memurîne inde'l-hâce me'zuniyet itâsı muktezî bulunduğundan bahisle olunacak muamelenin istîzânını şâmil Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi'nden takdim edilip havale buyurulan müzekkire üzerine nezâretlerce gaybûbetlerinde bir mahzur görülmeyerek me'zuniyet-i nizâmiye haricinde mesâlih-i zâtiye için ayrıca me'zuniyet alan memurînden vezâif-i müstakille ashâbına nısf, vezâif-i müştereke ashâbına tam maaş itâsı muamelede adem-i ittîrâdı müstelzim ve memurînden bir kısmının hakikate gayr-ı mukârin esbâbdan dolayı me'zuniyet talebine kıyâm eylemelerine müsaid bulunmuş olmasına mebnî me'zun bulunan memurlara tam maaş itâsı hususunun fikarât-ı müzeyyeleye tevfikân senede bir aydan ibaret olan me'zuniyetlere hasrı ve işbu me'zuniyet-i nizâmiye ile farîza-i hacc-ı şerîfin ifası zımnında me'zuniyet alan memurînden mâadâsına gerek vezâif-i müştereke gerek vezâif-i müstakille ashâbından olsun Harcırah Kararnâmesi'nin sâlifü'z-zikr On Dördüncü Maddesiyle Altıncı Madde-i mu'addelesindeki sarâhate tatbikan nısf maaş itâsı muvâfık-ı nefsu'l-emr görölerek keyfiyetin Şura-yı Devletçe tedkikiyle bir karara rabtı hususu ol bâbdaki tezkire-i aliyye-i nezâret-penâhîleriyle Bâbîâli cânib-i sâmisine arz u istîzân edilmiş idi. Cevaben şeref-vârid olan tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhî ile tebliğ ve irsâl buyurulan Şura-yı Devlet ve Maliye ve Nâfia Dairesi'nin 24 Nisan sene [1]329 tarihli ve 243 numaralı mazbatası suret-i musaddakasında bi'l-umum memurîne maaşları tam verilmek üzere senede bir ay hakk-ı me'zuniyet bahş edilmiş olduğu gibi ahîren icra kılınan tensikât ve teşkilât-ı umumiye dolayısıyla memurîn-i muvazzafanın mikdarı vezâif-i mevdû'a ile mütenâsib bir râddeye tenzîl kılınmasıyla vezâif-i müştereke ashâbına me'zuniyet-i seneviye haricinde istihsâl eyledikleri me'zuniyet müddetlerinde kemâkân tam maaş itâsı lüzumlu lüzumsuz bu

tarîka müracaat mahzurunu dâ'î ve bi'n-netice mesâlih-i umumiyye su-i te'siri müeddî olmağla beraber bu kısım memurîn ile vezâîf-i müstakille ashâbından bulunan memurîn beyninde muhafazası elzem olan kaide-i müsâvâta da münâfî bulunduğundan me'zuniyet-i seneviye haricinde terhîsi talebinde bulunanlara gerek müstakil gerek müşterek vazife erbâbından bulunsun tesviye-i maaşâtça seviyyen tatbik-ı muamele edilmesi dairece de nefsü'l-emre ve icab-ı hâl ve maslahata muvâfık görülüp ancak Harcırâh Kararnâme-i hâzırını tefsiren mukaddemâ ittihâz edilen mukarrerât mücebince müşterek vazife erbâbına zaman-ı me'zuniyetlerinde tam maaş itâsı teâmül şeklini iktisâb etmesine ve kararnâme-i mezkûrun hazinece derdest-i ta'dîl bulunduğu istihbar kılınmasına binâen ta'dîlât-ı vâkı'a miyânında bu cihet dahi nazar-ı dikkate alınarak ona göre mevâdd-ı lâzıme derc ve idhâliyle iktisâb-ı nizâmiyetine kadar mukarrerât-ı teâmüliyenin muhafaza-i ahkâmı muktezî ve maa-hâzâ o vakte kadar bu yolda talep olunacak me'zuniyetin a'zâr-ı mühimme ve makbuleye müstenid olmadıkça kabul ve tervici cihetine gidilmemesi lâ-büd bulunduğu gösterilmiş ve keyfiyet Harcırâh Kararnâmesi'nin ta'dîli için müteşekkil komisyon-ı mahsusa bâ-müzekkire bildirilmiş olmağla ber-müceb-i karar me'zuniyet-i nizâmiyeden mâadâ mesâlih-i zâtiyesini tesviye etmek üzere me'zuniyet talebinde bulunanlara a'zâr-ı mühimme ve makbuleye müstenid olmadıkça me'zuniyet verilmemesi hususunun Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi'ne havale buyurulması bâbında.

Yoklama mî'âdından iki ay evvel itâ olunan kefalet senedâtının yoklamaya tâbi' tutulmamasına dair Maliye Nezâret-i Celîlesi Memurîn Müdüriyeti Maaşât Kalemi'nin 46 numara, 6 Şubat sene [1]329 tarihli tezkiresi suretidir.

Mî'âdından bir-iki ay evvel verilen kefalet senedlerinin mî'âdın hülûlünde tekrar yoklama muamelesine tâbi' tutulması bir takım külfet ve müşkilât-ı zâideyi mücib olacağı cihetle mî'âdından nihayet iki ay evvel itâ olunan senedâtın muamele-i mezkûreye gayr-ı tâbi' tutulmasının usul ittihâzı münasib olacağı Şura-yı Devlet Tanzimat Dairesi'nin bâ-buyuruldu-i sâmi hazineye tebliğ ve isrâ buyurulup suret-i musaddakası merbûtan takdim kılınan 20 Kânûn-ı Sâni sene [1]329 tarihli ve 1457 numaralı mazbatasında gösterilmiş ve keyfiyet ta'mîmen memurîn-i Mülkiye'ye derdest-i tebliğ bulunmuş olduğundan Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi memurîn-i mükeffesi senedâtı hakkında da ber-müceb-i mazbata ifa-yı muamele olunması hususunun müdüriyet-i müşârunileyhâya emir ve havale buyurulması bâbında.

Şura-yı Devlet Tanzimat Dairesi'nin 1457 numara, 20 Kânûn-ı Sâni sene [1]329 tarihli mazbatası suretidir.

Posta ve Telgraf ve Telefon Nezâreti'nin Şura-yı Devlet'e havale buyurulan 19 Teşrin-i Sâni sene [1]329 tarihli, 68 numaralı tezkiresi Tanzimat Dairesi'nde mütalaa ve Maliye Nezâreti ile icra-yı muhabere olundu.

Tezkire-i mezkûrede Aydın Posta ve Telgraf Başmüdüriyeti Vekâleti'nden mütevârid tahrirâtda mükeffel memurînin kefalet yoklamaları Mart ve Eylül ibtidâsında icra olunmakta ise de bu iki tarihten ne kadar evvel itâ olunan kefaletnâmelerin yoklamaya tâbi' olacağı ve meselâ Ağustos zarfında verilen kefaletnâmenin yoklamasına hâcet olup olmadığı istifsâr edilmiş ve 29 Kânûn-ı Evvel sene [1]298 tarihli tezkire-i sâmiye ile mübellağ Şura-yı Devlet

kararının tebliğini muhtevî Maliye Nezâreti'nden yazılan tahrirât-ı umumiyede memurîn-i Maliye küfelâsının her altı aydı bir kere ber-hayat olup olmadıklarının tahkiki ve iktidar-ı malîleri ve mekfûl olan emlak ve akar ve tahvilât kıymet-i hâzıralarının muayenesi zımnında numunesi vechile memurîn-i mükeffele tarafından varakalar tanzim ve mecâlis-i idare ve Ticaret Odası ve Mukavelât Muharrirliği'nden şerh ve tasdik etdirilerek makamât-ı âidesine irsâl ve itâ olunacağı ve bir buçuk ay zarfında varaka-i mezbûreyi irsâl ve itâ etmeyenlere kefilleri istifa etmiş nazarıyla bakılacağı mastûr olup bundan evvel yine nezâret-i müşârunileyhâdan tebliğ olunan ve altı ayda bir kere verilecek yoklama varakalarının mukavelâtdan tasdiki lüzumuna dair olan tezkirede dahi yoklamalar için muayyen olan müddetden ne kadar evvel verilen senedâtın yoklamaya tâbi' olacağına dair bir kayıt ve sarâhat görülememiş ise de maksad altı ayda bir yoklama icrasından ibaret olmağla Ağustos veyahud Şubat'da alınan bir senedin beş-on gün sonra tekrar bir takım muamelâta tâbi' tutularak yoklama icrası zâid olacağından bahisle keyfiyetin bir kere de Şura-yı Devletçe tezekkürü lüzumu beyân ve Maliye Nezâreti'nden alınan tezkire-i cevabiyede dahi Hazine-i Maliyece beher sene Mart ve Eylül aylarında memurîn-i Maliye küfelâsının yoklama muamelâtı icra olunmakda ve ancak mukarrer olan mî'âdlardan bir-iki mâh mukaddem ve meselâ Şubat ve Kânûn-ı Sâni yahud Ağustos veya Temmuz aylarında itâ kılınan kefalet senedlerine aid Mart ve Eylül yoklama muamelelerinin icrası faide-i zâide addedilerek memurîn hakkında müstelzim-i müşkilât olmamak üzere ânîfü'l-beyân mî'âdlardan bir-iki mâh evvel verilmiş olan senedâta aid yoklamaların ifasına mahal görülememekte bulunduğu dermiyân olunmuştur. İcabı lede't-teemmül Maliye Nezâreti'nin suret-i iş'arı vechile yoklama mî'âdından bir-iki ay evvel verilen kefalet senedlerinin mî'âdın hulûlünde tekrar yoklama muamelesine tâbi' tutulması bir takım külfet ve müşkilât-ı zâideyi mûcib olacağı cihetle mî'âddan nihayet iki ay evvel itâ olunan senedâtın muamele-i mezkûreye gayr-ı tâbi' tutulmasının usul ittihâzı münasib olacağına Maliye ve Posta ve Telgraf ve Telefon Nezâretlerine tebliği tezekkür kılındı.

Tensik muamelâtının ikmâlinden sonra tashih-i sin etdiren memurînin tashih-i sin kararlarından müstefid olamayacaklarına dair Maliye Nezâret-i Celîlesi'nden tebliğ buyurulan 12 Teşrîn-i Sâni sene 1329 tarihli emirname suretidir.

Memurînin hayat-ı memuriyete taalluk eden hususâtda muteber olan sinleri Tensik Kanunu'nun hükmü mer'î ve cârî olduğu müddetdeki tarih-i tevellüdleri olup tensik muamelâtının ikmâlinden sonra tashih etdirilen vilâdet tarihleri hizmet-i devlet için hâiz-i te'sir olamayacağından tashih-i sin kararlarından ashâbının memuriyet hususunda müstefid olamayacakları 12 Teşrîn-i Evvel sene [1]329 tarih ve 1854 numaralı tezkire-i sâmiye ile tebliğ buyurulan Meclis-i Vükelâ kararı iktizâsından bulunmuş ve karar-ı mezkûrun Dahiliye Nezâret-i Celîlesince makam-ı âlîlerine dahi tebliğ buyurulmuş olacağı tabî'î görülmüş olduğundan keyfiyet makamınızca da ma'lum olmak ve ber-minvâl-i muharrer muamele ifa ve işbu tahrirât-ı umumiyenin mürsel nüshalarından birer adedinin ale'l-usul mülhakât memurîn-i Maliyesine isrâsı lüzumu beyân olunur.

Tensik muamelâtının ikmâlinden sonra tashih etdirilen vilâdet tarihlerinden ashâbının memuriyet hususunda müstefid olamayacakları gibi ma'zûliyet ve tekâüde müte'allik

tashihâta da şâmil tutulmasına dair Maliye Nezâret-i Celîlesi Memurîn Müdüriyeti Sicil Kalemi'nin 43 numara, 23 Kânûn-ı Evvel sene [1]339 tarihli müzekkiresi suretidir.

Tensîk muamelâtının ikmâlinden sonra tashih etdirilen vilâdet tarihlerinin hidmet-i devlet için hâiz-i te'sir olamayacağından bu suretle vâki' olan tashih-i sin kararlarından ashâbının memuriyet hususunda müstefid olamayacaklarına dair Meclis-i Vükelâca ittihâz ve 10 Teşrîn-i Sâni sene [1]329 tarih ve 1136 numaralı tahrirât-ı umumiye ile tebliğ olunan kararın hayat-ı memuriyetin netâyicinden olup tashih-i sin ile ta'cîl veya te'cîli imkân dairesinde olan ma'zûliyet ve tekâüde müte'allik tashihâta da şâmil tutulması tabî'î bulunduğu ahîren şeref-vârid olan 1 Kânûn-ı Evvel sene 1329 tarihli ve 3348 numaralı tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhîde emir ve iş'âr buyurulmuş olduğundan mücebince muamele olunmak üzere işbu müzekkirenin Rûsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi'ne havale buyurulması bâbında.

İşden el çekdirilen memurînin netice-i tahkikâtda müstelzim-i muhakeme fi'l ve hareketleri görülemeyip de idareten mücâzât edilmeleriyle iktifâ olduğu takdirde bunların esna-yı tahkikâtda yerlerine vekil tayin edilmemiş ise müterâkim maaşlarının tam ve vekil ma'rifetiyle vazifeleri te'min edilmiş ise vekile verilen maaşdan mütebâkîsinin itâsına dair Maliye Nezâret-i Celîlesi Memurîn Müdüriyeti Maaşât Kalemi'nin 1566/15 numaralı, 9 Mayıs sene [1]329 tarihli müzekkiresi suretidir.

İşden el çekdirilen memurînin netice-i tahkikâtdan müstelzim-i muhakeme fi'l ve hareketleri görülemeyip de yalnız idareten mücâzât edilmeleriyle iktifâ olduğu hâlde müterâkim maaşlarının kendilerine itâsı Şura-yı Devlet kararına atfen şeref-vârid olan 14 Teşrîn-i Sâni sene [1]328 tarihli tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhîde emir ve izbâr buyurulmasıyla keyfiyet 22 Teşrîn-i Sâni sene tarihli tahrirât-ı umumiye ile tebliğ kılınmış idi. Bu kabîlden bulunan memurların esna-yı tahkikâtda yerlerine vekil tayin edilmemiş ise müterâkim maaşlarının tam olarak kendilerine itâsı lâzım gelip yerlerine vekil tayin edildiği takdirde vekile kanunen verilmesi iktizâ eden maaşın tenziliyle mütebâkîsinin kendilerine itâsı zarurî olduğu Ticaret ve Nâfia Nezâret-i Celîlesi'nden vâki' olan istifsâr üzerine bi'l-havale Şura-yı Devlet Tanzimat Dairesi'nden bâ-mazbata inbâ ve nezâret-i müşârunileyhâ ile devâir-i sâireye ma'lumât itâ kılınmağla hazinece de iktizâsının ifası bu kere zeylen şeref-vârid olan 24 Nisan sene [1]329 tarihli ve 466 numaralı tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhîde emir ve iş'âr buyurulmuş olmağla ber-müceb-i tezkire-i sâmiye ifa-yı muamele olunması zımında işbu müzekkirenin Rûsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi'ne havale buyurulması bâbında.

Maliye Nezâret-i Celîlesi Memurîn ve Levâzım Müdüriyeti Memurîn Kalemi'nden 452 numara, 1 Mayıs sene 1327 tarihli tezkiresi suretidir.

Devletçe taht-ı muhakemeye alınan memurların vazife-i memuriyetlerinden men' olundukları tarihten itibaren maaşları kat' olunmuş hükmünde tutulup netice-i tahkikât ve muhakemede tamamıyla berâet-i zimmetleri tebeyyün ederek yine memuriyetlerine iade olundukları hâlde maaşları kat' olduğu tarihten itibaren nisf olarak itâ olunacağı Harcırah Kararnâmesi'nin Altıncı Madde-i mu'addelesinde muharrer olmasıyla memurînin taht-ı

muhâkemeye alınmaları vazife-i memuriyetlerinden mes'ul bulunduğu ve inde'l-muhâkeme berâetleri sabit olduğu takdirde madde-i mezkûre hükmünce muamele ifası tabî'î olup ancak vazife-i memuriyetlerine müte'allik ahvâlden münba'is olmayıp esbâb-ı sâire dolayısıyla taht-ı muhâkemeye alınanların vazifelerinden men'î icab etmeyip muhâkemenin cereyanıyla husûl-i neticesine değin umûr-ı memurelerini ifa edecekleri cihetle bu misillülerin madde-i mezkûre hükmünden tecrîdi icab etmekle beraber mevkûfen muhâkemelerinin icrası iktizâ etmesi sebebiyle mevkûf kalacak olanların vazifelerini ifa için imkân bulunamayacağından nâşi bu makûle memurînin netice-i muhâkemede berâetleri sabit olduğu surette mevkûf buldukları müddetçe vazifeleri vekâleten ifa edilmiş ve vekâlet maaşı verilmiş ise vekillere verilen miktardan mâadâsının kendilerine itâsı ve mahkûmiyeti tahakkuk edenler hakkında dahi tarih-i mahkûmiyetlerine kadar geçen müddet maaşlarının bu suretle tesviyesi istizânını şâmil Bâbîâlî'ye takdim olunan tezkirenin Şura-yı Devlet'e havale buyurulması üzerine şura-yı mezkûr Maliye Dairesi ile Hey'et-i Umumiye'den tanzim ve suretleri tesyîr buyurulan mazbatalarda fi'l-hakika taht-ı muhâkemeye alınan memurînin vazife-i memuriyetlerinden men' olundukları müddete aid maaşâtı hakkında olunacak muameleyi mutazammın Harcırâh Kararnâmesi'nin sâlifü'z-zikr Altıncı Madde-i mu'addelesinin devletçe tabiriyle vazife-i memuriyetlerinden men' olundukları cümlesinin delâletinden de müstebân olduğu üzere memuriyetden umûr-ı memurelerine müte'allik ahvâlden dolayı devletçe taht-ı muhâkemeye alınan memurlara mahsus ve münhasır olup çünkü cerâim-i âdiye ile maznûn olan memurînin mehâkim-i nizâmiyede icra-yı muhâkemeleriyle mahkûmiyetleri tahakkuk etmedikçe memuriyetinden men' olunamayacağı cihetle madde-i mezkûrenin cerâim-i âdiye ve siyasiyeden nâşi muhâkemeye alınanlara şümûlü olamayacağı bedîdâr olduğundan vezâif-i mevdû'alarına müte'allik hususâtın gayrı cerâimden dolayı mevkûf ve gayr-ı mevkûf olarak muhâkeme altına alınan memurlara vazifeleri vekâletle idare olduğu takdirde vekillere verilen miktardan mâadâsının itâsı muvâfık-ı maslahat olacağı gösterildiği ve devâir-i merkeziyeye ta'mîmen tebligât icra edildiği beyân-ı âlisiyle ifa-yı muktezâsı şeref-vârid olan 5 Nisan sene 1327 tarihli tezkire-i sâmiyede emir ve iş'âr buyurulmuş ve keyfiyet ta'mîmen memurîni Maliye'ye tebliğ kılınmış olmağla oraca da ol vechile ifa-yı muktezâsı ve işbu tahrirâtın leffen irsâl olunan nüsa-hı kâfiyesinden birer adedinin usulü dairesinde mülhakâta tevzî' ve isrâsı lüzumu beyân olunur efendim.

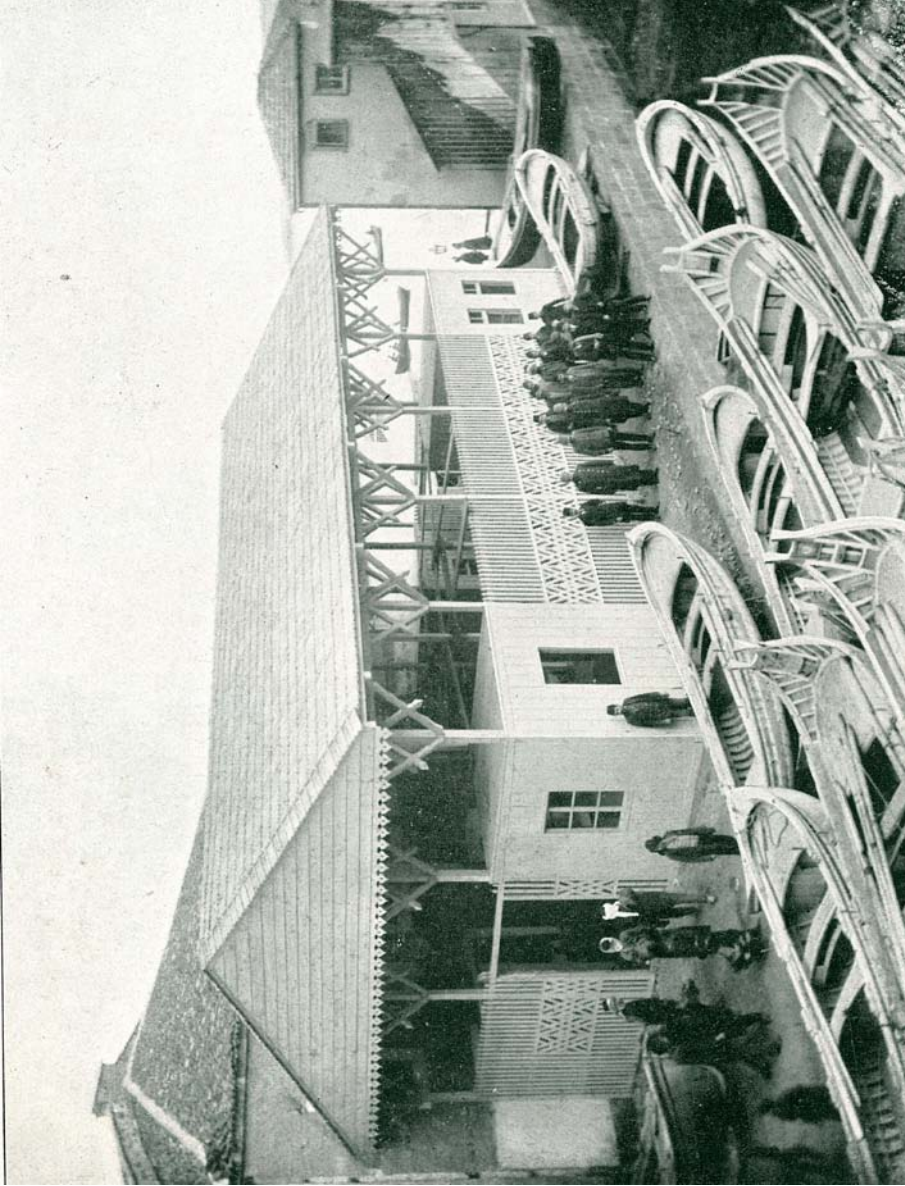
Vezâif-i müstakille ashâbından tedavi ve tebdîl-i âb u hava için me'zun bulunan memuriyete müddet-i me'zuniyetleri zarfında maaşlarından vekillerine verilen miktardan fazla ne kalırsa ondan itâsı hakkında Maliye Nezâret-i Celîlesi Muhasebe-i Umumiye Müdüriyet-i Umumiyesi'nin 101 numara, 10 Şubat sene [1]329 tarihli tahrirât-ı umumiyesi suretidir.

Tedavi ve tebdîl-i hava için istihsâl-i me'zuniyetle Vilâyet Mahkeme-i Şer'iyeye başkâtibini bi't-tevkîl Dersââdet'e geldiğinden ve müddet-i me'zuniyetine aid maaşâtın tam olarak tesviyesi karar-ı mahsus iktizâsından olduğu cihetle vekile verilmesi lâzım gelen humusdan mütebâkîsinin tarafına itâsı icab eder iken defterdarlıkça nisf maaş itâ edilmek istenildiğinden bahisle istid'â-yı ma'dileti hâvî Bitlis Vilâyeti Merkez Nâibi Ali Nureddin Efendi tarafından bi't-takdim Şura-yı Devlet'e havale buyurulan arzuhal üzerine lede't-tevdî' Maliye Nezâreti'nden vârid olan 10 Şubat sene [1]328 tarih, 17212/19 numaralı tezkire Maliye ve Nâfia Dairesi'nde kırâat olundu.

Meâlinde tebdîl-i hava için istihsâl-i me'zuniyet eden memurîne maaşlarının tam olarak itâsını göstermekde olan Harcırâh Kararnâmesi'nin On Üçüncü maddesi ahîren tebdîl-i hava

zımında me'zun olan memurînin müddet-i me'zuniyetleri maaşlarından nısfı kendilerine ve nısf-ı diğeri onlara vekâlet edeceklere verilir diye bi't-ta'dîl ale'l-usul irâde-i seniyyeye iktirân etmiş olup eğerçi madde-i mezkûre hükmünü tefsiren Şura-yı Devlet Tanzimat Dairesi'nden sudûr edip 23 Kânûn-ı Sâni sene [1]328 tarihli tezkire-i sâmiye ile tebliğ buyurulan bir kararnâmede me'zun bulunan memurun vekile verilmek üzere maaşından tevkifât icrası vekile verilecek maaşa karşılık tedârükü maksadına mebnî olduğundan muvazzaf vekile verilecek humus maaşdan mâadâsının memur-ı me'zûna verilmesi lüzumu muharrer bulunmuş ise de memurîn-i me'zûneye verilecek maaşlar hakkında ittihâz olunup irâde-i seniyyeye iktirân etmeyen mukarrerâtın hâl-i hâzırda mer'iyeti câiz olamayacağı cihetle tebdîl-i hava zımında me'zuniyet istihsâl edenlere mârru'l-beyân madde-i mu'addele mûcebince nısf maaş itâsı icab edeceği şura-yı mezbûre Maliye ve Nâfia Dairesi'nin kezâlik bâ-tezkire-i sâmiye tebliğ buyurulan 12 Kânûn-ı Evvel sene [1]325 tarihli mazbatasında gösterilmiş olmasıyla bu vechile ta'mîmen memurîn-i Maliye'ye tebligât icra edilmiş olduğu gibi hazinece de bu yolda muamele ifa edilmekde bulunduğu bildirilmiştir.

İcabı teemmül olundu. Tafsilât-ı ma'rûzadan müstebân olduğu üzere yerleine vekil tayin edilmiş olan memurîn-i me'zûneye itâ olunacak maaşın miktarı hakkında Tanzimat Dairesiyle Maliye ve Nâfia Dairesi'nin kararları arasında mübâyenet hâsıl olmuş ve bu ise Harcırâh Kararnâmesi'nin bu hususa müte'allik On Üçüncü Madde-i mu'addelesinin Tanzimat Dairesince tefsirine lüzum görülmesinden ve Maliye ve Nâfia Dairesince de sarîh ve tefsire gayr-ı muhtac addedilmesinden neş'et etmiş olmağla keyfiyetin Hey'et-i Umumiye'ye tevdî'i tezekkür kılındı.

Trabzon yolcu salonunun yan taraftan görünüşü

Hey'et-i Umumiye'den müzeyyel mazbatanın suretidir.

Maliye [ve] Nâfia Dairesi'nin işbu mazbatası hey'ât-ı umumiyede kıraat olundu. Meâline ve tedkikâta nazaran Harcırah Kararnâmesi'nin tebdîl-i âb u hava zımnında me'zûn olan memurînin müddet-i me'zûniyetleri maaşlarından nisf-i kendilerine ve nisf-i diğeri onlara vekâlet edeceklerine verilir deyu muharrer olan On Üçüncü Maddesini tefsiren mukaddemâ Tanzimat Dairesiyle Maliye ve Nâfia Dairesi'nden itâ olunan karar arasında mübâyenet hâsıl olmuş olup Tanzimat Dairesi vezâif-i müstakille ashâbından bulunan memurîne berây-ı tebdîl-i âb ü hava me'zun oldukları müddet zarfında maaşlarından vekillerine nisf ve sülüs ve humus gibi verilen makdarından fazlasının bi't-tamam tesviyesi lâzım geleceği ve Maliye ve Nâfia Dairesi ile memurîn-i mûmâileyhime ol vechile me'zûn buldukça maaşlarının

vekillerine ne mikdarı verilir ise verilsin ancak nısfı tesviye edilmek iktizâ edeceği ictihadında bulunmuşdur.

Tebdîl-i âb ü hava zımında me'zûniyet istihsâl eden memurîn-i devletden vezâif-i müştereke ashâbı olanlara Harcırah Kararnâmesi'nin Sekizinci Maddesi icabınca me'zûniyetleri esnada tam maaş verilmesi yerlerine vekil tayini ve hazinece fazla masraf ihtiyârı icab etmemekden neş'et eylediği gibi vezâif-i müstakille ashâbından bulunanlara kararnâme-i mezbûrun mevzû'-ı bahis olan On Üçüncü Maddesi iktizâsınca yine o sırada am maaş verilmemesi dahi yerlerine vekil tayini muktezî bulunduğundan hazineye fazla masraf tahmîl olunmamak üzere vekilleri maaşâtının kendi maaşlarından tesviye etdirilmesi mülâhazasına mebnî olmakla bu ikinci kısım memurîne müddet-i me'zûniyetleri zarfında maaşlarından vekillerine verilen mikdardan fazla kalır ise onun itâsı yolunda Tanzimat Dairesince ittihâz olunmuş olan karar maksad-ı kanuna muvâfik görüldüğünden ba'demâ ol vechile ifa-yı muamele olunmasının Maliye Nezâreti'ne tebliği tezekkür kılındı.

Taht-ı muhâkemeye alınıp da beraat eden memurîne verilecek maaşâta dair 19 Kânûn-ı Evvel sene [1]322 tarihli tahrirât-ı umumiye suretidir.

Li-ecli't-tahkikât işden el çekdirilip de bilâhare infisâli vuku bulan memurînin netice-i tahkikâtda beraatları tebeyyün eylediği takdirde mağduriyetlerine mahal kalmamak üzere o yolda beraatları tahakkuk edenlere işden men' olundukları tarihten azilleri tarihine kadar geçen zaman için nısf maaş itâsının usul ittihâzı hususuna Şura-yı Devlet kararıyla bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhî şeref-müte'allik buyurularak hükm-i münîfi devâir-i merkeziyeye ta'mîmen tebliğ olduğu şeref-vârid olan 21 Temmuz sene 1322 tarihli tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhîde emir ve iş'âr buyurulmuşdur.

Bu bâbda evvelce vuku bulan iş'âr ve istîzâha cevaben Maliye Nezâret-i Celîlesi'nden vârid olan 31 Mayıs 1320 tarihli tezkire ile tebliğ olunan Şura-yı Devlet Mülkiye Dairesi'nin mazbatasında devletçe taht-ı muhâkemeye alınarak netice-i tahkikât ve muhâkemede beraatları tebeyyün edip memuriyetlerine iade veya başka bir memuriyete tayin veyahud hasbe'l-icab tebdîl kılınan memurîn maaşlarının kat'ı tarihinden itibaren güzerân edecek müddet için nısf olarak itâsı ve bunlardan beraatları tebeyyün etmeksizin azil ve tebdîl olunanlara işden men' olundukları tarihten itibaren bir şey verilmemesi Harcırah Kararnâmesi'nin Altıncı Madde-i mu'addelesinin fıkra-i ûlâsı icabından olduğu gibi esbâb-ı muhâkeme mevcut olmadığı halde devletçe görülen lüzum üzerine işden men' olunanlar ile haklarında müstelzim-i mes'ûliyet ve muhâkeme isnâdât vukû'undan dolayı işden el çekdirilip fakat tahkikât-ı evveliye neticesinde isnâdât-ı vâkı'anın adem-i sübûtu hasebiyle muhâkemesinden sarf-ı nazar edilenlere dahi işden men' olundukları tarihten iade-i memuriyetleri veya azl ve tebdîl ve tahvillerine kadar geçen müddet zarfında vekillerine verilen mikdarın tenzîlinden sonra kalacak maaşlarının te'diyesi maaşât-ı mezkûre hakkında Tanzimat ve Maliye Dairelerince ittihâz olunan mukarrerâtı te'lifen kararlaştırılmış ve vekâlet maaşlarının karşılıksız kalması mahzuru da ber-taraf edilmiş olduğundan bu suretle ifa-yı muamele edilmesi muharrer bulunduğundan bahisle işden el çekdirilip bilâhare beraat eden veyahud men'-i muhâkemesine karar verilen memurînin o müddetde vazifeleri muvazzafından vekil ma'rifetiyle rü'yet etdirilmiş ise humusunun değil ise nısfından mütebâkî maaşının kendilerine verdirilmesi ve vekil tayin olunmadığı takdirde tamamının itâsı iktizâ etmesiyle şimdikiye kadar buna tatbik-i muamele olunmakta olduğuna ve mezkûr 21 Temmuz 1322 sene tarihli tezkire-i sâmiye ile mübellağ karar-ı âlî hükmüne nazaran icabının emir ve inbâsı arz-ı istîzân kılınmış idi. Cevaben şeref-tevârüd eden 482

numara, 3 Teşrîn-i Sâni 1322 tarihli tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhîde taht-ı muhâkemeye alınıp da beraat eden memurînin işden men' olundukları müddete aid maaşları Şura-yı Devlet'in irâde-i seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhîye iktirân eden karar-ı ahîrine tevfikân tesviye olunmak lâzım geleceğinden ba'demâ ona göre ifa-yı muamele olunması emir ve iş'âr buyurulmuş ve karar-ı ahîr bâlâda mezkûr 21 Temmuz 1322 sene tarihli tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhîde mastûr bulunmuş olduğundan ve şu hâlde her ne suretle olur ise olsun işden el çekdirilip de bilâhare beraatları tebeyyün edenlere nisf maaş itâsı lâzım gelerek mücebince muamele olunmak üzere işbu tahrirât-ı umumiyenin mülhakâtınız idarelerinin adedine nisbetle kıt'ainın leffen irsâl kılındığının beyânına ibtidâr olundu.

Maliye Nezâret-i Celîlesi Muhassesât-ı Zâtiye ve Ma'zûlîn Şubesi'nin 1440/7 numaralı, 23 Nisan sene 1329 tarihli tezkiresi suretidir.

Tayin olundukları mahallere bilâ-özü azîmetden istinkâf eylemelerinden veya deruhde eyledikleri vezâifi ifa etmemelerinden yahud terk-i devam etmelerinden nâşi müstafi addedilmesi lâzım gelen memurînin azledildiklerinden bahisle ma'zûliyet maaşı tahsisi ekser devâirden iş'âr olunmaktadır. Tayin olundukları mahallere azîmetden bilâ-özü istinkâf edenlerin memuriyetlerinden infisâlleri velev ki azl suretiyle olsun müstafi addolunması lâzım geleceği Şura-yı Devlet Tanzimat Dairesi'nin 9 Haziran sene 1309 tarihli ve 743 numaralı kararı iktizâsından olduğu gibi vazifelerine devam etmeyen memurîne devam etmeleri lüzumu ve devam etmedikleri takdirde istifa eylemiş nazarıyla bakılacağı ve tayin olunacak müddet zarfında muntazaman devam etmesi tahriren bildirilir de müddetin mürûruyla adem-i devamda ısrar ederlerse Tanzimat Dairesi'nin kararı mücebince ol sene 1327 tarihli kararı iktizâsından olmağla ma'zûliyet maaşı tahsisi muamelâtında bîhûde iş'âr ve istiş'âra ve bu gibiler hakkında bir usul-i muttaride tatbik ve takib edilememesinden nâşi Hazine-i Maliye'den fuzulî maaş itâsına mahal kalmamak üzere emsali hakkında ber-müceb-i karar ifa-yı muamele olunması lüzumunun icab edenlere emir ve tebliğ buyurulması bâbında.

Tayin olundukları mahallere bilâ-özü gitmekden imtinâ' eden ve devamsızlığı tebeyyün eden memurînin müstafi addi lâzım geldiğinden bu gibilere ma'zûliyet maaşı tahsis edilemeyeceğine dair Maliye Nezâret-i Celîlesi Muhassesât-ı Zâtiye Müdüriyeti'nden mevrûd 1440/7 numara ve 23 Nisan [1]329 sene tarihli tahrirât-ı umumiye suretidir.

Tayin olundukları mahallere bilâ-özü azîmetden istinkâf eylemelerinden veya deruhde eyledikleri vezâifi ifa etmemelerinden yahud terk-i devam etmelerinden nâşi müstafi addedilmesi lâzım gelen memurînin azl edildiklerinden bahisle ma'zûliyet maaşı tahsisi ekser devâirden iş'âr olunmaktadır. Tayin olundukları mahallere azîmetinden bilâ-özü istinkâf edenlerin memuriyetlerinden infisâlleri velev ki azl suretiyle olsun müstafi addolunması lâzım geleceği Şura-yı Devlet Tanzimat Dairesi'nin 9 Haziran [1]309 sene tarihli ve 753 numaralı kararı iktizâsından olduğu gibi vazifelerine devam etmeyen memurîne devam etmeleri lüzumu ve devam etmedikleri takdirde istifa eylemiş nazarıyla bakılacağı ve tayin olunacak müddet zarfında muntazaman devam etmesi tahriren bildirilir de müddetin mürûruyla adem-i devamda ısrar ederlerse Tanzimat Dairesi'nin kararı mücebince bu gibilerin de müstafi addedilmesi lâzım geleceği Şura-yı Devlet Hey'et-i Umumiyesi'nden 3 Kânûn-ı Sâni [1]327

sene tarihli kararı iktizâsından olmağla ma'zûliyet maaşı tahsisi muamelâtında bihûde iş'âr ve istiş'âra ve bu gibiler hakkında bir usul-i muttaride tatbik ve takib edilememesinden nâşi Hazine-i Maliye'den fuzulî maaş itâsına mahal kalmamak üzere emsâli hakkında ber-mûceb-i karar ifa-yı muamele olunması lüzumunun icab edenlere emir ve tebliğ buyurulması recâsıyla te'yid-i ihtirâm olunur.

**Tekaüdü icra kılınan memurîn maaşlarının suret-i kat'ına dair Maliye Nezâret-i Celîlesi
Kalem-i Mahsus Müdüriyeti'nin 204 numara, 17 Kânûn-ı Evvel sene [1]329 tarihli
müzekkiresi suretidir.**

Memurîn-i muvazzafadan olup da tekâüdünü istid'â edenlerin memuriyet maaşlarının kat'ı tarihinden itibaren tekaüd maaşlarının itâsı Tekaüd Kanunu'nun yirmi üçüncü maddesi iktizâsından bulunmasına binâen bu kabîl memurînin icra-yı tekaüdüne Muhassesât-ı Zâtiye İdaresi Hey'et-i Umumiyesince karar verilmesini müteâkib memuriyet maaşlarının kat'ı devâir-i merkeziye memurîn ve müstahdemîninden ise devâir-i mezkûreye ve taşra memurlarından ise taşralara tezâkir ve telgrafnâme ile iş'âr edilmekde olduğu hâlde bazı mahallerce memurîn-i mûmâileyhimden bazılarının maaşları kat' olunmayarak memuriyetlerinde istihdam edildikleri ve bazı memurların da tekaüdüne karar verildiği iş'âr olunmaksızın maaşları kat' edilmekde bulunduğu muhaberât-ı vâkı'adan anlaşılmalıdır. Kanunen icra-yı tekaüdüne karar verilenlerin memuriyetinde istihdamı hükm-i kanuna ve fazla maaş itâsı suretiyle menfaat-i hazineye mugayir olduğu gibi tekaüdüleri takarrür etmeksizin memuriyet maaşlarının kat'ı da Mülkiye Tekaüd Kanunu'nun sâlifü'z-zikr Yirmi Üçüncü maddesi hükmüne muhalif bulunduğu cihetle hükm-i kanunun muhafaza ve alâkadarlarının garddan vikâyesi zımnında ba'demâ bu kabîl müstahdemînin bulunanların icra-yı tekaüdülerine hangi tarihte karar verildiği iş'âr olunursa memuriyet maaşlarının o tarihten itibaren kat'ı ve ma'lûliyet vechile tekaüd olmayıp da hizmet üzerine tekaüdü icar kılınanlardan tecrübe ve ma'lumâtlarından istifade melhûz bulunanların lüzum-ı hakikî hâsıl olduğu takdirde Mülkiye Tekaüd Kanunu'nun Onuncu Maddesi mücebince ifa-yı muamele olunması iktizâ edeceğinin icab edenlere tavsiye ve işbu tahrirât-ı umumiyenin irsâl kılınan nüsah-ı matbu'asının mülhakâta tebliğ buyurulması idare-i mezkûre ifadesiyle temennî olunur.

**Şura-yı Devlet Tanzimat Dairesi'nin 780 numara, 24 Haziran sene 1329 tarihli mazbata
suretidir.**

Maliye Nezâreti'nin Şura-yı Devlet'e havale buyurulan 3 Haziran sene 1329 tarihli ve 58 numaralı tezkiresi Tanzimat Dairesi'nde kiraat olundu.

Mezkûr tezkirede Mülkiye Tekaüd Kanunu'nun Üçüncü Maddesi'nde vükelâ ve a'yân müstesna olmak üzere müddet-i hizmetleri kırk beş seneye bâliğ olan yahud sene-i Şemsiye itibarıyla altmış beş yaşını ikmâl edenlerin ifa-yı vazifeye muktedir olsalar bile rızalarına bakılmaksızın tekaüdüleri icra kılınacağı ve fakat altmış beş yaşını ikmâl edip de tecrübe ve hizmetlerinden devletçe istifade me'mûl olanların tahdîd-i sin kaydından bi'l-istisna Meclis-i Vükelâ kararıyla istihdam edilecekleri ve Ma'zûlîn-i Mülkiye Kanunu'nun Sekizinci Maddesinden müddet-i hizmetleri kırk beş seneye bâliğ veyahud sinni altmış beşe dâhil olup

da kanunen ma'lûliyet ve hizmet üzerine tahsis edilmiş olsun olmasun ma'zuliyet maaşlarının kat'ıyla tekaüde sevk edilmeleri lâzım geldiği ve mezkûr kanunun İkinci Maddesinde mebd'e-i hizmetin yirmi yaşına vusûlünden mu'teber olacağı musarrâh bulunmasına göre on dokuz yaşını bi'l-ikmâl veya daha evvel hizmet-i devlete muvazzafen dâhil olup da bilâ-fâsıla istihdâm edilenlerin altmış dört yaşını ikmâl eyledikleri tarihte müddet-i hizmetleri kırk beş seneye bâliğ olduğu hâlde bazı devâirce kanunun bu ciheti nazar-ı dikkate alınmayarak müddet-i hizmetleri kırk beş seneye bâliğ olanların tekaüde sevkleri için altmış beş yaşını ikmâl etmelerine intizâr edilmesi muvâfık-ı kanun görülemediğinden bahis ile keyfiyetin Şura-yı Devletçe tedkiki ile bu bâbda ittihâz olunacak kararın bi'l-umum devâire tebliği lüzumu dermiyân kılınmıştır. İcabı lede't-teemmül Tekaüd Kanunu'nun İkinci Maddesine nazaran memurların hakk-ı tekaüdü sene-i Şemsiye hesabıyla yirmi yaşına vusûlünden itibaren hizmete mahsus olarak maaşa nâiliyet tarihinden bed' edeceği ve üçüncü maddesinde dahi müddet-i hizmeti kırk beş sene olan yahud sene-i Şemsiye hesabıyla altmış beş yaşını ikmâl eden memurların tekaüdüleri icra olunacağı sarâhaten muharrer olmasına binâen müddet-i hizmeti kanun-ı mezkûr ahkâmına tevfikân kırk beş seneye bâliğ olanların altmış beş yaşını ikmâl etmelerine intizâr etmeksizin tekaüde sevkleri icab eylediği gibi sene-i Şemsiye hesabıyla altmış beş yaşını ikmâl eden memurların dahi müddet-i hizmeti kırk beş seneye bâliğ olsun olmasın tekaüde sevk edilmeleri lâzım geleceğinin nezâret-i müşârunileyhâya tebliği ve keyfiyetin devâir-i sâireye lüzum-ı ta'mîmi tezekkür ve maslahatın bir kere de hey'et-i umumiyede tedkiki tensib kılındı.

Hey'et-i Umumiye'nin mazbata-i müzeyyesi suretidir.

Tanzimat Dairesi'nin işbu mazbatasını Hey'et-i Umumiye'de kıraat olundu. Daire-i müşârunileyhâca da beyân olduğu üzere Mülkiye Tekaüd Kanunu'nun Üçüncü ve Ma'zûlîn-i Mülkiye Kanunu'nun Sekizinci Maddelerinde altmış beş yaşını ikmâl eden yahud müddet-i hizmeti kırk beş seneye bâliğ olanların tekaüde sevk olunacakları muharrer olduğundan ve nass-ı kanun dairesinde muamele ifası zarurî bulunduğu müddet-i hizmeti kırk beş seneye bâliğ olanların sinleri altmış beşe resîde olsun olmasın tekaüdlerini istid'âya sevk edilmeleri lâzım geleceğinin Maliye Nezâreti'ne cevaben ve devâir-i sâireye ta'mîmen tebliği tezekkür kılındı.

12 Ramazan sene 1331 / Fî 12 Ağustos sene 1329

Rüsûmât muhafaza memurlarının bahren icra edecekleri teftişâta ve vazife ve derece-i salâhiyetlerine dair nizâmname suretidir.

Birinci Madde- Sefâin için gümrük hatt-ı muhafazası sahilden üç mil mesafeye kadar imtidâd eder. Bu mıntika dâhilinde sevâhil-i Osmaniye'ye ihrac olunan emtia ve eşyanın bi'l-cümle muamelât-ı rüsûmiyesi gümrük memurlarının nezâreti dâhilinde cereyan edecektir.

İkinci Madde- Birinci maddede tayin olunan hudud haricinde bulunacak emtia ve eşyanın nakliyatı serbest cereyan edecek ve şu kadar ki hatt-ı muhafaza dâhilinde hile ile aşırılıp zâbitaca taht-ı nezâret ve muhafazaya aldırılan emtia ve eşya hatt-ı muhafazayı tecavüz etmiş olsa bile derdest edilecektir.

Üçüncü Madde- Tütün ve tuz gibi devletçe taht-ı inhisâra alınan veyahud müskirât gibi resm-i mîrîye tâbi‘ olup da tezkiresiz bulunan yahud idhâl ve ihracı veya transit suretiyle imrârı memnû‘ olan emtia ve eşya hakkında usul ve nizâmât-ı mahsusasına tevfikân muamele olunur.

Dördüncü Madde- İdhâl ve ihrac olunacak bi'l-cümle emtia ve eşyanın tahmîl ve tahliyesi muamele-i rüsûmiyesi ifa olunmak üzere ancak gümrük idaresi bulunan liman ve sahilde icra olunabilir. Gümrüğün haricinde tahmîl ve tahliye muamelesi suret-i istisnâiyede gümrük idaresinin tahrîren vereceği bir müsaade-i mahsusa ile ifa olunmağla beraber memurîn-i rüsûmiyenin nezâret-i ve teftişi altında ifa edilecektir.

Beşinci Madde- Bir kuvve-i mücbireden ve Dördüncü Madde'nin ikinci fıkrasında gösterilen suretten mâadâ gümrük idaresi bulunmayan noktalara sefinelerin yanaşması ve yolcu ve emtia ve eşya alıp çıkarması memnû‘dur.

Altıncı Madde- Dördüncü Madde hükmüne muhalif olarak tahmîl ve tahliye edilen veyahud tahmîl ve tahliyesine teşebbüs olunan bi'l-cümle emtia ve eşya usulü dairesinde müsâdere olunur.

Yedinci Madde- Manifesto harici olup tahmîl ve tahlil edilmiş veyahud tahmîl ve tahliyesine teşebbüs olunmuş olan idhâl ve ihracı memnû‘ bi'l-cümle emtia ve eşya kaçak adıyla zabt ve müsâdere olunur.

Sekizinci Madde- Muhafaza memurları sahilten üç mil-i bahrî mesafeye kadar olan mahallerde iki yüz tonilatodan aşağı sefinelere yanaşıp manifestoyu ve hamûleye dair evrak-ı sâireyi talep edebilecektir. Eğer yanaşdıkları sefine Memâlik-i Osmaniye limanlarından birine gidecek olup da manifestosuz bulunur yahud evrak-ı matlûbeyi ibrâzdan imtinâ‘ eder veya kaçak emaresi görülür ise memurîn-i mûmâileyhim mezkûr sefineyi en yakın ve yanaşmağa sâlih bulunan gümrük idaresine götürecekler ve vukuât mazbatasını orada tanzîm edeceklerdir.

Dokuzuncu Madde- Rüsûmât muhafaza memurları iki yüz tonilatodan aşağı bir sefineyi takib eder de mezkûr sefinenin kapudanı yanına yanaşdırmağa muvâfakat etmez ise memurîn-i mûmâileyhim râkib oldukları sefinenin bayrağını çekerek ve mermisiz bir top atarak gemiye haber verecektir.

Eğer sefine yine tevakkuf etmez ise karasuları haricinde olmamak şartıyla bordasına yanaşacak ve bu esnada kaçakçı gemisinin isti‘mâl-i silâha cür’et edilir ise bi'l-mukabele isti‘mâl-i silâh ile takibine devam eyleyecek ve sahilten üç mil mesafe haricinde derdest etmeğe me’zun olacaktır.

Onuncu Madde- Dördüncü ve Beşinci Maddeler hilâfında eşya ve emtia tahmîl ve tahliye eden veyahud tahmîl ve tahliyesine teşebbüs edecek olan merâkib-i bahriye tevkîf olunup en yakında bulunan gümrük idaresine götürülecek ve icab eden zabıtnâmesi tanzîm edilerek tahmîl ve tahliye olunan emtia ve eşya hakkında kaçak muamelesi icra olunacaktır. Eğer ahkâm-ı mezkûre hilâfında eşya tahmîl ve tahliye eden veyahud tahmîl ve tahliyesine teşebbüs edecek olan sefine iki yüz tonilatodan ziyâde olur ve bir ecnebi bandırası tahtında

bulunur da en yakında bulunan gümrük idaresine gitmekden imtinâ' eder ise bu bâbda tedâbir-i lâzıme ittihaz olunmak üzere muhafaza memurları tarafından tanzim olunacak zabıtname ile vuku'-ı hâl en yakın gümrük idaresine veya muhafaza müdüriyetine beyân ve ihbar edilecektir.

On Birinci Madde- Ecnebi sefâini derûnunda taharriyat icrası usul ve kavâ'id-i mevzû'asına tâbi'dir.

On İkinci Madde- Rûsûmât muhafaza memurları bir ecnebi devletinin ufak ve büyük harb sefinelerine duhûl edemeyeceklerdir.

On Üçüncü Madde- Bu nizâmnâmenin icra-yı ahkâmına nâzır memurdur.
Bu nizâmnâmenin mevki'-i icraya vaz'ını ve nizâmât-ı devlete ilâvesini irâde ederim.

Mehmed Reşad

Umûr-ı muhafayaza müte'allik olarak kaleme alınan ve lede'l-arz irâde-i seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhî'ye iktirân eden mevâdd-ı nizâmiyenin sureti Maliye Nezâret-i Celîlesi'nden 26 Teşrîn-i Evvel sene 1329 tarihli tezkire ile irsâl buyurulmasıyla bir sureti aynen bâlâya nakil ve derc olunmuş ve keyfiyet her tarafa tebliğ edilmiş olduğundan ahkâm-ı münderice-i nizâmiyeye tevfiğ-ı muamele edilmek üzere işbu tahrirât-ı umumiyenin ... kıt'a nüsha-i matbû'ası leffen tesy[î]r kılındı.

Fî gurre-i Muharrem sene 1332 ve fî 17 Teşrîn-i Sâni sene 1329

Müdür-i Umumî

183 numaralı ve 16 Kânûn-ı Sâni sene [1]329 tarihli tahrirât-ı umumiye suretidir.

Rûsûmât muhafaza memurlarıyla memur ve hademesinden gümrüklerde ve mevâki'-i muayenede gece ve gündüz nevbetini ifaya memur edilenlerden birine âharı ikâme edilmeksizin nevbet mevki'inden gaybûbet edenler ile cânib-i mîriden yedlerine teslim edilen esliha-i emîriye veya cebehânesini gâib ve zâyî' edenler ve ifa-yı vazife esnasında serhoş olarak görülecek ve vazifesine müte'allik âmirleri tarafından itâ olunan evâmiri hüsn-i telâkkî etmeyecek olanlar hakkında icrası lâzım gelen muamelât-ı cezaiyeye ve teferruâtına dair tanzim kılınıp İdare-i Rûsûmiye Nizâmnâmesi "Ahkâm-ı Cezaiye" faslına zeyl olmak üzere mer'iyet-i ahkâmına irâde-i seniyye-i Padişahî şeref-müte'allik ile tebliğ kılınmış olan nizâmnâmenin nüsa-ı matbû'asından mülhakât-ı vâlâları adedine nisbetle ... melfûfen gönderildiğinden münderecâtına tevfiğ-ı muamele olunması lüzumu beyân ve tavsiye olunur.

İdare-i Rûsûmiye Nizâmnâmesi Ahkâm-ı Cezaiye faslına müzeyyel nizâmnâme suretidir.

Birinci Madde- Rüsûmât muhafaza memurlarıyla memur ve hademesinden gümrüklerde ve mevâki'-i muayenede gece ve gündüz nevbetini ifaya memur edilenlerden yerine âharı ikâme edilmeksizin nevbet mevki'inden gaybûbet edenlerin birincisinde bir haftalıktan bir aylığa kadar maaşı kat' edilmekle beraber bu müddet için ifa-yı vazifeden men' edilir. Tekerrüründe ba'demâ istihdam edilmemek üzere tard edilir.

İkinci Madde- İsti'mâl-i zâtîsine mahsus olup cânib-i mîrîden yedine teslim olunan esliha-i emîriye veya cebehânesini satan veya kasden telef eyleyen veyahud denize ve nehre düşürmek ve hürîkden kurtaramamak ve bir hâdis esnasında gâib eylemek gibi ahvâl-i gayr-ı ihtiyariye ile zâyi' eylediğini iddia edip de şehâdet ve delâil ve emârât-ı kâfiy ve mukni'a ile isbat edemeyen ve her ne sebeble olur ise olsun şahs-ı âhara veren muhafaza müfettiş ve memurları esliha ve cebehâne bedelini tazmin ile beraber memuriyetinden tard olunarak evrakı mahkemeye tevdi' olunur.

Üçüncü Madde- İfa-yı vazife esnasında âsâr ve alâimi setr olunamayacak derecede serhoş olan ve memuriyetlerine mahsus elbise-i resmîyesini ta'limâtı ahkâmına tevfikân lâbis olmayan ve sıfat-ı memuriyetine yakışmayacak ahvâlde bulunan ve âmirleri tarafından vuku bulan tenbihâta riayetsizlik ve serkeşlik eden ve kaçak vazifelerine aid sâir hususât hakkında âmirlerine vakt ü zamanıyla ma'lumâ vermeyen muhafaza memurlarına birincisinde tenbih ve ihtar ve ikincisinde tekdîr ve tevbîh olunarak sicilleri bâlâsına şerh ve işaret edilecek ve bu hâli tekerrür eyleyenler de azl olunacaktır.

Dördüncü Madde- Muhafaza müfettişleri ve muhafaza memurları ve kapudanlar ve makinistler kendilerine teslim olunacak demirbaş eşya-yı emîriyeyi kendi sun' ve taksîri neticesi olarak zâyi' ederler veya telef veya telefîne sebebiyet verirler ise esmânı maaş-ı hâlisine tecavüz eylemediği takdirde bir mahkeme hükmüne ihtiyac olmaksızın maaşlarından doğrudan doğruya kat' ve tevkîf olunur. Fazlası hakkında memurîn-i muhâkemesine aid ahkâm cârîdir.

İşbu müzeyyel nizâm-nâme lâyihasının mevki'-i mer'iyete vaz'ını ve nizâmât-ı devlete ilâvesini irâde etdim.

Fî 8 Safer sene 1323 ve fî 24 Kânûn-ı Evvel sene 1329

Memurîn muhâkemâtı hakkında kanun-ı muvakkat suretidir.

Birinci Madde- Memurînin vazife-i memuriyetlerinin ifası sırasında hâdis olan cürümlerinden dolayı icra-yı muhâkemeleri şerâit-i âtiye dairesinde mehâkim-i adliyyeye aiddir.

İkinci Madde- Memurînden birinin vazife-i memuriyetinden dolayı veya ifa-yı vazife esnasında bir cürmü îkâ' eylediği gerek doğrudan doğruya ve gerek bir şikâyet ve ihbar ve iddia üzerine anlaşıldıkda o memur, memurîn-i merkeziyeden ise evvel emirde mensub olduğu nezâret veya daire ve memurîn-i vilâyetden ise vali, mutasarrıf ve kaymakam veya merbût bulunduğu şube idare âmiri tarafından Usul-i Muhâkemât-ı Cezaiye Kanunu'na tevfikân bizzat veya bi'l-vâsıta hakkında tahkikât-ı ibtidâiye icra edilir ve evrak-ı tahkikiye

zîrine tahkikât-ı vâkı'anın hulâsasını ve netâyicini hâvî fezlekesi yazılarak bunun zîri dahi tahkikâtı icra eden zât tarafından imza veya tahtîm olunur.

Üçüncü Madde- Tahkikât-ı ibtidâiye evrakı mevâdd-ı âtiyede beyân olunan usul vech ile aid olduğu meclise tevdi' olunur ve bu meclisin memurînden olan azâları ictimâ' ederek suver-i âtiye vech ile tedkikât-ı idarede bulunurlar. Ancak tahkikât-ı ibtidâiye fezlekesini tanzîm ve imza eden daire amiri bu hey'etlerde azâ sıfatıyla hâir bulunamaz ve ale'l-umum esna-yı tedkikte memur-ı mes'ûlün mensub olduğu nezâret veya idare cânibinden izahât alınmak üzere ya daire âmiri veya i'zâm eyleyeceği memur celb ve davet olunabilir.

Dördüncü Madde- Kazalarda kaza kaymakamıyla şu'abât-ı idare-i kaza rüesâ-yı memurîninden ve meclis-i idare-i kaza azâsından mâadâ bi'l-cümle memurîn ve müstahdemîn ile nahiye müdür ve müstahdemîni hakkındaki evrak-ı tahkikiye kaza meclisi idaresine ve sancaklarda mutasarrıf ile şu'abât-ı idare-i livâ rüesâ-yı memurîninden ve meclis-i idare-i livâ azâsından mâadâ bi'l-umum memurîn ve müstahdemîn-i livâ ve mülhak kazalar kaymakamlarıyla şu'abât-ı idare-i kaza rüesâ-yı memurîni ve meclis-i idare-i kazâ azâsı hakkındaki evrak-ı tahkikiye meclis-i idare-i livâyâ ve vilâyet merkezlerinde vali ile bâ-irâde-i seniyye mansûb memurîn-i merkeziye-i vilâyetden ve meclis-i idare-i vilâyet azâsından mâadâ bi'l-cümle memurîn-i merkeziye-i vilâyet ve mülhak livâ mutasarrıflarıyla şu'abât-ı idare-i livâ rüesâ-yı memurîni ve mecâlis-i idare-i livâ azâsı ve merkez-i vilâyete mülhak kazalar kaymakamlarıyal şu'abât-ı idare-i kaza rüesâ-yı memurîni ve mecâlis-i idare-i kaza azâsı hakkındaki evrak-ı tahkikiye meclis-i idare-i vilâyete ve bir vilâyetin bâ-irâde-i seniyye mansûb memurîn-i merkeziyesiyle meclis-i idaresi azâsı hakkındaki evrak-ı tahkikiye dahi Şura-yı Devlet Mülkiye Dairesi'ne tevdi' edilerek işbu meclislerce mevâdd-ı âtiye vech ile memur-ı maznûnun lüzum veya men'-i muhâkemesine karar verilir.

Beşinci Madde- Tahkikât-ı ibtidâiye evrakı beyân olunan meclislerden birine geldikde bir hafta zarfında tedkikâta mübâşeret olunarak tedkikât-ı mükemmele icra ve icab edenlerden tahriren veyahud şifahen izahât-ı lâzıme ahz edilerek memur-ı maznûnun taht-ı muhâkemeye alınmasına lüzum-ı muhâkemesi esbâbını mübeyyin bir mazbata tanzîm edilip memur-ı maznûna tebliğ edilir.

Memur-ı maznûn işbu mazbata aleyhine tebliğ tarihinden itibaren beş gün zarfında itiraz edebilir. Müddet-i itirazın hitâmında veyahud indel'l-itiraz derece-i sâniyede icra kılınacak tedkikât neticesinde mezkûr mazbata tasdik edildiği takdirde mazbata ve evrak-ı tahkikiye doğrudan doğruya muhâkemesi icra edilmek üzere aid olduğu mahkeme-i adliye müdde'î-i umûmîsine tevdi' olunur. Memur-ı mûmâileyhin taht-ı muhakemeye alınmasına lüzum görünmez ise esbâbının beyânıyla men'-i muhâkemesi hakkında bir mazbata yapıp memur-ı mûmâileyhin mensub olduğu idare reisine tevdi' edilir. İdare reisi işbu mazbata aleyhine tarih-i tebliğinden itibaren beş gün zarfında itiraz etmeğe mecburdur. İtiraz-ı vâkı' ba'de't-tedkik reddedilip de mazbata-i mezkûre kesb-i kat'iyet ettiği suretde bir suret-i musaddakası memur-ı mûmâileyhe itâ olunur.

Altıncı Madde- Tahkikât-ı ibtidâiye icrasında ve lüzum veya men'-i muhâkemeye aid muamelâtda işbu kanunda musarrah olmayan hususâtta usul-i muhâkemât-ı cezâiye ahkâmına tevfi' hareket olunur. Bir meclisin kararı aleyhindeki itiraz-ı mâ-fevki meclisde ve bir vilâyet meclis-i idaresinin kararlarına vuku bulacak itirazât dahi Şura-yı Devlet Mülkiye Dairesi'nde tedkik edilir. Ancak mutasarrıflar ve kaymakamlar hakkında mecâlis-i idarece ittihâz olunacak bu kabîl mukarrerât itiraz vuku bulsun bulmasın her hâlde Şura-yı Devlet Mülkiye Dairesi'nde tedkik olunur.

Yedinci Madde- Lüzum-ı muhâkemesine karar verilen memurîn bu kararı itâ eden meclis-i idarenin bulunduğu mahaldeki mahkeme-i adliyede muhâkeme olunur. Şu kadar ki: Bir kaza meclis-i idaresince lüzum-ı muhâkemesine karar verilen ve bir memurun cürmü cinayet nev'inden ise muhâkemesi merbût bulunduğu livâda cinayet davasını rü'yet eden muhâkeme azâsından Şura-yı Devlet Mülkiye Dairesince lüzum-ı muhâkemelerine karar verilen memurların icra-yı muhâkemeleri daire-i mezkûrece lüzum-ı muhâkeme kararında tayin ve tasrîh edilecek en yakın vilâyet merkezi muhâkeme adliyesine aiddir.

Sekizinci Madde- Valilerin müstelzim-i ceza bir fi'l ve hareketi ihbar ve istîcâr edildikde evvel emirde Dâhiliye Nezâreti'nden tahkikât-ı ibtidâiye icrası için icabına göre mahalline bir veya müte'addid memur gönderilir. Gidecek memur müte'addid olur ise bunlar tahkikâtı komisyon şeklinde icra etmek üzere içlerinden birisi reis nasb olunur. Bunların tanzîm edeceği tahkikât-ı ibtidâiye evrakı üzerine valilerin lüzum veya men'-i muhâkemelerine karar itâsı Şura-yı Devlet Mülkiye Dairesi'ne ve bu karara vuku bulacak itirazın tedkiki Şura-yı Devlet'in hey'ât-ı umumiyesine aiddir. Lüzum-ı muhâkemesi karargâr olan valilerin muhâkemesi Mahkeme-i Temyiz Ceza Dairesi'nde ve derece-i sâniyede hey'ât-ı umumiyesinde icra olunur.

Dokuzuncu Madde- Süferânın müstelzim-i ceza bir fi'l ve hareketi ihbar ve istihbâr edildikde ale'l-usul Hariciye Nezâretince tahkikât-ı ibtidâiye icra olunduktan sonra lüzum veya men'-i muhâkemesine karar itâsı Şura-yı Devlet Mülkiye Dairesi'ne ve inde'l-itiraz hey'ât-ı umumiyesine ve lüzum-ı muhâkemesi karargâr olan süferânın muhâkemeleri de valiler gibi mahkeme-i temyîze aiddir. Süferâdan gayrı olarak memâlik-i ecnebiyede müstahdem memurîn hakkında tahkikât-ı ibtidâiye icrası ve lüzum veya men'-i muhâkemelerine karar itâsı ve teferruâtı devâir-i merkeziye memurîni hakkında işbu kanun ile tayin olunan usule tâbi'dir.

Onuncu Madde- Devâir-i merkeziyede irâde-i seniyye ile mansûb memurîn hakkında tahkikât icrası nâzırlarca daireleri erkânından teşkil edilecek hey'etlere e lüzum veya men'-i muhâkemeleri hakkında karar itâsı Şura-yı Devlet Mülkiye Dairesi'ne aid olup daire-i mezkûrenin bu bâbdaki kararlarına vuku bulacak itirazât Şura-yı Devlet'in hey'ât-ı umumiyesinde tedkik olunur. Devâir-i merkeziyede irâde-i seniyye ile mansûb olmayan memurîn hakkında icra edilecek tahkikât üzerine lüzum veya men'-i muhâkemelerine karar itâsı daireleri erkânından teşkil edilecek heyetlere ve bunların kararları aleyhindeki itirazâtın tedkiki de Şura-yı Devlet Mülkiye Dairesi'ne aiddir.

On Birinci Madde- Şura-yı Devlet devâiri rüesâ ve azâsı ile nezâretler müsteşarları haklarında dahi devâir-i merkeziyede irâde-i seniyye ile mansûb memurîn haklarında olduğu gibi usulen tahkikât-ı ibtidâiye icra olunduktan sonra lüzum-ı muhâkemelerine karar verilenlerin icra-yı muhâkemeleri vali ve sefirler gibi Mahkeme-i Temyiz'e aiddir.

On İkinci Madde- Aleyhinde tahkikât-ı ibtidâiye icrasına mübâşeret olunan memurlar lüzum görünür ise memuriyetleri vekâletle idare etdirilmek üzere işden el çekdirilir ve lüzum-ı muhâkemelerine karar verilen memurların devam-ı memuriyetlerinde mahzur görüldüğü takdirde işden el çekdirileceği gibi azilleri cihetine dahi gidilebilir. Berâat veya mahkûmiyet hâlinde haklarında ahkâm-ı mevzû'a-i kanuniye dairesinde muamele olunur.

On Üçüncü Madde- Birinci Madde mücebince hâdis olacak cürümlerinden dolayı lüzum-ı muhâkemelerine karar verilip mahkemeye sevk edilmek üzere evrakı ve lüzum-ı muhâkeme mazbatası müdde'î-i umumîlere tevdi' edilmedikçe bunlar tarafından memurîn hakkında doğrudan doğruya ta'kibât icrası memnû'dur.

On Dördüncü Madde- Bir memurun lüzum-ı muhâkemesine karar verildikten mahkemeye sevkini mücib olan cürüm neden ibaret ise yalnız o hususdan dolayı muhâkemesi lâzım gelip esna-yı muhâkemede diğer bazı cerâimi de ifa eylemiş olduğu veyahud diğer bazı memurların da o cürümde dahl-i iştirakleri olduğu anlaşıldığı takdirde devâir-i âidesine ma'lumât itâ olunur. Devâir-i mezkûrece dahi bu kanuna tevfikân tahkikât icra ve ikmâlî lâzım gelir.

On Beşinci Madde- Cerâim-i müsterekede aynı veya muhtelif sınıflara mensub memurlar mâ-dûn mâ-fevka tâbi' olmak üzere aynı mahkemede muhâkeme olunur. Memurînin birinci maddede mezkûr olan cürümlerinde memur olmayan eşhâs dahi medhaldar olduğu takdird[e] muhâkemeleri tevhi'den memurun tâbi' olduğu mahkemede rü'yet olunacaktır.

On Altıncı Madde- Tahkik memurlarının tahkikâtı veya tahkikât-ı ibtidâiye evrakının meclis-i idarelerce tedkikâtı esnasında delâil veyahud cürmü cinâyet nev'inden görülenlerin tahkik memurlarının talebi veya meclis-i idarelerin kararı üzerine mahallinin en büyük Mülkiye memuru ve devâir-i merkeziye memurlarından ise mensub olduğu nâzır tarafından tasdik edilecek tevkif müzekkiresiyle muvakkaten tevkifleri hâizdir.

On Yedinci Madde- Elviye-i gayr-ı mülhaka memurîni hakkında vilâyet memurîni gibi muamele olunur.

On Sekizinci Madde- Memurînin muhâkemesi deâvî-i sâireye tercihen icra edilir.

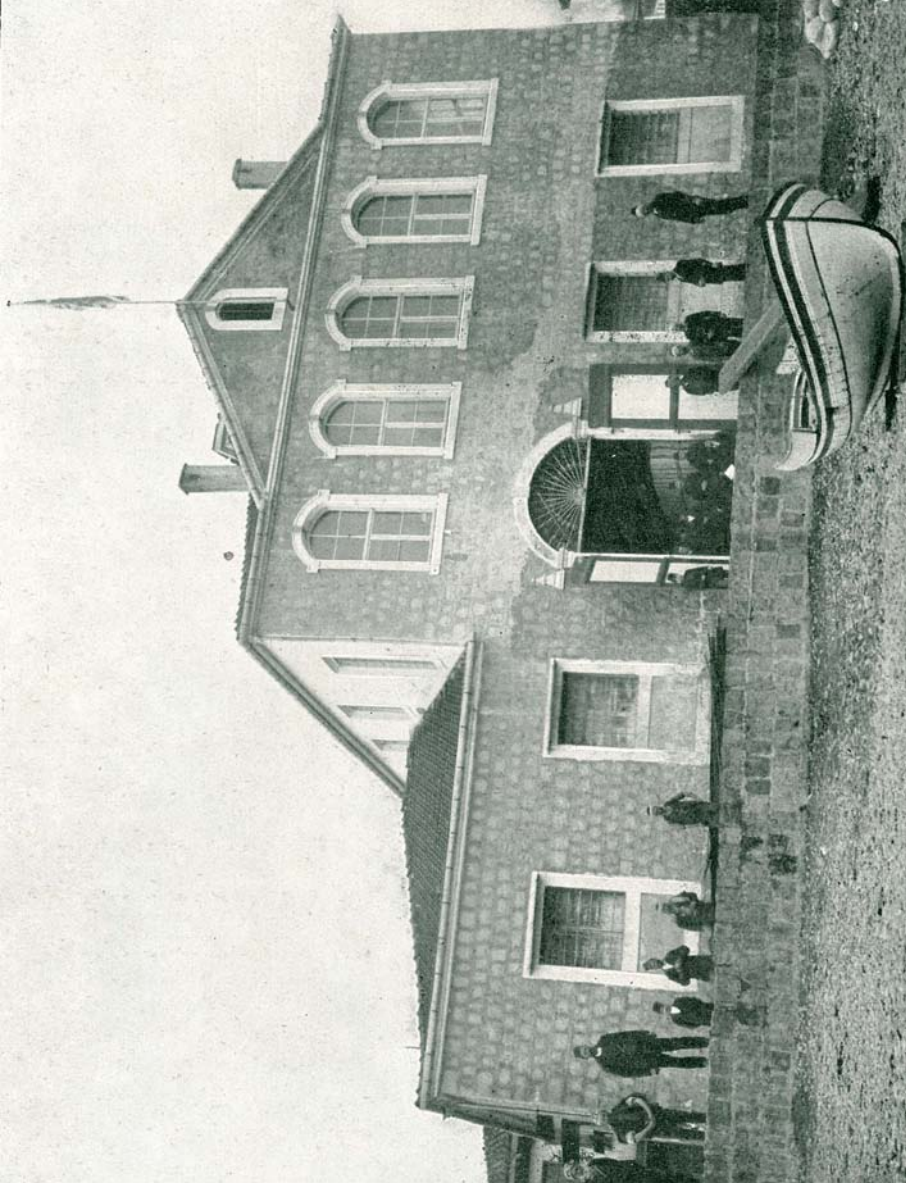
On Dokuzuncu Madde- İşbu kanun tarih-i neşrinden itibaren mer'iyü'l-hükümdür. Tarih-i mezkûra kadar mehâkim-i idareden memurîn hakkında sâdır olan hükümler muteber olup bunlardan kesb-i kat'iyet edenler icra edilecek ve itiraz ve istinâfa ve temy[î]ze tâbi' olanlar işbu kanuna tevfikân aid oldukları mehâkim-i adliyede tedkik ve rü'yet olunacaktır.

Mehâkim-i idarede el-yevm derdest-i rü'yet olan deâvî aid olduğu mehâkim-i adliyeye tevdi' ve henüz tahkikât-ı ibtidâiye hâlinde bulunan mevâdd işbu kanuna tevfikân ikmâl edilecektir.

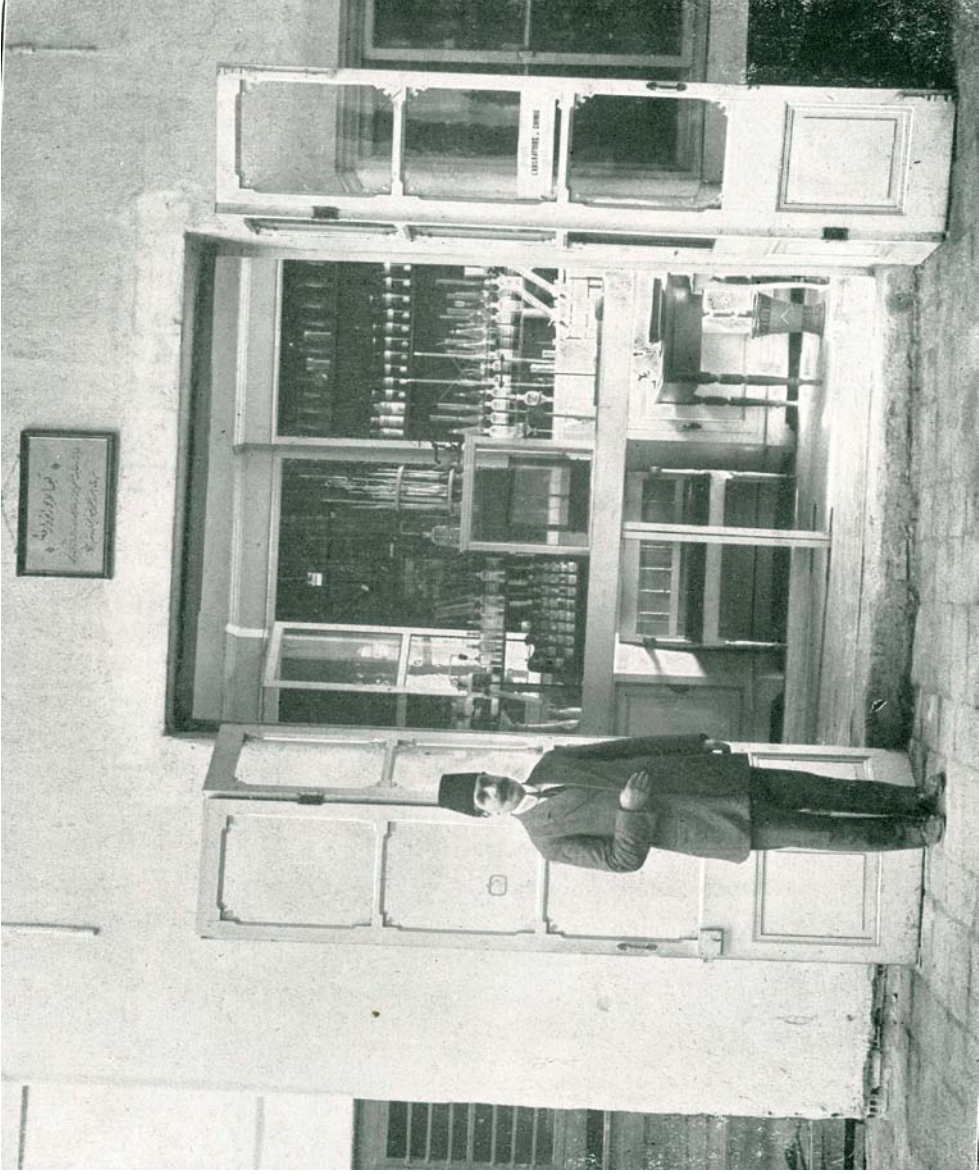
Yirminci Madde- Memurîn muhâkemâtı hakkındaki nizâmın ve evâmir-i sâbika mefsûhdur.

Yirmi Birinci Madde- İşbu kanunun icrasına Hey'et-i Vükelâ memurdur.

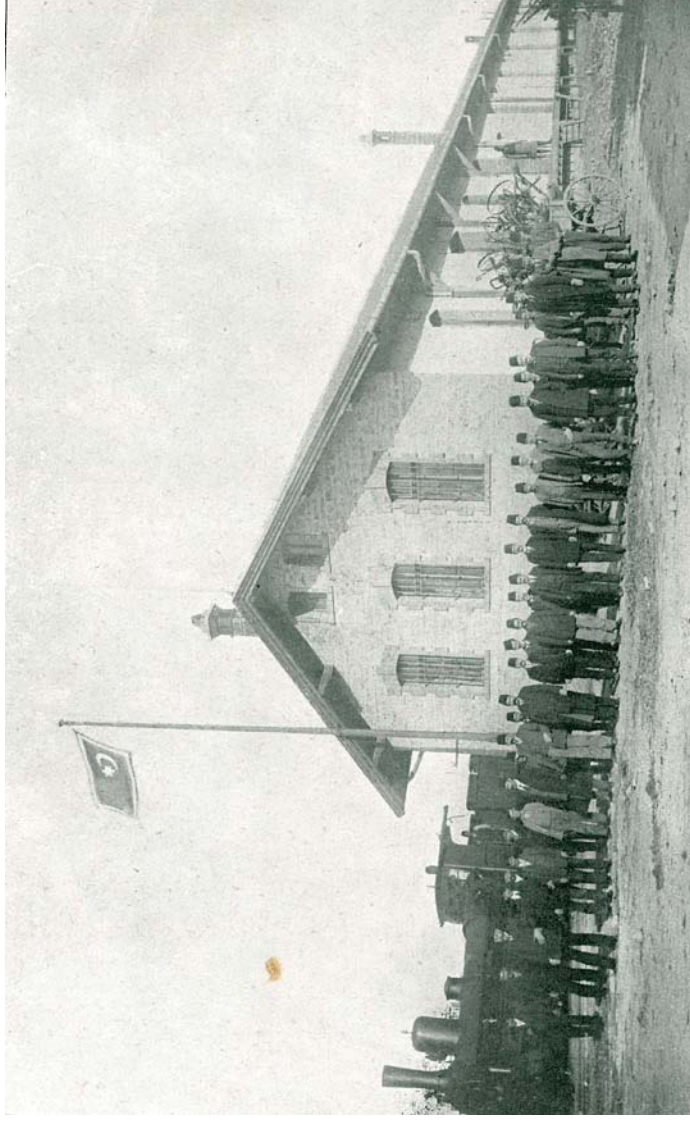

Rize Rûsûmât Mütürîyeti Dairesi

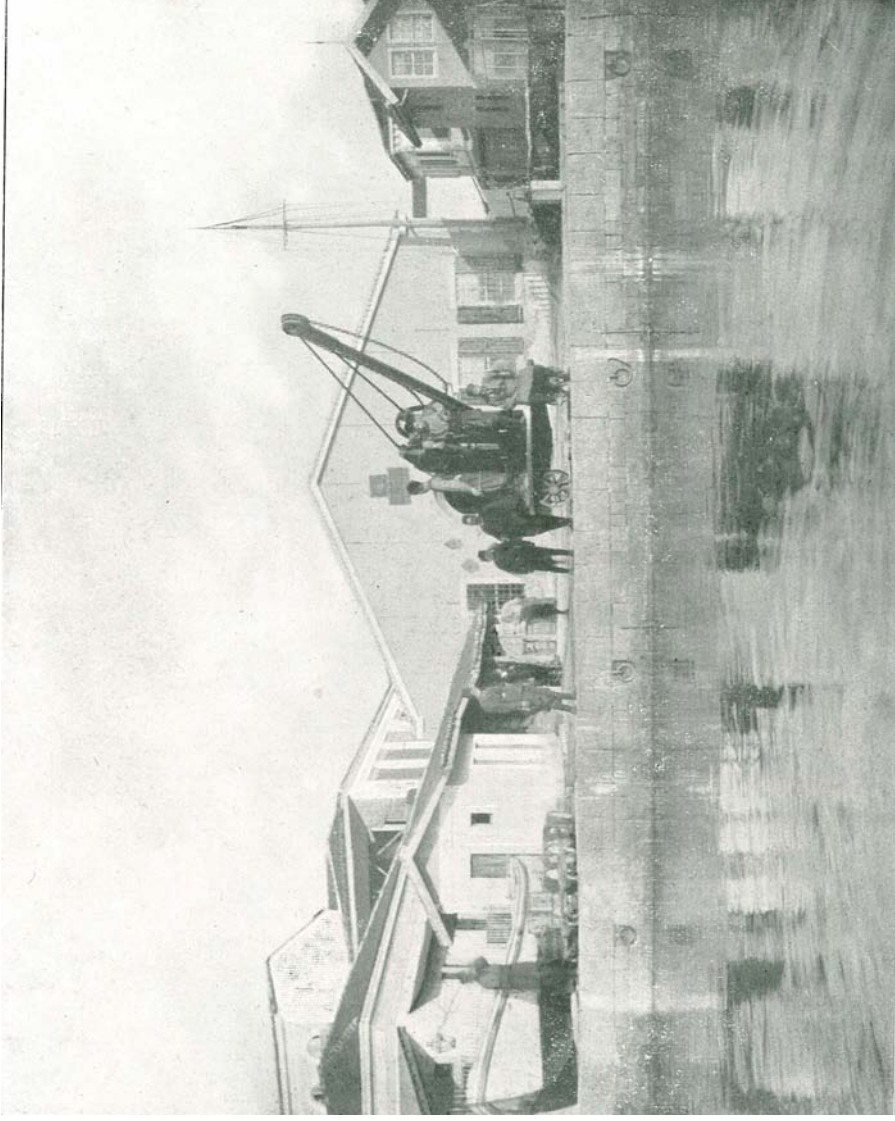

İzmir g m r klerinde ahiren inşa olunan laboratuvar (tahlilh ne)

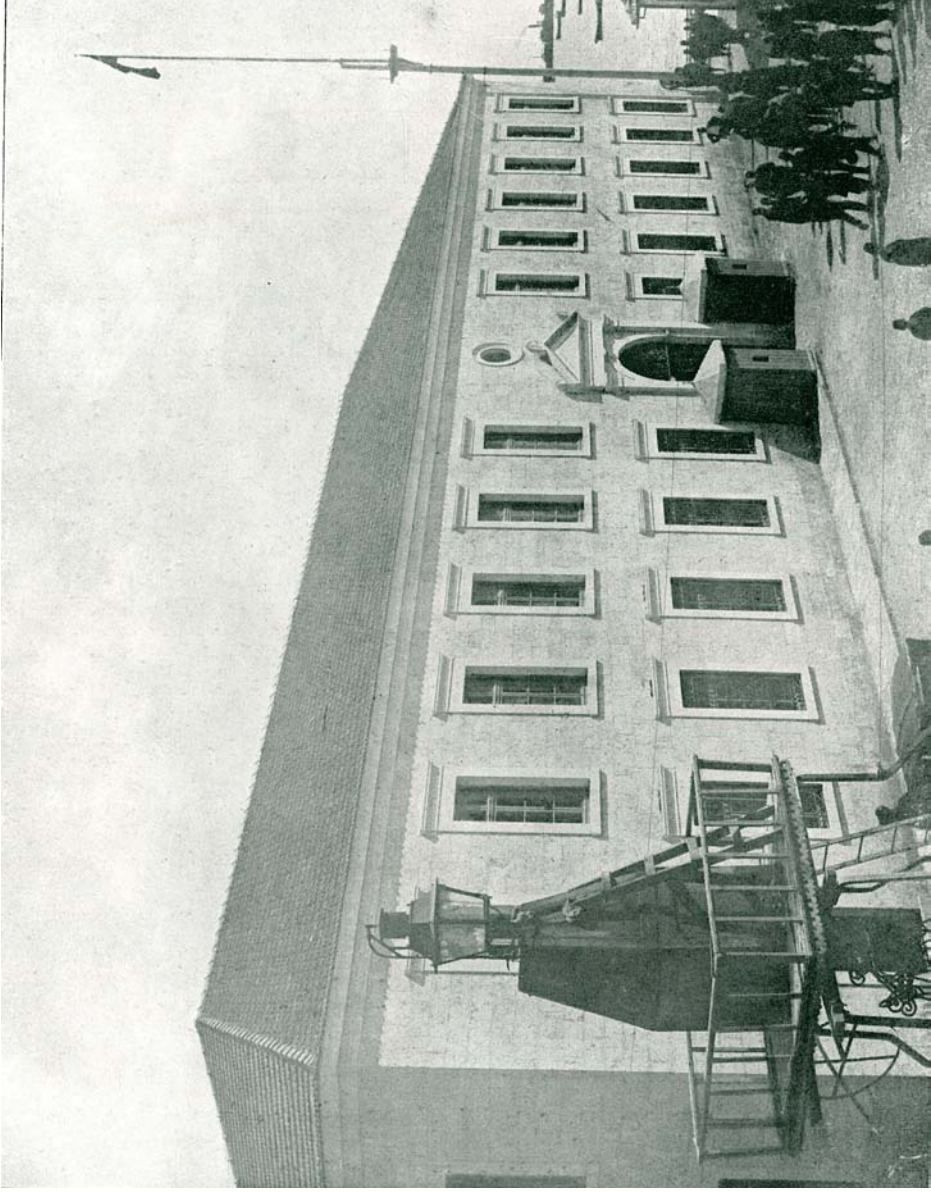

Edime Şimendifer istasyonunda Rûsûmât Dairesi

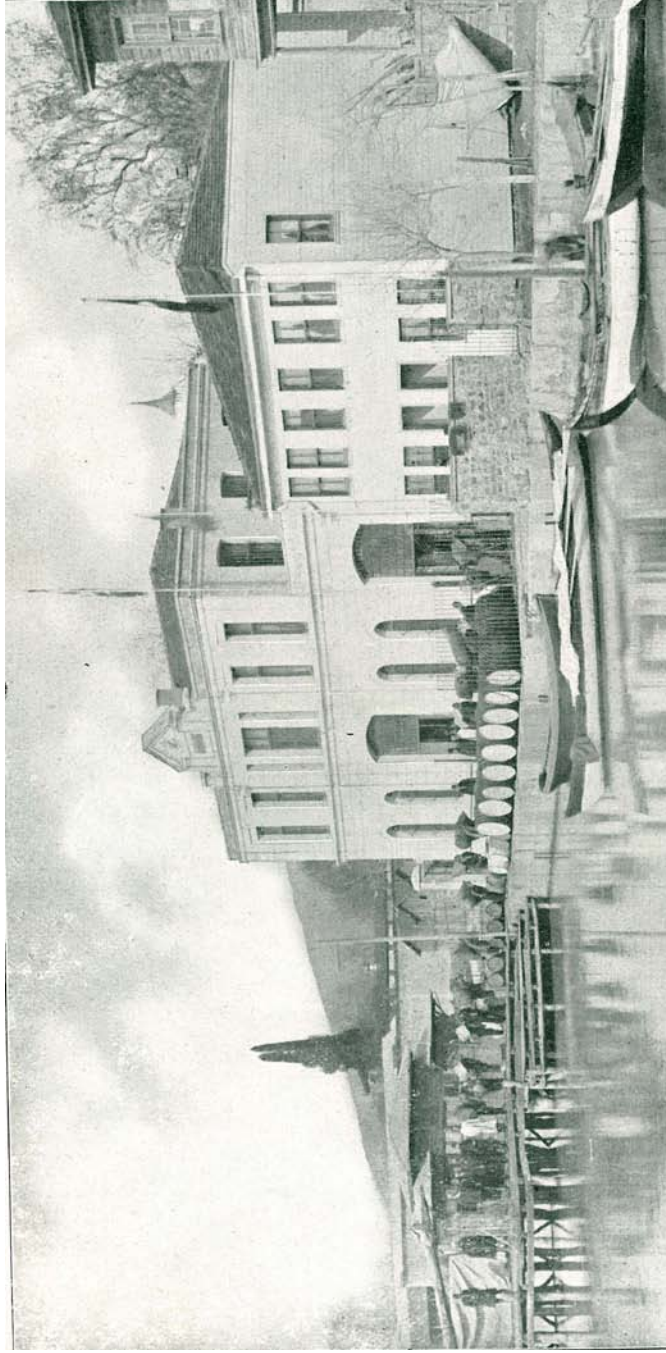

Ayvalık Rüsümât Dairesi

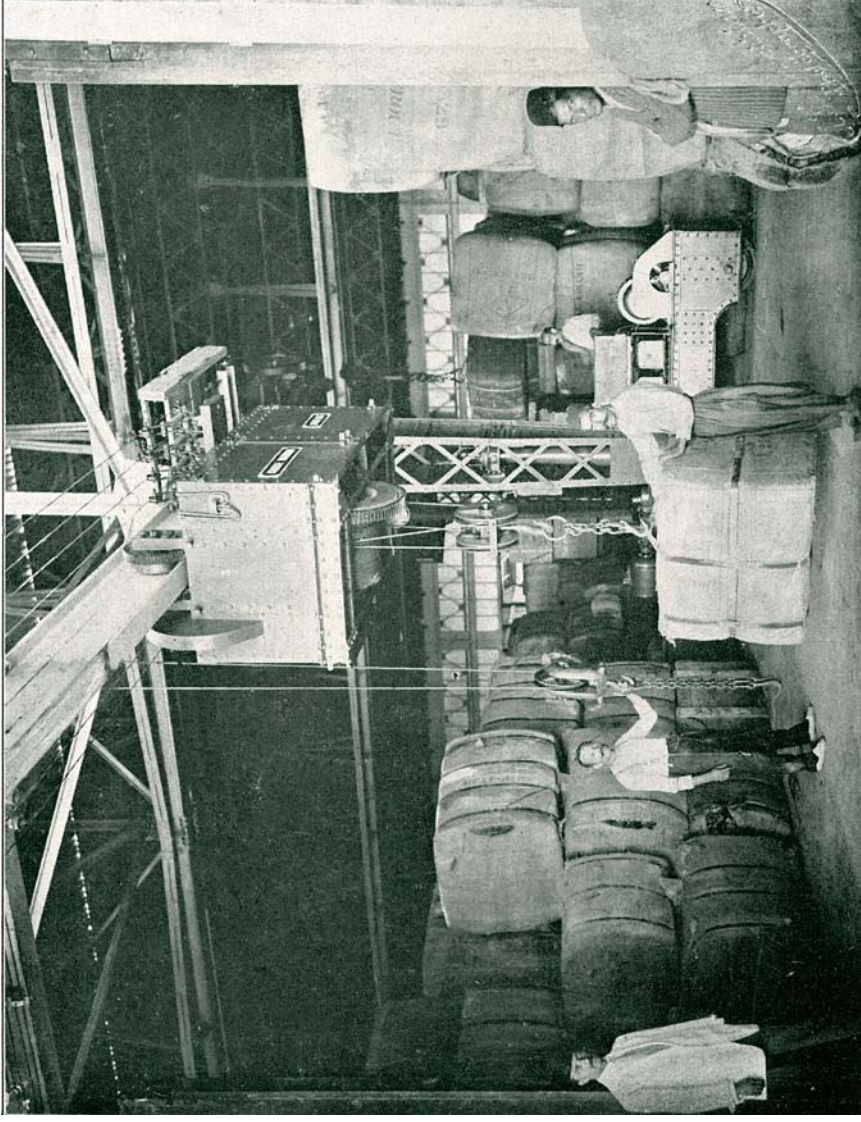

Mersin Rûsûmât Dairesi

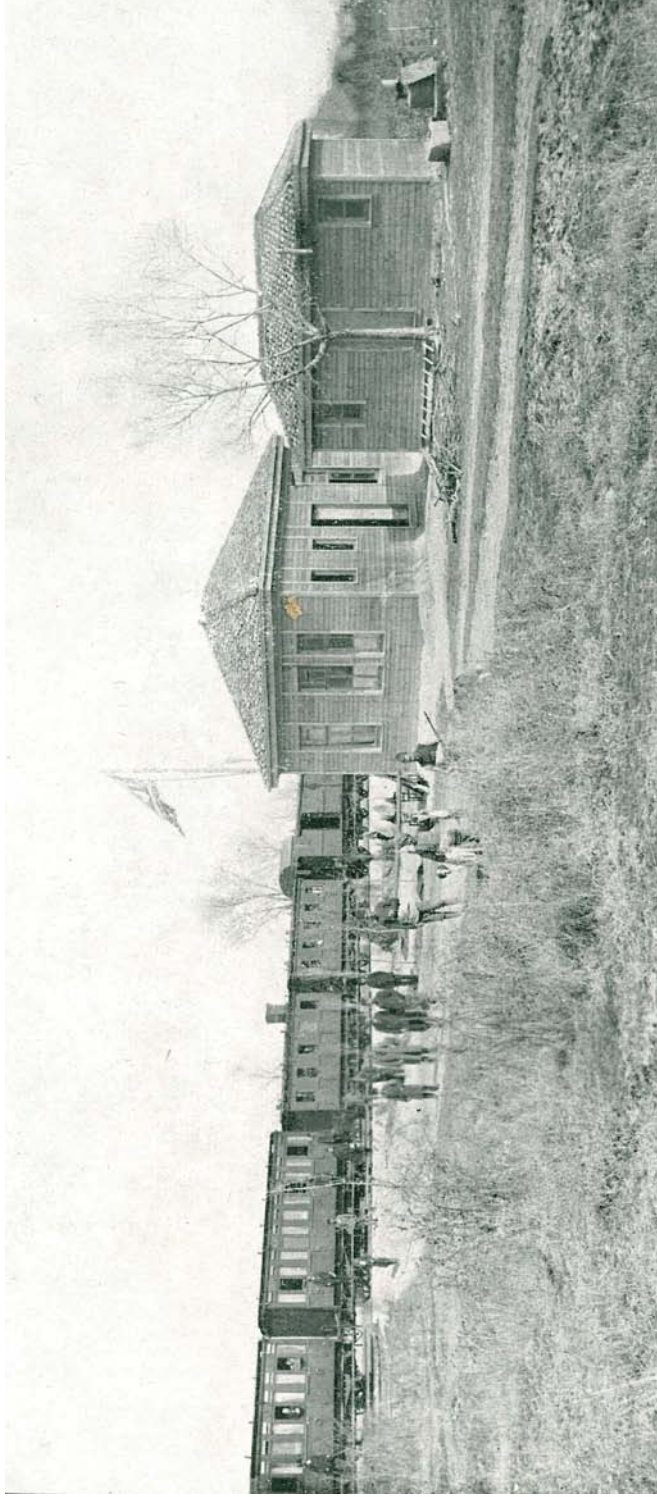

İzmit Rüşûmât Dairesi

Beyrut Gümruk anbarları pişgâhındaki ma'ünelerden elektrikli makinelerle naklolunan eşya-yı ticariyenin anbar kaplarına suret-i vaz'ı

Bulgaristan'ın Çirmen Osmanlı hudud gümürüğüne şimendiferin vürüdü

Rūsūmātun kano otomobil[le]ri

GÜMRÜKLERİN 1329 SENESİ HASILÂT-I UMUMİYESİ

	Madde 1	Fasl 36	Madde 4	Madde 3	Madde 2	Madde 1		Fasl 15	Yekûn
	İdhâlât Resmi								
	Faiz	Rüsûm-ı Sâire	İhracât	Transit	Tönbeki	Yüzde Üç	Yüzde Sekiz		
Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi Merkezi	143.605,20	482.128,18	-	-	-	-	-	-	625.733,38
İstanbul Rüsûmât Başmüdüriyeti ve Mülhakâtı		842.093,08	1.592.930,08	707.072,17	-	24.730.805,22	70.617.186,21		98.490.087,36
Galata Rüsûmât Başmüdüriyeti		458.496,07	219.790,30	17.756,22	549.202,30	139.955.305,27	39.103.587,17		54.304.139,13
Dersaâdet Paket Gümrüğü Müdüriyeti		864,35	62,10	309,10	-	555.050,11	1.675.640,01		2.231.926,27
Galata Müdüriyeti		107.243,03	-	3.189,20	-	1.404.781,34	3.843.014,34		5.358.229,11
Kereste Müdüriyeti		2.374	2.078,30	-	-	499.972,10	1.334.340,26		1.838.765,26
Sirkeci Gümrüğü Merkez Müdüriyeti		4.964,18	272.041,20	1.210,20	-	331.445,10	1.052.767,39		1.662.429,27
Muhafaza Müdüriyeti		97.057,32	-	-	-	597,05	1.591,25		99.246,22
İzmir Rüsûmât Başmüdüriyeti		1.001.590,29	6.506.593,12	6.632,10	1.355	16.836.715,19	46.062.340,06		70.415.226,36
İskenderun Müdüriyeti		293.252,25	1.381.331,37	1.006,35	12,20	3.871.589,25	10.521.876,39		16.069.070,21

Bağdad Müdüriyeti		797.702,31	1.091.765,04	1.345.605,36	341.377,29	9.079.375,25	24.245.114,09	36.900.941,14
Beyrut Müdüriyeti		761.904,01	1.751.539,05	1.980	2.707.198,32	21.536.651,29	59.726.578,15	86.485.852,02
Cidde Müdüriyeti		91.540,01	47.768	6	-	2.872.436,25	8.336.890,11	11.348.640,37
Haydarpaşa Müdüriyeti		117.473,38	2.237.028,07	201	45	3.853.051,31	10.459.068,39	16.666.868,35
Trabzon Müdüriyeti		351.845,04	1.182.808,31	3.824,20	334	5.038.201,10	13.726.769,16	20.303.783,31
Yemen Müdüriyeti		82.475,07	384.883,17	-	-	1.905.578,24	5.399.762,14	7.772.699,22
Edirne Müdüriyeti		7.461,08	35.267,22	1.462,20	-	322.390,38	859.915,32	1.226.498
Samsun Rüsûmât Merkez Müdüriyeti		257.137,27	561.883,26	83	-	3.494.999,15	9.661.285,02	13.975.388,30
Tekfurdağı Müdüriyeti		17.308,29	108.852,28	-	-	338.384,15	923.426,16	1.387.972,08
Cem'an Yekûn	143.605,20	5.774.914,01	17.376.625,07	2.090.340,10	3.599.526,21	110.627.333,15	307.551.157,02	447.163.501,36

HAZİNE-İ CELİLE HESABINA GÜMRÜKLERCE 1329 SENESİNDE CİBÂYET OLUNAN VÂRİDÂT

	Madde 1	Fasl 51	Fasl 44	Fasl 17	Madde 1	Fasl 50	Madde 1	Fasl 45	Yekûn
	Askerî Tekâüd Sandığı	Hicaz Demiryolu	Muayene-i Sıhhiye-i Hayvaniye	Ma'zulîn Aidâtı	Tekaüd Aidâtı				
Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi Merkezi	679,30	17.264,10	-	50.370,39	272.983,07	341.294,06			
İstanbul Rüsûmât Başmüdüriyeti ve Mülhakâtı	-	3.111	148.840,21	22.665,25	117.968	292.585,06			

Galata Rüsûmât Başmüdüriyeti	-	2.261	10.771,20	16.003,35	83.266,20	112.302,35
Dersaâdet Paket Gümrüğü Müdüriyeti		243	-	1.782,25	8.910,15	10.936
Galata Paket Gümrüğü Müdüriyeti		501	-	3.768,25	20.524,15	24.794
Kereste Müdüriyeti	-	333	-	2.235,06	11.194,10	13.762,16
Sirkeci Gümrüğü Merkez Müdüriyeti	-	254	12.565,10	1.947	10.353,10	25.120,20
Muhafaza Müdüriyeti	-	4.168	-	14.500,03	75.373,30	94.041,33
İzmir Rüsûmât Başmüdüriyeti	-	3.832,09	140.712,37	33.441,36	175.330,05	353.317,07
İskenderun Müdüriyeti	-	916	53.405,18	8.765,25	51.411	114.498,03
Bağdad Müdüriyeti	-	3.150	142.229,07	16.340,36	96.544,15	258.264,18
Beyrut Müdüriyeti	-	11.951	153.529,30	27.912,20	154.026,04	347.419,14
Cidde Müdüriyeti	-	207	11.117,35	4.027,02	21.284,33	36.641,30
Haydarpaşa Müdüriyeti	-	4.136	42.682,10	15.706,33	82.451,21	144.976,24
Trabzon Müdüriyeti	-	1.234	53.965,20	12.848,08	69.173,25	137.221,13
Yemen Müdüriyeti	-	2.010,10	65.513,30	5.671,20	33.912	107.107,20
Edirne Müdüriyeti	-	487	5.795,14	2.849,10	24.937,35	34.069,19
Samsun Rüsûmât Merkez Müdüriyeti	-	319	44.707,12	4.503,23	24.535,20	74.065,15
Tekfurdağı Müdüriyeti	-	748	2.529,20	2.600,17	14.285,25	20.163,22
Cem'an Yekûn	679,30	57.125,29	888.366,04	247.941,27	1.348.472,10	2.542.585,21

GÜMRÜKLERİN 1329 SENESİ MAAŞÂT-I UMUMİYESİNİ BÜDCE FUSÛL VE MEVÂDDİ ÜZERİNE GÖSTERİR CEDVELDİR.

MAAŞÂT

FASL 1							
	Madde: 6	Madde: 5	Madde: 4	Madde: 3	Madde: 2	Madde: 1	Yekûn
	Memurîn-i Mütferrika	Müfettişler	Memurîn-i İdare	Müşavirlik Kalemi	Müşavir	Müdür-i Umumî	
Müdüriyet-i Umumiye Merkezi	237.000	522.000	2.796.638	68.882	342.000	132.000	4.098.720

FASL 1						
	Madde: 5	Madde: 4	Madde: 3	Madde: 2	Madde: 1	Yekûn
Esâmî-i İdarât	Memurîn-i Muvakkate	Kapı ve İskele Memurlarıyla Hademe vesâire	Memurîn-i Muhtelifi	Ketebe	Başmüdür, Müdür ve Kontrol Memurları	
İstanbul Rüsûmât Başmüdüriyeti	-	126.240	1.482.004	626.700	138.600	2.373.544
Galata Rüsûmât Başmüdüriyeti	-	73.200	1.056.600	454.800	138.600	1.723.200
Kereste Müdüriyeti	384	9.600	99.300	52.200	33.000	232.500

Sirkeci Başmüdüriyeti	-	12.000	99.896	59.700	33.000	304.596
Rüsûmât Paket Müdüriyeti	-	4.800	111.300	46.800	24.000	186.900
Galata Paket Müdüriyeti	-	18.396	245.197	91.890	33.000	388.483
Muhafaza Müdüriyeti	-	4.800	999.457	82.800	36.000	1.123.057
Edirne Rüsûmât Başmüdüriyeti	-	5.729	223.768	64.057	44.611	337.715
Haydarpaşa Rüsûmât Başmüdüriyeti	-	90.300	1.040.335	356.750	152.161	1.639.501
İzmir Rüsûmât Başmüdüriyeti	-	117.150	2.172.232	611.702	138.000	3.039.084
Beyrut Rüsûmât Başmüdüriyeti	2.950	122.550	2.005.085	577.050	159.600	2.867.235
Bağdad Rüsûmât Başmüdüriyeti	43.700	84.750	1.316.947	356.300	144.125	1.945.822
Cidde Rüsûmât Başmüdüriyeti	3.375	31.200	249.900	148.750	74.400	507.625
Yemen Rüsûmât Başmüdüriyeti	-	33.600	320.593	164.200	84.600	602.993
Trabzon Rüsûmât Başmüdüriyeti	1.800	58.800	894.709	359.875	139.500	1.454.684
İskenderun	-	55.200	622.134	182.775	90.000	950.109

Rüsûmât Başmüdüriyeti						
Samsun Merkez Başmüdüriyeti	-	24.750	209.955	61.425	42.079	338.209
Tekfurdağı Merkez Başmüdüriyeti	-	11.783	236.070	79.544	51.108	378.505
[Cem'an Yekûn]	90.225	884.848	13.385.482	4.377.318	1.555.889	20.293.762

GÜMRÜKLERİN 1329 SENESİ MASÂRIF-I UMUMİYESİNİ BÜDCE FUSÛL VE MEVÂDDİ ÜZERİNE GÖSTERİR CEDVELDİR.

MASÂRIFÂT

Esâmî-i İdarât	Fasl: 5 Masârif-i Mütenevvi'a					Fasl: 3/4 Levâzım			
	Madde: 6	Madde: 5	Madde: 4	Madde: 3	Madde: 1	Madde: 4	Madde: 3	Madde: 2	Madde: 1
	Yevmiye	Mefruşât	İnşaat	Müteferrika	Harcırâh	Kırtasiye, Evrak-ı Matbû'a	Tenvîr ve Teshîn	Meremmet	İcâre
Müdüriyet-i Umumiye Merkezi	2.771	1.155	948.620	223.943	323.380	152.906	17.045	5.000	-
İstanbul Rüsûmât Başmüdüriyeti	4.724	-	-	27.400	-	11.600	22.833	7.833	2.535
Galata Rüsûmât Müdüriyeti	3.017	-	-	40.320	2.162	4.000	22.330	1.432	1.726

Dersâdet Paket Müdüriyeti	-	-	-	5.150	-	890	1.900	-	-
Galata Paket Müdüriyeti	810	3.000	3.600	7.550	-	1.400	1.850	-	-
Sirkeci Müdüriyeti	5.610	-	-	3.300	-	1.450	2.800	521	-
Muhafaza Müdüriyeti	-	95	342	85.698	-	9.100	17.434	-	2.200
Kereste Müdüriyeti	-	-	297	3.759	-	400	1.000	285	700
İzmir Rüsûmât Başmüdüriyeti	-	190	9.128	64.977	53.353	18.000	25.025	784	39.000
Edirne Rüsûmât Başmüdüriyeti	-	24.714	42.981	11.710	10.684	1.510	6.668	3.000	3.791
İskenderun Rüsûmât Başmüdüriyeti	-	1.080	1.165	9.000	37.729	4.971	9.449	467	20.848
Beyrut Rüsûmât Başmüdüriyeti	-	7.000	500	41.200	48.485	12.600	6.220	608	81.065
Bağdad Rüsûmât Başmüdüriyeti	-	7.000	90.038	47.356	36.200	5.550	5.122	12.486	30.972
Haydarpaşa Rüsûmât Başmüdüriyeti	-	657	-	42.775	30.500	12.300	32.600	8.228	105.609

Samsun Merkez Başmüdüriyeti	-	571	4.765	8.500	10.282	1.678	7.050	777	44.042
Trabzon Rüsûmât Başmüdüriyeti	-	-	21.839	24.600	35.084	9.210	23.600	46.879	101.430
Yemen Rüsûmât Başmüdüriyeti	-	-	1.319	14.548	13.640	3.400	2.150	13.947	500
Cidde Rüsûmât Başmüdüriyeti	-	-	3.250	19.100	4.835	3.118	1.240	1.200	2.225
Tekfurdağı Merkez Müdüriyeti	-	21.097	96.765	15.237	16.223	3.422	15.000	9.255	22.599
Yekûn	17.862	74.739	1.224.609	696.123	622.563	257.505	221.316	112.702	459.242

Bin Üç Yüz Yirmi Dokuz Senesi Zarfında Rüsûmât Müdüriyet-i Umumiyesi'ne Vürûd Eylemiş Olan Evrakın Nev' ve Mikdarı

Sene-i merkûme zarfında Evrak Kalemince kaydı icra olunan tezâkir ve muharrerât ve müsted'ayâtın yekûnu 49.871 adede bâliğ olup bundan 12.526 adedi derkenar suretiyle aklâmdan aklâma tevdî' edilmiş ve mütebâkî 37.335 adedini sırf evrak-ı muhabere teşkil eylemiştir ki, bunun 18.908 adedi evrak-ı vâride ve 18.437 adedi evrak-ı sâdiradır.

Umûr-ı Tahririye Dairesi'nin sene-i merkûme zarfında çıkardığı evrakın yekûnu 22.427 adede bâliğ olup bunun 12.619 adedi Memurîn, 11.289 adedi Muharrerât ve 8.519 adedi Muhaberât Kalemlerinde muamele görmüşdür.

Daire-i Hesabiye'ye evrak-ı mezbûreden 10.036 adedi tevdî' olunduğu gibi sefarât ve müessesât-ı hayriyeye aid eşya muamelesi hakkında Daire-i Hesabiye'ye 5.250 aded takrîr ve tezkire ve ilmuhaber vürûd eylemiştir.

Evrak-ı vâridenin Kontrol Dairesince 3.372 adedi Hukuk Müşavirliğince, 1.601 adedi Müşavirlikçe, 667 adedi muamele görmüş ve mütebâkîsi şu'abât-ı sâireye tevdî' olunmuşdur.

İntihâb ve Tayin

Memurîn-i munfasıla ve müsta‘fiye ile kadro hariclerinden intihâb olunmak üzere bin üç yüz yirmi dokuz senesinde gerek Dersaâdet ve gerek taşra Rüsûmât İdarelerine yerleştirilen memurînin adedi beş yüz altmış yediye bâliğ olup üç yüz kadarı menâtik-ı harbiye memurlarından intihâb olunmuş ve bin üç yüz otuz senesine seksen iki ma‘zûl, dört yüz dokuz menâtik-ı harbiye, seksen iki müstafi, iki yüz doksan dokuz kadro harici olmak üzere sekiz yüz yetmiş iki açıkda memur devredilmiştir.

1329 Senesi İbtidâsından Nihayetine Kadar Memurîn Kalemi'ne Havale Olunan Evrak

	Aded		Aded-i Yekûn
Sene-i cedîdeye devrolunan	7.515		
	<u>75</u>		
	8.440		8.540
Bir sene zarfında yapılan sicil dosyası	350		
Bir sene zarfında tanzim olunan vukuât pusulası	780	200 takım	
Bir sene zarfında tanzim olunan müddet-i hizmet cedveli	600	Beheri 3	
Bir sene zarfında makama yazılan müzekkere ve mütâlaanâme	1.695		
Bir sene zarfında yazılan tezâkir ve muharrerât	4.104		
	7.529		7.529
			15.969

1329 SENESİ ZARFINDA MEMURİN ÜZERİNDE CEREYAN EDEN VUKUÂT

El-Yevm Ber-Mûceb-i Kadro Aded-i Memurîn														
4.024														
Açıkda Olan Memurîn		Taht-ı Muhâkeme ye Alınan (Aded)	Tekâüde Sevk Olunan (Aded)	Müstafi Addolunan (Aded)	Fırar Eden (Aded)	Kaydı Terkîn Olunan (Aded)	Azledilen (Aded)	(Aded-i Yekûn)	Menâtik-ı Harbiyeden Gelen Memurîn			Tayin Olunan		
										Aded	Aded-i Yekûn		Aded	Aded-i Yekûn
Ma'zûl	82	6	23	95	4	22	104	254	Dersaadet	650		Memurîn-i ma'zûleden	22	
Müstafi	82								İzmir	78		Menâtik-ı harbiye memurlarından	483	
Menâtik-ı Harbiye	409								Beyrut	1		Müstafi memurlardan	13	
Kadro Harici	299								Haydarpaşa	1		Kadro harici memurlardan	14	
	872								Edirne	1		Haricden	35	
										11			567	567
										741				
										163				
										904	904			